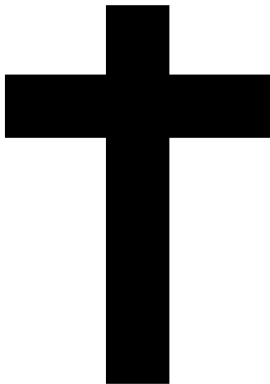

Sanga Language Project

The Holy Bible in the Sanga language of Nigeria: Sanga
Language Project (Bible)

Sanga Language Project

The Holy Bible in the Sanga language of Nigeria: Sanga Language Project (Bible)

copyright © 2022 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Sanga)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Jul 2025 from source files dated 10 Jul 2025

549ac847-a043-5a25-b544-64882e80c2fc

Contents

Matiyu 1
Luka 68

Matiyu Oroka o lebo aa surea Matiyu Masanto

Ondooka wa wele angmæ aa lebo aana waya Matiyyu, wai o Yahuda wai, ondo aa nyimi atoma a Yeso.

Angmæ lebo aaka Matiyyu wa wele Wa wore ro na Yeso kaya Almasipu kanname, kamea kaya orona o pena otono ooka Ashili aye aromo a ai Otono oo Kozo. Kaya kamea maYahuda ne eke lenyong oo bena kaya deya. Ewela eena e tikæræ ekoꝛo mawo ma Ashili aa nyimi Otono o Kozo adorana a wore nangka Yeso ka panza e. Ewela me ee kang wore obena Yeso karomo ka akora Ibraheng kai. Kangza ka rare Yeso na "Kena ka Daoda". Obena Yeso ka de aa bengmæ be Almasipu naname, aa kap nangka maYahuda ne eke lenyong a Ashili. Ewela eena e wore na Yeso ondo baala ogong ooka o baala ka angmæ a kai ne wore o bena kaye ka o bare maleo o kala o Mosa.

Aa nyimi ewela eena, a tareze o baala o Yeso aa madækæni esu nanna: O bora, o zoola azaa oyara, omea wa wore nangka wa gwara aromo Ashili cikæ (masono 5-7). O Leere kangza, nangka otoma Almasipu yo eza ogole o wai (osono 10). O taaro, angmæ aa gerpo zene azaa togomo te Ashili (osono 13). O naaze, o baala azaa

ombela o cikæ ondo o tare Ashili yo eza (osono 18). O esu, o baala azaa o maro awere aana kaa o deya togomo te Ashili (masono 24-25). O maare, Matiyyu wa wore letoma lee gong ka Yeso ka nya, azaa o zoola azaa orooka oo lebo.

Beyo be epa eeka eya nyimi

Beting kaa o ngemengha Yeso Kiristi 1:1-2:23

Ozoola o Yohana o batisma 3:1-12

O batisma ka o kedeya Yeso 3:13-4:11

Ogole o Yeso a nyimi makeke ma Galili 4:12-18:35

O kuræ a Galili aa alea Urshalima 19:1-20:34

Ogole o Yeso o maare Urshalima 21:1-27:66

O gendare o Yeso kaa o gbwæ o kai 27:32-66

O era aa malo gwæ kaa o wore o kpwai kai 28:1-20

Abuudu a Yeso
(Luk 3:23-38)

¹ Enna ewela azaa beting be Yeso Kiristi, kena ka Daoda, kena ka Ibraheng.

² Ibraheng ate a Ishaku,

Ishaku ate a Yakubu, a Yakubu ate a Yahuda kaa arone awai alome.

³ Yahuda ate a Perez kaa Zera andaaka iini onea waye Tamar,

Perez ate a Hezron, a Hezron ate a Aram.

⁴ Aram ate a Aminadab, Aminadab ate a Nashon, aa Nashon ate a Salmon.

⁵ Salmon ate a Bowaza ka iini wai waye Rahab.

Bowaza ate a Obed ka iini
 wai waye Rut,
 Obed ate a Yese,
⁶ a Yese ate a Ogomo
 Daoda.
 Daoda ate a Suleimanu ka
 iini wai waye Batsheba,
 ondaye Uriya o samba.
⁷ Suleimanu ate a Re-
 hobowam,
 Rehobowam ate a Abija,
 Abija ate a Asa,
⁸ Asa ate a Yehoshapat,
 Yehoshapat ate a Yehoram,
 Yehoram ate a Uziya,
⁹ Uziya ate a Yotam,
 Yotam ate a Ahaz,
 Ahaz ate a Hezekiya,
¹⁰ Hezekiya ate a Manase,
 Manase ate a Amon, Amon
 ate a Yosiya,
¹¹ aa Yosiya ate a Yekoniya
 ka arone awai, a were
 aka a bese maYahuda a
 ale a lezara a Babila.
¹² Malo besa one a
 lezara a Babila,
 Yekoniya ate a Sheyaltiyel,
 Sheyaltiyel ate a Zeruba-
 bel,
¹³ Zerubabel ate a Abihud,
 Abihud ate a Eliyakim,
 Eliyakim ate a Azor,
¹⁴ Azor ate a Zadok,
 Zadok ate a Akim,
 Akim ate a Aliyud,
¹⁵ Aliyud ate a Eleyazar,
 Eleyazar ate a Mattan,
 Mattan ate a Yakubu,
¹⁶ aa Yakubu ate a Yusupu
 ondaleme Mariya,
 Mariya kamea ka ng-
 meng Yeso ka a beya kai
 na Kiristi.
¹⁷ Obena pate sepeza a
 era Ibraheng a alea Daoda,
 sepeza betuurua ka she

naaze. O era Daoda a
 alea awere amea a bese
 maYahuda a alea lezara
 a Babila, sepeza betuurua
 ka she naaze, o era were
 lezara a Babila kangza a ale
 o ngmenga Kiristi, sepeza
 betuurua ka she naaze.

*Ongmenga o Yeso Kiristi
 (Luk 2:1-7)*

¹⁸ Nannaa ongmena o
 Yeso Kiristi waze. Awere
 aka Yusupu waya caasa
 Mariya kamea ka ngmeng
 Yeso, zongka wa ana kai, na
 manaa ka ana etumə a surə
 a Obere Ashili.

¹⁹ Yusupu ondasau kai
 waye ka boome ba Ashili na
 wata yeme o kare okai ezəng
 a nyimi aromone, nawa eze
 madoola ma baya kai a suk.

²⁰ Nangka waya madoola
 ma nyimi, na otoma Ashili
 o dera lepung o Ateokora
 deya awai atolau. Awa bena,
 "Yusupu kena ka Daoda, tana
 okone boome bo ana Mariya
 ka ka itə ondaye one, obena
 etumə ka ka ana, e surea
 Obere Ashilia.

²¹ Kayo ngmenga kena
 ka lome, oyo nya kai leze
 na Yeso, o bena kayo boza
 aromo aza madinə mane."

²² A eze pate nyimia ado-
 rana angmə Ateokora pene
 ka Ondo beya angmə ka
 mawo ma Ashili Ishaya beke.

²³ "Laka! Kagala yo ya
 etumə, ka ka ngmeng kena
 kalome, ka ayo nya kai leze
 na Emanuwel, o wore obena
 Ashili ya legwa ka ro."

²⁴ Nangka Yusupu wa ere
 atolau, nawa tare epaaka

otoma Ashili o dera lepung me wa ote wai na waye, aa wa ana Mariya naka itə on-daye wai.

²⁵ Pate ka nyimi, wata wa more ka kai ne, se malo ng-menga kena ka kai. Nawa nya kena kame leze na Yeso.

2

Begere be ana orosa kane surəa dizi

¹ Malo ngmenga Yeso a Baitalami o makeke ma Yahudiya, awere togomo te Hiridus ogomo Ogong, ana orosa ne surea adizi nane deya a Urushalima ane pirkə na,

² “Ondooka a ngmeng, ogomo ma Yahuda ya babaa? Te laka bewerewere be wai a dizi na te deya kate eze kai makili ma Ashili.”

³ Nangka Ogomo Hiridus wa kone nyimi nawa kone oburə ka apate aromo a Urushalima.

⁴ Nawa kurki pate andaamoole magame ma Ashili ka ana obaala angmə aka Ashili a nya Mosa, awa pirkə ne na, a ruwəme abena aya ngmenga Kiristi?

⁵ Nane kabare wai na, “Apeng Betalami a makeke ma Yahudiya,” Ane kang bena, “Nyimia ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili wa wele,

⁶ “ ‘Bo Betalami o makeke ma Yahudiya

ota baate ne a nyimi makeke ma togomo ma Yahudiya,

ka ogomo yo surəa nyimi au ka waya eza togomo azaa aromo ang maIs-rela.” ’

⁷ Na Hiridus rare ana orosa name asuk adorana wa rose awere aka bewerewere beme be suri.

⁸ Nawa tong ne a Betalami na, “Ale na ka esoole kena kame a dede. Eedate ka ecə kai, deyana ka ebeleng, adorana mima ang ale kang eze makili ma Ashili a begeshe be kai.”

⁹ Malooka ne mara okona angmə ogomo, nane lya izi ka teweno tene, a bewerewere beeka be surə ane obora kale ane ba izi a ale araaka kena kame zane.

¹⁰ Nangka ne laka bewerewere beme, nane pene ka okona oleba maleu.

¹¹ Ko lyə a kwilə me ane laka kena kame ka iini kai Mariya, nane girwə aa ne eze kai makili ma Ashili. Zaa nyimi nane pəri majeketa ma emate mane ane nya kai magogoro, mazenare, madan-gku ma lubban kaa ma omur.

¹² Aza obena Obere Ashili wa windi ne toto a nyimi tolau na tana ne kuri ara Hiridus ne, nane tare orona yende a kurə a makeke mane.

O alea wogo a Masar

¹³ Malooka ana orosa me ne ale, otoma Ashili o dera lepung wa suri a Yusupu a tolau. Awa bekaana, “Era o ana kena kame ka iini kai o alea wogo a Masar. Oo cikə a saname seena ba kone eyapa mi, aza obena Hiridus ya

gera kena kame kawa wong kai.”

¹⁴ Na Yusupu ere a lelyaare leme, nawa ana kena kame ka iini kai a alea Masar,

¹⁵ arakanamea ne cikə ne a ale ogwə o Hiridus. Nyimi apanza angmə Ashili ka a beke o ngmə otoma ai o lepung na, “Ma rare kena kang ka ka suri a Masar.”

O wongha a bana ayana a Masar

¹⁶ Nangka Hiridus wa laka obena ana orosa ne kala wai a izi, na o nyong caro wai maleu. Nawa ote na a wongze pate ayana a batebate alome ka neya Betalami ka oringəri o ai, aa deya senai se leere aa jəpi, a akap nangka ne kone ara ana orosa name.

¹⁷ Awere namea angmə Ashili ka Irimiya beke a pena na,

¹⁸ “A kona lengmelo a Rama, lengmelo le okona oburə ka oruuzi a jəng, Rahila ya ruuzi azaa ayana kai aka nyana kona okoo ogwə, aza obena a wongza ne.”

O surə a Masar a ale a Nazarat

¹⁹ Malooka Hiridus wa gbwi, na otoma Ashili o dera lepung deya a Yusupu a nyimi tolau a Masar

²⁰ awa bekaana, “Era, ka o ana kena ka iini kai o ale a makeke ma Isrela, andaaka neya yeme o wongnga kena kame ne gbwizə.”

²¹ Nawa ere, aa wa ana kena kame ka iini kai aa wa ale a makeke ma Isrela.

²² Nangka wa kone obena oyana o Hiridus, Arkilayus wa zala togomo a bengmə ba ate wai, nawa kone boome bo ale a saname. Azaa obena a windi wai teto a nyimi tolau, nawa dare awa ale a makeke ma Galili,

²³ Wa ale nawa cikə a kapeng ka yende ka a rareze kai na Nazarat. Adorana apanza angmə Ashili ka ana obeya a ngmə ka mawo ma Ashili ne beke, “Ayo rara kai karomo ka Nazarat.”

3

Ozoola o Yohana o batisma

(Mar 1:1-8; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

¹ A nyimi tomoro tonname a Yohana o batisma wa suri awa ya zoola a nyimi wake o makeke ma Yahudiya,

² aa wa beyana, “Kurə na Ashili, obena togomo te shili te amara*.”

³ Oondoona Ishaya ondo beya angmə ka mawo ma Ashili wa beke angmə azaa wai na:

“Lengmelo ya rara owake ale beya na,

‘Babara Ateokora orona, babara na marona ma wai.’ ”

⁴ A soo madibi ma Yohana ka sezəru se orongkoomea, awa tera o tinə owai ka lejəng le ongma. A epaolya wai eya ekangdang ka mato ma esheng.

⁵ Na aromo a Urushalima, kaa a makeke ma Yahudiya a pate, kaa a pate ana makeke ma Obeno Urdung ne deese ara a kai,

⁶ ane beeze madinā mane, aa wa ezene obatismo Obeno Urdung.

⁷ Pate ka nyimi nangka Yohana wa laka maParisa ka maSadukiya araaka waya eza aromo obatismo, nawa bekaa ne na, “Ying okurkənəng ewa eburu! Mana wa zoola aying na esong o gəəzə o Ashili ka waya deya?”

⁸ Ezana epaaka eyo ale akap ka ewore obena e kurə Ashili aying.

⁹ Kangza tane ole begeshe na, ‘Ibraheng waya ate aro ne.’ Ang bele ying na, Ashili aye ka obare o səərə Ibraheng ayana a nyimi a caleena.

¹⁰ A samba o eke betemo aa madərə ma o mati, kangza pate uti ka wata ngmengza ayana a rerene, ayo genda wai ka tare a nyimi ola.

¹¹ “Mi ang ezeze ying o batisma ka manyia o wore o kurə a Ashili aying. Malo ong ondo ya deya kawa kalang o bare, tekakau te wai ma era anta bare ang monte ne. Wayo eza ying o batisma ka Obere Ashili ka ola.

¹² Waya onta upkwi owai a taara, aa wa keleke epaolya wai, aa wa kare o eyo me a nyimi lebengga, aa wa ese masuni mame ka ola ka wata lambuzu ne.”

*A eze Yeso obatismo
(Mar 1:9-11; Luk 3:21-23)*

¹³ A were name na Yeso deya ka suri a Galili a ale a Urdung ara Yohana adorana wa eze kai o batisma.

¹⁴ Na Yohana yeme o nara kai, awa bekaana, “Mi ang gwara obekaana bo oyeng o batisma, eyaaka bo ba deya ara ang?”

¹⁵ Na Yeso kabare wai na, “Baya wa itə nyimi nanname, aza obena nyimi a kala orera ka te panza epa e sangsang eeka Ashili ya yeme me.” Na Yohana kabare, aa wa ye kai o batisma.

¹⁶ Malo o eza Yeso o batisma, ka osurə kai a nyimi manyi naname, a saseya na zaa shili banggalanu, aka laka Obere o Ashili a jəpi na kagoma, aka jəpi ukpwei kai.

¹⁷ Na kone lengmelo a surə zaa shili na, “Kannaa kena kang, kamea ang yeme, kamea ang kone oleba kai maleu.”

4

*O kedeya Yeso
(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)*

¹ Na Obere Ashili tare kaa Yeso a ale owake ka ogomo o bere o buru kedeya kai.

² Aka meke ongma o to-more tuuru naaze, lelyaare ka letereme, na ekomo meke kai.

³ Na ogomo obere o buru deya kai awa bekaana, “Boa baaya Kena ka Ashili, ote lecale leena ka le itə oborode.”

4 Na Yeso kabare na, "Angmə Ashili a bekaana, "Epaolya belle ta ongtaza oromo ne, seena ka koonang angmə ka susi ongmə Ashili."

5 Na ogomo o bere oburu, ale ka kai a Urushalima apeng a odera madinə, nawa zalara kai araa o kala bezaati a akwilə Ashili.

6 Na wa bena, "Bo kena ka Ashili kaaza, cangko ka otaru a deze, obena a wele na,

'Wayo ote atoma wai a kazo o,
kane woboo ka taara tene
nangka oto jukə tobona to ocale ne."

7 Na Yeso kabare wai na, "A wele na, 'Tana okedeya Ateokora Ashili au ne.' "

8 Kangza na ogomo obere oburu ale ka kai oyara o zaati awa wore kai pate togomo te lerambo leena ka o gongha te.

9 Awa kang bena, "Pate tenna eyang nyau, ba girwə a begeshe beng o ezeng makili ma Ashili."

10 Na Yeso bekaa wai na, "Era arakaana, Shetan! A wele na, 'Eza Ashili Ateokora au makili ma ai, kangza aiya belle oyo saba.' "

11 Na ogomo obere o buru ale awa baya kai, na atoma Ashili o dera lepung de nane kangkama kai.

Obora ogole o Yeso aa Galili
(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Nangka Yeso ka kone obena a meke Yohana na apate akwilə andaleme, naka ere naka ale a Galili.

13 Ko baya Nazarat, naka ale a Kaparnahum ka ocikə, apeng amea aya bengmə bo beno, a bekazo be makeke ma Zebulung ka Naptali,

14 adorana a panza epaaka ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili Ishaya wa beke,

15 "A makeke ma Zebulung ka ma Naptali,

orona o alea obeno
ogong a alea bekazo
be obeno Urdung,
a makeke ma Galili
araaka a worme acake
cikə ne,

16 aromo kane cikə amaring,
ne laka masanto ma
gong,
ana ocikə makeke ma o ululu
o gbwə kangza,
masanto ma tara ane."

17 O era were name,
na Yeso bore ozoola aka beyaana, "Kurə na Ashili
aza obena togomo te shili te
amara."

Yeso ka rare atoma kai o bora
(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Yeso kaya yenga edəki
o beno gong o Galili
naname, naka laka
arone a leere, Siman
ka a rare wai na
Biturusu ka orone
owai Andarawus.
Neya tara majara ma o
meese ekwala obeno,
obena ogole one o
meese ekwala waze.

19 Na Yeso bekaane na,
"Deyana ka etareng, eyang

ote ying ka e itə ana o deesa ka aromo a mi.”

²⁰ A saseya nane baya majara mane aa ne tare kai.

²¹ Ko lya izi a baate, naka laka arone leere kangza, Yakubu kena ka Zabadi, ka orone kai Yohana. Neya nyimi o onngo o manyi ka ate ane Zabadi, aneya babara majara mane ma o meese ekwala. Na Yeso rare ne.

²² A saseya nane baya o onngo o manyi mame ka ate ane, aa ne tare kai.

Yeso ka womza ana makono
(Luk 6:17-19)

²³ Yeso ka ringgari pate makeke ma Galili, aka baale a nyimi odandaro o gwarzanang maYahuda, aka zoole aa ne aza angmə a lebo a togomo te Ashili. Kangza aaka womza pate makono ka odera o kona zake ka aromo ya zitə ka mai.

²⁴ Na orooka azaa kai ale a kurəwə a nyimi makeke ma Suriya pate. Na aromo casa kai pate andaaka neya kono ka andaaka neya zitə ka kombela makono, ka ana o kona o poba a jəng, andaaka obere o buru wa taba ne, ana letaranggi, andaaka apung ane aa gbwə a sara yende, pate naka womza ne.

²⁵ Na aromo a cake ne tare kai, kane suri a Galili, ka ana o surə a Dekapolis*, ka Urushalima, ka makeke ma Yahudiya, a ale cakate obeno Urdung.

5

O zoola ka Yeso ka eze azaa oyara

¹ Nangka Yeso ka laka aromo ane kurkənəng, naka zale oyara aa ka cikə a saname. Na atoma kai deya kai,

² aka bore o baala one na.

O wala o kona oleba

³ “Ana okona olebaa aromo aaka ne rose o sawa one a nyimi o tare Ashili,

aza o bena togomo te shili taate nea te.

⁴ Ana okona oleba ana o caro anyong,
ayo nata ne anyong.

⁵ Ana okona olebaa ana o nata ukpwei,
lerambo leena yo itə lalene.

⁶ Ana okona olebaa andaaka neya kona ekomo ka lewe le cikə o sangsang,
obena neyo tiyə.

⁷ Ana okona olebaa andaaka ne kone egonegone,
ayo wore ne egonegone.

⁸ Ana okona olebaa andaaka neya sangsang a nyimia nyong,
obena neyo laka Ashili.

⁹ Ana okona olebaa andaaka ne gere o cikə o cammo,
obena ayo rara ne na ayana Ashili.

¹⁰ Ana okona olebaa andaaka a nyana ne azaa be sangsang bene,
obena togomo te shili taa tene te.

¹¹ Ana okona olebaa ying aware aka aromo ne eske

* 4:25 4:25 Dekapolis Onnaa topepeng betuuru.

ying, ane nyalang ka ying ane kang beya kombela rendaza ma buru aza oying, obena ying e tareng.

¹² Konana oleba e zante ajəng, o bena bengmə bee ying yo gongha aa cak azaa shili, nyimia aromome ne gəəzə ana obeya angmə ka mawo ma Ashili kane kaana ying."

O baala azaa ogalu ka masanto

(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ Yingnga ogalu makeke maana. A ogalu wa arnang ka olento owai, eya ayo ya ka wa kang olento? Wa itə wata kang ya ka edang ne, soona a oke wai a itəzə ne.

¹⁴ Yingnga masanto ma ler-ambo. Apeng aka a sowa ai azaa ka zalo, a era ta baasa ne.

¹⁵ Nyimi a aromo ne era neta diki beru be masanto aa ne pate be ka oso ne. Seenaeke be ara azaati o eese be, nangka beyo nya pate aromo akwilə me masanto.

¹⁶ Nyimi a kangza bayana ee itə ana masanto a aromo, adorana nee laka teweno teying te rere ka eya ezame, aa ne sabe Ate aying ooka waya nyimi azaa shili.

O baala azaa makili

¹⁷ Tane laka na ma deya kang dinggi makili ma Mosa ka ewela ana obeya angmə ka mawo ma Ashili. Anta ma deya kang dinggi ne soona ang panza mai.

¹⁸ Eyang dongdong bele oying, azaa shili ka makeke maana yo maro, otengke o

baate ewela makili ma Mosa wato maro ne, seeka a panza ekeeya apat.

¹⁹ A zaa nyimi pate on-dooka wa cakate o yende o kala a bebaate a nyimi makili ma Ashili maana, aa wa baale ana ondo na neye nyimi, ayo beka ondo me na wa kala be baate a nyimia togomo te o zaa shili. Ondooka wa tare mai kangza aa wa baale ana ondo o tare o mai, ayo rara wai na ondo ogong a togomo te shili.

²⁰ Eyang baalo ying eta kala ana obaala angmə ka Ashili anya Mosa ka ma-Parisa aa eza epa e sangsang ne, eto lyə a togomo te ozaa shili ne.

O baala azaa lemunggi

(Luk 12:57-59)

²¹ "E kone obena a beka aromo ko rabo na, 'Tano wong ondo ne, pate on-dooka wa wongngha ondo, ayo gəəzə wai.'

²² Mi eyang bele oying, on-dooka wa munggi ka arone wai, ayo gəəzə wai. Ondooka wa rare arone wai na, eta ka edang ne, ayo ale ka wai ara o cora angmə. Komana kangza wa rare arone wai na, eta ka edang ne, wa itə kap ka akwilə ola.

²³ "Nyimia kangza, baya nya Ashili eyapa a nyimi akwilə ai ara o esaza Ashili mapapa ma owaze, o ringtə o bena arone au neye ka bo a lenyong,

²⁴ baya epaaka oya nya Ashili a ting ara o esaza

Ashili mapapa mo waze. Bora ka o ale ka o babare kane, o ama o de ka onya Ashili epaaka baaya nyame.

²⁵ Ondo wa ale ka bo ara o cora angmæ, yangkanna a saseya ka eabare ka wai e tata o orona o ale zongka e dukæ. Bata ya nyimi ne, wayo gwaarau ka ondoo cora angmæ, aa ondoo cora angmæ kangza wayo gwaarau ka ana o tesa geza ka a pateo a akwilæ andaleme.

²⁶ Ang dongdong bele o epeng, zongka o særæu arakaname, seena ba are pate emate eeka ataro.

O baala azaa leyau

²⁷ “Ba kone a bekaana, ‘Tana o eze leyau ne.’

²⁸ Eyang beya ying na, pate ondooka wa gonta ondaaye, kawa kone o eza leyau ka wai, wa samba o eza me ka wai naname a nyimi lenyong le wai.

²⁹ Liizi le oree leo leeyo ote ka o rizi, lopa le ka o pere. Mara o dere sara yende a lepung leo ko bena a tare pate lepung leo a nyimi akwilæ ola.

³⁰ O ara oree wa ote ka o rizi, core wai ka o pere. Mara o dere sara yende a lepung leo ko bena a tare pate lepung leo a nyimi akwilæ ola.

O baala azaa opere ondaaye

(*Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18*)

³¹ “Akan samb a obena, ‘Ondooka wa pere ondaaye

wai, awa dongdong nya wai ewela o pere o awai.

³² Aa maa bekaa ying na pate ondooka wa pere ondaaye wai, aa wata wa meke wai ka leyau ne, wa ote wai orona o leyau naname, kangza pate ondooka wa ana wai, wa eza leyau naname.

O baala azaa otono

³³ “Kangza, ekone a samba o bekea aromo ko rabo na, ‘Tana o tonon a rendaza ne, o eze epaaka ba tonon ne aa begeshe Ateokora.’

³⁴ Mi eyang beya yingna, tana e tonon dakememe ne, ka azaa shili, obena arakanamea lædængdæ le Ashili zene,

³⁵ nyimia tane tonon ka adeze ne, arakaname Ashili eeshe tobona te ai ne, koona ka Urushalima obena aya apeng ogomo ogong.

³⁶ Kangza tana otonon ka ukpwei o ne, azaa obena ba era ota ote lepkwai le yende kale itæ leepeng koona leebo ne.

³⁷ Pate epaaka wa gwara o beke belle eya ‘Eeye’ koona ‘Aa,’ eyapa e kala nyimi, e surea ara ondoo burua.

O baala azaa otaasa (Luk 6:29-30)

³⁸ “E kone a samba o bekaa me na, ‘Liizi a bengmæ be liizi, a liini a bengmæ be liini.’

³⁹ Na mi eyang beya ying na, tana enyane ondoo eza oying epa eburu ne. Ondo wa tabau a letamo lo ore

wanggare wai lo guri kawa
tabe kangza.

⁴⁰ Ondo wa ale ka bo ara o
cora angmæ ka wa jeke odibi
o, nya wai ulæ o urnæzæ o
kangza.

⁴¹ A ondo wa oteu na o eze
teweno te omele yende, o ale
ka wai o mamele maleere.

⁴² Ondo wa bosa eyapa
abo, o nya wai. Ondo kangza
wa deya aa kope eyapa abo,
tana o nare wai ne.

Oyeme ana onyana o
(Luk 6:27-28,32-36)

⁴³ "E kone a samba o bekaa
na, 'Yeme ondooka waya at-
ing o, o nyane ondooka wata
yeme oo ne.'

⁴⁴ A mi eyang beya aying
na, yeme na ana o nyana
oying e bosazana Ashili azaa
andaaka ne gææzæ ying,

⁴⁵ adorana e itæ ayana Ate
aying o zaa shili. Ondooka
wa oteze ongme ka wa ye
masanto ara ana edang kaa
ana o dera edang, awa kang
deesa ka olyi ara ana nyong
a sangsang ka ana nyong a
buru.

⁴⁶ Ba yeme ana o yeme owa
belle, aya taasa o ka eya?
Ana o eesa emate makeke
kaa ana madinë, nyimia ne
ezeze.

⁴⁷ Ba beeza aromo au okoo
belle, eya o ezeze erere ke
kala ena ondo? Andaame
maYahuda taza ne nyimia ne
ezeze.

⁴⁸ Azaa nyimi, itæ na ana
edang nangka Ate aying o
zaa shili waye ka edang.

6

O baala azaa o nyaza

¹ "Ezana a sauwo tana
ogole oying orere wa itæ
ogongta a yizi ne. Azaa
obena e eza nyimi, eto cæ o
taasa o woma araa Ate aying
o zaa shili ne.

² "Nyimia baaya nya ana
odera, tana o ara lengmelo
ajæng ka komana kone ne,
ana o ara ukpwei ezeze ny-
imi odandaro o gwarzanang
maYahuda ka azaa marona
adora aromo sabe ne. Eyang
dongdong bele oying, ne
samba ocæ o taasa o woma
one pat.

³ Aa bayaa nya ondo odera
eyapa, tana o baya o ara
oguri wa rose epaaka o ara
ore ya eza me ne,

⁴ adorana nyaza oying itæ
epa esuk. Arakaname Ate
aying, ka wa gongte epaaka
aya ezaa me aa asuk, wayo
taasau akap.

O baala azaa o beya
angmæ ka Ashili
(Luk 11:2-4)

⁵ "Aa baaya beya angmæ
ka Ashili, tana oye na ana
o ara ukpwei ne, ne yeme
o beya angmæ ka Ashili
a itæ a madandaro ma
ogwarzanang maYahuda ka
edæki marona ka aromo laka
ne. Eyang dongdong bele
oying epeng, ne samba o
emba o taasa one a pat.

⁶ Nyimia waaza, baya beya
angmæ ka Ashili, ale a nyimi
odo o, pate abuudu me o
beye angmæ ka Ate au aaka
ata gonta ai ne, aa Ate au ka

agonte pate epaaka a eze a suk, ayo taasau.

⁷ “A eeya beya angmā ka Ashili, tana wa eweo na aworme ka neta rosa Ashili ne, andaame neya gonta na ne beya angmā a ewo waya yo ote ka kone ne.

⁸ Tane itā na nee ne, Ate ying rosa epaaka e gwara ka ying zongka e pirkā ai.

⁹ E beya angmā ka Ashili nanna,

“Ate aro ozaa shili, a monte leze leo a sangsang.

¹⁰ A togomo to de, aa eze epaaka oya yeme me a lerambo leena, nangka ezeze azaa shili.

¹¹ Nyaro epaolya o ng-meengme.

¹² O pisi ro madinā maro, nangka te pisizi andaaka ne ezeze ro madinā.

¹³ Tana o ale kaaro ara o kedeya ne, o wobe ro a taara te ogomo o bere o buru ona.’

¹⁴ “E pisā aromo aaka ne ezeze ying epa eburu, Ate aying o zaa shili yo pisā may-ing’.

¹⁵ Aa eeta pisā ana ondo madinā mane ne, Ate ying to pisā epa eburu eeying ne.”

O baala azaa o pate ongma

¹⁶ “Eeya meke o ngmā, tane care mayinu nangka ana o ara ukpwei ezeze ne. Ne care mayinu kane wore aromo bekaana neya eza opate o ngmā. Ang dongdong bele oying, ne samba ocā o taasa one naname.

¹⁷ Aa baaya pate o ngmā, kwizā mayinu mau, o saane mai manau,

¹⁸ adorana tana rosa o bena oya eza o pate o ngmā ne. Ate au kaa ta gonta ne, ooka kangza wa gonte pate epaaka a ezeze a suk, wayo taasau.

O baala azaa o eke ocā azaa shili
(Luk 12:33-34)

¹⁹ “Tana e kuri tukpwei toying ocā a lerambo leena araaka egau kaa orengkaka yo cara wai ne, araaka akāri neyo pora ka ne lyā ne kpwi.

²⁰ Soona e kuri tukpwei toying ocā azaa shili, araaka egau ka orengkaka to cara wai ne, araaka kangza, akāri to lyā ka ne eze bekāri ne.

²¹ Araaka ocā o zene, sanamea lenyong leo zene kangza.

Masanto ma lepung
(Luk 11:34-36)

²² “Liizi leya beru be masanto ma lepung, liizi leo leeya cammo, pate lepung leo yo pena ka masanto.

²³ A liizi leo leeta cammo ne, pate lepung leo yo dera masanto. Masanto ma lepung leo ma itā maring, maring yo dongdong gongha!

O eza lezara aa ateokora a leere
(Luk 16:13)

²⁴ “Ondo wa era wata eza lezara ateakoro leere ne, baya nyimi oyo nyana o yende o yeme o yende, koona o tare o yende o zeele o leere me. Ba era ota tare Ashili kaa emate awere yende ne.”

*O werno a Ateokora
(Luk 12:22-31)*

²⁵ Azaa nyimi eyang bele oying, tana e gare tukpwei toying azaa epaaka eya lyame, koonā eya sa me, koonā nangka eyo cə madibi ma o amba. Ebeene kala epaolya sang? Aa lepung kangza kala madibi sang?

²⁶ Laka na engmeng o zaa shili, neta eza o shebeka koonā ne shende kane eke a bengga ne. Pate ka nyimi Ate ying o zaa shili lyeeze ka ne. Ying e kala ne edang sang?

²⁷ Mana a nyimi oying a kazo gara ukpwei wai wa era wa wale lemore le yende a nyimi tomore to wai*?

²⁸ “Na eyaka eya gara tukpwei toying azaa madibi ma o amba? Laka nangka eburu o wake e gongze, neta eza gole yende ne.

²⁹ Pate ka nyimi eyang belo oying na ogomo Suleimanu ka ocə wai wata wa amba madibi maa gong na ondo a nyimi one ne.

³⁰ Nyimia Ashili eze mawake ma owake bejaga nanna, maaka maya arakana o ngmeengme, a leere a ese mai ka ola, shibari ying? Ying ana o dera o kabare kaa Ashili!

³¹ Azaa nyimi tana e gare tukpwei toying a beyana, ‘Eya taya lya me?’ Koonā ‘Eya teya sa me?’ Koonā ‘Eya teya amba me?’

³² A worme ana o dera o rosa Ashili neya gare tukpwei tone azaa o gera nyimi. Kangza Ate aying o zaa shili a rose o bena eya yeme mapapa maana.

³³ Epa e woma o bora eya, e nya Ashili tukpwei toying, e eze epa e togomo te Ashili, ka o gera epa ee sangsang ai, ayo nya ying kaa pate ma mapapa maana kangza.

³⁴ Zaa nyimia tana e gare tukpwei toying azaa leere ne, leere yo deya ka ebelo gara le. Konang lengme ya ka ozitə ka waya kap ka le.

7

*Tana ecore angmə azaa
ondo ne
(Luk 6:37-38,41-42)*

¹ “Tana e core angmə azaa ondo ne, adorana tana a core angmə azaa oying ne.

² Nangka e core angmə azaa na ondo, nyimia ayo core angmə aza oying. Kangza ka epa ogoshe ooka e ezane, ka wai ya ayo eza ying ne.

³ “Eyaka oya gonta kapa a liizi le orone o, oota ba laka okuturu a liizi leo ne?

⁴ Ba wənia o bekaa orone o na, ‘Bayang lopau kapa a nyimi liizi leo,’ abo oya ka okuturu a liizi leo?

⁵ Bo ondo ara ukpwei, bora ka o lope okuturu a liizi leo, arakaname oyo laka maleu ko ama o lopa kapa a liizi le orone o.

* **6:27 6:27** wa era wa wale lemore le yende a nyimi tomore to wai Ewele angmə Ashili yende, aye ka, “Waleke opkwai o meke yende o ewa o wai.” **6:29 6:29 1** Agom 10:4-7; 2 Oash 9:3-6. **7:2 7:2** Mar 4:24.

6 “Tana e nya e'ere epa e sangsang ne, tana e tare odembashe akwilə acale edang aying ne. Nee era ne itəzə ne ka tobona, ane kuri kane daare ying a lekeleke.”

O beya angmə ka Ashili
(Luk 11:9-13)

7 “Pirə na ayo nya ying, geraza na eyo cə, gwarazana ayo pari ying abuudu.

8 Pate ondooka wa pirə ayo nya wai, ondooka wa gera wayo cə, kangza pate ondooka wa gwara, ayo pari wai abuudu.

9 Mana nyimi oying ana ate, kena ka wai ka bosa oborode, awa nya kai lecale?

10 Koonā ka bōse bekwala, awa nya kai owa?

11 Na ying ana ara aburu e rose nangka eyo nyaza ayana ying mapapa ma rere, shebari Ate aying o zaa shili wato kala ying aa ama o nyaza mapapa ma rere andaaka ne pirzi ai sang!

12 Azaa nyimi, eza aromo epaaka oya yeme ane ezo, obena ennaa beyo be makili ma Mosa ka ana obeya angmə ka mawo ma Ashili.”

Abuudu a seto
(Luk 13:24)

13 Lyə na abuudu a seto. Obena abuudu a patarke kaa kang gongha a aleze ka aromo akwilə ola, aromo a cake lyəzə a ai.

14 Nyimia orona o cəsə ebeene o dera o maro, waya seto awa kang ya baate, anda baate ya kalea ai.

A rose uti ka ebelo ayana wai

(Luk 6:43-44)

15 “Ezana a sauwo ka ana beya angmə ka mawo rendaza. Ne deese aying ka madibi ma emande epeng, a nyimi one neye na enama orambo o kala ara aburu.

16 Ebelo ogole ane wayo ote ka rose ne. Ara cə ayana inabi* uti ekana na, koonā ayana osaya a uti ekana?

17 Nyimia konang uti orere wa kareze ayana rere, aa uti oburu wa kareze ayana aburu.

18 Uti orere wa era wata kare ayana aburu ne, anyimia kangza uti oburu wa era wata kare ayana aa rere ne.

19 Pate uti ka wata kare ayana aa rere ne, ayo core wai a tare wai a nyimi ola.

20 Nyimia ayana ane yo ote ka erose ne.”

Anta maa tukə o rosa oying ne

(Luk 13:25-27)

21 Pate ondooka wa beya mi na, ‘Ateokora, Ateokora’ waya to lyə a nyimi togomo to zaa shili ne. Soona ondooka wa eza epaaka Ate ang o nyimia o zaa shili ya yeme me.

22 A lengme lenname aromo acake yo beya me na, ‘Ateokora, Ateokora!’ Cai! Te zoole aa nyimi leze leo sang? Te sərsəzə mabere maa buru anyimi leze leo sang? Kangza, a nyimi leze leo wa te eze mapapa mo tera ukpwei sang?

* 7:16 7:16 inabi wa kap na uti a anyong kaa soze ayana wai.

23 A were namea eyang bekaa ne a begeshe be ko-mana na, 'Anta tukə orosa oying ne. Arnang na ka me, ying ana o eza epa e buru.'

*Aromo leere ana osowa
(Luk 6:47-49)*

24 "Azaa nyimi pate on-dooka wa kona angmə ang aana, ka wa eze ogole ka ai, waye na ondoo rosa ka wa sowa akwilə wai azaa opoo.

25 Nangka olyi wa ngmeze, na mabeno penze a ngmet, obere kang era nawa tabe akwilə me, nyimia na ata oko ne, obena oting ai ya azaa opoo.

26 A pate ondooka wa kona a ngmə ang aana, ka wata eza ogole ka ai ne, waye na ondoo dera orosa ka wa so akwilə azaa egengge.

27 Na olyi ngmeze, a mabeno penze, kangza obere ere nawa tabe ak-wilə name, naa oko a nyokonyoko."

28 Nangka Yeso ka mare o beya mapapa ma name, na epame tere leguki le aromo ukpwei azaa ambela obaala kai.

29 Azaa obena ka baale ne naa ondooka waye ka obare, na ana o baala makili ma Mosa tazane.

8

*Yeso ka womza ondo
legangca*

(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Nangka Yeso ka jəpi aza oyara, na aromo cake ne tare kai.

2 Na ogangca yende deya a kai nawa tunggunu aa begeshe be kai awa bena, "Ateokora, oya ka obare o womzang ong kang itə a sangsang."

3 Na Yeso nayi o ara kai naka meke wai aka bekaana, "Ma kabare ma womzau, itə a sangsang." A saseya nawa woma ka leganca le ma.

4 Na Yeso beka a wai, "Kona, tana o bekea ondo epa eka ee manau ne, ale ka o wore ukpwei o ondo magame ma Ashili, oo kang nya epa eka a yo esa nangka Ashili a bele Mosa. Ya nyimi ka o wore aromo bekaana ba woma.

*O kabare kaa Ashili ondo
ogong
ana o tesa geza omoole a
Roma*

5 Nangka Yeso ka lyə a Kaparnahum, Na ondo o gong o tesa geza omole o Roma bose kai na,

6 "Ateokora, ozara ong ya tete akwilə, a lelung lewai lee gbwə aa waya kona o poba ajəng."

7 Na Yeso bekaa wai na, "Eyang deya kang womza wai."

8 Ondo o gong o tesa geza omole name bekena, "Ateokora ang ta bare odeya akwilə ang ne, soona o sokoo bekaa angmə, ozara ong wayo woma.

9 Mi ang ya taara te ondo, kangza ka ana o tesa geza a moole ba taara tong, maa kang bekaa ondo na, "Ale, awa ale, ondo kangza ang

bekaa na, “Deya,” awa de, ang kang bekaa ozara ong na, “Ya epana,” a wa ye.

¹⁰ Nangka Yeso ka kone nyimi, na epame tere kai ukpwei, aa ka beka ana o tarea kai na, “Ang dongdong bele ying epeng me, anta ma cə ondo a nyimi Isrela kawa o kabare kaa Ashili na oromo na ne.

¹¹ Eyang belo ying, aromo a cake ne yo deesa a dizi ka aza ka ne cikə a ne lye epaolya legwa kaa Ibraheng, kaa Ishaku aa Yakubu a nyimi togomo te o zaa shili.

¹² Bangka nyimi, ayo gəəzə ayana togomo ogomo obere oburu a nyimi maring maa bitibiti. Ara aaka ne yo ruuzi ka o nonza tuuni.

¹³ Na Yeso bekaa ondo o gong o tesa geza o moole o Roma na, “Ale, ayo yau nangka o kabare ka Ashili au ze.” Na o ngmere liizi na ozara me woma.

Yeso ka womza aromo acak

(Mar 1:32-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Nangka Yeso ka lyə akwilə a Biturusu naka mana ondawa wai a wata zake ne.

¹⁵ Na Yeso meke o ara wai, nawa woma, aa wa era nawa sele kai epaolya.

¹⁶ Nangka ulyəlu waye, na aromo deese kaa aromo a cake ka ogomo o bere o buru wa taba ne. Kaa angmə ka ka beke belle, ka səərə obere oburu me, aka kang womza pate ana o dera o kona a cammo.

¹⁷ Ka ye nyimia adorana a panza epa eka ondo beya

ngmə ka mawo ma Ashili Ishaya wa beke na,

“Ka ana makono maro, kaa pate odera o kona aa zake aro.”

O zaka o tare o Yeso wa pobe

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Nangka Yeso ka laka aromo a cake aa nee ringgəri kai, naka ote nee na ne kuri owulu obeno niini.

¹⁹ Na ondo baala angmə aaka Ashili nya Mosa wa de nawa beka kai na, “Ondo baala, eyang tare o apate araaka oya ale ne.”

²⁰ Na Yeso kabare wai na, “E ere o wake neye ka she'o, engmeng o zaa shili kangza neye ka todo, aa Kena ka o Oromo kata ka ara o mora ne.”

²¹ Na ondo nyimi ana o tare o Yeso bekena, Ateokora, baya ang ale kang taase ate ang suri.”

²² Na Yeso bekaa wai na, “Tareng, baya andaaka ne gbwizə ne taase andaaka ne gbwizə.”

Yeso ka zurki obere ka lejəng le manyi

(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Nangka Yeso lyə a nyimi o onggo o taara manyi, na ana o tare o Yeso ale legwa ka kai.

²⁴ Na o bere ogong era a lepong leme, na sejəng sheme ere ka legoone na manyi bore o lyəzə a nyimi onggo me, aa Yeso ya malau.

²⁵ Na atoma kai ale nane ara kai, aa ne bekaa kai na,

“Ateokora, boza ro, manyi ya lya oro.”

26 Na ka bekaa ne na, “Eyaka e kerke nyimi? O kabare kaa Ashili aying me baba? Naka ere, aaka zurki obere ka lejəng le manyi mame. Na keeya itə a tiyi.

27 Na epame tere aromo ukpwei, aa ne beke na, “Mana waana ka o bere ka lejəng le manyi kone kai aane tare kai?”

28 Nangka ne de owulu o makeke ma Garasina, na aromo leere ane suri a macau aaka obere o buru wa taba ne, ne wobe Yeso. Legoone lene le itə epa e boome maleu nangka aromo ta tareze orona me ne.

29 Na ne rurayi aa ne bekaa Yeso na, “Eya manyi mau kaaro, bo Kena ka Ashili? Ba deya ko ka gəəzə ro, a were ta aya ne na?”

30 Aa ma'amo kaa ne edembashe akwilə ne rene a cake a neya lya epaolya.

31 Na obere oburu name bose Yeso na, “Baa səərə ro o turki ro a nyimia edembashe akwilə me.”

32 Naka bekaa ne na, “Ale na.” Na ne suri aa ne lyə edembashe akwilə me. Na edembashe me ne ere ka tesong na ne təəru a lepong leme na manyi lye ne apat.

33 Na ana o soola edembashe me ne ere ka tosong, aa ne ale apeng, aa ne baale pate epa eka e mane ne, kaa epa eka ee mane ana obere o buru me.

34 Na pate aromo apeng me ne suri na ne wobe Yeso. Nangka ne laka kai, na ne

bose kai na ka baya makeke mane.

9

Yeso ka womza ondooka lepong lewai le gbwə

(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Nangka Yeso ka lyə o onggoo manyi, naka tare a Kaparnahum apeng aaka ka gong ne.

2 Na ca kai ondo ka lepong le wai le gbwi aa waya tete a kapengge. Nangka Yeso ka laka okabare kaa Ashili ane, naka bekaa ondooka lepong lewai le gbwə na, “Kena kang, zanta, a pisə madinə mau.”

3 Na ana o baala ngmə aaka Ashili nya Mosa ne bekaa a tukpwei tone na, “Karomo kaana ka tambo Ashili!”

4 Aa Yeso ka orosa madoola mane, naka pirkə na, “Eyaaka eya eza madoola maburu a nyong aying nanna?”

5 Eya kala o dera o poba, o beka na, “O bena a pisə madinə mau na, ‘Koonə era ka oyeng na?’

6 Eyang yeme e rose obena Kena ka o Oromo kaye ka obare o pisə madinə a ler-ambo.’ Naka bekaa ondooka lepong le wai le gbwə na, “Era ka o jeke kapengge kau o ale akwilə.”

7 Na oromo me ere, nawa ale akwilə.

8 Nangka aromo a cake ne laka nyimi, nane kone boome, aa ne sabe Ashili, aaka aa nya aromo ebelo obare oona.

*Yeso ka rare Matiyu**(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Nangka Yeso ka lyə izi ka teweno, naka laka oromo yende kaa rareze wai na Matiyu, aa waya cikə awa eze ogole ara o eese emate makeke. Naka bekaa wai na, “Tareng.” Nawa ere aa wa tare kai.

¹⁰ Malo nyimi aa Yeso ya lya epaolya akwilə a Matiyu, na ana o eesa emate makeke ka ana madinə a cake ne de, na ne cikə ka kai kaa ana o tare o kai.

¹¹ Nangka maParisa ne laka nyimi, na ne bekaa atoma kai na, “Eyaka ka ondo obaala o ying waya lya epaolya kaa ana o eesa emate makeke kaa na madinə?”

¹² Nangka Yeso ka kone nyimi na ka bekaa na, “Andaaka neya kona azake ta gera ondo onyaza makang ne, seekoona ana o kono.

¹³ Azaa nyimi ale na ka e gere orosa epaaka nyimi, ‘Egonegonea mi ang yeme aying, onyaza eyapaa tazane.’ Antaa ma deya kang rare andaa woma ne, seena ana madinə.”

*Be perə azaa opate ongma**(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)*

¹⁴ Na ana otare Yohana o batisma ne deya Yeso na ne beka kai na, “Awiinia ro ka maParisa te pate o ngmə, a na otare o ta ezaza ne?”

¹⁵ Na Yeso kabare nee na, “Anyong a era caro ajaa ondooka wa sure ana ondaye

osau a neye legwa na? Tomore ya deya ka ayo jeka ondoo ana ondaaye osau a baya ne. A tomore tonname neyo pate o ngmə.

¹⁶ “Ondo wa ere wata manka ozani osau ka wa naane odibi oo kozo ne, o naane me yo dara odibi me kawa kala o samba o burə.

¹⁷ Kangza, ondo wa era wata kare manyi ma o inabi ma sau aa boboto a kozo ne. Waya nyimi a boboto me yo poso ka manyi ma o inabi me oko, a boboto me caro. Manyi ma o inabi ma sau, a kare mai a boboto a sau. Adorana a bisi kaa pate maleere mame.”

*Kagala ka Yariyus**kaa ondaaye ooka manyau ya ooso a wai**(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Yeso kaya za obeya nyimi naname, na ondoono o dandaro o gwarzanang maYahuda, wa de aa wa tunggunu ating kai aa wa bekaa na, “Nanname na kagala kang surə aa gbwə, deya ka o eke taara to azaa kai, ka yo era.”

¹⁹ Na Yeso ere legwa kaa ana otare kai, nane ale ka oromo me.

²⁰ Ondaaye yende wa zene arame aa wa ye shenai betuuru ka she leere aa waya kono o ooso manyau, nawa deya a sauwo a dimə Yeso nawa eke o ara a bengmə be odibi kai.

²¹ Aa wa bekaa lenyong lewai na, “Maa eke o ara odibi kai belle, eyang woma.”

22 Nangka Yeso ka ringgənu naka laka wai, naka bekaana, “Ondaaye, zanta, o kabare kaa Ashili au, wa womzau.” A saseya na ondaaye me woma.

23 Nangka Yeso ka de akwilə ondoono dandaro gwarzanang maYahuda, naka mana aromo acak aa neya ulbə esherowa ka seleera she ma'ade.

24 Naka bekaana, “Erana arakaana! Ogala me taa wa gbwə ne waya malauwa belle.” Nane zoze, aa ne zeele kai.

25 Nangka asəərə aromo me o yanga, naka lyə aa nyimi aa ka meke o ara ogala me, aaka ara kai.

26 Na orooka me wa ale a kuruwə a pate makeke mame.

Yeso ka womza arə kaa orakare

27 Yeso kaya baya ara me naname, na arə aleere tare kai aa ne rare ajəng na, “Kena ka Daoda kona egonegone ero!”

28 Nangka ka lyə akwilə yende na arə me deya kai, na Yeso me bekaa ne na, “Ee kabare ka Ashili obena maa erang womza ying na?”

Na ne kabare kai na, “Eeye, Ateokora.”

29 Naka a eke o ara kai aa yizi ane, aaka bekaa na, “Azaa o kabare ka Ashili ay-ing, aa womza ying.”

30 Na a yizi ane pərnū. Aa Yeso windi ne teto maleu na, “Tana e bele ondo orooka na ne.”

31 Pate ka nyimi, na ne suri, aane baale orooka kai aa kuruwə aa makeke ma me.

32 Nangka neya ale, na ca kai orakare yende ka obere oburu wa tabe wai.

33 Malo oka a səərə obere o buru me, na orakare me wa obeke angmə. Na epa me tere aromo cak tukpwei aane beyaa na, “Ata aa tuku laka ebelo epa eena a nyimi a Isrela ne.”

34 Na maParisa bekaana, “Ka legoone le ogomo obere o burua wa ya sərsəzə mabere maburu.”

Yeso ka kone egonegone aromo

35 Na Yeso ka aleze a topepeng, aaka baale angmə a lebo a madandaro ma ogwarzanang maYahuda, aaka zoole azaa togomo te Ashili, aaka womza aromo azaa kombela makono ka o dera o kona a zake.

36 Nangka ka laka o kurkənəng aromo naka kone egonegone, obena neya zitə azaa o dera ondo o kangkama, neye na emande epeng zora ondo otare ka ne.

37 Aka bekaa ana o tare o akai na, “O shende arame gong, aa na o shende me ta gongnga ne.

38 Azaa nyimi, bosana ateokora o shende me kawa tong ana ogole kane shende.”

10

Yeso ka zake atoma akai (Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

1 Na Yeso zake ana o tare o akai betuuru kaa leere, a ka nya ne legoone lo

sæərə mabere maburu, ka o womza koonang makono kaa o dera o kona azake.

² Shennaa seze she atoma Yeso betuuru:

Obora waya Siman ka a beya wai na Biturusu,

Kaa orone wai Andarawus,

Kaa Yakubu kena kaa Zabadi,

Kaa orone wai Yohana,

³ Kaa Pilibus,

Kaa Batilomi,

Kaa Toma,

Kaa Matiyu ondo eesa emate makeke,

Kaa Yakubu kena ka Halpa,

Kaa Tadiyus,

⁴ Kaa Siman karomo ka Kan'na ka beya kai na kaye kale nyong le makeke ma kai,

Kangza kaa Yahuda Iskariyoti ooka wa nya Yeso.

Yeso ka tong atoma betuuru kaa leere

(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Nee betuuru kaa leere namea Yeso ka tong, aaka bekaa nee na, "Tana ne ale a makeke ma aworme ne, na koonang apeng a Samariya,

⁶ soona e ale emande epeng ka e wilə, aromo a Isrela.

⁷ A nyimi teweno teying e zoole na, 'Togomo te zaa shili te amara.'

⁸ Ee womza ana makono, ee arsaza andaaka ne gb-wizə, a womza agangca, ee sæərə mabere maburu. A nyaza ying zora onya eyapa, ying ma nyaza na nyimi.

⁹ Kane monte emate o ozi-nari, na azorpa, emate epeng a nyimi lejəng le le'eke.

¹⁰ Kangza kane jeke ojeketa a teweno toying ne, kane jeke madibi maleere ne, na tokakau, na lebenda, obena ondo ogole gwara ka epaolya wai.

¹¹ Pate apeng aaka e lyə ne, ee gere oromo edang ka e jəpi akwilə wai, a ale a were o baya apeng me.

¹² Eeya lyə a akwilə me ee bekaa na, 'O cikə o cammo itə oying.'

¹³ Akwilə me edang aaza, oo cikə o cammo ying wa cikə ai. Kangza edang waata zane, aa wa kuri a ying.

¹⁴ Pate ondooka wa nyana o emba oying, koono wa nyana o kona angmə ay-ing, eeya surə akwilə me, na apeng me e zazame ma sorma ma tobona toying.

¹⁵ "Eyang dongdong obele oying, a lengme lo core angmə ayo kona egonegone makeke ma Sadoma ka ma Gwamrata azaa apeng na."

Ozitə o deya

(Mar 13:9-13; Luk 12:11-12; Luk 21:12-19)

¹⁶ "Laka na, ma tonga ying naa emande epeng a nyimi egana. Azaa nyimi cikə na ka o rosana na ewa, kangza e itə ana epa erere naa egoma.

¹⁷ Ezana a sauwo ka aromo, neyo ale ying abegeshe ana o cora ngmə, aane ole ying ane eze ying teyong aa madandaro ma ogwarzanang maYahuda.

18 Aza ong Kangza neyo aleze ka ying abegeshe be andaano kaa agomo, ka e beke angmā a lebo aza ong abegeshe be aworme.

19 Awereaka ne meke ying kane ale kaa ying aana to-gomo, tane gare tukpwei toy-ing aza epa eeka eyo beka, kaa nangka eyo beka ne, ayo nya ying epa eka eyo beka awere me.

20 Aza obena ying ngha ta beya angmā ne, Obere orere Ate a ying waya ya beya angmā aa tongmā toying.

21 "Orone wayo nya orone wai ka wong, nyimia ate yo ya ka kena ka wai. Ayana kangza neyo girā ana ate ane, ane ote ka wongze ne.

22 Aromo neyo nyana ying azaa leze leng. Pate ondooka wa motana aa ale omaare, wayo bisə.

23 Nee gəəzə ying apeng aana, songhana ka e alea apeng a izi. Epeng emea eyang dongdong belo oying, eto mara o aleze a topepeng te Isrela ne, aa Kena ka o Oromo yo deya.

24 "Ondo tare wata kala ondo baala wai ne, ozara kangza wata kala ateokora wai ne.

25 Wa gwara ondooka a baale wai aa wa itə na ondo o baala wai, ozara kangza waye na ateokora wai. Aa ne rare ateokora na Ba'alzebul, nannia aromo akwilə wai kangza?"

Ondooka wa gwara a kone boome be wai
(Luk 12:2-9)

26 "Azaa nyimi kane kone boome bene ne, obena eyapa tazene ka a pate, ka atoo pəri e ne, kangza eyapa ta zene ka aa baasa ka atoo rosa ee ne.

27 Epa eeka eyang baala oying asuk, beke na e aa pan-talang. Aa epa eeka a bele ying a toto, zoola na azaa e ajəng aa betənkərə.

28 Tana e kone boome be andaaka ne wonze oromo ne, a neta ama o wonga be-buu be wai ne. Soona e kone boome be ondooka waye ka legoone le o wonga bebuu ka lepung apat akwilə ola.

29 A lisəzə engmeng e leere okobo sang? Kayende ka era aa kata tərū aa deze ka ka gbwə dera orosa a Ate aying ne.

30 Nyimia waaza pate shepkwai she ying a bala.

31 Azaa nyimi tane kone boome ne. Obena edang ey-ing e kala engmeng acak."

32 "Pate ondooka wa kabare kaa mi a begeshe be aromo, mi ma eyang kabare kaa wai a begeshe be Ate ang o zaa shili.

33 Apate ondooka wa sangga o rosa ong a begeshe be aromo, mi ma eyang sangga o rosa wai a begeshe be Ate ang o zaa shili."

Anta ma deya ka ocikə o cammo ne seena o kara
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

34 "Tane eke obena ma deya ka o cikə a cammo a lerambo leena ne. Anta ma deya ka o cikə ocammo ne, soona okara.

35 Ma deya,

Kang gwara oromo kaa ate wai,

Ang gwaara okara ka-gala kaa iini kai,

aa iini ka ogiri wai.

³⁶ Kangza wa itə bena ondoo nyana o wa ya nyimi a kwilə au.

³⁷ Pate ondooka wa kala yeme ate, na iini wai o kala ong, wata gwara awa itə a ong ne. Kangza ondooka wa kala yeme ayana wai alome ka a ai o kala ong, wata gwara awa itə aa ong ne.

³⁸ Nyimia ondooka waata ana uti o gendare o wai a wa tareng ne, wata gwara a wa itə a ong ne.

³⁹ Pate ondooka wa yeme ebeene wai, wayo dera e. Aa pate ondooka wa dera ebeene wai azaa ong, wayo cə e.

*Ogole otaasa
(Mar 9:41)*

⁴⁰ "Ondooka wa kabare kaa ying, wa kabare kami naname. Kangza, ondooka wa kabare kaa mi wa kabare kaa ondooka wa tongang.

⁴¹ Ondooka wa emba ondo obeya angmə ka mawo Ashili, ka leze le obena wai ondo obeya ngmə ka mawo ma Ashili wai, wayo cə o taasa ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili. Ondooka wa kabare kaa ondo o sangsang, ka leze le obena wai ondo o woma wai, wayo cə o taasa ondo o sangsang.

⁴² Komana wa nya kena ka yende a nyimi ayana aa bate-bate naa kaso kaa manyi, ka leze le obena wai ondo tare ong nga wai wato dongdong dera o taasa wai ne."

11

*Yeso ka ana o tare o
Yohana o batisma
(Luk 7:18-35)*

¹ Malooka Yeso ka mare ozoola a atoma kai betuuru ka leere name, na ka ere aa rana me na ka ale aaka baale ka o zoola a topepeng to Galili*.

² A were me Yohana ko batisma kaya apate aa kwilə ana o ezaza epa eburu, nawa kone epa eka Almasipu ya eza me, nawa tong ana o tare o wai ara Yeso

³ kane pirkə wai na, "Boa ondooka waya deya na, na te kare ayizi a ondo na?"

⁴ Na Yeso kabare nee na, "Kurəna ka e bekaa Yohana epa eeka ee laka kangza ka ee kaa ekone,

⁵ obena arə na cə o laka ara, aa agədə neya teyeno, agangca ne kurə a sangsang, arara neya konaza ngmə, aa ya arsaza andaaka na gbwizə kangza a nya ana o dera cə oroka o lebo.

⁶ Ondo okona oleba ondooka waata cəwə aa zaa o eke lenyong le wai aza ong ne."

⁷ Nangka ne ale, na Yeso bore obeya angmə ka aromo a cake a zaa Yohana na, "E ale owake nee laka eya? E

laka mawake maaka obere
ya paba me na?

⁸ Na ee surə ka e laka eya?
Ondo ka wa amba madibi
maa rere na? Aromo akwila
ogomo neya ambaza madibi
maa rere.

⁹ Na eya ee surə a laka me?
Ondo obeya angmə ka mawo
ma Ashili na? Nyimia, eyang
bele oying na, wa dongdong
kala ondo obeya angmə ka
mawo ma Ashili.

¹⁰ Ondo ona a wele aa zaa
wai na, "Laka na, ma tong ka
o otoma ong kawa kala a izi
au, ondooka wayo babarau
orona zongka o de.

¹¹ Eyang dongdong belle
oying, ata a tukə o ngmenga
ondo a nyimi lerambo
leena ka wa dukə Yohana
o batisma ogonga ne, pate
kaa nyimi, ondooka kala a
be baate a togomo te zaa shili
wa kala wai.

¹² O era a were o Yohana
o batisma a deya o ng-
meengme togomo te zaa shili
teya kala o ara ozitə, ana
o ote o zitə me neya yeme
o emba togomo teme ka le-
goone.

¹³ Nyimia apate ana o baya
ngmə ka mawo ma Ashili kaa
makili maa kaa Ashili a nya
Mosa ne beke angmə aa zaa
togomo te me zongka Yohana
de.

¹⁴ Kangza ee yo kabare ka
letoma leena, Yohana waya a
beka angmə aa zaa wai kaa a
bena Iliya ya deya.

¹⁵ Pate ondo teto to kona,
awa kone.

¹⁶ "Ma erang kedeya aromo
awere na keeya? Naa ayana
aka neya cikə ara ejamane,
aane rare eja eceya ene aane
beyana,

¹⁷ " 'Te ulubə ying tejebe,
na eta e yowa leera ne,
te beya leera le ma'ade
na eta ee ruuzi ne.

¹⁸ Lakana, Yohana wa
de wata wa lyeeze aa wa
soze ne, nane bekaana, 'Cai!
Waya ka o obere oburu.'

¹⁹ Nangka Kena ka Oromo
ka de na ka lyeeze aka soze
nane bekaana, 'Laka na ondo
okala o ara o lyeeza ka
o soza, beja bena o eesa
emate makeke ka ana mad-
inə!' Pate kaa nyimi, a ebelo
orosa Ashili, aa zaa gole o ai
waya a rose edang."

*O lyə udi o topepeng te
odera kabare kaa Ashili
(Luk 10:13-15)*

²⁰ Naka bore ozurki a
topepeng teeka ka kala ara o
eza ogole o kai o tera ukpwei
ne, obena aromo me neta ne
kuri aa Ashili ne.

²¹ E lyə udi Korasiya! E
lyə udi Betsaida! Obekaana
ogole o tera ukpwei ooka a
eze a nyimi ying aa ezea Taya
ka Sidon, eeya nee samba o
kurə aa Ashili ka o rabo aane
amba majankale ka o kareze
mato apung ane.

²² Azaa nyimi, eyang belo
ying, a lengme lo core
angmə, ayo kala aa kona
egonegone aromo a Taya ka
Sidon azaa oying.

23 Bo ma Kaparnahum, oya gonta o bena aya zalara o aa zaa shili na? Nyimia taza ne, aya jəpərə o araaka ana o gbwizə zene. Epa otera ukpwei ka a eze aa nyimi oo, eya aa eze a Sadoma, Sadoma me waayo tata a deya o ng-meengme.

24 Aza nyimi, eyang bele oying, a lengme le o core angmə, ayo kala aa kona egonegone o makeke ma Sadoma baa zaa o.”

Deyana a mi adorana e cə o teseke
(Luk 10:21-22)

25 A were namea Yeso ka bekaana, “Ate maa kona oleba o, Ateokora o zaa shili kaa deze, aa zaa obena ba baasa epaana a na o ama ka o rosa, na ba pari ara andaaka neta rosa eyapa ne.

26 Nyimia Ate, enna eya epa eeka e kala o rera aa bo.

27 Ate ang wa nya ekeeya aa taara tong. Ondo ta rosa kena kame ne soona Ate me, kangza ondo ta rosa Ate me ne soona kena kame, kaa pate ondooka kena kame kaa yeme owore o wai.

28 Deyana me pate o ying ana o zitə, ying ana o kona kaa be dengdeng, eyang nya ying o teseke.

29 Lyə na a lezara leng, ee eze epa eeka ang eze, obena mi ondo o nata ukpwei ya wai, ondooka wata ara ukpwei ne, eyo cə o nata anyong.

30 Obena lezara leng ta poba ne, magogoro mang kangza ta dengdeng ne.”

12

Ateokora Lengme le o teseke maYahuda
(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 A were name a lengme le o teseke le maYahuda, Yeso ka dare aa nyimi turu te eyuu. Atoma kai neya kona ekomo, na ne torbe makpwe ma eyuu na ne lye.

2 Nangka maParisa ne laka nyimi, na ne beka kai na, “Ba laka atoma au neya eza epa eeka makili ma Mosa ma nare eze a lengme le o teseke le maYahuda.”

3 Naka bekaa nee na, “Eta e kone epa eeka Daoda ye a were aka ka kone ekomo, kai kaa aja teweno te kai sang?”

4 Nangka ka lyə akwilə Ashili naka lye borode emea kata gwara aaka lye, na aja teweno te kai ne lye ne, soona ana magame ma Ashili belle.

5 Ying eta e soole a ngmə aaka Ashili nya Mosa, nangka ana magame ma Ashili, aa akwilə Ashili ne cakate makili ma lengme lo teseke maYahuda aa zaa nyimi ne tambo na?

6 Eyang bele oying, kando kamea ka kala akwilə Ashili kaana.

7 Ayya e rose epa eeka a ngmə Ashili ya beyame, ‘Mi o cikə egonegonea mi ang yeme aying, o nayi Ashili

enama tazane,' etaa eeyo laka madinə mana odera madinə ne.

⁸ Obena Kena ka Oromo kaya Ateokora o lengme le o teseke le maYahuda."

Ondooka o ara wai wa waka

(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Na Yeso baya araname aaka lyə odandaro o gwarzanang maYahuda.

¹⁰ Aa mana oromo yende a rame ooka o ara wai wa waka. Nane pirkə Yeso na, "Obaala Mosa wa wore obena wa gwara a womza a lengme le o teseke le maYahuda na?" Ne pirkə kai nyimia adorana ne cə kai ka o tambo.

¹¹ Naka bekaa nee na, "Mana a nyimi oying waaya ka omande openg, na wa taru a leo a lengme lo teseke le maYahuda, wato meke wai kawa səərə ne na?"

¹² Oromo kala omande epeng edang maleu. Azaa nyimi ata aa nara ogole o rere aa lengme teseke maYahuda ne."

¹³ Naka bekaa oromo me na, "Niyi o ara o!" Nawa niyi ora me, aa wa kuri a zak na o leere me.

¹⁴ Na maParisa suri, a ne gwaara madoola ma nangka neyo wongha kai.

Yeso ozara ka Ashili a zake

¹⁵ Nangka Yeso rose nyimi, na ka ere arame. Na aromo acake tare kai naka womza ne apat.

¹⁶ Aa ka windi ne toto na kana ne bele ana ondo ne.

¹⁷ Aye nyimia ka panza o bekaa ondo beya ngmə ka mawo Ashili Ishaya na,

¹⁸ "Kazara kang ang kaana kamea ma zake!

Epa oyeme ong, kamea ang kone oleba kai ba cak.

Eyang nya kai o bere ong, aa kayo beka ngmə a masanto a makeke ma aworme.

¹⁹ Ka too beya masanggo koona ka beye angmə a jəng ne,

Kangza ondo too kona lengmelo le kai aza orona ne.

²⁰ Legaaga leeme le tung-gunu katoo pora leene,

Beru be masanto bemea bee amara ka o lambu katoo limbə be ne,

Ka ka ote epeng eme ke lya izi.

²¹ Aa nyimi leze le kai aworme kangza neyo eke lenyong a kai."

Yeso kaa Ba'alzebul

(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Na ca Yeso orakare ka urə waze ka wa kang ya ka obere o buru, naka womza wai, nawa bore beya ngmə awa kang gonta ara.

²³ Na epame tere aromo me ukpwei, na ne bekaana, "Kanna Kena Daoda tazane na?"

²⁴ Nangka maParisa ne kone nyimi na ne bekaana, ka legoone le Ba'alzebul ogomo obere oburua kando kaana kaya sərsəzə mabere maburu."

25 Nangka Yeso ka rose madoola mane, naka bekaa nee na, “Pate togomo teeka te arnang to dākəni to leere a neya kara ka tukpwei, teyo caro. Kangza apeng koonā akwilə aaka a arnang to dākəni to leere a neya kara ka tukpwei, ayo rizi.

26 O Shetan wa səərə o Shetan waya kara ka ukpwei wai naname. Togomo te wai yoya legoone nannia?

27 Ma sərsəzə obere oburu ka legoone le Ba'alzebul, ana o tare o ying ne sərsəzə ka legoone le mana? Aa zaa nyimi ana otare oying neya yo core ying angmə me.

28 A ma sərsəzə bere o buru ka legoone le obere Ashili na togomo te Ashili te deya aying naname.

29 A era ta lyə aa kwilə ondo legoone ka bese magogoro ma wai ne, soona a tese wai suri, aa amaa ama o besa magogoro ma akwilə a wai.

30 Ondooka wata ya legwa kami, ondo o nyana ong nga wai. Kangza ondooka wata kangkamang a kurə me ne, waya bacakaraa.

31 Aa zaa nyimi eyang bele oying, ayo pisə madinə ma aromo apat, ondooka wa sopa o obere Ashili, a to pisə madinə ma wai ne.

32 Ondooka wa beya a ngmə ma zeelakong aa Kena ka Oromo, ayo pisə madinə ma wai. Ondooka wa beya a ngmə ma zeelakong aa obere Ashili, a to pisə madinə ma

wai a nyimi lerambo leena nanname ka o ale a izi ne.

*Uti kaa ayana wai
(Luk 6:43-45)*

33 Uti o rere wa ngmenze ayana a rere. Uti oburu wa ngmenze ayana aburu. A rose uti ayana wai ya.

34 Ying okurkənəng ewa ee buru! Ee wiinia ee beye angmə edang, a ying naana ana ara buru ne? Obena epa emea eya nyimi lenyong eya susi o ngmə.

35 Oromo edang, a nyimi lenyong le wai wa eke epa eeke eye ka edang, ondo ara buru o eke lenyong lewai le eburu eya susi a lenyong le wai.

36 Eyang bele oying, aa lengme le o core angmə, pate angmə aburu ka oromo wa beya ayo pirkə wai.

37 Angmə au aya ayo səərəu, aa kangza aya ayo core angmə aza o.

O gera o laka epa o tera ukpwei

(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Na ana obaala angmə aaka Ashili nya Mosa kaa maParisa ne bekaa kai na, “Ondo baala, teya yeme aa te laka epa otera ukpwei aa bo.”

39 Naka kabare na, “Ying aromo tomore teena, ana leyau ka ara aburu, neya gera o laka epa otera ukpwei, a era ta wore ne epa otera ukpwei ne! Soonā epa o tera ukpwei ondo obeya angmə ka mawo Ashili Yonana.

40 Nangka Yonana wa more awa were ka taaro a nyimi lebangi le bekwala bee gong, nyimia Kena ka Oromo kayo ya tomoro to taro nyimi ocau.

41 A lengme le core angmæ aromo o Neneba neyo era ka aromo tomoro teena, ka ne toze aromo a tomoro teena kane ta ne ya epa e woma ne, azaa o bena nee kuræa Ashili aa kazo o ozoola o Yonana. Kangza ondo ka wa kala Yonana waya raana.

42 A Lengme le o core angmæ, Aya ogong o makeke ma o Sheba wayo era kaa aromo a tomoro teena, ka wa toze ne, o bena wa deya a wa suri a macangcang ma lerambo leena, kawa kone o rosa ogomo Suleimanu. Ondo ka wa kala Suleimanu naana.

O kuræ o bere o buru (Luk 11:24-26)

43 Obere o buru wa suræ nyimi oromo, aa wa kaale araaka manyi ta zane ne azaa o gera ara o teseke. Aa wa ta ocæ ne,

44 malo nyimi aa wa bekaana, "Eyang kuræ akwilæ aa kaa maa suræ ne." Wa kuræ wayo mana akwilæ amea zora ondo nyimi me aa a besa ai aa babare aa sangsang.

45 A wayo kuræ kawa jeke mabere maa buru o son-daare maaka ma kala o bora me ara aburu, kane lyæ ba oromo me aa ne cikæ a nyimi owai. O maare oromo me wayo kala o bora wai o buru.

Nyimia wayo itæ kaa ana ara aburu a tomoro teena."

Ini Yeso ka arone kai (Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 Nangka Yeso kaya beya angmæ kaa aromo a cak naa mana iini ka arone kai aa neya itæ oo yanga, a neya yeme o beya a ngmæ kaa kai."

47 Na oromo yende bekaa kai na, "Iini kaa arone au, neya oo yanga aa neya yeme o beya a ngmæ kaa bo."

48 Na Yeso kabare na, "Mana iini ong, kaa arone ang?"

49 Naka niyi o ara kai ana o tare kai, aa ka bekaana, "Andaana iini ong kaa arone ang."

50 Komana wa eza epa eeka Ate ang o zaa shili waya yeme me, waya arone ang kaa iini ong."

13

Angmæ gerpo aa aza ondo owaale ebelo (Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 A lengme leme na Yeso suri akwilæ me, naka ale aa ka cikæ o wulu o lepong.

2 Na leguki le aromo lee-gong deya a kai, naka lyæ o onggo o tara manyi naka cikæ. Aa leguki le aromo me kangza ne itæ o wulu lepong le me.

3 Naka bele ne mapapa cake aa nyimi angmæ a gerpo na, "Ondo ogole ara yende wa ale ara aa waale ebelo.

4 Nangka waya waale me, na ebelo eyende taru a za

orona, na engmeng de nane donge e.

⁵ Na eyende taru aa za acale araaka makeke ta gongha ne. Na e suri a saseya obena makeke arame taa gerpo ne.

⁶ Nangka ongme wa tamana na ma ya rauwo, na ma waka obena madərə mame taa gerpo ne.

⁷ Ee belo yende kangza taru a nyimi ekana, na ekana me gong na e gatakale e.

⁸ Ee yende kangza taru a makeke ma rere, na ekare eyo, na eye eyo liwinu, liwunu, eyende etuuru taashe, taashe, eyende kangza etuuru taaro, taaro.

⁹ Pate ondooka waye ka toto to konaza a wa kone angmə aa na."

Masanto ma angmə aa gerpo aa na

(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Na atoma Yeso de, aa ne pirkə kai na, "Eyaaka o beya angmə aa gerpo ka aromo?"

¹¹ Naka kabare ne na, "Ying aa kabare o bena e rose o ela o togomo te Ashili, aa ne ata a nya nee ne.

¹² O bena ondooka waya ka eyapa waya ayo wala wai ne, ka wa cə a cake. Kangza ondo odera eyapa, ee baate kawa ye ka e, ayo emba e a wai.

¹³ Epa eeka e ote na eyang beya ngmə gerpo kane,

'Adorana na ne gonte a neta laka ne,

aa ne rakara a neta a kona ne,

obena epa eme e lyə aane amaring.'

¹⁴ Azaa one ayo panza epa eeka ondo beya ngmə ka mawo ma Ashili Ishaya wa beke na,

"Eyo konaza,

aa eto rosa ne dake-meme,

eyo kang gonta

aa eto laka ne ko babate.

¹⁵ Obena anyong aromo ana aya katakau,

aa teto tene ta konaza ne.

Kangza ne pate ayizi ane,

obena kana ne gonte ka ayizi ane ne,

kana ne kone ka teto tene ne, obena kana ne cə orosa ne,

kane kuri a mi kang womza nee ne.'

¹⁶ Ana o kona oleba ying obena ayizi aying aya gonta, a teto teying kangza taya konaza.

¹⁷ Eyang dongdong baala oying ana obeya angmə ka mawo ma Ashili ka ana o kona boome Ashili a cake ne yeme olaka epana eeya gonta me, na ne ta laka ne, aa ne kone epa eeka eya konaza me, na ne ta kona ne.

¹⁸ "Anna masanto ma angmə a gerpo ondo o waale ebelo na.

¹⁹ Pate ondooka wa kona ngmə a togomo nawa ta rosa ne, ogomo o bere oburu deese kawa kwagale epaaka a waale a lenyong le wai. Enna ebelo eeka a wale a za orona.

²⁰ Ebelo eeka ee tərū ara acale, eya naa ondooka wa kona angmə Ashili, nawa embe ka o kona o leba.

²¹ Oo bena wata ka oting ne, nawa ta rabo aa cake

ne. A were aka o kedeya na opoba wa era, azaa a ngmā Ashili, aa oromo me kuri sidimē.

²² Ebelo ee ka e taru a nyimi ekana, eya na on-dooka wa kona ngmā Ashili, na madoola ma ocə ka o kona oleba awere na a nare angmā o gongha, ka ngmā me itə o dera edang.

²³ Ebelo eemea ee tərū a makeke ma rere, waya na ondooka wa kone ngmā Ashili na wa rose ai, awa eze ogole ka ai. Kangza awa cə eyapa aza ame, eyende lewinu, lewinu, eyende etuuru taashe, taashe, ee yende etuuru taaro, taaro.”

A ngmā a gerpo azaa mawake a nyimi o alkama

²⁴ Na Yeso kang bele ne angmā a gerpo yende na, “Ayo kedeya togomo ta shili ka oromo ooka wa waale ebelo e rere ara awai.

²⁵ Awere aka aromo neya malau, na oja okara wai ale na wa waale a belo o wake yende ara o alkama me, awa sokoo ale.

²⁶ Nangka ebelo me e ere na eye eyo, na owake me kang gongha.

²⁷ Na azara ateakwilə me ne de, na ne bekaa wai na, ‘Ateakwilə, teya beya na ebelo erere ba waale ara au sang? A wiinia na mawake ma surə ara ame?

²⁸ Nawa kabare ne na, ‘Oja okara waya nyimi.’ Na azara me pirkə wai na, ‘Oya yeme aa te ale kate lope mawake mame na?

²⁹ Aa wa bekaa nee na, ‘Nyimia dai, bayana, tana azaa olopa mawake e gwaara ka o alkama me ne.

³⁰ Baya na ne aa gong legwa a ale awere o shende. A were o shende me kangza eyang bekaa ana o shende me, kane bore ka oshende mawake mame, a ne kurki mawake mame, aane tese kane ese, aane shende o alkama me ka ne kare aa benga.’ ”

A ngmā a gerpo azaa o yisti ka o mosta

(Mar 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Na Yeso bekaa ne a ngmā a gerpo kangza na, “Togomo te shili teya baate na beyo be o mosta, emea oromo yende wa ale kawa kpeene ara awai.

³² Eya kala a bee baate a nyimi eyo, aa ee gongha, e kala kombela uti o marane, kawa itə uti oo gong, ka eng-meng soze todo ee bana me.

³³ Kangza Yeso ka bele ne angmā gerpo yende na, “Togomo te Ashili teye na o yisti, ooka ondaye yende wa jeke nawa sakale ka maso ma taaro ma'ena ma o alkama, na ma sakalnang ka ma o yisti me.

³⁴ Na Yeso bele okurkənəng aromo, pate epaname a nyimi angmā aa gerpo. Kata ka baaleze eyapa ne soona aa nyimi angmā gerpo.

³⁵ Aye nyimia ka panza o bekaa ondo beya ngmā mawo Ashili Ishaya na,

“Eyang beya angmæ a nyimi
ngmæ a gerpo,
Eyang beka epa eeka a
baasa obora lerambo.”

*Masanto azaa mawake a
nyimi o alkama*

³⁶ Na Yeso baya aromo
acake me, aaka lyæ akwilæ.
Na atoma kai kangza ne deya
kai, na ne bekaa na, “Bele
ro masanto ma angmæ gerpo
aza mawake ara.”

³⁷ Aaka kabare na, “Ondo
owaale ebello erere name,
waya Kena ka Oromo.

³⁸ Aa ara ame, aya lerambo
leena, ebello erere name,
neya ayana a togomo te
Ashili, kangza mawake
mame maya ayana ogomo
ara a buru.

³⁹ Oja okara ka wa waale
owake, waya ogomo ara a
buru. Awere oshende me
aya lengme le maare o ler-
ambo leena, ana o shende
me neya atoma Ashili o suræ
azaa shili.

⁴⁰ Nangka kurki mawake
ka ese mai, nyimia wayo itæ
a lengme le omaare.

⁴¹ Kena ka Oromo kayo
tonga atoma kai o suræ azaa
shili, kane shende ana o ote
aromo kane rizi, kangza kaa
pate ana o eza epa eburu,
kane sæərə ne a nyimi to-
gomo te kai,

⁴² kangza kane tare ne a
nyimi ola o kpwaiye. A
saname neya ruuzi ka o
nonza tuuni.

⁴³ A were namea ana o
eza epa erere, masanto mane
mayo suræ na ongme a nyimi
togomo te Ate ane. Ondooka

waya ka toto to kona, awa
kone.”

*A ngmæ a gerpo azaa ocæ
ka a baasa*

⁴⁴ Togomo te Ashili teye na
ocæa ka a baasa nyimi ara,
ooka ondo wa cæ nawa kang
baasa. A nyimi zanta wai,
nawa ale nawa lishi pate epa
eeka waye ka e nawa embe
ara me.”

⁴⁵ Kangza togomo te Ashili
teye na ondo ejamanea, ooka
waya gera acale aa rere ka
aye kaa emate.

⁴⁶ Nangka wa cæ lecale le
yende lee rere acak, na wa
ale nawa lishi pate epa eeka
waye ka e, na wa embe ai.”

*A ngmæ a gerpo azaa ojara
o meese ekwala*

⁴⁷ Kangza Togomo te Ashili
teye na ojara o meese ekwala
ooka tare a lepong, nawa
meke kombela ekwala.

⁴⁸ Nangka wa pene, naa
windi wai o wulu lepong,
nane cikæ ane zake e kwala
ee rere e me nane kare a
nyimi o kende, aa ne oke
eburu me.

⁴⁹ Nyimia wayo itæ a
lengme le omare. Atoma
Ashili o suræ azaa shili neyo
sæərə ana ara aburu nyimi
aromo a rere.

⁵⁰ Ka ne tare ana ara
aburu a nyimi ola o kpwaiye,
aa sanamea neyo ruuzi ko
nonza tuuni.

⁵¹ “E rose epaena pate na?”
Na ne kabare na “Eeye.”

⁵² Naka bekaa nee na, “Pate
ondo o baala angmæ aaka
Ashili nya Mosa wa itæ ondo
tare togomo te Ashili, wa itæ
na ateakwilæ, ondooka wa

mangka ocə osau ka o kozo ara a le'eke lewai.”

*A nyane Yeso ba Nazarat
(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Nangka Yeso ka mare obeya angmə aa gerpo name naka baya arame.

⁵⁴ Ko deya a peng kai, naka bore o baala aromo oo dandaro o ogwarzanang one. Na epa me tere ne ukpwei na ne beke na, “Karomo kaana ka cə orosa ka epa o tera ukpwei aa ba?

⁵⁵ Teya beyana kannna, kena ka o ondo cocoza sang? Iini kai kaya Mariya sang? Arone kai neya Yakubu, Yusupu, ka Saminu, kangza kaa Yahuda sang?

⁵⁶ Arone kai andaye neya ara yendea kaa ro sang? Karomo kaana ka cə epa eena ba?

⁵⁷ Na ne kone oburə okai.

Na Yeso bekaanee na, “Ondo obeya ngmə ka mawo Ashili ata kabare ka wai a nyimi apeng awai kaa kwilə awai ne.

⁵⁸ Naka ta eza epa otera ukpwei a cake a saname ne, a za odera okabare ka Ashili one.

14

*O gwə o Yohana o Batisma
(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)*

¹ A were name Ogomo Hiridus Antipas wa kone oroka azaa Yeso.

² Nawa bekaa azara wai na, “Ondoonaa Yohana o Batisma, waya a ara wai malo ogwə, nyimia wa ote na waya kaa o bare o eza epa otera ukpwei na.”

³ Obena Hiridus wa meke Yohana na tere wai, aa ote wai a akwilə andaleme azaa Herodiya ondaye orone owai Pilibus.

⁴ Azaa bena Yohana wa beeze awai na wa ta gwara awa ana Herodiya ka ka itə ondaye wai ne.

⁵ Pate ka o bena Hiridus waya yeme wonga Yohana, aa waya kona boome be aromo, aa ne jeke o bena Yohana ondo beya ngmə ka mawo ma Ashili wai.

⁶ Nangka lengme le o ng-menga o Hiridus le dukə, na kagala ka Herodiya ka yo leera a begeshe be aromo kane de ara o zənggə me, na Hiridus kone oleba maleo,

⁷ nawa tono a kai na wayo nya kai pate epa eeka ka bosa.

⁸ Na iini kai bekaa kai na ale ka o bekaana, “A nyau ukpwei o Yohana o Batisma nannameena a nyimi oso.”

⁹ Na ogomo kone oburu, aza obena wa tono abegeshe be ageng wai, nawa ote na a nya kai epa eeka kaa bosa.

¹⁰ Nawa tong na core ukpwei o Yohana a akwilə andaleme,

¹¹ na de ka ukpwei me a nyimi oso na nya kagala ka me, na ka ca iini kai.

¹² Na ana o tare Yohana de nane ana ekeze me, na ne taashe, aa ne ale na ne beka Yeso.

*Yeso ka lye ka aromo
magu esu*

*(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17;
Yoh 6:1-14)*

¹³ Nangka Yeso ka kone nyimi, naka ere naka lyə o

onggo o taara manyi aaka ale ara aaka aromo ta rene ne ka ka cikə a yende. Nangka aromo acak ne kone nyimi, na ne surə a topepeng na ne tare kai a tobona.

¹⁴ Ka o surə kai o onngo o tara manyi naka laka leguki le aromo. Naka kone egone-gone o ne, naka womza ana makono nyimi o ne.

¹⁵ Nangka ulyəlu waye, na atoma kai de akai na ne bekaa na, "Ara na a aromo ta rene ne, a waana ulyəlu waya. Baya aromo ana ane ale a topepeng kane gere tukpwei tone epaolya."

¹⁶ Na Yeso bekaa ne na, "Wata gwara aane ale ne, nyana ne eyapa ka ne lye."

¹⁷ Na ne kabare na, "Teta ka eyapa arakaname, soona maborode esu ka ekwala e leere."

Maborode esu ka ekwala leere

¹⁸ Na ka bekaa na, "Deyana ka e arakaana."

¹⁹ Aaka ote aromo me na ne cikə azaa mawake. Naka jeke, maborode esu ka ekwala leere, naka ara ukpwei aaza shili, aaka sabe Ashili, naka pose maborode mame aaka nyaza atoma kai, a atoma me kangza aa ne nyaza aromo.

²⁰ A pate one ne lye na ne tiyə, na ne kurki o dangare me, nawa panza makende betuuru ka maleere.

²¹ Andaaka ne lye ne dukə andaleme magu esu bangka andaye ka ayana.

*Yeso ka yeng azaa manyi
(Mar 6:45-52; Yoh 6:16-21)*

²² Ka o mara me naka ote atoma kai na ne lyə o onngo o tara manyi ka ne kaana kai a ale owulu o sara yende. Aa kai ka itə a dimə ka ka laka o aleze a tokwilə te aromo me.

²³ Malo ale aromo me, naka zale oyara kai a yende kaka beye angmə ka Ashili. Na ulyəlu ye aa kaya yende saname.

²⁴ A wereme o onngo o taara manyi waya tera lep-ong, na sejəng se manyi se ere ka legoone, obena obere me waya kara ka ne.

²⁵ Aa ra aa dukə beru bo taaro be lelere, na Yeso yeng azaa manyi aaka dore ne.

²⁶ Nangka atoma ne laka kai aa yenga azaa manyi na boome meke ne nane bekaana, "Bebua be!" Nane gware bekoko azaa obena nee kona boome.

²⁷ A saseya naka bekaa nee na, "Kane kone boome ne Mea. Kane kone boome ne."

²⁸ Na Biturusu kabare wai na, "Ateokora boa baaza, oteng kang deya bo aa yenga azaa manyi."

²⁹ Na Yeso bekaa wai na, "Deya." Na Biturusu suri o onngo o taara manyi, nawa yeng azaa manyi a wa dore Yeso.

³⁰ Awereaka wa laka obere wa ere a jəng nawa kone boome. Nangka manyi ma bore dongha wai nawa rurai, awa bekaa na, "Ateokora bozang!"

³¹ Aa saseya na Yeso nayi o ara naka meke wai, aaka bekaa wai na, "Bo o kabare ka Ashili au wa sawa, eya e ote na ba dambaraza?"

³² Ka o lyə one o onggoo taara manyi na obere me tete.

³³ Andaaka neya a nyimi onggoo o tara manyi ma me na ne girwə ane bekaa na, “Bo dongdong, Kena ka Ashili kai!”

Yeso ka womza ana o dera o kona zake aa Janasarata (Mar 6:53-56)

³⁴ Nangka ne tare opong ome, na ne lyə a makeke ma Janasarata.

³⁵ Nangka aromo apeng me ne rose bena Yesoa kai, na ne tongze a kombela aromo apat a topepeng te ma'amo, na ne casa kai ana makono,

³⁶ Na ne boshe kai na ka kabare aa ne cocome edəki odibi kai. Pate andaaka ne cocome na ne woma.

15

Makili ma anateandaasau (Mar 7:1-13)

¹ Na ana ondo ba nyimi maParisa kaa ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa nane deya Yeso a ne surə ba Urushalima nane bekaa na,

² “Eyaaka atoma au neta tare makili mana Anateandaasau ne? O bena neta sabozo zongka ne lye epaolya ne.”

³ Na Yeso kabare nee na, “Eyaaka ying eta tare makili ma Ashili ne e tare makili maying?”

⁴ Ashili a bekaa na, “Tare ate au, ka iini au, kangza pate ondooka wa zeela ate ka

iini wai wa gwara aa wongha wai.”

⁵ Ying e baale na, ‘Pate ondooka wa bekaa ate ka iini wai na, epaaka maa ya kankama oying ka e, ma nya Ashili,’

⁶ wa nyana otare ate kaa iini wai ka e ne, azaa nyimi ee cakate angmə Ashili azaa makili maying naname.

⁷ Ying ana rendaza, Ishaya ondo beya angmə ka mawo ma Ashili wa beke oroka Ashili aza oying aa kap na,

⁸ “Aromo ana, ne tareng ka ongmə belle, aa nyimi anyong ane neya macangcang kaa mi.

⁹ O girwə one aa mi taa ka edang ne, obaala one o tare makili ma aromo, o bena aya angmə Ashili.”

Mapa maaka ma care oromo (Mar 7:1-13)

¹⁰ Na Yeso rare o kurkənəng aromo acak, aa ka bekaa nee na, “Konana ekang rosa.

¹¹ Epa eeka e lyəzə ongmə oromo eta ote ka wa ye ka madinə ne, soona epa eeka e susi ba ongmə eya ote ka oromo wa itə ka madinə.”

¹² Na atoma kai ne deya kai nane bekaa kai na, “Orose obena maParisa ne kona o burə ka ne kona a angmə aa na?”

¹³ Na Yeso kabare na, “Pate epa eeka Ate ang o zaa shili ta wa gata ne, ayo mukə.

14 Arnang ka ne, ne arə ne ka neya wində arə lebenda. Urə wa wində urə lebenda, pate one neya kala a le'o."

15 Na Biturusu bekaa na, "Bele ro masanto ma angmə aa gerpo ana ka ba beka."

16 Na Yeso pirkə nee na, "A alea aa were aana e tata a maring na?"

17 Eta rosa obena pate epa eeka e lyə ongmə e ale a lebangi e suri ba lepung sang?

18 A epaaka e susi ba ongmə e suri ba lenyong. Epa o susə a lenyong leme eya ote oromo ka wa itə ka madinə a begeshe ba Ashili.

19 Azaa o bena aa nyimi lenyong leyaa sərsəzə madoola maa buru. Naa, o wongha oromo, o mora kaa ondaye ondo, o mora kaa Ogala, o eza bekəri, o ana angmə, ka o cara leze.

20 Ennaa ote oromo kawa itə ka madinə a begeshe ba Ashili, o lya epa olya zora o sabo waya ta ote ka oromo waye ka madinə a begeshe ba Ashili ne."

O eke lenyong a Ashili ondaye o makeke ma Kan'ana (Mar 7:24-30)

21 Nangka Yeso ka baya arakaname, naka ale a makeke ma Taya ka Sidon.

22 Na ondaye yende ka makeke ma Kan'ana deya a Yeso ka oruuzi na, "Kona egonegone eng Ateokora, kena ka Daoda, bozang, kagala kang obere o buru ooka waya nyimi kai waya zo gara kai."

23 Na Yeso ta beka eyapa a wai ne. Aza nyimi na atoma kai ne deya a kai nane bosa kai na, "Tarangga wai kawa ale waya tare oro awa gare ro ka be koko."

24 Naka kabare na, "Mi aa tonghang azaa emande epeng e Isrela kane wilə belle."

25 Na ondaye ome wa deya nawa girwə ba ting kai aaka bosa kai kangza na, "Ateokora kangkamang!"

26 Na Yeso kabare na, "Wata gwara a jeke epa olya ayana ka kare e ere ne."

27 Na ondaaye me bekaa na, "Nyimia Ateokora, pate kaa nyimi, e ere donge ma ngmeskarong maaka ma taaru ba deze araaka ateakwilə lyeeze epa olya ne."

Yeso ka lye ka aromo magu ma naaze

28 Na Yeso kabare naka bekaa ondaye me na, "On-daye o eke lenyong leo ba Ashili wa gong, baya epa eeka oya gera me, e itə nyimi." Ka o bekaa nyimi na obere oburu me wa arnang ka kagala kame.

Yeso ka womza aromo aa cake

29 Nangka Yeso ka baya a rame naka tare bee dəki lepong le Galili. Naka zale ba zaa oyara naka cikə ba saname.

30 Na aromo acak ne deya kai. Nane de kaa ana ozantə, arə, agədə, ka arara, aa ana ondo ba cak, nane eke ne aa begeshe be Yeso naka womza ne.

31 Na epame tere apate aromo tukpwei azaa obena arara neya beya ngmæ, agædæ ya teweno, aræ neya gonta, na pate one ne saba Ashili a maIsrela.

Yeso ka lye kaa aromo magu ma naaze
(Mar 8:1)

32 Azaa nyimi na Yeso ka rare atoma o kai naka bekaa nee na, "Eyang kona egone-gone aromo aana, tomöre to faaro naana o ngmeengme teye legwa kaane aa neta ne lya epa olya ne, kangza anta yeme o baya one aane ale ekomo ne adorana tana ne sau orona ne."

33 Na atoma kai ne kabare nane bekaa kai na, "A baba te era a te cæ epaolya a nyimi lerambo leena kate nya aromo acake aana?"

34 Na Yeso pirkæ nee na, "Ma borode ma wondaa eye kaa mai?"

Nane kabare na, "O sondaare kaa ekwala a baate."

35 Naka ote aromo aa cake name nane cikæ ba deze,

36 Nangka ka jeke maborode o sondaare ka ekwala me, naka wore o kona oleba ba Ashili, aaka pose mai aaka nya atoma kai, na nee kangza ne arseze aromo amea ne kurkænəng.

37 Pate one ne lye na komanana one tii, na atoma kurki ma ngmeskarong maaka ma lyæ nama panza makende ma moole sondaare.

38 O gongha aromo aaka ne lye epaolya me ne dukæ andaleme magu ma naaze bangka andaye kaa ayana.

39 Malo arnang ka aromo me, naka zale o onngo o taara manyi naka ale a makeke ma magadan.

16

Ogera epa otera ukpwei
(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 Na maParisa kaa maSadukiya ne deya a Yeso adorana ne kedeya kai, nane bose kai ka ka wore ne epa o tera ukpwei ooka wayo wore o bare o kai.

2 Naka kabare nee na, "Ulyælu waaya, ke laka azaa shili aaya aa ganggo e bekaana, 'Ahaa, ara yo ya aa sangsang leere.'

3 Ara a sana a leleere kangza e laka azaa shili aya a ganggo, na masanto mame maa kabare kuruwæ ee bena, 'Ulyi wayo ngmeza o ngmeengme.' E ama orosa nangka zaa shili ze, aa eta ama orosa epaeka awere ana ya nyimi me ne.

4 Aromo awere ana, ana odera o tare Ashili, ana leyau, ana a nyong aburu, ana ogera epa otera ukpwei, aa atō wore ne epa o tera ukpwei ne, soona e Yonana.

Na Yeso arnang ka ne a ka ale.

O yisti o maParisa ka maSadukiya
(Mar 8:14-21)

5 Nangka atoma Yeso ne cakate aa ale owulu lep-ong leme, nane winæ o jeka oborode.

6 Na Yeso bekaa ne naa, "Eza na ba sauwo, ka o

yisti o maParisa kaa o maSadukiya."

⁷ Na ne bore o pirə tukpwei tone na, "Ka beka epaana ba eza azaa obena teta te deya ko borode ne na?"

⁸ Nangka Yeso ka laka nyimi, a ka rose madoola mane naka beka nee na, "Ying ana o kabare kaa mi aa baate, eyaaka eya masanggo obena eta ka o borode ne?"

⁹ Aa deya wereena e tata a maring na? E winə nangka ma lye ka aromo magu esu ka a agwataka ma o borode maaname esu sang? Makende ma wonda e panza kaa maa epa eeka e lyə?

¹⁰ Kona awere aaka ma lye ka aromo magu ma naaze ka ma borode o sondaare, makende ma wonda e panza kaa epa eeka e lyə?

¹¹ Eyaka eta ama o rosa obena anta beya oroka aza o borode ne? Epa eka eyang yeme e rose eya ezana ba sauwo ka o yisti o maParisa kaa maSadukiya."

¹² Arakanamea atoma Yeso ne rose obena kataa beya a zo yisti o kareze ba o borode ne, aa kaya beya kane eza ba sauwo kaa obaala maParisa kaa maSadukiya.

Biturusu wa wore o kabare kaa Kiristi
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Nangka Yeso ka de aa bekazo be makeke ma Kaisariya o Pilibi, naka pirkə atoma kai na, "Aromo ne beya kena ka oromo na mana kai?"

¹⁴ Na ne kabare na, "Ana ondo ne beya na Yohana o

Batismo, aana ondo beya na Iliya, aana ondo kangza beya naa, Irimiya, na ondo ba nyimi ana o beya angmə kama mawo ma Ashili."

¹⁵ Naka pirkə nee na, "A ying pa, e beye na mia mana?"

¹⁶ Na Siman Biturusu kabare na, "Boa Almasipu, Kena ka Ashili ondo ebeene."

¹⁷ Na Yeso kabare naka bekaa wai na, "Bo ondo kona oleba wai, Siman kena ka Yonana! Obena oromo ka lepung ka manyau waya ta waa belo ne, soona Ate ang omea waya nyimia shili.

¹⁸ Eyang bele au, boa Biturusu, azaa lecale leena eyang sowa akwilə ang, aaka legoone le ogbwə leto ama kaa ai ne.

¹⁹ Eyang nyau becapa be togomo to shili. Kangza epaaka ba tera a lerambo leena, eyo itə nyimi ba zaa shili, a epaaka ba dinggə a lerambo leena eyo itə ka o dinggə a nyimia shili."

²⁰ Naka windi atoma kai toto na tana ne bele ondo na kai ya Almasipu ne.

Yeso ka bele nangka kayo gbwə

(Mar 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Oo era lengme lenname na ka bore o wore atoma kai na kayo dongdong ale ba Urushalima, a sanamea kayo lyə kombela o zitə aa taara te anateandasau, kaa ana magame ma Ashili, kaa ana obaala angmə ka Ashili a nya Mosa, kangza aane

wongha kai, aa lengme le o taaro aaka era ka ebeene.”

²² Na Biturusu kuri ka Yeso aa sara yende nawa zurki kai na, “Tana Ashili baya epaana eye ne, Ateokora! Enna to manau ne.”

²³ Na Yeso ringgarnu naka beka a Biturusu na, “Arnang kaa mi, Shetan! Bo epaa o ote ong kang cəwə, bo o eze madoola mau ma oromoa, ma Ashili ta za ne.”

²⁴ Na Yeso ka bekaa atoma kai na, “Pate ondooka waya yeme o tare ong, awa nyane ukpwei o wai a wa ana uti o gendare o wai a wa tareng.

²⁵ Pate ondooka waya yeme o boza ebeene e wai, wayo dera e. Aa ondooka wayo dera ebeene e wai a za ong, wayo cə e.

²⁶ Ebelo epa edang ngha oromo yo cə, wa cə pate ler-ambo leena a wa dera ebene e wai? Eya oromo wa era wa nya aa bekazo be ebeene e wai?

²⁷ Kena ka oromo kaya deya ka togomo te Ate o kai kaa aa toma ozaa shili, kangza kayo nya komana epaaka e itə e wai a zo ogole omea komana wa eza.

²⁸ “Ang dongdong bele ying, ana ondo ka neya itə arakana neto gbwə ne, seeka ne laka o deya kena ka Oromo ba nyimi togomo te kai.”

17

*Lepung le Yeso sara
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)*

¹ Malo tomoro o taashe na Yeso ka jeke Biturusu, ka Yakubu, a orone kai oka a

beya wai na Yohana, naka ale kaa ne o oyara o yende oo zaati, na ne cikə saname ne belle.

² Na nangka kaze, sara aa begeshe bene, na mainu ma kai ma santo na ongme, aa madibi maaka ka amba, na ma itə maa peng.

³ Na ongmere liizi, na ana o beya angmə ka mawo ma Ashili Mosa ka Iliya ne surə baa tera one a neya beya angmə ka Yeso.

⁴ Na Biturusu beka Yeso na, “Ateokora, wa gwara ka teye arakana. Ba kabare ang sowa mapuki ma taaro arakana, oyende a au, a oyende o Mosa a oyende kangza o Iliya.”

⁵ Waya zo beya angmə naname na owere yende oma santo wa urə ne, aane kone lengmelo le yende ba nyimi owere me a le beka na, “Kando kaana kena kang, ka oyeme ong maleo, ang kang kona oleba kai. Konana kai!”

⁶ Nangka atoma kai ne kone nyimi na boome moke ne maleu, na ne rizi baa deze.

⁷ Na Yeso ka de naka cokome ne aaka bekaa nee na, “Erana a itə, tane kone boome ne.”

⁸ Nangka ne ara tukpwei, nane ta laka ondo ne soona Yeso kai aa yende.

⁹ Aa neya zo jipi oyara me, na Yeso ka windi ne toto na, “Tane bele ondo epaaka e laka ne, soona aa ara Kena ka Oromo malo ogbwə kai.”

¹⁰ Na atoma kai ne pirkə kai na, “Nyimia waaza, eyaka ana o baala angmə aaka

Ashili a nyana Mosa ne beeze na dongdong Otoma Ashili Iliya waya yaa deya o bora?"

¹¹ Na Yeso kabare na, "Iliya wayo dongdong deya kawa babara ekeeya.

¹² Pate ka nyimi eyang bele oying, Iliya wa samba o deya, na efa ee rose naa waya ne, nane eze wai epaaka ne ama o ezaa me. Nyimia kangza Kena ka Oromo yo zitə ba taara tone."

¹³ Na atoma Yeso ne rose obena kaya beya one a ngmə ba zaa Yohana ondo batisma.

Yeso ka womza kena kamea obere o buru wa taba kai

(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Nangka ne dukə araaka aromo ne gwarnang ne, na oromo yende wa deya Yeso nawa girwə ba begeshe be kai awa bekaa na,

¹⁵ "Ateokora, kona egone-gone kena kang, ka ya ka letaranggi, kangza leya gəəzə kai maleo. Le rabo aa peere okai a nyimi ola kaa nyimi manyi.

¹⁶ Nang ale ka kai a atoma au, nane ta ama o womza kai ne."

¹⁷ Na Yeso kabare naka bekaa na, "Ying aromo awereena, ana o dera o kabare ka Ashili, kangza ana ara aburu! Aa alea aa werea yemea eyang cikə ba nyimi oying? Aa alea aa werea yemea ang motana ka ying? Deyana ka kai arakana."

¹⁸ Na Yeso ka zurki obere oburu me, na obere oburu me wa arnang ka kena kame. Na o ngmere liizi na kena kame ka woma.

¹⁹ Na atoma Yeso ne deya kai ba sara yende, na ne pirkə kai na, "Eyaka teta te ama o səəə obere oburu me ne?"

²⁰ Na Yeso bekaa nee na, "O kabare ka Ashili oying wata gongha ne. Eyang dongdong bele oying, eeya ka o kabare kaa Ashili na beyo bee baate be o mosta, eyo ama bekaa oyara na wa mukuru araaka wa zene, kawa ye nyimi. Eyapa eto girə ying ne.

²¹ Ebelo onname, wata susə ne soona ka obeya angmə ka Ashili kangza ka opate ongma."

Yeso ka wale o beka angmə azaa o gbwə kai

(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Nangka atoma Yeso ne kurkənəng a makeke ma Galili, na Yeso ka bekaa nee na, "Ayo nya Kena ka Oromo ba taara ta aromo,

²³ neyo wongha kai. Aa lengme lo taaro kangza ayo ara kai." Na pate one ne kone oburə.

O ara emate makeke

²⁴ Malooka Yeso kaa atoma kai ne dukə Kaparnahum, na ana o eesa e mate akwilə Ashili nane mana Biturusu, na ne pirkə wai na, "Ondo baala oying wata nyaza emate akwilə Ashili ne na?"

²⁵ Nawa bekaa na, "Ka arseze. "Nangka wa kurə ba akwilə, na Yeso bora o beya angmə ka wai naka beka na, "Ba laka nannia Siman Biturusu azaa be pirə beena? Aana mana agomo lerambo leena ne eesa emate

e makeke ne, ara ayana anea naa, ana ondoai?"

²⁶ Na Biturusu kabare na, "Aana ondo," na Yeso bekaa na, "Obena ayana ane ta ar-saza ne."

²⁷ Pate ka nyimi, adorana tana aromo me ne mungi kaa ro ne, ale ba lepong ka o tare beruu be omeese ekwala, bekwala beeka baa bora a moke me o pəri ongmə be oyo cə emate eeka eyo bare. O jeke mate me ka o are e mate makeke mau kaa a'eng."

18

Be pirə azaa ondo o kala o gongha

(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Awere name na atoma Yeso ne deya akai, nane pirkə na, "Mana kala o gongha a nyimi togomo te zaa shili?"

² Naka rare kena ka baate ka yende, naka eke kai baa tera one,

³ aka bekaa na, "Eyang dongdong bele oying, eeta kurə ka e itə naa abana ayana aana ne, eto lyə ba togomo ta zaa shili ne."

⁴ Pate ondooka wa jipərə ukpwei wai naa ka bana kena kaana, waya wa kala o gongha a togomo te zaa shili.

⁵ Pate ondooka wa kabare ka kabana kena naa kaana, mia wa embang."

Mapapa ma o ote o cəwə

(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Pate ka nyimi, ondooka wa ote kena ka yende ba nyimi abana ayana aaka ne

kabare kaa mi ka ka ye mad-inə, wayo kala aa tere wai onyanto aa lengmelo, a tare wai ba nyimi o pong o gerpo."

⁷ Ee lyə udi lerambo, aza epa eeka e oteze aromo kane ye madinə! Dongdong ngha ebelo epaana eye, pate ka nyimi ondo ote ka a cəwə, wa lyə udi.

⁸ Aa o ara o, na obona o, wa ote ka o lyə a madinə, mara o core wa ka opere. Wa kala o lyə ara e ebeene o dera o maro kaa o ara yende, na obona yende, na ka legədə, koo bena tareo ola kaa wata lumbuzu ne ka tobona to leere, ka taara te leere teo a pate.

⁹ Kangza Liizi leo le otezeo ko lyə a madinə lopa le ka o pere. Wa gwara o lyə ara ebene o dera o maro ka liizi le yende, ka o bena o ale akwilə ola ka yizi leere."

A ngmə aa gerpo azaa o mande openg kawa wilə

(Luk 15:3-7)

¹⁰ "Ekena toto, tane zeele kena ka yende baa nyimia ayana na ne. Eyang belo ying, atoma ane o dera apung o nyimia shili ne gonte mainu ma Ate ang omea waya nyimia shili konang were."

¹¹ Obena Kena ka Oromo ka deya ka ka boze andaaka ne wilə.

¹² "Eya madoola maying? Ondo waya ka emande lewinu, na kayende ka wilə, wato baya etuuru torai ka o torai name aa ting oyara

aa wa ale ba gera ka yende kanname sang?

¹³ Wa cə kai, eyang dongdong bele oying, wayo kona oleba maleo o kala etuuru torai ka otorai eeka eta e wilə ne.

¹⁴ Nyimia, Ate oying azaa shili wato kona oleba a kena ka yende ba nyimi ayana na ka wili ne."

*Orone ka wa tambo
(Luk 17:3)*

¹⁵ "Aa orone o wa yau tambo bo, o ale ka o bele wai epaaka wa yau, ying ngha leere belle. Wa kona epaaka ba bele wai, baa kuriyə orone o orona naname.

¹⁶ Waata konau ne, o ale ka oromo yende na a leere kane laka aane kone, adorana angmə me itə ka ma ganggang a begeshe be aromo leere, na a taaro.

¹⁷ Wa nyana kona one, o bele akwilə ana o tare Ashili, kangza waata kona nee ne, o kuriyə wai a nyimi andaaka neta rosa Ashili ne na ondo eesa emate o makeke."

¹⁸ "Eyang dongdong bele oying, pate epaaka e tera a lerambo leena, awa itə epaaka a samba o tera me ba zaa shili. Pate epaaka e dinggə a lerambo leena, eyo itə ka o dinggə a zaa shili.

¹⁹ "Eyang dongdong wala o bele oying na, aromo leere ba nyimi lerambo leena ne kabare ka tukpwei tone ba za epaaka neya bosa me, Ate ang omea waya nyimia zaa shili wayo nya ne.

²⁰ Pate araaka aromo leere, na a taaro ne gwarnang ba

nyimi leze leng, eyang cikə legwa kaa ne."

*Ozara ooka wata pisəzə
epa eeka ya wa ne*

²¹ Na Biturusu paka ting Yeso nawa pirkə na, "Ateokora, ka wondaa orone ong wa tambo a mi ang pisi wai? Ka o sondaare na?"

²² Na Yeso bekaa na, "Ka o sondaare belle dai, ka o sondaarea o dukəa etuuru sondaare.

²³ "Aza nyimi ayo kedeya togomo te a zaa shili ka ogomo omea waya yeme o eza abalo ocə wai ka eeya taara te azara wai.

²⁴ Nangka wa bore obala ocə wai me, naa de ka ondo omea ogomo me tare wai emate magu betuuru.

²⁵ O bena wato ama o ara me ne, na atekwilə wai wa ote ka a lishi wai ka ondaye wai ka ayana wai ka pate magogoro ma wai, ka a are uduru me.

²⁶ Na ozara me tunggunu a begeshe be wai a wa bosa wai na, "Ateakwilə tana o mungi ne, eyang arau ba pat."

²⁷ A aza obena atekwilə me wa kone egonegone ozara me, nawa baya a wai kaa uduru me.

²⁸ "Nangka ozara me wa ere arakaname, ka o surə wai nawa laka oja lezara awai, ka wa tare wai uduru o kap, emate lewinu. Nawa moke lengmelo le wai, a wa beka wai na, "Arang pate epaaka ang taroo."

29 Na oja lezara me bose wai naa tana wa mungi ne eyang arau."

30 Na ozara me ta kabare ne, nyimia na wa ale ka wai na pate wai akwilə andaleme, seena wa are emate uduru me.

31 Nangka aja lezara le wai ne kone epaaka eya ale, neta ne kone oleba nyimi ne. Nane ale ba ateakwilə one nane bele wai epaaka ozara name wa ya.

32 Na ateakwilə me wa rare wai, nawa beka wai na, "Bo ozara oburua wai. Ma bayau ka uduru ooka ang taro aza obena ba de na obosheng,

33 wa ta gwara o kone egonegone o beja be lezara lo nangka maa kona egonegone o sang?"

34 Na ateakwilə wai wa mungi ka wai, aa wa ote na a gəəzə wai, aa wa ote wai na wa are pate epaaka a tare wai.

35 Nyimia kangza Ate ang o nyimia zaa shili wayo ya kaa komana o ying, eeta pisə andaa ying kaa lenyong le yende ne."

19

*Be pirə azaa o maro o amare
(Mar 10:1-12; Luk 16:18)*

1 Nangka Yeso ka mare obeya angmə me a pate, naka baya makeke ma Galili aaka lyə aa makeke ma Yahudiya, mamea mayo o tara obeno Urdung.

2 Na aromo a cak ne tare kai, naka womza ana makono aa saname.

3 Na maParisa ma yende ne deya a kai adorana ne kedeya kai, nane pirə na, "Azaa o baala makili Mosa, wa gwara obena oromo wa pere ondaye o wai aza ekeeya na?"

4 Naka kabare nee na, "Eta tukə soola obena, ondooka wa ye ne o bora, wa ye nea ondaleme kaa ondaye sang?"

5 Na akang bekaana, "Aza nyimi, oromo wa arnang kaa iini wai kaa ate a wai, a wa gwarnang ondaye wai. Neya leere kane itə lepung le yende.

6 A ale a izi neto itə apung a leere ne, leyendea yo za. Epaka Ashili a gwaara tana oromo wa are ne."

7 Nane beka kai na, "Nyimia waaza, eyaaka Mosa wa ote na a nya e wela omaro o amare, akang pere ondaaye?"

8 Na Yeso kabare naka bekaa nee na, "Azaa obena eye kaa anyong a katakau waya wa ote na Mosa kabare na e nya e wela opere amare, obora nyimia ta za ne.

9 Eyang bele oying kangza, pate ondooka wa arnang ka ondaye wai, azaa leyau lee taza ne, awa kang ale kawa ana ondaye yende kawa ote odo, wa ya epa e madinə naname. Ondooka wa ote ondaye omea a pere wai ba odo, wa ya leyau."

10 Na atoma kai bekaa kai na, "Nyimia waaza a tera

ondaleme kaa ondaye wai, odera o ana ondaye me wa kala."

¹¹ Naka bekaa nee na, "Komanawa era wata kabare ka oroka me ne, soona andaaka Ashili a kangkama ne.

¹² Ana ondo ne zene ka a ngmeng ne agbele, ana ondo aromoa ne ote ne nane ita agbele. Ana ondo kangza ne tere o bena neto ana andaaye ne obena neya yeme togomo te zaa shili. Pate ondooka wayo ama o jeka orokaana, awa jeke."

Yeso ka ayana a batebate

(*Mar 10:13-16; Luk 18:15-17*)

¹³ A were name, na ca Yeso ayana aa batebate adorna ka eke ne o ara, a kakang beye angma kaa Ashili aa za one, na atoma kai ne zurki ba andaaka ne deya ka ayana me.

¹⁴ Na Yeso bekaa nee na, "Bayana ayana a batebate aa ne deya mi, tane nara nee ne, obena togomo te zaa shili te ebelo ene te."

¹⁵ Na ka eese taara to kare o leba ba za one, aaka ale teweno te kai.

Ondaasau ooka waye ka oca

(*Mar 10:17-31; Luk 18:18-30*)

¹⁶ Aya zaa nyimi na ondo paka ting Yeso nawa bekaa na, "Ondo baala, obelo edang ka maa eze ang ca ebeene o dera o maro?"

¹⁷ Na Yeso kabare wai naa, "Eyaaka oya pirə ong ba zaa epa edang? Ashili aya belle aye ka edang. Baaya yeme o ca ebeene odera o

maro, o tare makili ma Ashili maana."

¹⁸ Nawa beka Yeso na, "Makili ma Ashili maa yeme?" Na Yeso bekaa na, "Tana o wong ondo ne, tana o eze leyau, tana o eze bekəri ne, tana o beye majəkəri ne.

¹⁹ Nya ate au ka iini o ogongha one. Kangza oo yeme ondooka wa cikə ating au, na ukpwei o."

²⁰ Na Ondasau me bekaa kai na, "Ma eza nyimi ba pat, eya tata mi kangza?"

²¹ Na Yeso bekaa wai na, "Ba ya yeme o cikə zora madinə, ale ka o lishi pate magogoro mau, o jeke emate me ka o nya ana o dera eyapa oyo ita ondo oca aa zaa shili. O ama o de ka o tareng."

²² Nangka ondasau me wa kone nyimi, nawa sokoo ale ka o caro lenyong, obena waya ka oca maleu.

²³ Na Yeso bekaa atoma kai na, "Eyang dongdong bele oying, wayo poba kaa ondo oca wa lyə ba nyimi togomo ta zaa shili.

²⁴ Eyang kang bele oying. Mara orongkoome wa lyə a le'o beberkena ka obena ondo oca wa lyə ba nyimi togomo to Ashili."

²⁵ Nangka atoma Yeso ne kone nyimi, na epame tera ne tukpwei maleo, nane bekaana, "Nyimia waaza, mana wa era wa ca o boza?"

²⁶ Na Yeso laka ne aaka bekaa na, "Enna ara aromo e pobe oya, ara Ashili ekeeya e era eye."

²⁷ Na Biturusu kabare nawa bekaana, "Ro naana,

te arnang ka ekeeya azaa o tare o. Eya teyo cə?

²⁸ Na Yeso bekaa nee na, “Eyang dongdong bele oying, a tomore to deya, awereaka Kena ka Oromo yo cikə aa ledəndə lee gong le togomo to kai, ying ka e tareng, eyo cikə ara to cikə be tuuru ka leere, e core angmə ba zaa tokwilə be tuuru ka leere a maIsrela.

²⁹ Kangza pate ondooka wa baya tokwilə, kaa arone andaleme, na arone andaaye, kaa ate, kaa iini, na ayana, na turu, ba za leze leng, wayo cə o riritini liwinu, a wa kang cə ebene odera omaro.

³⁰ Bangka nyimi, aromo a cak ana o bora neyo itə ana o maare, aa ana o maare neyo itə ana o bora.”

20

Ana ogole ara o inabi

¹ “Togomo ta zaa shili a kedeya te kaa atekwilə yende, omea wa suri ba leleere nawa jeke ana ogole ba nyimi ara a wai a mati ma inabi.

² Nangka wa beye ejamane kaa ne ba za o dinari yende konang owere, nawa turki ne ba nyimi ara me.

³ Aa ya gera beru be torai be leleere nawa suri kangza, nawa laka ana ondo ba cikə zora epa o eza a bengmə ba ara ejamane.

⁴ Nawa beka ne na, “Ying kangza ale na ba ara a mati ma inabi mang, eyang nya ying epaaka wa gwara a nya ying.” Nane ale.

⁵ Nangka wa kang surə a ongme wa dukə tera, kangza kaa beru be o taaro ulyəlu, nyimia nawa kang jeke ana ogole.

⁶ Nangka beru be esu beye, nawa kang surə nawa laka ana ondo ba itə, nawa beka nee na, ‘Eyaka e were ba cikə zora epa o eza?’

⁷ Nane kabare wai na, “Ondo taa wa nya ro ogole ne.” Nawa bekaa nee na,

“Ying kangza ale na ba ara a mati ma inabi mang.”

⁸ Nangka ulyəlu waye baa cuwu, na ondo ara o mati ma inabi wa bekaa ondo o kangkama o wai a soola ogole o me na, ‘Rare ana ogole me ka o arseze ne epa eka e itə e komana, o bore ba ana o maare ba ale ana o bora.’

⁹ Nangka andaaka ne bore ogole ba ulyəlu ba cuwu ne de, na komana one a nya wai be dinari be yende.

¹⁰ Nangka andaaka a jeke ne ba obora ne de, nane eke lenyong oo bena neyo cə o kala o nyimi. Neema na komana one wa cə be dinari be yende.

¹¹ Nangka komana one wa cə epaaka a nya wai nane wore odera o kona oleba ba atekwilə me,

¹² aane beye na, “Andaaka a jeke ne oo maare ogole o beru be yendea belle ne eze, na ba ara ro nangka ba ara ne, ro ka tee were ba aa gole aa nyimi ongme.”

¹³ Nawa kabare ondo ba nyimi one na, “Oja, anta ma

iru ne. Teta te beya na eyang nyau o dinari yende ne?

¹⁴ Emba epaeka te beya kaa bo o ale. Mia maa zaka na ma nya ana o maare ba kap ka nangka ma nyau.

¹⁵ Anta ka obare kang ye epaaka ang ama oya me ka epa eng sang? Aa bo ota ba kona oleba epaeka ma ya e rere naname ne na?"

¹⁶ Baa zaa nyimi ana o maare neyo itə ana obora, aa ana obora neyo itə ana o maare."

Yeso ka sukə o bekaa nangka kayo gbwə

(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Awereaka Yeso kaa atoma kai neya zala ba Urushalima, na Yeso itə kaa ne be daki orona aka beka nee na,

¹⁸ "Teya ale ba Urushalima. Aya nya kena ka oromo ba taara ta andaamoole ama magame ma Ashili, kaa ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa, neyo core angmə ba zaa kai ka a wong kai.

¹⁹ Neyo niyi kai ba taara ta maYahuda kane zeele kai, aane ole kai, aane kang gen-dare kai ba zaa uti. A lengme lo taaro kangza ayo ara kai."

Lebose le iini Yakubu kaa Yohana

(Mar 10:13-45)

²⁰ Na iini ayana Zabadi paka ba ting Yeso kaa ayana kai, naka girwə ba begeshe be kai, aa ka bose eyapa ba kai.

²¹ Na Yeso beka kai na, "Eya oya yeme me?"

Naka beka kai na, "Ote ayana ang a leere aana ka ne cikə, ka yende o ara ore o, aa ka yende o ara o guri o, a nyimi togomo teo."

²² Na Yeso kabare naka beka ba ayana me na, "Eta rosa epaeka eya bosaza me ne, eyo ama o sa o gəəzə omea eyang sa na?"

Nane bekaa kai na, "Teyo ama."

²³ Naka bekaa ne na, "Eyo dongdong sa a ka poto kang, a obena e cikə ba o ara o re na o guri, mia taza ka o bare nya me ne. Ate ang o zaa shili wa babara araname azaa andaaka aa zaka."

²⁴ Nangka o dangare atoma kai be tuuru ne kone nyimi, na ne mungi ka ayana leere name.

²⁵ Na Yeso rare ne na ka bekaana, "Erose obena agomo a worme ne wore ne legoone, aa na o kangkama agomo me kangza ne wore ne obare.

²⁶ Wato itə nyimi ba nyimi oying ne. Ba zaa nyimi pate ondooka waya yeme o itə ondo gong ba nyimi oying, seeka wa itə ozara oying.

²⁷ Kangza ondooka waya yeme a wa itə ondo tare ka ying, seeka wa itə ozara oying.

²⁸ Nyimia kangza Kena ka Oromo kata ka deya ka aromo eze kai lezara ne, ka deye adorana kai ka itə ozara, na ka nya ebene kai adorana ka boze aromo ba cak."

Ara leere ne cə o gonta

(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Nangka Yeso kaa atoma kai neya baya a nyimia Yariko na aromo ba cak ne tare kai.

³⁰ Arə a leere neya cikə a be dəki be orona. Nangka ne kone na Yeso yaa kala, nane ara lengmelo nane bekaana, “Ateokora, kona egonegone oro, Kena ka Daoda!”

³¹ Na aromo ne zurki baa ne kane kome. Kangza nane wale ara lengmelo ne maleo, aane beya na, “Ateokora, kona egonegone oro, Kena ka Daoda!”

³² Na Yeso itə aa ka bekaa nee na, “Eya eya yeme ang ye ying?”

³³ Nane beka kai na, “Ateokora, teya yeme a te cə o gonta!”

³⁴ Ba nyimi okona egonegone one, na Yeso ka moke ayizi ane, na ongmere liizi nane cə o gonta, aane tare kai.

21

Yeso ka lyə aa Urushalima (Mar 12:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Nangka Yeso kaa atoma kai ne dukə kapeng ka Betapaji kamea ka amara ka Urushalima, ba kulə oyara o mati ma Zaitun, na Yeso ka tong atoma kai a leere,

² naka beka nee na, “Lyə na ba kapeng kaa niini ba izi oying. Ee lyə eyo laka kurungzə baa tera, ka kabana kame. Dinggə na e ka ecang.

³ Ondo wa pirkə, ying e beka wai na, Ateokora ya

yeme one. Wayo kuriyə ee aa rabokoro.”

⁴ A ye nyimia adorana a panza epa eeka ondo beya angmə ka mawo ma Ashili Zakariya beke obena,

⁵ “Ee bekaa kagala ka Sihiyona na, laka, Ogomo oying waya zo deya ba ying!

Ondo o nata ukpwei wai, Waya zaa kabana kurungzə.”

⁶ Na atoma Yeso ne ale, nane ye epaaka Yeso ka bekaa ne.

⁷ Nane de kaa kurungzə ka kabana kame, nane nata ne madibi aa zaa one, a ka zale.

⁸ Na aromo ba cak ne nata madibi mane ba zaa orona, aana ondo gera marane ma mati nane eese ba zaa orona.

⁹ A okurkənəng aromo ka neya teweno ba izi ka kai kaa andaaka neya dimə kai, nane ara angmelo aane beya na,

“Hosana Kena ka Daoda!

Okona oleba wa itə o kando ko deya ba nyimi leze le Ateokora!

Hosana o Ashili!”

¹⁰ Nangka Yeso ka lyə baa nyimi Urushalima na pate apeng me a bitəkənu, aane beya naa, “Mana waana?”

¹¹ Na aromo aaka neya tare o Yeso bekaana, “Kanna kando ka o beya angmə ka mawo ma Ashili Yeso kamea ka surəa Nazarat o makeke ma Galili.”

Yeso ka tarangga ana eja-mane aa akwilə Ashili (Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

12 Na Yeso ka lyə akwilə Ashili naka tarangga ana o lisəzə kaa ana o eesa magogoro baa nyimi me, naka bitəkəri pate matara mana o saara emate me, kaa matara ma o lisəsə egoma e akwilə.

13 Naka bekaa nee na, “A wele obena,

‘Ayo rara akwilə ang aro beya angmə kaa Ashili,

na ying e kuriyə ai aro baasaza ana o tæru aromo.’ ”

14 Na arə kaa agədə ne deya baa kai a nyimi akwilə Ashili naka womza ne.

15 Nangka andaamoole magame ma Ashili, kaa ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa ne laka epa o tera ukpwei eeka ka eza, aa ayana yaa saba Ashili ba nyimi akwilə Ashili a ne beya na, “Hosana Kena ka Daoda!” Na ne kone oburə maleo.

16 Nane bekaa kai na, “Oya konaza epaeka andaana ya beya me sang?

Na Yeso beka ne naa, “Ma kona, azaa nyimi eta rosa obena a wele na,

“Ba nyimi ongmə a abana ayana kaa akaa tata a asa,

boa baa ote ka ne saboo sang?”

17 Naka arnang kaa ne, aaka suri ba nyimi apeng me, naka ale ba Betanya, aaka more saname.

*Yeso ka ye uti o ulə angmə
(Mar 11:12-14,20-24)*

18 Nangka ara a sane a kaya kurə ba nyimia apeng, na ekomo moke kai.

19 Nangka ka laka uti o uli ba ting orona, naka ale ba uti me naka ta cə eyapa o uti me ne soona marane belle. Naka beka uti me na, “Otoo ya ayana kangza ne!” Na ongmere liizi na uti me wa waka.

20 Nangka atoma kai ne laka nyimi, na epame e tere ne ukpwei nane bore be pirə na, “Eyaka uti uli na wa waka ba saseya?”

21 Na Yeso ka kabare naka beka ne naa, “Eyang dongdong bele oying maganggang maame, eeya ka o eke lenyong ba Ashili, zora madoola ma yende, epaaka e mana uti uli ona, eya eto eza belle ne, eyo ama o beka ba oyara ona, era, ka o taru ba nyimi opong ogong, a wayo itə nyimi.

22 Eeya ka o eke lenyong ba Ashili, pate epaaka e bosa ba Ashili eyo cə e.”

Aya masanggo azaa o bare o Yeso

(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Nangka Yeso ka lyə ba nyimi akwilə Ashili, kaya aza obaala naname, na andaamoole magame ma Ashili, ka magonggong ma aromo nane deya kai ka be pirə na, “Ka legoone le maña oya eza magogoro maana? Kangza mana wa nyau legoone le me?”

24 Na Yeso ka kabare naka bekaa na, “Mima eyang eza o ying be pirə. E kabareng,

mima eyang bele oying ka legoone le mana ang eze magogoro maana.

²⁵ O batisma o Yohana, wa surə babaa? Ba zaa shili naa, ba aromoi?"

Nane dambaraza a tukp-wei tone obena, "Te bekaana, wa surə shili, kayo bekaa aro na, na eyaka eta e kabare kaa kai ne?"

²⁶ Kangza te bekaana, "Wa surə ba aramo, teya kona boome be aramo, obena komana wa rose obena Yohana ondo beya angmə ka mawo ma Ashili wai."

²⁷ Nane kabare Yeso na, "Teta rosa ne."

Na Yeso beka ne naa, "Nyimia mima anta a bele oying ka legoone le mana ang ezeze magogoro maana ne."

Angmə a gerpo azaa ayana leere

²⁸ "E laka nannia? Oromo yende wa zene kaa ayana leere andaleme. Nawa ale baa ka o bora, nawa beka kai na, "Kena kang ale ka o eza ogole ba ara o inabi.

²⁹ Na kena kame beka na, "Anta ale ne." Nangka a rabokoro naka sara madoola, aaka ale.

³⁰ Na ate ame wa ale baa ka o leere kame, nawa beka kai epaaka wa beka a ka o bora. Na ka o leere bekaana, "Ma kona ate, eyang ale," na kata ale ne.

³¹ Ba nyimi ayana leere me mana wa ye epaeka ate me wa yeme?

Nane bekaana, "Ka o bora."

Na Yeso bekaa nee na, "Eyang bele o ying epeng eme, ana o eesa emate e

makeke kaa andaaye o lisəzə apung ane neya kaana oying o lyə ba togomo ta Ashili.

³² Obena Yohana o batisma wa de nawa wore ying orona o rere, neeta kabare ka wai ne. Ba zaa nyimi na ana o eesa emate makeke kaa andaaye o lisəzə apung ane ne kabare ka wai, aa ying pate ka o laka enna, malo nyimi na eta kabare a pisə madinə maying ne."

Angmə aa gerpo azaa ana ogole

ara ka neye kaa araa buru

(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ "Angmə aa gerpo yendea aana kangza. Oromo yende wa zene ka waye kaa ara o inabi, nawa ringəri ara me ka odarne, nawa kau le'o le noke ayana inabi a ara me, a kangza wa so odankee ona soola ara me. Malo nyimi nawa nya ana ogole yende lebose le ara me, a wa ale begere.

³⁴ Nangka awere o sende e inabi me wa ye, nawa tong azara wai baa ana ogole me kane embe epaaka e itə e wai baa ne.

³⁵ Na andaaka a bose ne ara me, ne meke azara me, nane ole o yende, aa ne wong o yende, aa ne teeze o taaro me.

³⁶ Nawa kang tongha azara yende, amea ne kala obora, na andaaka a bose ne ara me, nane ye ne epaeka ne ye ana obora name.

³⁷ Malo nyimi nawa tong kena ka wai baa ne, a wa eke obena, 'Neyo laka o gongha kena kang.'

38 Nangka andaaka a bose ne ara ame ne laka kena ka oromo me, nane bekaa tukp-wei tone na, "Aha, kando kaana ekeeya ara me aya itə a kai. A te wongha kai ado-rana ara me itə a aro."

39 Na ne moke kai, aane tare kai ba malo o darne, nane wongha kai.

40 O ara aana wa deya, eya wayo ya kaa andaaka a bose ne ara ogole me?"

41 Nane beka kai na, "Wayo wongza ana anyong a buru me, awa bose ana ondo a ara me, andaaka neyo nyaza wai epaaka e itə e wai aa nyimi epa eeka ne cə."

42 Na Yeso beka ne naa, "Eta tukə kona epaaka a wele ba nyimi angmə Ashili sang? O bena,

"Lecale leeka ondo sowa wa nyana,

leya lee itə le o kala ee dang o sowa odo.

Onna o eza Ashilia wai,

Epa o tera ukpwei aa yizi aro."

43 "Ba zaa nyimi eyang bele oying, ayo emba togomo ta Ashili ba ying, ka nya a aromo makeke ma yende amea neyo wore o cikə o rere.

44 Ondooka wa rizi aza le cale leena, wayo poso. Aa ondooka le cale leme le taru ba zaa wai leyo nyanta wai naa ma'ena."

45 Nangka ana magame ma moole kaa maParisa ne kone angmə me, nane rose obena, kaya beya baa za onea.

46 Na ne gere o moke okai, na boome ba aromo nara ne,

obena pate aromo ne jeka kai ondo beya angmə kama mawo ma Ashili kai.

22

Angmə a gerpo azaa ozənggə o amare
(Luk 14:15-24)

1 Na Yeso kang beka ne angmə a gerpo na,

2 "A era kedeya togomo ta shili kaa ogomo yende ooka wa eze kena ka wai ozənggə amare.

3 Na wa tong azara wai kane rare aromo aaka a baale ne o ozənggə me, na aromo amea a baale ne neta deya ne.

4 Na wa kang tongha azara wai yende nawa beka ne na, "Alena ka e bekaa andaaka a baale ne o ozənggə na, maa goro na ma core bena be lome be mate eena, epaolya ee yengha, amara ekeeya ane de."

5 "Na andaaka a belene o amare me ta bala nee ne, na komana ale o ale awai, ondo wa ale ara awai, aa ondo ale ba ara ejamane awai.

6 O dangare one moke azara ame nane ole ne, a ne wong ne.

7 Ogomo me wa munggi aa cak, na wa tong ana otesa ageza aa moole awai, na ne wong aromo me, aane ese apeng ame ka ola aa pat.

8 Na wa bekaa azara awai na, 'Amara ekeeya o amare me, aa andaaka a bele ne ta gwara ne de ne.

9 Tareze na marona, apate ondooka e laka ee bekaa wai

na wa de ara o zənggə o amare me.'

¹⁰ Na azara me ale na ne rare apate andaaka nee laka, ana edang kaa ana odera edang, nyimia na apanza ogishi me ka ageng.

¹¹ "Aa nangka ogomo me wa lyə kawa laka ageng me, na wa laka ondo zora madibi ma ozənggə.

¹² Na wa pirkə wai na, 'Oja, aa wiinia na ba lyə arakaana zora o amba madibi ma ozənggə ne?' Na oromo me ta ama obeka eyapa ne.

¹³ "Na ogomo me bekaa azara awai na, 'Tera na taara ka tobona te wai, e tare wai a nyimi maring maa bo, ara aka ayo ruuzi ka ononza tuni.'

¹⁴ "O bena aromo acakea aa rare, aa aromo a baate aa zaka.' "

Be pirə azaa o arsaza emate makeke aa Kaisar

(*Mar 12:13-17; Luk 20:20-26*)

¹⁵ Na maParisa gere orona ooka neyo moke kai aa nyimi angmə a kai.

¹⁶ Na ne tong ana otare one ka aromo a Hiridus yende, na ne beka ana, "Ondo baala, te rose beka ana bo ondo baala epengnha, o kang baala komaname orona Ashili, ota zaka ondo ne, ba jeka komaname oyende a bo.

¹⁷ Na beka aa ro epa eka ba laka, wa gwara te nya Kaisar emate makeke naa, na tana te nya nea?"

¹⁸ Yeso ka rose ara aburu aaka aya anyong ane, naka bekaana, "Ying ana anyong

aburu! Eya ka eya kedeya ong?

¹⁹ "Woreenna bemate beeka a arseze oma makeke mane." Nane ca kai be dinari be me.

²⁰ Na Yeso pirkə nee na 'Mainu ka leze le mana ba azaa benna?'

²¹ Nane kabare kai na, "Ma Kaisar."

Na Yeso bekaa nee na, "Na nya na Kaisar epa eka e Kaisar e, ee nya Ashili epa eka a Ashili e."

²² Nangka ne kona nyimi, na epa eme tere ne ukpwei, aane ale o ale one.

Be pirə azaa o era malo ogwə

(*Mar 12:18-27; Luk 20:27-40*)

²³ A lengme leme, na maSadukiya ka ne beyaana ata eere malo ogwə ne, na ne pirkə kai,

²⁴ nane bekana, 'Mosa wa bekaa na oromo wa gbwə zora ayana, orone o wai cikə kaa kandaye kame ka ka ngmengze wai ayana.'

²⁵ Arone sondaare zene aa nyimi oro. Obora wa ana ondaaye, nawa gbwi zora kena, na ondaadimə wai cikə kaa ondaaye me.

²⁶ Nyimia ondaadimə wai o leere, kaa o taaro, nyimia epame e ale a dukə pate one aa sondaare.

²⁷ O maare apat, na ondaye me ma wa gbwi.

²⁸ Na nannameena, aa lengme le o era malo ogbwə, wayo itə ondaaye mana a nyimi one, ka pate one nee cikə kaa wai?

29 Na Yeso bekaa nee na, madoola maying ta orona ne, ka eta rose angmə Ashili ka awela ne, kangza eta rose legoone le Ashili ne.

30 Lengme le o era malo ogbwə, o anza ondaye ta rene ne, aa onya ondaye kaa o oteze one a todo to rene ne, aza obena neyo kurə na atoma Ashili odera lepung aaza shili.

31 Azaa o era malo o gbwə, eta ee tukə o soola epaeka Ashili a beke aying ne na? A bekaana,

32 'Mia Ashili a Ibraheng, Ashili a Ishaku, kaa Ashili a Yakubu.' Ashilia a pate andaaka neya ka ebeene, ana o gbwizə tazane."

33 Nangka aromome ne kona nyimi, na epa eme tere ne ukpwei.

Makili ma okala dengdeng
(Mar 12:28-32; Luk 10:25-28)

34 Nangka maParisa ne kone ana Yeso ka toza maSadukiya, nane gwaara tukpwei,

35 ondo o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa aa nyimi one, wa eze Yeso be pirə adorana wa cə kawa meke kai.

36 Nawa bena, "Ondo o baala, oyeme kala ogongha a nyimi makili ma Mosa?"

37 Na Yeso kabare wai na, "Yeme Ateokora Ashili au kaa pate lenyong leo, kaa pate ebeene o, ka opate madoola mau."

38 Onna obora kawa kala aa gongha apate.

39 Makili o leere ome kang ya na obora, 'Yeme ondooka waya ating o na ukpwei o.'

40 Pate o baala o Mosa ka ana o beya angmə ka mawo ma Ashili, ma ya azaa makili ma leere maana."

Be pirə azaa Almasipu
(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Nangka maParisa ma yende ne kurkənəng ara yende, na Yeso ka pirkə ne na,

42 "Eya madoola maying aza Almasipu? Kai kena ka manaa?"

Nane kabare kai na, 'Kena ka Daoda kai.'

43 Na Yeso bekaane na, "Na a wiinia na Daoda beya angmə ka mawo ma Obere o Sangsang, na wa rare kai na 'Ateokora'? Aa wa bekana,

44 'Ateokora wa beka aa Ateokora ong na,

"Cikə o ara o re ong, seeka ma eke ana o nyana o, aa tetau te tobona teo." '

45 Na Daoda wa rara Almasipu na 'Ateokora', aa wiinia aaka itə kena ka wai?

46 Ondo ta wa ama kabare a Yeso ne. O era a lengme leme, ondo ta wa kang ama o pirkə okai ne.

23

Yeso ka banggali o ela o andaano

(Mar 12:38-39; Luk 11:43-46; 20:45-47)

1 Nangka aromo ne kurkənəng ba cake kaa atoma kai, na Yeso bekaane na,

² “Ana obaala makili ma Mosa ka maParisa neya a nya ne uwəri baala makili ma Mosa.

³ Azaa nyimi, tare na, eza pate epa eka ne beka ying, se na tane ezeze epa eka ne eze ne, ka ne baala aa neta ezeze epa eka ne baala ne.

⁴ Ne tesa aromo magogoro ma dendeng ka ma poba ana ba o malo, zora bekaana ne kankama ne ko ka lebo.

⁵ “Ekeeya ene ne ezaa ka aromo laka. Ne ezaza a gwada a molemole ka angmə a Ashili aaka a wele kane tese a madong mane ka taara tone, ne dozeze se jəng se eewo ka ma dukə tulung te ne, ba taara te madibi mane.

⁶ Ne kala ara o eme ne cikə ara cisə anda mole ara o zənggə, a ne kang cikə ba izi aa nyimi o dandaro Ashili.

⁷ Aa ne kang yeme a beeze ne okoo ba ara ejamane, aa kang rara ne na, ‘Ana obaala’.

⁸ A ying, tana a rara ying ana ‘Ana obaala’ ne, ka ondo obaala o ying o yendea wai, aa pate oying arone ai.

⁹ Tana e rare ondo orambo na ana ‘Ate’ ne. Eya ka Ate a yendea ka aya zaa shili.

¹⁰ A tana rara ying ‘Andaano’ ne, obena eya ka ondoono o yendea belle, kaya Almasipu.

¹¹ Wai ka wa kala ogongha ba nyimi oying wayo itə ozara oying.

¹² Pate ondo oka wa ara ukpwei, ayo jəpərə wai. Aa pate ondo oka wa jəpərə ukpwei, ayo ara wai.

¹³ Eyo zitə, ying ana o baala makili ma Mosa ka maParisa, kaa ana rendaza! E pate aromo abuudu o lyə aa togomo te zaa shili, yingha tukpwei teying eta lyə ne, aa kang nara ana o eme ne lyə.

¹⁴ Eyo zitə, ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka maParisa, ana o rendaza! E lyeeze magogoro ma andaye aka andaleme ane a gbwizə, e beya angmə ka Ashili o eo adorana aa laka ying. Azaa nyimi, o zitə oying wayo kala o komana.

¹⁵ Eyo zitə, ana obaala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka maParisa, kaa ana o rendaza! E taare manyi ma gong, e aleze a makeke macangcang ba ogera ondo o kurə Ashili oyende. Aa e cə wai, e kang ote wa kala ying o wilə.

¹⁶ Eyo zitə, ying arə aaka ne wində aromo. E beeze na, ‘Ondo wa tono ka akwilə Ashili, eyapa taza ne, aa wa tono ka ozinari o akwilə Ashili, otono me yo lya wai.’

¹⁷ Ying arə, a rara! Oyeng ome kala ogongha, ozinari na, akwilə Ashili oka wa kwizəzə ozinari e?

¹⁸ E beeze na, ‘Ondooka wa tono kaa ara o esaza Ashili mapapa mo waze, eyapa taa ne, aa pate ondooka wa tono ka epa eka a nata azame, le tono leyo moke wai.’

¹⁹ Ying arə! O yemea kala ogongha, epa eka aa nya Ashilia na, na a ara o esaza Ashili mapapa mo waze oka wa kwizəzə epa eka a nya mea?

²⁰ Azaa nyimi, oromo wa tono ka ara o esaza Ashili mapapa mo waze, wa tono ka ara o esaza Ashili mapapa mo waze aa pate epa eka a nata azame.

²¹ Aa Pate ondooka wa tono ka akwilə Ashili, wa tono ka wai ka Ashili ka aya nyimi ai.

²² Pate ondooka wa tono ka zaa shili kanza, wa tono kale dəndə le Ashili ka ondo oka waya cikə aaza me.

²³ Eyo zitə, ying ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka maParisa, ying ana o rendaza! E nyaza Ashili le yende a nyimi betuuru epa e ecete ka ma nanggo, aa e pere epa eka ekala edang e makili ma Mosa, na obeya epeng, egonegone, ka o eza epa ee kap. Epā eka wa gwara e eza naname zora o baya ma dangare mame.

²⁴ Ying arə aka ne wində aromo, e lobeze ecəngci, aa e dongze orankome!

²⁵ Eyo zitə, ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka maParisa, ying ana o rendaza! E kwizəzə malo topoto ka teso toying, a nyimi a pena le iri, ka o yeme ukp-wei.

²⁶ Bo, urə oParisa! Bora kwizə a nyimi oso ka opoto, adora a malo me ya a sangsang.

²⁷ Eyo zitə, ana obaala makili ma Mosa ka maParisa, ying ana o rendaza! Eye na macao maaka a leleme ka engenge epeng.

Ma rere olaka oo yanga, aa nyimi a pena kaa cako andaaka ne gbwizə kaa kombela madinə.

²⁸ Nyimia ba ayizi aromo ying ana okona boome be Ashilia, aa nyimi anyong ay-ing ana o rendaza, kaa ana ara aburu.

²⁹ Eyo zitə, ana obaala makili ma Mosa ka maParisa, ying ana o rendaza! E sooze ana o beya angmə ka mawo ma Ashili macao, kangza ezeze ejaaga a macau ma ana o kona boome be Ashili.

³⁰ E beeze na, 'Eya te rene a were a samba, te ta teyo gwara taara kane ba o wonghza ana obeya angmə ka mawo ma Ashili mame ne.'

³¹ Nyimia e wore bena ying ayana andaaka ne wonghza ana o beya angmə ka mawo ma Ashili.

³² Lyā na izi, maare na epa eka ma gonggong maying ma bore!

³³ Ying ewa, kaa o kurkənəng ewa e buru! Aa wiinia e bisi o gəəzə Ashili akwilə ola?

³⁴ Azaa nyimi ma tongha ying ana o beya angmə ka mawo ma Ashili, kaa ana orosa, kaa ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa. E yo wongha ana ondo one, ee gendare ana ondo o uti, aa na ondo eyo ola ne aa nyimi ma dandaro maying, ee tarze ne aa topepeng ee gəəzə ne.

³⁵ Nyimia aaza oying ayo gera manyau mana o dera madinā maaka a oke a lerambo, aa era a manyau ma ondo o sangsang Habila aa ale a Zakariya kena ka Berekiya, kamea e wongha aa tera akwilə Ashili ka ara o esaza Ashili mapapa mayo kurə aaza oying.

³⁶ Na eyang baala oying, pate manna ma yo manā ayana nanname.

Yeso ka kone egonegone e Urushalima
(Luk 13:34-35)

³⁷ Urushalima! Urushalima! Bo ka ba wongze ana o beya angmə ka mawo ma Ashili, aa o kang teeze andaaka aa tongha ba bo ka cale! Ka wondaa ma yeme o kurə oying nangka katokoro kuruzi ayana kai aa ma beko ma kai, na ee nyana.

³⁸ Na awa nanname aa ba ying akwilə me na a itə makansəng!

³⁹ Mi sang eyang baala oying, eto kang lakang ne, se lengme leeka e bekaana 'Ondo o kona leba ondooka waya deya ka leze le Ateokora.'

24

O oko Akwilə Ashili
(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Nangka Yeso ka suri Akwilə Ashili me, kaya nyimi teyeno, na atoma akai de nane wore kai masosowa ma Akwilə Ashili me.

² Na ka bekaa nee na, 'Eya gonta pate masosowa maana? Eyang dongdong obele ying, ata baya le cale

leyende kaa ayo baya aza leyende ne. Ayo bacakare ai aa pat.'

Obora ozitə
(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Yeso ka ya cikə oyara o Zaitun, na atoma akai ne deya kai aa suk, nane beka kai na, "Bele ro, ngməyamea aya eza mapa maana? Eya kangza eyo wore ro odeya o, ka omare lerambo?"

⁴ Na Yeso kabare nee, naka bekaana, "Eza na a sauwo, tana ondo rende ying ne.

⁵ Obena aromo a cake neyo deya aa nyimi leze leng, aane beyaa na, 'Mia Almasipu', ka ne rendeze aromo aa cak.

⁶ Eyo kang konaza marooka ma okara kaa ngmə acak azaa makara. Tana ekone boome ne, azaa obena dongdong nyimi yo ya, aa omaare tata suri.

⁷ Aromo apeng neyo gera aromo apeng yende bete, togomo teyo gera togomo te yende bete. Ayo eza ekomo kangza, kaa o zukərzu adeze, a kuruwə.

⁸ Aa pate ka nyimi, onna obora o zitəa belle.

⁹ "Malo nyimi neyo niyi ying ka gəəzə ying, aa kang wongha ying. Pate aromo yo nyana ying aza leze leng.

¹⁰ A were na mea aromo acake yo rizi, neyo iri tukpwei, aa ne nyana tukpwei.

¹¹ Atoma o rendaza a cake yo susə, aa ne rendeze aromo a cak.

¹² Azaa waale ogongha araaburu, o yeme aromo acake yo kasarno.

13 Aa pate ondooka wa motana aa ale omaare wayo bisə.

14 Ayo kang baala orooka o leba o togomo te Ashili teena a pate kuruwə a nyimi lerambo leena. Malo o nyimi o maare de."

Ozitə oo jəng

(*Mar 13:14-23; Luk 21:20-24*)

15 "Azaa nyimi, pate awere aaka e laka epa e berebere, o deesa ka o cara, oo ka ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili Daniyel wa beye angmə azaa me, aa waya itə ara aa sangsang. Ondo o soola awa rose.

16 Aa andaaka neya makeke ma Yahudiya songha ne lyə aa mayara.

17 Tana ondooka wa ya azaa akwilə jipi a jeka eyapa a nyimi akwilə me ne.

18 Ondooka waya ara kangza, tana wa kuri aa jeka odibi owai ne.

19 Andaye aaka neya ka etumə ka ana lewanyo, neyo zitə.

20 Bosa na Ashili tana tesong teying de aa lekoze na lengme le o teseke ne.

21 Aa werename ayo kala o ara ozitə, ombela ooka ata aa tukə ezame o era obora lerambo aa deya awereena ne. Ato kang sukə nyimi ne dakemeeme.

22 Bangka a kashe shengme sheme ne, ondo ta zene ka waa yoo bisə ne, obena andaaka Ashili a zaka

ne rene, ayo kashe shengme sheme.

23 Awere name pate ondooka wa beka aying na 'Almasipu waana!' Koonə, 'Awa niini!' Tana e kabare ne.

24 Ma Almasipu kaa ana o beya angmə ka mawo ma Ashili ma orenda kaa neyo deesa, kane ezeze mapapa ma o tesa ukpwei, adorana ne wilərə pate ka andaaka Ashili a zake, nyimi waayo ya.

25 Konanna! Ma bekaa ying ka orabo.

26 "Nee bekaa ying na 'Lakana, awa niini a owake, tana e ale ne.' Nee kang bekaa ying na, 'Awaana ara o baasa,' tana e kabare ne.

27 Nangka malmi eze masanto aa surə aa dizi aa alea aza, nyimi o kurə o Kena ka Oromo yo itə.

28 Pate ara aaka ekeze rene, aya ejogaale kurkənəzəng ne.

O kurə Kena ka Oromo

(*Mar 13:24-27; Luk 21:25-28*)

29 "A saseya malo tomoro te ozitə oo jəng me, 'ongme to kang ya masanto ne,

oreka kangza wato nya masanto ne.

Aa ewerewere yo tərə aa surə azaa shili,

ayo zukə pate obare ooka waya azaa shili.'

30 Awere namea ayo laka o surə o Kena ka Oromo aaka surə aza shili, pate aleng aa lerambo leena neyo ruuzi,

neyo laka Kena ka Oromo aa kaya deya aza mawere, ka obare kaa togomo tee gong.

³¹ Wayo tongha atoma kai o dera lepung kane ulbi tojebe ajəng, aa ne kurki andaaka aa zaka o era aa ara o susə ongme, kaa ara o təəru ongme, aa kulu arungji kaa kulu ayarbawa o lerambo leena.

Epa eeka o eka oo baala azaa uti uli

(*Mar 13:28-31; Luk 21:29-33*)

³² Jeka na eyapa a uti uli. Aa e bana ee obara o sara, kane səərə marane maa sau, ee rosa obena lekoze le amara naname.

³³ Nyimia awereaka ee laka pate epanana, eyo rosa obena awere a amara, aa bengmə be abuudu.

³⁴ Ang dongdong ya baala oying, awereena ta kala ne seeka epanana apate eye.

³⁵ Shili kaa deze yo maro, aa angmə ang to tukə omaro ne dakemeeme.

Ondo ta rosa lengme na awere ne

(*Mar 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36*)

³⁶ “Ondo ta rosa lengme leme na awereme ne, koona atoma odera lepung ka neya azaa shili, koona Kena kame, seena Ate me belle.

³⁷ Waye na nangka a eze awere a Nuhu, nyimia o kurə Kena ka Oromo yo za.

³⁸ Wa kang ya na tomore tennamea zongka manyi maa gong bore, aya lyely-eeza, aa sosoza, aya nyaza

aa angza andaaye, aa dukə lengme leeka Nuhu wa lyə o onggoo o taara manyi.

³⁹ Zongka ne rose epa eka eya ale ne, seena manyi maa gong mame lye ne apat. Nyimia o kurə o Kena ka Oromo yo za.

⁴⁰ Awerenamea, ayo mana aromo leere ara a ogole, ayo jeka oyende, aa baya oyende.

⁴¹ Ayo laka andaaye leere aa neya nyanta o nyanto, ayo jeka oyende, aa baya oyende.

⁴² Azaa nyimi, cikə na a le'enda, ka eta rosa lengme leeka Ateokora oying ya kurə ne.

⁴³ Rosana bena, eeya ateakwilə yo rosa awere aka okəri ya deya akwilə wai aa lelyaare, waa yo mora aa le'enda tana a lyə akwilə awai ka eze bekəri ne.

⁴⁴ Ying kangza cikə na ka ogoro, Kena ka Oromo ya deya awereaka ata madoola ma nyimi ne.

Ozara edang kaa o dera edang

(*Luk 12:41-48*)

⁴⁵ “Ozara o yemea o eza epa edang aa waye ka orosa, ka ateakwilə awai yo nya wai le onta le akwilə awai, ka wa nyaza odangare azara me epaolya a were aka wa gwara?”

⁴⁶ O kona oleba ya aza ozara oka ateakwilə awai yo kurə awa mana wai awa ya eza nyimi.

⁴⁷ Eyang dongdong baala oying, wa yo ote wai aza ekeeya e wai.

48 Aa ozara name ondo araaburu wa za, wa yo bekaa ukpwei wai na, 'Ateakwilə ta amara ka o deya ne.'

49 Aa wa bore olaza odangare azara me, awa lye, awa soze kaa ana ososoza.

50 Ateakwilə ozara me yo deya a lengme leeka ata madoola ma o deya wai ne, awere aka wata rosa ne.

51 Ka wa daara wai lepu-ung ka lesaro, aa wa nya wai epa eka e gwara ka ana araaburu. Aa arame ayo ruuzi ka o nongza tuuni."

25

A ngmə gerpo azaa agala betuuru

1 Awere name ayo kedeya togomo te shili na agala be tuuru ka ne jeke eru masanto na ne ale a wobe ondaasau.

2 Esu a nyimi one ya ka orosa, aa ondangbare esu ta neye ka wai ne.

3 Ana o dera orosa ne jeke eru masanto mane, aa neta ne onte manau ne.

4 Aa ana orosa kangza ne monte eru masanto mane kaa kagwi ka manau.

5 Ondaasau me ta wa dusung deya ne, pate one na ne bora ungza, na malau jeke ne.

6 "Aa sanini tera le lyaare, na ne kona lengmelo aa rara na, 'Ondaasau me a waana wa dukə! Surə na ka e wobe wai!'

7 "Pate agala name na ne ere na ne diisi eru masanto mane.

8 Na ana odera orosa name bekaa ana orosa na, 'Nya-pana ro a manau maaying aa

baate, eru masanto maro ya limbuzu!'

9 Na ana orosa bekaana, 'Ba eza manau maro to bare ro kaa ying ne. Mara e ale ana lisəzəme ke embe.'

10 "Aane tata ara o emba manau mame, na ondaasau me dukə. Na andaaka neye ka ogoro ne lyə ara o zənggə ka wai, aa kang pate abuudu me.

11 "Malo nyimi na ondangbare agala name dukə, nane bekaana, 'Ateokora, Ateokora, pəri ro abuudu!'

12 "Na wa kabare nee na, 'Ang dongdong bele oying, mi anta rosa ying ne.'

13 "Na Yeso maare ka o bekaana, 'Azaa nyimi, cikə na ka ogoro ka eta rosa lengme na awereme ne.' "

A ngmə a gerpo azaa talenti

(Luk 19:11-27)

14 "Togomo te Ashili teyo itə naa oromoa ka waya ya ale aa teweno, nawa rare azara wai aa wa eke pate epa eka waya ka e a taara te ne.

15 Wa nya oyende ma talenti esu, oyende ma talenti ma leere, aa oyende o talenti oyende. Wa nya komaname nangka legoone lewai leze. Aa wa ale.

16 Wai ondooka wa emba ma talenti esu mame wa era a saseya nawa ale nawa wangbare nawa cə esu aa zame.

17 Nyimia ondooka wa emba ma talenti ma leere, wai kangza wa cə ma leere aa zame.

18 Wai ka wa o talenti o yende, wa ale nawa kau le'o

a deze na wa baasa o talenti a atekwilə a wai.

¹⁹ “Malo rabo, na atekwilə me wa kuri kane bale epa eka nee cə.

²⁰ Na ondo name kawa emba ma talenti esu wa paka nawa de ka ma talenti ma yende esu, awa bekaana, ‘Ateakwilə, ba nyang ma talenti esu, mi naana ama cə esu yende kangza.’

²¹ “Na atekwilə beka wai ana, ‘Kondo ogole, ozara edang, o dera araaburu. Ba eza edang aza epa e baate, eyang ote o aza epa ecake. Deya ka o cikə o kone oleba kaa atekwilə o.

²² “Na ondooka wa embe ma talenti ma leere wa paka, na wa bekaana, ‘Ateakwilə, ba nyang ma talenti ma leere, a maana aa ma cə ma leere aa zame.’

²³ “Na atekwilə bekaa wai na ‘Kondo ogole, ozara edang, odera araaburu. Ba ya edang aza epa a baate. Eyang ote aza epa cake. Deya ka o cikə o kone oleba kaa atekwilə o.’

²⁴ “Wai kangza kawa emba o talenti o yende name, nawa paka, nawa bekaana, ‘Ateakwilə, ang rose obena bo oromo oka wata eza eceya ka aromo ne, o yeme o senda a ara aka boa ota ba kweene ne, bo ondo o yeme epa eka ota ba zitə a zamea ne.’

²⁵ Waya na ma kona boome, na ma ale nama kawa le’o a deze namaa baasa o talenti ooka ba nyang. Na opa owaa waana!’

²⁶ “Na atekwilə kabare wai na, ‘Bo, ozara araaburu, ondo be nau! Orose bena

ang shende ara aka mia ta ma kweene ne, aa mi ondo o yeme epa eka anta maa zitə azame ne na?’

²⁷ Wa gwara eeya ba eke o talenti ong ara le’eke ka ma deya ang emba opa ong ka eyapa aza me!

²⁸ “Azaa nyimi, emba na o talenti onname a tara te wai, ka e nya ondo betuuru onname.

²⁹ Pate ondooka waya ka epa, ayo wala wai, ka e wala gongha. Ondooka wata ka e ne kangza, kapa kaa baate kamea wa zene, ayo emba a wai.

³⁰ Tare na ozara odera edang oona a nyimi maring maa bitibiti. Arakanamea wayo ruuzi ka onongza tuni.

O core angmə azaa aworme

³¹ “Awereaka Kena ko Oromo ya deya nyimi togomo te kai ka pate atoma o dera lepung, awere namea kayo cikə a ledəndə le togomo te kai.”

³² Ayo kurki pate aromo lerambo aa begeshe be kai, ayo kang arsaza ne, nangka ana otare ka emande zauze emande epeng aa nyimia ee bo.

³³ Ka yo eke emande epeng o ara ore o kai, aa emande ee bo o ara oguri kai.

³⁴ Awerenamea, Ogomo ya bekaa andaaka yo ara ore owai, ‘Deya na, ying ka Ate ang a eke taara azaa oying, emba na togomo teeka Ashili a eke ying ka o rabo obora lerambo.’

³⁵ Oo bena ma kone ekomo, na e nyang epaolya. Ma kone lewe, na e nyang manyi nang se. Ma deya legeng, na e nyang ara ojəpi akwilə ying.

³⁶ Ma ye ngmata, na e ambang madibi. Ma kono na e sooleng. A pateng akwilə andaleme, na e de aa laka ong.

³⁷ “Awerenamae andaa sangsang a begeshe be Ashili yo kabare ko bekaana, ‘Ateokora, ngməyamea te lakau ka ekomo na te nyau epaolya, na ngməyamea te lakau a kona lewe na te nyau manyi ma o sa?”

³⁸ Kangza ngməyamea te lakau ogeng na te nyau ara ujəpi, koonā ngməyamea te lakau ngmata nate ambau madibi?

³⁹ Ngməyamea te lakau a ota zake ne, koonā aa pate akwilə andaleme, na te de aa laka o?

⁴⁰ “Ogomo ome yo kabare nee na, ‘Ang dongdong bele oying, pate epa e erere eka e eza arone ang ana, ka o kala aa be baate, aa ee ezangnga.’

⁴¹ A werenamae wayo bekaa andaaka ne yo o ara oguri na, ‘Arnanna kaa mi, andaamea neya enda ogəzə Ashili, lyə na ola ooka wata lambu ne kaa babare ogomo obere oburu kaa atoma wai.’

⁴² Ka ma kona ekomo, eta e nyang epaolya ne. Ma kona lewe, eta e nyang manyi ma o sa ne.

⁴³ Ma ya legeng, eta e nyang ara ujəpi ne. Ma ye ng-

mata, na eta ambang madibi ne. Ma kono, a pateng akwilə andaleme, na eta e balang ne.

⁴⁴ “Awerenamae neema neyo kabare na, ‘Ateokora, ngməyamea te lakau ka ekomo, koonā ka lewe, na aa legeng, na ngmata, koonā oya kono, koonā oyaa akwilə andaleme, na teta balau ne?’

⁴⁵ “Wayo kabare nee na, ‘Ang dongdong bele oying, nangka eta e eze ka yende aa nyimi andaa batebate aana nyimi ying ne, mia eta e ezanne.’

⁴⁶ “Andaana ya lyə ozitə o dera omaro, aa andaa sangsang a begeshe be Ashili neya yo lyə a ebeene o dera o maro.”

26

O gwaara kpwai o wongha Yeso

(Mar 14:12; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Nangka Yeso ka mare o beya apate epaname, na ka bekaa atoma akai ana,

² “Erose na Ozənggə Ocakate tata kaa amora aleerea, ayo kang nya Kena ka oromo ka gendare kai a uti.”

³ Na andaamoole magame ma Akwilə Ashili kaa andaano aromo ne gwarnang akwilə ondo ogong o magame ma Akwilə Ashili, ka aa rare wai na Kayafa.

⁴ Na ne tere nangka neya moke a Yeso asuk ka ne wong kai.

⁵ Aa ne bekaana, “Wato gwara awere ozənggə me ne,

adorana tana aromo ne ara o kara ne."

A kare Yeso manau ma o waze o lebo aa Betanya

(Mar 14:3-9; Luk 7:37-38; Yoh 12:1-8)

⁶ Aa, Yeso kaya apeng a Betanya akwilə Siman, ondooka samba waye ka legangca,

⁷ na kandaaye ka yende de ara Yeso ka kagwi ka a eze kai kaa acale onis aa ka pena ka manau ma owaze olebo ma emate ecake. Awere aaka kaya lya epaolya naka kare kai manau mame ukpwei.

⁸ Nangka atoma kai ne laka nyimi, na ne kone oburə aane bekaa tukpwei tone na, "Onna ocara emate wai!"

⁹ "Ayya aa lisə manau maana, aa yo ci emate acake ka nya ana odera."

¹⁰ Aa nangka Yeso ka rose epa eka neya beyame, na ka bekaa nee na, "Eyaka eya gera kandaye kaana? Enna, epa ererea kaya eza ong.

¹¹ Ana o dera neye legwa kaa ying koonang were, aa koonag werea anto ya legwa kaa ying ne.

¹² Okare manau maana aa kaa ezang, kaya goro ongngaha o matasakong mang.

¹³ Ang dongdong ya baale oying, pate ara aka ayo baala orooka olebo ona aa lerambo aa pate, ayo beya orooka azaa epa eeka kandaye kaana kaya ka rintə ka kai."

Yahuda wa kabare awa nya Yeso

(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Na ondo a nyimi atoma Yeso lekuri, ka a beya wai ana Yahuda Iskariyoti, wa ale andaamoole magame ma Akwilə Ashili,

¹⁵ na wa pirkə nee na, "Eya nya ong eya maa nya ying kai?" Na ne bale o azorpa etuuru taaro, nane nya wai o azorpo etuuru taaro.

¹⁶ O era awere namea wa gere orona ooka wayo nya Yeso.

Yeso ka lye epaolya Ozəngə Ocakate kaa atoma kai

(Mar 14:12-21; Luk 22:7-14; 21-23; Yoh 13:21-30)

¹⁷ Nangka lengme le o bora le Ozəngə Oborode Odera o Yisti, na atoma Yeso de nane pirkə kai na, "Aruwə me oya yeme a te babarau ara olya epaolya ozəngə ocakate me?"

¹⁸ Na Yeso kabare nee na, "Ale na aa nyimi peng ara oromo yende ka e bekaa wai na, 'Ondo obaala wa bekaana awere a kai a amara, kayo lya epaolya Ozəngə Ocakate a akwilə au kaa atoma a kai.' "

¹⁹ Na atoma me ne eze akap nangka Yeso ka ote ne, nane kang goro ekeeya azaa Ozəngə Ocakate me.

²⁰ Nangka ulyəlu waye, na Yeso cikə a lya epaolya ka atoma kai betuuru ke leere.

²¹ Neya nyimia olya epaolya, naka bekaana, "Ang dongdong bele oying, ondo aa nyimi oying wayo naying."

²² Na anyong ane caro ajəng, na komana one bore o pirə o kai ayeyende, aane

beyaa na, “Anyya, mia na, Ateokora?”

²³ Na Yeso kabare na, “Ondooka waya pasa taara oso yende kaa mi, waiya ya nayi ong.

²⁴ Kena ka Oromo kayo gbwə nangka a wele angmə Ashili azaa kai. Pate ka nyimi, ondooka waya nayi Kena ka Oromo wa lyə udi! Wa kala o bena mara taa a ngmengha wai ne.”

²⁵ Na Yahuda ka wa ya nayi kai pirkə na, “Ondo obaala, mia na,?” Na Yeso kabare wai na, “Bo ma baa beka.”

Olya epaolya Ateokora

(*Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25*)

²⁶ Neya za olya epaolya, na Yeso jeka oborode, na ka wore okona oleba Ashili, aa ka nyeskare, na ka nya atoma akai, aa ka bekaana “Emba, ka e lyə. Leena lepung lengha le.”

²⁷ Na ka jeke kaso ka manyi ma o inabi. Malo owore okona oleba Ashili, na ka nya ne aka bekaana, “Sa na aa pate oying.

²⁸ Obena manna manyau mangngha mai, ma owore opanza okabare otono osau, ka ayo oka aza aromo a cake, ka opisə madinə mane.

²⁹ Eyang baala oying, anta kang sa manyi ma o inabi na ne, seena lengme lenname ka teyo sa ma yende ma sau ka ying a togomo te Ate ang.”

³⁰ Nangka Yeso kaa atoma kai ne beye leera, nane suri, aane ale a oyara o mati ma o Zaitun.

Biturusu yo sangga orosa o Yeso

(*Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38*)

³¹ Na Yeso bekaane na, “Pate oying eyo songha e bayang aa lelyaare leena, azaa epaeka eyo manang, nangka a wele na,

“‘Eyang taba ondo otare ka enama,

legwa le emande epeng me yo bacakarna.’

³² Aa malo ara ong malo o gbwə, eyang kaana ying a ale a makeke ma Galili.”

³³ Biturusu wa bekaa Yeso, “Pate one ne songha azaa epa eeka eyo manau, mi antang tukə songha ne.”

³⁴ Na Yeso beka wai na, “Ang dongdong bele o, aa lelyaare leena, zongka orunə sene, oyo sangga orosa ong ka taaro.”

³⁵ Na Biturusu bekaa kai na, “Ayaa wongha ong, anto sangga orosa o ne.” Nyimia apate odangare atoma kai ne beke.

Yeso ka beye angmə kaa Ashili aa Gasamani

(*Mar 14:32-42; Luk 22:39-46*)

³⁶ Malo o nyimia, Yeso kaa atoma kai ne alea ara kaa beya ai na Gasamani. Ara aaka a pilizi ayana o zaitun ne. Naka bekaa atoma kai, “Cikə na arakaana, eyang alea sanini kang beye angmə kaa Ashili.”

³⁷ Na ka ale ka Biturusu, a ayana Zebadi aleere, Yakubu kaa Yohana, naka bore o caro anyong kaa o kona o burə maleu.

38 Aaka kang bekaa nee na, "O caro a nyong ka waya lenyong leng wa era aa wa wongngeng. Cikəna arakaana ee eza le'enda ka mi."

39 Nangka ka lya izi a baate, na ka taru ka mayinu a deze, aa ka beye angmə kaa Ashili na, "Ate ang, nyimi waayo ya, saareng kaso ka ozitə kaana. Pate ka nyimi sang, epa eeka eyang yeme me eya ato yeme ne, soona epa eeka bo oya yeme me."

40 Ka o kurə ara atoma akai, naka mana ne aa aneya malau, na ka bekaa Biturusu na, "E era eta ama le'enda kaa mi, na awere yende ne na?"

41 Cikə na aa le'enda, ee kang beya na angmə kaa Ashili adorana tana e rəzi aa nyimi okedeya ne. Dongdong lenyong lee kabare, aa lepong kangza leya nyana."

42 Naka kuri o leere, na ka beye angmə kaa Ashili aaka bekaana, "Ate ang, ozitə ona waata kala ne seeka ma se wai, a baya aa eze apa eeka bo oya yeme me."

43 Nangka ka kang kurə, aa ka kang mana ne a malau, azaa obena ayizi ane a pena ka malau.

44 Naka sukə o baya one, na ka kuri aa beya angmə kaa Ashili o taaro, na ka tikəri angmə aaka ka be samba.

45 Na ka kuri ara atoma kai, aaka bekaa nee na, "Etata a malau nanna, eeya teseke na?" Laka na, awere aya, ka ayo nya Kena ka Oromo a taara te ana mad-inə.

46 Erana ka ale. Laka na, ondo nya ong awaana, wa dukə."

A meke Yeso
(Mar 14:40-43; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12)

47 Zongka ka pate o ngmə, na Yahuda, oyende a nyimia atoma betuuru kaa leere name, dukə ka aromo a cake, ka masagali, ka sebenda. Andaamoole magame ma Akwilə Ashilia kaa andaano aromoa ne tongha ne.

48 Aa ondo o nayi okai wa samba o wore one obena, "Kondo kamea ma beya kai oko ang gambare kai, kaiya karomo kame. Moke na kai."

49 Ka o dəkə wai na wa paka a Yeso, aa wa bekaana, "Oya cammo na, Ondobaala!" Aa wa beye kai oko ka o gambare.

50 Na Yeso bekaa wai na, "Oja ong, eza epa eka e deya ka bo."

Na aromo de na ne meke Yeso, nane monte kai.

51 Ka o laka nyimi, na ondo a nyimi andaaka Yeso kaye legwa ka ne səərə osagali na wa lope oto o ozara andoo ogong ona magame ma Ashili.

52 Na Yeso bekaa wai na, "Kuriyə osagali o a nyimi opano wai. Pate ondooka wa lopa osagali, osagali yo wongha wai.

53 Eya gonta na anta ka o bare kang gera okangkama Ate ang, kangza aa saseya a kawa turki legwa le atoma Ashili o dera lepong, kane kala legwa le ana o tesa geza

a moole be tuuru ka leere sang?

⁵⁴ Na, a wiinia a ngmø Ashili itø maganggang aaka a wele, ka aa beyaa na dong-dong nyimi mea yo ya?

⁵⁵ Awere name, na Yeso beka a aromo me na, "E surøa ka masagali ka sebenda ka e mokeng na ondo o tøaru a aromo na? Koonang lengme ang ciisø a akwilø Ashili ang baaleze na eta mekeng ne.

⁵⁶ Aa pate a eze nyimia adorana a panza epa eka ana o beya angmø ka mawo ma Ashili ne wela."

Ka o kona nyimi na pat atoma kai ne song aane baya kai.

Yeso a begeshe bena anaateandaasau

(*Mar 14:53-65; Luk 22:54-55,63-71; Yoh 18:13-14; 19-24*)

⁵⁷ Na andaaka ne moke Yeso ale ka kai a Keyafa, ondoo gong ana magame ma Ashili, ara aka ana baala a ngmø aaka Ashili a nya Mosa kaa andaano ne kurkønøng ne.

⁵⁸ Na Biturusu tarze kai aa macangcang aa alea nyimi akora ondoo ogong magame ma Ashili. Nangka wa lyø nawa cikø kaa ana le'enda, ka wa laka nangka ayo maare.

⁵⁹ Na andaamoole magame ma Ashili kaa anaten-daasau, pate one nane gere angmø majøkøri kaa ayo eza Yeso adorana ne cø orona o wongha kai.

⁶⁰ Pate kaa nyimi na ne ta cø ne, o bekaana aromo a cake ne ya beya majøkøri

azaa kai. Malo me na aromo leere surø,

⁶¹ ne bekaa na, "Karomo oona wa bekaana, 'Wa era wa oke akwilø Ashili ana, aa wa sowa ai a nyimi tomoro te taaro.' "

⁶² Na ondo gong magame ma Ashili ere aa itø na wa bekana, "Ota ke epa o beka ne na? Epa ena aa neya beyaa na ba beke pa?"

⁶³ Na Yeso sokong kome. Na ondo o gong magame ma Ashili beka a kai na, "Ma gwarau ka Ashili aka ya ka ebeene, bele ro, 'Boa Almasipu, Kena ka Ashili."

⁶⁴ Na Yeso bekaa wai na, "Nangka ba beka. Aa eyang bele ying, ba ale a izi, eya laka Kena ka Oromo a cikø o ara oreo Ondo Keeya, aa ka kang deya aza mawere."

⁶⁵ Na ondo o gong magame ma Ashili daara madibi ma wai azaa o caro a nyong, aa wa bekaana, "Ka sopa! Eya teya gerame kangza? Ee kona o sopa ooka kaya.

⁶⁶ Eya madoola maying?

Nane kabare na, "Ka gwara a wong kai."

⁶⁷ Nane karze kai mawo a mainu, aa ne ola kai, ana ondo kangza nane kpweze kai to maare.

⁶⁸ Aane beya ana, "Bele ro epa eka ayo eza aa izi, boa baa ya Almasipu. Mana wa olau?"

Biturusu wa sangga orosa o Yeso

(*Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18,25-27*)

⁶⁹ Aa Biturusu ya cikø o yanga a tatara akwilø ogomo,

na ka kazara kagala de naka zundə wai, aa ka bekaana wai na, “Bo kangza oya legwa ka Yeso ka o Galili!”

⁷⁰ Na Biturusu wa sangga a begeshe bene apate, aa wa bekaana, “Mi anta rose epa eka oya beya me ne.”

⁷¹ Nangka wa surə aa tatara akwilə ogomo, na kazara ka ai yende kangza laka wai, na ka beka andaaka ne ya itə arame na, “Oromo na waye legwa ka Yeso ka Nazarat!”

⁷² Na wa kang sangga ka otongzo na, “Anta rosa oromo name ne.”

⁷³ Ka o rabo a baate, na andaaka neya itə arame de ane bekaa Biturusu na, “Ma shango tarenene, bo ma oya nyimi one. Obelo angmə au, aa pəro.”

⁷⁴ Na wa bora angmə aburu aza ukpwei wai, aa wa tongzo, aa wa beyaana, “Anta rosa oromo me ne!”

Awerename na urunə sene.

⁷⁵ Na Biturusu rintə angmə a Yeso na, “Zongka orunə sene, oyo sangga orosa ong ka taaro.” Na wa surə o yanga na wa ruzii a maleo.

27

Yeso aa begeshe be ogomo Bilatus

(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yoh 18:28-32)

¹ Nangka ara asane, na pate andaamoole magame Ashili kaa andaano aromo gwaara angmə azaa nangka neya wongha Yeso.

² Nane tere kai, aane ale ka kai aa begeshe be Ogomo Bilatus.

*Ogbwə o Yahuda
(Ogat 1:18-20)*

³ Awere aka Yahuda ooka wa nayi kai wa laka aa core Yeso angmə wongha, na wa kone oburə, nawa kuri ara andaamoole magame ma Ashili kaa andaano, nawa kuriyə ne ma azorpa tuuru taaro name.

⁴ Awa bekaana, “Ma ya madinə ka ma nya ondooka wata tambo ne ka wongha kai.”

Nane bekaana, “Eya manyi maro? Onna a owa wai.”

⁵ Na Yahuda me bacakare o azorpa me a akwilə Ashili, na wa suri, na wa ale aa wa ye lesara.

⁶ Azaa nyimi na andaamoole magame Ashili ne shende emate me aa ne bekaana, “Wata gwara aa eke emate eena e a lebengga le akwilə Ashili ne, obena emate me e manyau e.”

⁷ Azaa nyimi na ne nya tukpwei madoola na, ne embe adeze a ondo sowa madaka ka emate me ka a itə adeze o taasa a ageng.

⁸ Nyimia wa ote, a deya o ngmeengme a rareze arame na ugiishi manyau.

⁹ Azaa nyimia a panza angmə a Ondo o beya angmə ka mawo ma Ashili Irimiya ka wa beke na, “Ne jeke emate tuuru taaro, emate eeka aromo a Isrela ne kabare na are azaa kai naname,

¹⁰ nane embe adeze ondo o sooza madaka ka e, nangka Ateokora ka oteng.”

Bilatus wa eze Yeso be pirə
(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Yoh 18:33-38)

¹¹ Na Yeso itə a begeshe be ondo togomo, na ondo togomo teme kang pirkə kai na, “Boo na, boa Ogomo maYahuda na?”

Yeso ka kabare na, “Nangka baa beka.”

¹² Nangka ne andaamoole magame ma Ashili kaa andaano ne beye kai majəkəri, naka ta beke eyapa ne.

¹³ Na Bilatus bekaa akai na, “Ota ba kona e pate epa eena ane beyau majəkəri azame ne?”

¹⁴ Na Yeso ta ka kabare na be pirə be yende ne, na nyimi tere ogomo ukpwei aa bote.

A core Yeso o gəəzə o gbwə
(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Yoh 18:39-19:16)

¹⁵ Koonang awere Ozənggə Ocakate, ondo togomo wa mena aa peere oromo yende aa nyimia andaaka a pate a akwilə andaleme, ooka aromo ne zaka.

¹⁶ Awere name, ondo zene a akwilə andaleme ka a rose wai ka ogirə, ka a beya wai na Barabas.

¹⁷ Nangka maYahuda ne kurkənəng, na Bilatus pirkə nee na, “Mana eya yeme ang pere ying wai? Barabas naa, na Yeso kamea arareze kai na Almasipu?”

¹⁸ Obena wa rose na le'ero le ote nane turki Yeso awai.

¹⁹ Bangka nyimi kangza, awere aka wa ya cikə a ledəndə le cora angmə, ondaye wai wa tong na abele wai na, “Karomo kana ta kaa ya eyapa ne. Səərə taara to orooka karomo kaana obena ma zitə a tolau kaya kai.”

²⁰ Andaamoole magame ma Ashili kaa andaano ne tarze aromo aa ne baale ne na ne zaka Barabas ka ne cə kane wong Yeso.

²¹ Na ogomo me kang pirkə aromo me na, “A nyimi aromo leere aana, mana eya yeme ang pere ying wai?”

Na ne bekaana, “Barabas.”

²² Na Bilatus bekaa na, “Na ang wiinia ka Yeso ka rareze kai na Almasipu?”

Na pate one kabare na “A gendare kai a uti!”

²³ Na Bilatus pirkə ne, “Azaa eya? Ombela araaburu ka eza?” Na ne waale o ara angmelo na, “A gendare kai a uti.”

²⁴ Nangka Bilatus wa laka wa era wata ya eyapa ne, kangza a nyong aromo ya waale o caro, na wa mangka manyi na wa kwizə taara tewai aa aromo ya gonta, aa wa bekaana, “Mi, ma kwizə a taara teng aa manyau ma karomo ka o dera madinə kaana. Onna zitə oying wai.”

²⁵ Na pate aromo me kabare na, “Baya ozitə ome itə azaa aro kaa ayana aro.”

²⁶ Awere namea wa pere ne Barabas. Malo oka wa ote na ole Yeso, aa wa nayi kai ka gendare.

*Ana o tesa a geza a moole
ne zeele Yeso*

(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)

²⁷ Na ana otesa ageza aa moole o ogomo ale ka Yeso a akwilə togomo, nane kurki pate legwa le ana otesa ageza a moole o makeke mame azaa kai.

²⁸ Na ne lope madibi maaka maya lelung le kai, aa ne amba kai odibi o ganggo o togomo.

²⁹ Na ne pi betageya be ekana, aa ne amba kai ukpwei, aa ne nya kai lebenda le yende o ara ore o kai, na ne kang tungunu a begeshe be kai aa ne zeele kai, aa ne beyaana kai na, "Ashili waloo ne, Ogomo maYahuda!"

³⁰ Aa ne karze kai mawo, nane jeke lebenda lenname nane ola kai kaa le o ukpwei.

³¹ Nangka ne mare o zeela kai, nane lope kai odibi o togomo te me, aa kuriyə kai madibi maaka maya kai a lelung, nane ale ka kai ka ne gendare uti.

A gendare Yeso

(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)

³² Ne ya teweno naname, nane gwarnang ka Saminu, oromo a Siyarin. Waya ne ote nawa ana uti o gendare a Yeso.

³³ Nangka ne dukə ara aka arareze ai na Golgota, araaka a rose ai na ara o cako ukpwei,

³⁴ nane nya kai manyi ma inabi maaka a sakale ka ka

o ngmangmang ka ka se. Nangka ka lembe ka lelung, naka nyana o sa me.

³⁵ Malo o gendare a Yeso, nane eze o zawa azaa madibi ma kai kane laka mana yo jeka odibi me.

³⁶ Malo nyimi nane cikə arame aa le'enda le kai.

³⁷ A aza uti me, aza kaa ukpwei o kai, nane wele aa kati ka patarake ka yende na, "KANNA YESO, OGOMO MAYAHUDA."

³⁸ Nane kang gendare kai legwa kaa akəri o tæru aromo a leere, oyende o ara ore, aa o yende o ara uguri kai.

³⁹ Ana o kaale ne ne zeele kai, aa ne zuu ukpwei,

⁴⁰ aa ne beyaana, "Bo ka baa bekaana, ba era o oka akwilə Ashili, oo kang sowa ai a nyimi amora taaro, na boza o ukpwei o! Na bo Kena ka Ashili baaza, jipi a uti ogendare me!"

⁴¹ Nyimia kangza andaamoole magame ma Ashili ka ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka andaano aromo ne zeele kai, aa ne beyaana,

⁴² "Ka boza ana ondo, aa ka girə o boza ukpwei kai. Kai ya Ogomo Isrela sang? Kaa jipi a uti ogendare na nannameena, awere namea te yo kabare ka kai.

⁴³ Ka eke lenyong a Ashili, baya a Ashili me boza kai nanname, aaya yeme a kai, obena ka bekaana kai Kena ka Ashilia kai."

⁴⁴ Pate a akəri o tæru a

aromo ka a gendare ne ka Yeso ne beya akai angmə a aburu.

Ogbwə o Yeso

(*Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30*)

⁴⁵ Na maring meke pate makeke mame aa era o tera ongme aa dukə beru be o taaro ulyəlu.

⁴⁶ Nangka ongme wa amara ka otaru, na Yeso ara lengmelo ajəng, na ka bekaana, "Eloi, Eloi, lama sabatani?" Obena, "Ashili ang, Ashili ang, eyaaka ba nyang o malo?"

⁴⁷ Aromo aa ka neya itə a ting arame ne kone nyimi na ne bekaana, "Karomo kaana kaya orara İleya!"

⁴⁸ Na ondo a nyimi one song nawa jeke lesuni nawa təkəzə a manyi ma marara, nawa ote a lebenda, aa wa nayi Yeso na ka se.

⁴⁹ Azaa nyimi odangare me bekaana, "Bayana te laka na İleya yo deya kawa boza kai."

⁵⁰ Na Yeso kang ara lengmelo a jəng, aa ka pere ebeene e kai.

⁵¹ Nyimia oyambati ka waya a akwilə Ashili wa daro a tera madəkəni ma leere, o era obora aaza a jəpi dizi. Na adeze a zukəru, aa acale poso.

⁵² A pəəri macao, andaaka ne gbwizə kaa ne ye ka boome be Ashili, ne ere ka ebeene,

⁵³ aa komana one susi a ocao o wai. Malo o era Yeso, nane lyə a nyimi apeng aa

sangsang, aromo acake ne laka ne.

⁵⁴ Awere aka ondo gong ana otesa geza o Roma, kaa andaaka neya legwa aa enda Yeso ne laka adeze a zukəru kaa pate epa eka ne laka, na pate one kone boome maleo, aa ne bekaana, "Kanna dongdong Kena ka Ashilia kai!"

⁵⁵ Andaye yende acake ka ne tare Yeso aa surə aa Galili aane kangkama kai, ne itə aa macang a gontaka pate epa eka eya ale.

⁵⁶ Aa nyimi one neye, Mariya ka o Magadala, kaa Mariya iini na Yakubu ka Yusupu, aa iini ayana Zabadi kangza.

O taasa o Yeso

(*Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42*)

⁵⁷ Nangka o ulyəlu waye, na Yusupu, oromo o Ari-matiya ka waya ka o cə, wai kangza ondo o tare Yeso waze.

⁵⁸ Nawa ale aa Bilatus nawa bose na nya wai le-
pung le Yeso. Na Bilatus ote na nya wai.

⁵⁹ Yusupu wa jeke le-
pung leme, nawa pate le ka betu,

⁶⁰ aa wa lyəərə le-
pung leme a nyimi ocau osau oka wa she eke ukpwei wai ka wa kau a lecale. Nawa turki lecale legong leyende nawa pate begmə be ocau me, aa wa ale.

⁶¹ Mariya ka o Magadala, kaa Mariya kayende, ne ya zaa ocikə a izi ocau me.

Ana le'enda ocau

⁶² Ka o sana ara, malo Lengme le Ogoro, na andaamoole magame ma Ashili kaa maParisa gwarnang a begeshe be Bilatus,

⁶³ nane bekaana, "Ogomo, te rintə nangka karomo kaaname ka o rendaza aa ka tata a bengma ka beeze na malo tomoro to taaro kayo era ka ebeene.

⁶⁴ Azaa nyimi, ote ka eza le'enda ocau me maleo aa dukə tomoro te taaro, tana atoma akai de kane kpwi ekeze kai aa ne bekaa aromo na ka era malo ogbwə ne. Orenda o maare wayo kala obora o buru."

⁶⁵ Na Bilatus bekaa nee na, "Besa na ana otesa geza aa moole, ka e ale kaa e eze le'enda nangka wa gwara."

⁶⁶ Nane ale nane ende ocau ome, aa ne ote bewela becapa be ogomo, aa ne baya ana otesa geza me aa le'enda.

28

O era o Yeso a nyimi ocau
(Mar 16:1-8; Luk 24:1-12;
Yoh 20:1-10)

¹ Malo Lengme le Oteseke lee kala, aa lelere lengme le obora, na Mariya ka o Magadala, kaa Mariya kayende, ne ale a olaka ocau me.

² Na adeze zukərnə a jəng o otoma Ashili o dera lepung wa sura a zaa shili nawa kinkəri o cale me aa wa cikə aaza me.

³ Waya masanto na o malmi, aa madibi ma wai maya apeng aa pauwo na adoka.

⁴ Nangka ana le'enda ne laka wai, na boome moke ne

maleo, nane kerkeze aa ne təəru aa deze naa nee gbwizə.

⁵ Aa otoma Ashili o dera lepung leme wa bekaa andaaye me na, "Tana e kona boome ne, ang rose obena Yeso kamea a gendare kaya eya gerame.

⁶ Kata rene ne. Ka era nangka ka beke. Deyana ke laka ara aka a eke kai.

⁷ Alena a saseya ka e bekaa otoma akai na, obena ka era malo ogbwə. Akaname aa ka yo kang kaana oying o ale a makeke ma Galili. Aa sanamea eyo laka kai! Epa eeka ma deya aa bele oying naname."

⁸ Nane baya ocau ome a kwarte a nyimi boome, ka okona oleba aa cake, nane song nane bele atoma akai oroka ome.

⁹ Na Yeso ka o upkwai kai gwarnang ka ne, naka bekaa nee na, "O cikə o cammo itə ka ying!" Nane paka aa ma'amo aa ne garme tobona te kai, nane girwə a begeshe be kai.

¹⁰ Na Yeso bekaane na, "Tane kona boome ne, alena ka e bekaa arone ang, ane ale aa makeke ma Galili, asanamea ne yo lakang."

Orooka ooka ana o enda ocau ne de ne

¹¹ Nangka andaaye me neya nyimi teweno, na ana ondo aa nyimi ana o enda ocau me, nane bele andaamoole ana magame ma Ashili orooka o pate epa eka ee ale.

¹² Na andaamoole magame ma Ashili kaa andaano

ne kurkənəng, nane tere
madoola ma yende, nane
nya ana otesa geza aa moole
me emate aa cak,

¹³ aa ne bekaane na, “Bele
na aromo na, atoma kai ya
ne deya aa lelyaare aa teya
malau nane kpwi kai.

¹⁴ Orooka ona wa dukə
teto te ogomo, teyo nya wai
angmə te kang itə ka ying aa
nyimia pate o zitə.”

¹⁵ Nane embe emate me,
nane ye epa eka a bekaa nee
na ne eze. Orooka ona wa ale
kurəwa a maYahuda aa deya
o ngmeengme.

*Ogole ka Yeso ka nya
atoma kai*

*(Mar 16:14-18; Luk 24:36-
49; Yoh 20:19-23)*

¹⁶ Na atoma akai be tu-
uru kaa leyende name ale a
makeke ma Galili, a oyara
ooka Yeso ka bekaa ne na ne
gwarnang arame.

¹⁷ Nangka ne laka kai, na
ne girwə aa ne sabe kai, aa
na ondo ne dambaraza.

¹⁸ Na Yeso paka na ka
bekaa nee na, “A nyang pate
obare azaa shili ka adeze.”

¹⁹ Azaa nyimi, ale na ka e
baale pate aromo lerambo
ka ne tareng, e eza ne
batisma a nyimi le ze Ate,
ka Kena, ka Obere o Ashili,

²⁰ e baala ne kane tare
pate epaeka ma ote ying. Mi
naana kangza ang ye legwa
ka ying aa ale ka ying o
omaare lerambo.

**Orooka o lebo ka
Luka
wele
Epa eka wa
gwara o rose
azaa ewele eka
luka ka wele**

Luka, ka ne yeng legwa ka Bulus kaya ka wele a ngm̄ ana.

Luka kangza kaya ka wele Ogole Atoma. Ka eze ewela leere ena a ale a oromo oka a beya wai na Tiyapilas, oromo oka ondo gongnga wai, ba eza ondo gongnga wai a nyimi ana togomo te Roma. Tiyapilas ba eza a wa samba o kona eyapa a nyimi orooka o lebo azaa Yeso Kiristi. Luka ka yeme bena wa dongdong rose na epa eka wa kone azaa Yeso magangganga mai. Azaa nyimi Luka ka wele keeya azaa o ngmenga, o cikə, ogole, o gbwə, ka o kurə ebeene e Yeso Kiristi, a kap nangka epa eme e ale. Ka wele a kap, aka dongdong tare e keeya, aka baala awere aka epa eme e ye.

O bena Luka ondo eza ewela ka Yahuda taza ne aka wele a ale ondooka o Yahuda taza ne, a were yende ka bele makili ma Yahuda ka epaaka ne ezeze.

Epaaka Luka ka wele aza ame

Luka ka wele a ngm̄ me ka ka wore o bena Yeso kaya ondo boza a pate aromo. A ngm̄ lebo azaa Yeso Kiristi a ka kang pate aromo makeke.

Luka kanza ka wela azaa: O bare o Yeso, o bena kaya Ateokora, kaya Kiristi kanza, ondo boza ka Ashili a tono o tonga ne

O bere o rere

O beya a ngm̄ ka Ashili

O nata lenyong ana o dera ka o zurki a ana o cə

Nangka Ashili ya yeme o pisə oro, ka nangka teyo pisi ana ondo

Nangka andaye ne tare Yeso nane kangkama kai

Nangka a arseze ewela e Luka

Otomo o zaa shili yende wa bele o ngmenga o Yohana o batisma ka o Yeso 1:1-80

O ngmenga Yeso ka e yana e kai 2:1-52

Nangka Ashili a babare orona azaa o gole o Yeso 3:1-4:13

Yohana wa eze aromo o batisma, awa kang aza Yeso 3:1-22

Seze ana buudu a Yeso 3:23-37

Nangka ogomo o bere o buru wa kedeya Yeso o wake 4:1-13

Yeso ka beele orooka o lebo a ka eze epa o tera o kpwe a makeke Galili 4:14-9:50

Yeso ka baya makeke Galili aka ale a peng Urushalima, a nyimi teweno, ka zoole aka ezeze epa o tera o kpwe a to ara cak 9:51-19:28

Epaaka e ale a peng Urushalima: A core a ngm̄ a saka kai azaa uti o gendare 19:29-23:56

Yeso ka ere malo o gbwə aka ale azaa shili 24:1-53

Epa eka e ote Luka naka wele orooka na

¹ Ondoogong Tiyoopalas, aromo a cake ne samba o wela aza epa eka Ashili a beke na nannamena e pena a nyimi oro a kazo Yeso,

² nangka waze o bora andaaka ne laka ka yizi, ka azara o baala angmæ a Ashili ne nya ro.

³ A wa kang rere a mi, nangka ma tare epame aza Yeso a be ting, kang wele a kap a deya ara au ondooka aromo gonte o gongnga wai.

⁴ Ma ye nyimia adorana o rose edang angmæ aka a baalo.

A bele ongmena o Yohana ko batisma

⁵ A were a Ogomo Hiridus o makeke ma Yahudiya, ondo magame ma Ashili ka a beya wai na Zakariya wa zene, wai ondo akwilæ ona Abija waye. Kanza pate one ka ondaye wai ne suri akora a Harona, a leze le ondaye mea leye Alisabatu.

⁶ Pate one a leere neya sangsang a begeshe be Ashili, ane tare angmæ a Ateokora ka makili ma wai a kap.

⁷ Pate ka nyimi neta neye ka kena ne, aza o bena Alisabatu ta ngmenza ne, a pate one a leere ne kang onga a shenai.

⁸ A were aka Zakariya waya gole ka andaane akora Abija o makili ma Ashili.

⁹ Nangka makili ma na magame ma Ashili maze, na zake wai na wa lyæ ba akwilæ a Ashili adorana wa ese mapapa ma o waze o lebo ara o esaza o mai.*

¹⁰ A were o esaza mapapa ma o waze o lebo, aromo a cake neya o yangga a beya angmæ ka Ashili.

¹¹ Na otoma Ashili o zaa shili oyende wa deya wai, na wa itæ a sara ore o esaza mapapa ma o waze o lebo.

¹² Nangka Zakariya wa laka wai na wa kerke, a boome meke wai.

¹³ Na otoma Ashili o zaa shili me bekaana, "Kana o kone boome ne, Zakariya, o beya angmæ ka Ashili au, a kona, ondaye o Alisabatu wayo ngmena kena ka lome, ka oyo nya kai leze na Yohana.†

¹⁴ Oyo kona o leba, oçæ lenyong le lebo, aromo a cake neyo kona o leba ka ongmena wai,

¹⁵ aza o bena Ateokora a yo ote wai kawa itæ ondo ogong a nyimia aromo. Kana wa se oloo ne, ka pate epa eka e era e wongze aromo nangka o loo eze, a obere Ashili wayo tare wa kai zongka a ngmeng wai.

¹⁶ A Yohana me wayo kuriyæ ying maYahuda ba cake ara Ateokora Ashili ane.

¹⁷ Kanza wayo kala izi Ateokora, a nyimi obere Ashili ka legoone le Ileya ondo beya a ngmæ ka mawo ma Ashili, ka wa kuriyæ

* **1:9 1:9** Waya o torare ka e Hausa. Ashili aye ka e egonegone.

† **1:13 1:13** Leze le Yohana wore o bena,

anyong anate ba ra yana. Ana o dera o kona ngmə kane kabare ka o rosa aromo aka ne kone boome ba Ashili. Awa babare aromo kane ende o deya Ateokora.”

¹⁸ Na Zakariya pirkə otoma Ashili o zaa shili ka o dera o kabare na, “Ma wanea ang rose epa ena? Ka ma samba o onga, a shenai se ondaye ong se lipə kanza.”

¹⁹ Na otoma Ashili o zaa shili kabare wai na, “Mea Jibrailu, ondo itəzə ba begeshe ba Ashili, a tongang kang beke angmə ka bo ang kang belo angmə a lebo na.

²⁰ Nannamena ongma o wayo pate oto kang ama o bekaa ngmə ne se ngmeeka ba laka epa eka ma belo a e pena, aza o bena ota ba kabare ka angmə aka ma bekaa a bo ne, aka a yo pena a were aka ma Zaka.”

²¹ A aromo amea neya aza o enda Zakariya, ka madoola ma epa eka e ote wai na wa rabo ba akwilə Ashili.

²² nangka wa suri o yangga, wa ta wa ama o beya angmə ka ne ne, na ne rose o bena Ashili a wore wai eyapa a nyimi name. A wa lya izi ka lerakare awata ama o beya eyapa ne.

²³ Nangka wa mare ogole o wai akwilə a Ashili a were name, na wa kuri akwilə.

²⁴ Malo tomore tome na Alisabatu ondaye wai waye tumə, naka baasa o mareka esu,

²⁵ Aka bekaana, “Ateokora wa yang epa ena, a wereena ka wa lakang ka egonegone

na wa kwizəng e zəng ba nyimi aromo.”

A bele ongmena Kena ka Ashili

²⁶ A nyimi oreka o taashe e tumə Alisabatu, na Ashili tong otoma ai o sure a zaa shili Jibrailu a Nazarat apeng ayende a nyimi a makeke ma Galili,

²⁷ ara kagala kamea kata ka tukə o mora ka ondaleme ne. Ka Yusupu waya caasa kai, Yusupu ondo abuudu ana Daoda. Leze le kagala kamea Mariya.

²⁸ Nawa de a kai a wa bekaana, “A beyo ko bo ka ba cə o sana ara Ashili. A Ateokora waye legwa ka bo.”

²⁹ Na Mariya kone o burə aza ngmə me, aka dambaraza aza obela o ko name.

³⁰ Na otoma Ashili o zaa shili bekaa kai na, “Tana o kone boome ne Mariya, ba cə o sana ara Ashili.

³¹ Oyo ya e tumə ka ong-meng kena ka lome, ka oyo nya kai leze na Yeso.

³² Kena kame kayo itə ondo o gongnga a rare kai na kena ka ondo kala o gongnga. A Ateokora Ashili wayo nya kai ara o cikə togomo te abuudu ate a kai Daoda,

³³ aka eze togomo te be-dake ba za akora a Yakub. Togomo te kai teto ya ka bekazo ne.”

³⁴ Na Mariya pirkə otoma Ashili o zaa shili na, “A wiinia a nyimi ye ka anta tukə o mora ka ondaleme ne?”

³⁵ Na o otoma Ashili o zaa shili kabare na, “Obere Ashili o rere wayo lyə a bo, kanza

a legoone le ondo kala o gongnga leyo panzau. Aza nyimi kena ka lome kamea oyo ngmenga a yo rara kai na Kena ka Ashili.

³⁶ Kanza, Alisabatu kamea e gwaara eyapa kaye ka e tumə a nyimi le'ona lekai, kando kamea bezena kato ngmenga ne e tumə ekai eya nyimi oreka o taashe.

³⁷ A begeshe ba Ashili eyapa ta girəzə ai ne."

³⁸ Na Mariya kabare na, "Mi kazara ka Ashili kai, baya wa itə a mi nangka ba beka." Ara name na otoma Ashili o zaa shili ale a wa baya kai.

Mariya ka ale a begere ak-wilə Alisabatu

³⁹ A nyimi tomore ton-name zora rabo, na Mariya ere a saseya naka meke orona o ale a kapeng ka yende a nyimi mayara o makeke ma Yahudiya.

⁴⁰ Ka o dukə kapeng kame, naka lyə akwilə Zakariya na ka beye Alisabatu ko.

⁴¹ Nangka Alisabatu ka kone oko o Mariya, na kena kamea ka ya lebangi lekai cokomarono, a obere Ashili wa kang tare ka kai.

⁴² Naka ara lengmelo a jəng aka bekaa Mariya na, "Boa ondo o kona o leba a nyimi andaye, ondo kona o leba kai kena kamea oyo ngmenga.

⁴³ Eyaka mima ma sana ka iini Ateokora ka deya mi?

⁴⁴ Rosa o bena, a were ka oko o wa dukə teto teng, kena kamea kaya lebangi leng ka cokomarono ko kona o leba.

⁴⁵ Bo kando ka o kona o leba kai ka ba kabare o bena Ateokora yo ya epa eka wa beka."

Leera le Mariya le o saba a Ashili

⁴⁶ A Mariya bekaana, "Lenyong leng sabeze Ateokora,

⁴⁷ a mi okpwe ong zante o bena Ashili aya ondo boza ong,

⁴⁸ ka wa rintə o nata okpwe o kazara ka wai.

Laka pa, nannamena ba ale a izi pate aromo neyo rarang na ondo sana,

⁴⁹ aza o bekaana ondoogong me wa ezeng epa e gong.

Ashili aya ondo o sangsang.

⁵⁰ Egonegone ai kanza eya kazo ondooka wa tare ai, a ale a pate aromo.

⁵¹ Wa ezeze ma gole ma moole ka legoone le wai.

Wa bacakareze ana o ara okpwe a nyimi madoola mane.

⁵² A wa jəpəzə agomo ana o arsaza tokpwe aza togomo tone andaaka ne jipəzə tokpwe tone a wa zalaraza ne.

⁵³ Wa nya ana o kona e komo etii ka magogoro ma rere a wa tarangga ana ocə zora eyapa a taara tene.

⁵⁴ Wa kankama azara a wai abuudu a Yakubu,

o bena wa rintə ne
egonegone wai.

55 Nangka wa beke anate aro,
o era a Ibrahimeng ka an-
daame ne tare wai ba
dimə
zora bekazo.”

56 Na Mariya cikə ka Al-
isabatu mareka ma taaro, a
malo nyimi aka kuri akwilə
kai.

*O ngmenga o Yohana ka o
batisma*

57 Nangka tomoro to ng-
menga Alisabatu te dukə,
naka ngmeng kena ka lome.

58 Ana o tokwilə to ting kai
ka ana o gbaara eyapa ka
kai kone o bena Ateokora wa
wore kai egonegone cak, na
ne kone o leba ka kai.

59 A lengme lo riiru ka o ng-
menga nane de a core kena
kame, a neya nya kai leze na
Zakariya, leze le ate a kai,

60 na iini me beke angmə
na, “Nyimi taza ne. A yo nya
kai leze na Yohana.”

61 Na ne kabare kai na,
“Ondo a nyimi akwilə aying
ta zene ka leze le name ne.”

62 Nane beye erara ka
ate kena kame, aza o gera
nangka a yo rara kena kame.

63 Na wa pirkə epa o daara
e wela a wa wele na, “Leze le
kai ya Yohana.” Na pate epa
eme tere ne okpwe.

64 Malo nyimi na ongmə
wai pənu a leleng le wai din-
garnu, na wa lya izi ka o beya
angmə o saba Ashili.

65 Na epa eme tere ana o
tokwilə to ting one okpwe,
na pate aromo a topepeng te
eeno to mayara ma o makeke

ma Yahudiya ne be ngmə epa
ena ane kone ane kang laka.

66 Pate andaaka ne kone
nane eke anyong ane, ane
bekaana, “Kena kaana kayo
ya nannia?” Ka legoone le
Ateokora leye azaa kai.

Leera le Zakariya

67 Na obere o rere tare ka
ate a kai Zakariya aka beke
letoma le Ashili na:

68 “O saba itə a Ateokora,
Ashili aromo aro abu-
udu a Yakubu,
kawa de na wa boze ro
aromo a ai.

69 A wa ara ondo legoone lo
boza
a nyimi akwilə ozara ai
Daoda,

70 (nangka Ashili a beke a
tongmə te andaaka ne
beya a ngmə ka mawo
ma ai
ka o rabo).

71 O boza a taara te ana o
nyana oro
ka aza legoone le ana o
nyalang kaaro.

72 Ka wa səərə ondo legoone
lo boza
adorana wa wore egone-
gone ana magonggong
maro.

A wa kang panza o tono
wai o sangsang,

73 o tono ka wa ye ogonggong
oro Ibrahimeng.

74 O bekaana, a boze ro ba
taara te ana o nyana
oro,
adorana te tare ai zora o
kona boome.

75 A nyimi be sangsang ka o
cikə oka Ashili a kone
o leba
a begeshe be ai kazo to-
more tero.

76 “A bo kena kang,
 aromo neyo rarau na,
 ondo o beya a ngmæ ka
 mawo ma Ashili ondo
 kala o gongnga
 o bena oyo kala izi a
 Ateokora ka o babare
 orona o deya kai.

77 O nya o rosa o boza aromo
 au
 nangka wa kwizæ mad-
 inæ ma ne,

78 aza egonegone e jæng
 Ashili aro.
 Aza egonegone ai ongme
 zaale ba ro a suri azaa
 shili

79 ka wa nya masanto ba an-
 daame ne cikæ a mar-
 ing
 nyimia ana o cikæ a
 boome be o ululu
 gbwæ,
 ka wa tare ka tobona tero a
 nyimi be cammo.”

80 A kena kame gong aka
 itæ ka legoone a nyimi obe re
 Ashili, a ka ya nyimi o wake
 zongka ka wore okpwe kai
 ba buudu a Yakubu.

2

*Mariya ka ngmeng Yeso
 apeng Baitalami*

1 A nyimi tomoro tome,
 Ogomo ogong o Roma Kaisar
 Agustas waya ogomo ogong
 a pate makeke ma Roma wa
 ote o bena a bale pate aromo
 aka neya nyimi togomo te
 Roma.

2 (Aya a balo o bora a were
 e ka Kiriniyas wa ya togomo
 a makeke ma Suriya.)

3 Na aromo a pate ne kuri
 a topepeng to ne adorana a
 bale ne.

4 A Yusupu wa ere apeng
 Nazarat a nyimi makeke
 ma Galili na wa ale apeng
 Baitalami a makeke ma
 Yahudiya, araaka a ngmeng
 ogomo Daoda ne. Yusupu wa
 ale saname aza o bekaana
 ne abuudu ayende ai ka na
 Daoda

5 Wa ale ka Mariya kando
 kamea wa ya caasa me a
 kaye ka etumæ, adorana a
 bale ne.

6 A were aka neya Baita-
 lami, na tomoro to ngmenga
 kai toye,

7 naka ngmeng kena ka kai
 ka o bora. Naka uræ kai ka
 majembele aka nata kai a ny-
 imi o onngo o nyaza emande
 epaolya, aza o bena a dera
 odo akwilæ ageng.

*Atoma o suri a Ashili ne
 suri
 a nyimi ana o tare ka emande*

8 A ana o tare ka emande
 epeng ya za o eza ogole one
 a lelyaare o wake a ma'amo
 ka apeng a Baitalami.

9 Na otoma o suræ a zaa
 shili wa suri a nyimi one,
 a masanto ma Ashili ma
 malmi a nyimi one, nane
 kala o ara o kona boome.

10 Na otoma Ashili o zaa
 shili bekaa ne na, “Tane kone
 boome ne. Ma ca ying oroka
 o lebo, omea wayo ote aromo
 a pate kane kone o leba.

11 O ngmeengme na, a
 nyimi apeng a Daoda, a
 ngmenga ondo boza o ying

* 2:11 2:11 Ondooka Ashili a zake ondo boza ka Ashili atong.

Ondooka Ashili a zake
*Ateokora.

¹² Enna eyo itə aying epa o kabare, eyo mana kena a pate a nyimi majembele kanza a nata kai a nyimi o onngo.”

¹³ A saseya na leguki le atoma a Ashili o zaa shili ne suri. Ane mana oyende name, nane saba Ashili ane beye na,

¹⁴ “A saba Ashili azaa shili bedake,
a nyimi lerambo le Ashili
o cikə o cammo wa itə ka andaaka
Ashili kone o leba one.”

¹⁵ Nangka Atoma Ashili o zaa shili ne kuri ba zaa shili ane baya ne, na ana o tare ka emande me bekaa tokpwe to ne na, “Era na nanname ka ale o Baitalami ka laka epa eka Ateokora wa bele ro.”

¹⁶ Nyimia ne ere a saseya nane mana Mariya ka Yusupu, ka kena kame ane nata kai a nyimi o onngo.

¹⁷ Nangka ana o tare ka emande me ne laka kai, nane baale epa eka otoma Ashili o zaa shili wa bele ne ba zaa kena kame.

¹⁸ Pate aromo ka ne kone oroka me, na epa eme tere ne okpwe ba za epa eka ana o tare ka emande ne bele ne.

¹⁹ Na Mariya onte pate epa eka a beya a lenyong le kai.

²⁰ Ana o tare ka emande me ne kuri, ane beye leera ane saba Ashili, aza epa eka ne kona ka e epa eka ne laka. Nane eze keeya nangka otoma Ashili o zaa shili wa bele ne.

O niyi Yeso akwilə Ashili

²¹ A lengme lo riiru, na core kena kame, a nya kai leze na Yeso, leze lee mea otoma Ashili o zaa shili wa nya a ta aya e tumə kai ne.

²² Nangka a were o kwizə madinə ma iini me nangka maYahuda ezeze wa ye na Mariya ka Yusupu ne ale ka Yeso apeng Urushalima adorana a niyi kai ba Ateokora, nangka angmə aka Ashili a nya Mosa a beke.

²³ Nyimia a wele ba ngmə a Ateokora, “Pate kena ka lome ko bora kamea a ngmenga a yo beya kai na kena ka sangsang ka Ateokora.”

²⁴ Nane core egoma leere o wore bekaana ne tare e epa eka angmə a Ateokora a beke o kwizə madinə ma iini.

²⁵ A were me ondaleme yende wa zene apeng a Urushalima ka a beya wai na Siman. Wa ya sangsang lenyong, a wa tare Ashili, kanza wa ya zaa o enda lengme leeka a yo boza aromo a Yahuda. A obere Ashili wa tare ka wai.

²⁶ Na obere Ashili me wa bekaa wai na wato gbwə ne seeka wa laka Ondooka Ashili a zake oka Ateokora wa tong.

²⁷ O bero o sangsang me wa tare ka wai na wa lyə atatara akwilə Ashili, ba were name iini ka ate a Yeso ne de ka kai kane eze e epa eka angmə Ashili a beke na ne eze.

²⁸ Na Siman ana kena kame ba taara te wai a wa saba Ashili, a wa beyana,

²⁹ “Ondo o gong Ateokora,

ka a yizi ang ma laka
 ondo o boza,
 30 nangka ba beka, baya
 ozara o wa ale a
 cammo.
 31 Ondo boza ona ka ba
 nya
 a pate aromo neya
 gonta,
 32 masanto ma o pari a yizi
 aworme
 kanza ka o sana aromo
 au maYahuda.”

33 Na epa eme tere okpwe
 ate ka iini kena kame aza epa
 eka a bekaa ba za kena kame.
 34 A Siman me bekaa
 angmā lebo aza one, a wa
 bekaa Mariya iini kena kame
 na, “Ashili a Zaka kena
 kaana ka ka itə orona o rizi
 andaaka ne nyana kai ka o
 boza ona ondo ba cake a
 Yahuda aka ne emba kai,
 kanza wa itə e epa eka aromo
 a cake neto yeme ne.

35 Aza nyimi a yo bangali
 madoola ma nyongnga cake.
 Bo ma Mariya oyo kona a kp-
 waiye na o sagali wa donga
 lenyong leo.”

36 Kando ka o beya angmā
 ka mawo ma Ashili ka rene
 kanza, ka a beya kai na
 Hanatu, ongmena Paniel
 ka abuudu ana Ashiru, ka
 ka she ong. Ka cikə ka on-
 daleme kai shenai sondaare
 malome a wa gbwi,

37 nyimia ka cikə legbwəri
 shenai tuuru riiru ka se
 naaze. Ka ta ka tukə baya
 akwilə Ashili ne lelyaare ka
 letereme aza o gera mainu
 ma Ashili, ka pateze ongma
 aka beeze angmā ka Ashili.

38 Ka o deya kai ane a were
 name, naka wore o leba kai
 ba Ashili a ka beke angmā ba

za kena kame andaaka neya
 soola o boza pate aromo a
 Urushalima.

39 Nangka Yusupu ka
 Mariya ne mare pate epa
 eka angmā a Ateokora beke,
 ane kuri apeng ane Narazat
 a makeke ma Galili.

40 Na kena kame ka gong a
 kaye legoone, a Ashili tare ka
 kai a nyimi o rosa, a masanto
 ma Ashili ma ya zaa o kai.

*A gere Yeso na cə kai ak-
 wilə Ashili*

41 Koonang lenai a ate ka
 iini Yeso ne aleze ba Urushal-
 ima aza o gwarnang o rintə
 o surə maYahuda a makeke
 ma Masar.

42 A were oka Yeso ka dukə
 shenai betuuru ka se leere,
 nane ale ka kai a gwarnang
 name nangka makili mane
 maze.

43 Nangka ne mare o
 gwarnang ome, aneya orona
 o kurə akwilə ane apeng
 Nazarat, na Yeso kena ka itə
 a dimə a Urushalima, ana ate
 ka iini kai ta rosa ne.

44 Neya madoola ma o
 bekaana kaye legwa ka ne,
 nane were a teweno. Malo
 nyimia nane bore o gera kai
 ba nyimi arone ane ka ajaa
 kai.

45 Nangka neta ne laka kai
 ne, nane kuri ba Urushalima
 a gera kai.

46 Malo tomoro to taaro
 nane cə kai ba nyimi atatara
 akwilə Ashili, aka ya cikə a
 tera ana o baala ngmā Ashili,
 aka ya konaza aka kang eza
 ne be pirə.

47 Pate ondooka wa kone
 kai ne epa eme tərū a wai

a lenyong aza o rosa kai ka nangka ka kabareze.

⁴⁸ Nangka ate ka iini Yeso ne laka kai, nane kerke ko kona o leba. Na iini kai bekaa kai na, "Kena, eyaka baya ro nanna? Me ka ate au te zitə a gera o."

⁴⁹ Naka pirkə ne na, "Eyaka eya gera ong? Eta rosa o bena ma era anta arnang ka kwilə ate ang ne na?"

⁵⁰ Nane ta rosa epa eka ka ya beya me ne.

⁵¹ Naka kuri apeng a Nazarat kaa ne aka tare ngmə ane. A iini kai onte pate epaname a lenyong le kai.

⁵² Na Yeso gongnga a lepyung, ka o rosa o cak, kanza a Ashili ka aromo yeme kai.

3

Yohana ondo eza o batisma wa babara orona

¹ Ashili a bekaa ngmə ka Yohana kena ka Zakariya o wake a were aka Ogomo Buntus Bilatus waya togomo ba nyimi makeke ma Yahudiya. A Ogomo Hiridus waya togomo ba Galili. Orone o wai ka lebangi lene leyende tazane Pilibus waya togomo ba Ituriya ka Tarakunitas. A Lisaniyas waya togomo ba Abilenes.

² A were aka na Hanana ka Kayapa neya agomo magame ma Ashili, a were name Ogomo ogong o Roma Kaisar Tibariya waya ogomo ogong o pate makeke mame ka Roma, a waya nyimi lenai le

betuuru ka esu le togomo te wai.

³ Na Yohana ale kuruwə a makeke ma ting obeno Urdung, a wa zoole a wa beya na, aromo ne arnang ka madinə mane a eze ne o batisma adorana a kwizə madinə mane.

⁴ Nangka a wele angmə Ishaya ondo o beya a ngmə ka mawo ma Ashili o bena: "Ondo ya beya angmə a jəng o wake,

'Babarana Ashili orona, nayina kai marona mame.

⁵ A yo panzaza pate mapati, a pose cale amea a ya orona pate ka a'owa

Ara a ka orona me wa gendarono a yo nayii wai, araaka orona me wa burə, a yo babara wai ka wa rere.

⁶ A pate aromo neyo laka o boza Ashili.' "

⁷ Nangka aromo a cake ne deya a Yohana ka ye ne o batisma na wa bekaana, "Ying o kurkənəng ewa ee buru. Mana wa zoola ying na e arnang ka epa e buru emea Ashili ya deya ne aying?

⁸ Ezana epa eka eyo wore o bekaana e arnang ka madinə ma ying e kurə a Ashili. Kanza 'Tane beya tokpwe toying na Ibraheng waya ate arone.' Eyang beelo ying, Ashili ama o nya Ibraheng ayana nyimi acale na.

⁹ Betemo beya ting uti, pate uti omea wata ngwengza ayana a rere ne, a yo genda wai ka kare a nyimi ola."

¹⁰ Na aromo me pirkə na, “Eya teyo ya nanname?”

¹¹ Na Yohana kabare na wa bekaana, “Ondo oka waya ka madibi ma leere, a wa nya ondooka wata ka mai ne oyende, ondooka waya ka epaolya, a wai ma wa nyapa andaaka neta ka e ne.”

¹² Ana o eesa emate makeke ne ma nane de adorana a eze ne o batisma. Nane pirkə kai o bena “Ondo baala, eya gbara te ye?”

¹³ Nawa bekaane na, “Tane embe emate makeke ka e kale epa eka a bekaa ying na e embe ne.”

¹⁴ Na ana o tesa geza moole pirkə wai na, “Aaro kanza eya teya yame?” Nawa bekaa ne na, “Tane ote aromo kane nya ying emate ka legoone ne, kanza tane anane majakari ne, zanta na ka epa eka a arseze ying.”

¹⁵ Aromo me neya aza o enda ondo boza, nane bore madoola anyong obena Yohana oromo omea Ashili a bekaana aya tonga ne na?

¹⁶ Na Yohana bekaa pate one na, “Mi ang eze ying o batisma ka manyi, ondooka waya deya a malo ong, wa kalang o gongnga, anta bare ang dinggi sejəng se tokakau to wai ne. Wai wayo eza o batisma o wai ka obere o Ashili kanza ka ola.

¹⁷ Epa o saka epaolya ya taara te wai, wayo zeera elya e wai, kanza wayo eke elya a lebengga le wai, a wa ese masuni mame ka ola ome awata lambuzu ne.”

¹⁸ Ka angmə a cak abelo anna, Yohana zoole aromo

a wa baale ne angmə lebo Ashili.

¹⁹ Na Yohana me kanza wa zoole Ogomo Hiridus, aza epa eka wa eza, wa ana Hirudiya ondaye orone wai Pilibus na wa itə ondaye wai, kanza a wa eze magogoro ma buru.

²⁰ O maare ekeeya, Ogomo Hiridus wa wale eza epa eburu, wa ote na moke Yohana na pate wai akwila ana o ezeza epa eburu.

Nangka a eze Yeso o batisma

²¹ Malo oka Yohana wa eze aromo o batisma a pate na wa kang eza Yeso, a were e ka kaya beya ngmə ka Ashili, na za a shili me pərnə,

²² na o bere orere o Ashili wa japi aza kai naa kagoma. Nane kone lengmelo ale suri aza shili na le bekaana, “Boa kena kang ang yemo, ang kone o leba o ba cak.”

Beting bo ngmenga Yeso

²³ A were aka Yeso ka bore ogole kai, kaye ka shenai tuuru taaro ko ngmenga. Aromo ne jeke o bekaana kai kena ka Yusupu kaye,

Yusupu kena ka Heli.

²⁴ Heli kena ka Matat, a Matat kena ka Lawi. Lawi kena ka Malki, a Malki kena ka Yana. Yana kena ka Yusupu,

²⁵ a Yusupu kena ka Matatiya. Matatiya kena ka Amos,

a Amos kena ka Nahum. Nahum kena ka Asele, a Asele kena ka Najaya.

²⁶ Najaya kena ka Ma'ata,

Ma'ata kena ka Matatiya.
 Matatiya kena ka
 Shimeya,
 Shimeya kena ka Yosek.
 Yosek kena ka Yoda,
 27 a Yoda kena ka
 Yowanan. Yowanan
 kena ka Reesa,
 a Reesa kena ka Zeruba-
 bel. Zerubabel kena ka
 Sheyaltiyel,
 a Sheyaltiyel kena ka Niri.
 28 Niri kena ka Malki,
 Malki kena ka Adi. Adi kena
 ka Kosama,
 a Kosama kena ka El-
 madama. Elmadama
 kena ka Er,
 29 a Er kena ka Yoshuwa.
 Yoshuwa kena ka
 Eliyeza,
 Eliyeza kena ka Yorim.
 Yorim kena ka Matat,
 Matat kena ka Lawi.
 30 Lawi kena ka Siman,
 a Siman kena ka Yahuda.
 Yahuda kena ka Yusupu,
 Yusupu kena ka Yonam.
 Yonam kena ka
 Eliyakim,
 31 Eliyakim kena ka
 Meleeya. Meleeya kena
 ka Menna,
 Menna kena ka Matata.
 Matata kena ka Natan,
 a Natan kena ka Daoda,
 32 a Daoda kena ka Yese,
 Yese kena ka Obed, a Obed
 kena ka Bowaza,
 Bowaza kena ka Salmon.
 Salmon kena ka Nashon,
 33 a Nashon kena ka Ami-
 nadab. Aminadab kena
 ka Aram,
 Aram kena ka Hezron.
 Hezron kena ka Perez,
 a Perez kena ka Yahuda,
 34 a Yahuda kena ka Yakub,

Yakub kena ka Ishaku.
 Ishaku kena ka Ibra-
 heng,
 Ibraheng kena ka Tera.
 Tera kena ka Nahor,
 35 a Nahor kena ka Serug.
 Serug kena ka Reyu,
 a Reyu kena ka Peleg, Peleg
 kena ka Eber,
 Eber kena ka Shela,
 36 a Shela kena ka Kenan,
 Kenan kena ka Arpakshad.
 Arpakshad kena ka
 Shem,
 a Shem kena ka Nuhu.
 Nuhu kena ka Lamek,
 37 Lamek kena ka Me-
 tusela. Metusela kena
 ka Enok,
 a Enok kena ka Yared.
 Yared kena ka Maha-
 lalél,
 Mahalalél kena ka Kenan,
 38 a Kenan kena ka Enosh,
 Enosh kena ka Set. Set
 kena ka Adamu,
 a Adamu kena ka Ashili.

4

*Ogomo bere oburu
 wa kedeya Yeso*

1 Yeso ka deye aka suri
 obeno Urdung obere Ashili
 wa panza kai, obere Ashili
 me na wa tare ka kai, a wa
 ale ka kai o wake.

2 A saname na ogomo
 obere oburu wa kedeya kai a
 nyimi tomoro tuuru naaze
 aka ta ka Iya eyapa ne,
 o maare tomoro teme na
 ekomo moke kai.

3 Na ogomo obere oburu
 bekaa kai na, "Boa baaya
 dongdong Kena ka Ashili,
 kuriyè lecale leena kale itò
 oborode."

4 Na Yeso bekaana, "A
 wela nyimi angmò Ashili na

'Epaolya ta montaza oromo belle ne.' "

⁵ Malo nyimi na ogomo obere oburu wa ana kai na wa ale ka kai azaa kazalo ka yende, na wa wore kai togomo teeka te zene a walau ba nyimi lerambo le ogomo shili.

⁶ Nawa bekaa kai na, "Eyang nyau pate legoone aza togomo ka epa emea eya nyimi te, obekaana pate te teya taara tong, ma era ang nya komana ondooka ma yeme.

⁷ Aza nyimi, ba girwə o tareng teyo itə tateo apat."

⁸ Na Yeso bekaana wai na, "Angmə Ashili a bekaana, 'Ateokora Ashili aya bare a girwə a tare ai a kang eza ai ogole. Aya ayo girwə a eze ai ogole belle.' "

⁹ Na ogomo obere oburu wa ale ka Yeso a Urushalima na wa zale ka kai ara o kala be zaati ba akwilə a Ashili. Awa bekaana, "Bo Kena ka Ashili a baaza canko ara kaana ko taru a deze.

¹⁰ Aza o bena angmə Ashili bekaana, 'A yo ote atoma Ashili o zaa shili kane wobo ane tare ka bo.

¹¹ Neyo wobo ka taara tene nangka oto jukə obona o oo cale ne.' "

¹² Na Yeso bekaana, "A wela angmə Ashili kanza na 'Tana o kedeya Ashili Ateokora o ne.' "

¹³ Nangka ogomo obere oburu wa mare okedeya Yeso ba kuruwə, na wa baya kai a were me suri.

¹⁴ Yeso ka kuri ba makeke ma Galili akaa pena ka le-goone le obere orere, na oroka azaa kai wa ale kuruwame a makeke mame.

¹⁵ Aka baale ne a nyimi madandaro ma o gwarzanang ma mane, na komana sabe kai.

¹⁶ Nangka ka ale a apeng Nazarat araaka ka gong ne, na ka lyə ba nyimi o dandaro gwarzanang maYahuda a lengme lo teeseke one, nangka ka mena ezaza me. Naka ere a itə kaka baale angmə Ashili.

¹⁷ Na nya kai angmə Ashili aka Ishaya ondo o beya angmə ka mawo ma Ashili wa be, naka dingi araaka a bekaana,

¹⁸ "Obere Ateokora waya mi. Wa zakang kang beye ngmə a lebo ana o dera ocə. Wa tongang kang ale kang baale andaaka a tesa ne na a yo dinggə ne. Arə kanza a yo pari ne a yizi. Andaaka a noke ne ane cə o era.

¹⁹ Kanza ang baale komana me o bekaana a were ka Ashili a yo wore yeme o ai o boza aromo wa dukə."

²⁰ Malo nyimi naka gbwindari angmə me, aaka nya ondo eza ogole o dandaro o gwarzanang maYahuda e wela me, aka ale naka cikə. Na komana a nyimi arakaname kare kai yizi.

²¹ Ka bore bekaana, "Angmə Ashili ana ka e kona a nannameena a pena o ngmeengme na."

²² Pate aromo kane zene arame ne kone oleba kai. A epame kang tera ne okpwe

ka ngmæ ka a susi ongmæ kai. Ane bore opiræ na, "Kakama a waani e paana ye nanna kena ka Yusufu tazana ne?"

²³ Na Yeso bekaane na, "Eng rose o bena eyo bekang angmæ a gerpo na, 'Ondo nyaza makang, womza okpwe o, o bekaana, eza epa eka te kona a ba eza a Kaparnahum apeng au Nazarat.' "

²⁴ Na kakang bekaana, "Eyang belo ying e peng eme, a ta kabare ka ondo o beya angmæ ka mawo ma Ashil a apeng wai ne.

²⁵ Ang wale bele oying ne, a were a Ileya ondo o beya angmæ ka mawo ma Ashili, a gwari andaye ne zene ane kang ya a nyimi o dera ne gong a nyimi Isrela. A were ame na eze mawo shenai se taaro ka mareka o taashe, ne komo gææzæ aromo a kuruwæ a nyimi makeke mame.

²⁶ Pate ka nyimi, a ta atong Ileya a ondo one ne, atong wai ara ogeng ogwæri ondaye apeng Zaripat a nyimi makeke Sidon.

²⁷ Agangca gong a cak a nyimi a Isrela a were a Elisha ondo o beya angmæ ka mawo ma Ashili, a ta a womza ondo one ne, soona Naaman oromo makeke ma Suriya."

²⁸ Pate aromo ka neye o dandaro gwarzanang maYahuda, malo kona epa eka ka beke, nane kone o kara.

²⁹ Ane ere nane sææræ Yeso ba nyimi apeng ane, nane ale ka kai e daki oyara oka a soo apeng me ne, adorana ne

turki kai a saname kaka rizi a deze ka ka gbwi.

³⁰ Pate ka nyimi naka kale a tera one, aka ale o ale okai.

Yeso ka sææræ obere oburu ba nyimi ondo

³¹ Na Yeso ale a Kaparnahum apeng yende a nyimi makeke ma Galili, ara namea ka lyæzæ o dandaro o gwarnazang maYahuda, aka baale ne koonang lengme lo teseke.

³² Na o baala kai wa tere ne okpwe aza obena angmæ okai aya susæ ka legoone.

³³ A nyimi dandaro gwarzanang maYahuda mame, ondo zene waye ka obere oburu. Na oromo me rurayi a jæng a Yeso a wa bekaana,

³⁴ "Haing. Eya manyi-mau ka ro, Yeso karomo ka Nazarat? Ba deya ka o mare legoone le ro na? Ang rose obena boa mana, boa ondo suræ Ashili."

³⁵ Na Yeso zurki obere oburu me jæng aka bekaana, "Kome a set, o surea nyimi lepung le oromo na." Na obere o buru me tare oromo me a deze aza yizi komana. Nawa suri a wa baya wai zora o jukæ wai kanza.

³⁶ Pate aromo ka neya rame nane moke ma ngmæ mane, ane bekaa tokpwe tone naa, "Embele ya karomo kana kaa ya? Ka zurki aka beke obere oburu na suri oromo me, na wa suri."

³⁷ Epa eka Yeso kaye na oroka wa ale kuruwæ a pate makeke mame.

Yeso ka womza aromo a cake

³⁸ Malo oka Yeso ka suri ba nyimi o dandaro gwarzanang maYahuda a lengme leng name naka ale ba akwilə a Siman. Naka mana ondawa Siman me aka waya kono ka o pimə, nane bose Yeso adorana ka womza kai.

³⁹ Na Yeso me zungdə kai aka zurki o pimə me na o pimə me wa pere kai. Ko ya nyimi, naka ere ba saseya aka sele ne epaolya.

⁴⁰ Nangka ulyəlu ye, pate andaaka neye ka ana o kombela kono a kapeng kame nane deese kaa ne a ka eese taara aza one ane cəsə lewoma.

⁴¹ Ana ondo one neya ka mabere ma buru na ma susi aza legoone le ngmə akai, ane gware koko ane beyaana, "Boa Kena ka Ashili." Aza o bena ne rose o bekaana kaya Yeso, na Yeso zoole ane, aka nare ne o beya ngmə.

⁴² Nangka ara a sane, na Yeso baya apeng me a ka ale araaka aromo ta zene ne. Na aromo dato gere kai kurəwə, nangka ne cə kai nane bose kai na tana ka arnang ka ne ne.

⁴³ Na Yeso me bekaa ne na, "Ashili a tongang kang dong-dong ale kale toma le lebo le togomo te ai a topepeng toyende kanza."

⁴⁴ Na Yeso lya izi ko kaale aka baale aromo a nyimi madandaro ma gwarnang maYahuda a pate makeke ma Yahudiya.

5

Yeso ka zake ana o tare kai o bora

¹ Ngmende a Yeso ya itə a bengmə be lebung leeka a beya le na Janisarata. Na aroma aaka ne kurkənəng a cake ne nonte kai adorana ne kone angmə Ashili.

² Na Yeso laka ma'onggo ma o taara manyi maleere a bengmə be lebung, ka ana o meeshe ekwala ane japi aneya kwizə majara mane.

³ Na Yeso lyə o onggoyende o Biturusu, naka bekaa wai na wa turki o onggome a nyimi manyi a baate. A nyimi mea ka cikə ne aka baale aromo me.

⁴ Nangka ka mare o baala, naka bekaa Biturusu na, "Waleke o turki o onggome a ale ara a gerpo, e tare ojara me a manyi ka o meke ekwala."

⁵ Na Biturusu bekaana, "Ondoogong, te more a pate lelyaare a gera na teta meke eyapa ne. Nangka ba beka nyimi, eyang ya nangka ba beka."

⁶ Nangka neye nyimi, nane meke ekwala a cak, na majara mame bore o taso.

⁷ Ka o laka nyimi, nane wali andaane kane ya nyimi o onggoleere kane deya ne kankama ne. Nyimia ne de nane lope ekwala me a nyimi ojara nane panza ma'onggo ma leere mo taara manyi ka ekwala, nyimia na ma yemo lyə ba tau manyi.

⁸ Nangka Siman Biturusu wa laka nyimi a wa surə nyimi manyi, na wa tunggunə

a tulung tewai ating Yeso, a wa bekaana, “Arnang ka mi Ateokora, mi ondo madinə wai.”

⁹ Aza o bena wai ka andaaka neye legwa ne kala aro kerke ko laka e kwala e cake kane meke,

¹⁰ nyimia ana Yakubu ka Yohana ayana Zabadi ejaa Biturusu ne kanza ne kerke.

Na Yeso bekaa a Siman na, “Kana o kone boome ne, ba itə ondo o rara aromo kane deya mi o meese ekwala watoza ne.”

¹¹ Nangka ne windi ma'onggo ma o meese ekwala ene o wulu lepong, nane baya ekeeya ene ane tare kai.

Yeso ka womza ondo leganca

¹² Ngmende Yeso kaye apeng yende, na oromo yende de a leganca le lya legoone le wai. Nangka wa laka Yeso, na wa girwənə ka tulung a deze, a wa kang tunggunə maiyinu ma wai ating kai. A wa bose kai na, “Ateokora, ba kabare ba era o kpizi leganca leng.”

¹³ Na Yeso niyi o ara kai, naka meke wai. Aka bekaana, “Ma kabare ya sangsang.” Na leganca pere wai a saseya.

¹⁴ Na Yeso windi wai teto na, “Kana o beka a ondo ne, o ale ko wore okpwe o ondo magame ma akwilə Ashili, okang nya epa eka a yo esa nangka angmə aka

Ashili nya Mosa beke. Ya nyimi ko wore aromo bekaana ba woma.”

¹⁵ Pate ka o windi teto ka Yeso ka ye, oroka azaa kai wa waleke lya izi ne, na aromo a cake deese a konaza kai, ko gera o bekaana ne woma aza makono mane.

¹⁶ Na Yeso ka baya ara name aka gere araaka aromo tazene ne adorana ka beya ngmə ka Ashili nangka ka mena a ezaza.

Yeso ka womza ondooka lepong le wai le gbwə

¹⁷ Ngmende Yeso kaya baala, na maParisa *ma yende ka ana o baala ngmə ka Ashili nya Mosa ne deya a suri a topepeng te makeke ma Galili, ka Yahudiya, apeng Urushalima neya rame. A legoone le Ashili lo womzaza ana o dera o kona zake le ye ka kai.

¹⁸ Aza nyimi andaleme yende ne de ane ana oromo omea lepong le wai le gbwə aza kapengge, aneya nyamalanə kane lyəərə wai a nyimi odo kane de ka wai ara Yeso.

¹⁹ Nangka neta ne cə orona oya epa eka neya yeme me ne aza o gongnga aromo. Azaa nyimi nane zale o ogənggəng odo, nane puki ogənggəng me ane jipərə wai pate ka o penge omea waya tete azame. Nane eke wai a tera aromo a begeshe be Yeso.

²⁰ Nangka Yeso ka laka nangka ne kabare ka kai,

* **5:17 5:17** maParisa neya aromo maYahuda kane tare angmə Ashili aka a nya Mosa ka makili mane a kap

naka bekaa oromo me na, "Beja beng, ma kwizau madinā mau."

²¹ Na maParisa ka ana o baala ngmā ka Ashili nya Mosa ne bore o beya angmā a tokpwe tone na, "Mana waana ka wa ya beya a ngmā a buru aza Ashili? Mana wa era a wa pisi madinā bangka Ashili belle ne?"

²² Yeso ka rose madoola ma nyong mane na ka pirkā na, "Eyaka eya eza madoola mana a nyongnga ying?"

²³ Eya kala o dera o poba o beka: O bena a kwizā madinā mau na, o jeke kapengge kau o yengai?

²⁴ Eyang yeme e rose o bena, mi Kena ka Oromo ang ye ka legoone a lerambo le Ashili leena o kwizā madinā." Aka ringgarnu naka beka ondooka lepung le wai le gbwā na, "Ma beka bo na era, jeke kapengge kau o ale akwilā."

²⁵ Nawa ong era a itā a saseya a pate aromo neya za o gonta, na wa gbwindari kapengge kame a waya tetene, a wa ale akwilā a wa ya saba Ashili.

²⁶ Na komana one laka epa boome, ane saba Ashili. Nane wale o kona boome o bekaana, "O ngmeengme te laka epa o kala begeshe be ro."

Yeso zake Lawi

²⁷ Malo nyimi a Yeso suri naka laka ondo eesa emate makeke[†] ka a rareze wai na

Lawi a waya cikā ara o eesa emate makeke mame. Na Yeso bekaa wai na "tareng."

²⁸ Na Lawi baya e keeya ka e keeya, a wa ere na wa tare kai.

²⁹ Aza nyimi na Lawi rare ozənggə o gong azaa Yeso akwilā wai. Na ana o eesa emate makeke ka aromo yende cake ne epaolya ka ne.

³⁰ Na maParisa ka ana o baala ngmā ka Ashili nya Mosa aka neema maParisa mai ne ale ka oroka a ngmang-ngmang ara ana o tare o Yeso. Nane pirkā na, "Eyaka e lyeeze e kang soza ka ana o eesa emate makeke ka andaaka ne kanza ana madinā ne[‡]?"

³¹ Na Yeso kabare na, "Andaaka neya zake neta aleze ara ondo nyaza makanne, sekona ana o kono belle.

³² Anta ma deya kang rare ana nyongnga sangsang kane kuri a Ashili ne. Ma deya kang rare ana madinā kane baya madinā mane ane kuri Ashili."

Be pirā aza o pate ongma

³³ Na aromo yende pirkā Yeso na, "Ana o tare o Yohana ko batisma ezeze o meke ongma ko beya ngmā ka Ashili, nyimi ana o tare o maParisa kang ezaza, ana o tare o sooze ane lyeeze epaolya zora o pate ongma."

³⁴ Na Yeso kabare naka bekaa ne na, "E era e ote ejaa ondooka wa surā ana ondaye

[†] 5:27 5:27 o eesa emate makeke maYahuda ne nyane ana o eesa emate e makeke azo bekaana ne gwarseza ongma ka ma maRoma. [‡] 5:30 5:30 Ana madināa

Andaaka neta ne kabare ka ngmā aka Ashili a nya Mosa ne. Ondooka wa lya epaolya ka ne wa itā ondo madinā na ne.

osau na wa pate ongma a neye legwa na?

³⁵ Rosa na o bekaana a were ya deya ka ondo sura ana ondaye osau, a yo jeka wai a baya ne, a were name neyo pate ongma.

³⁶ Naka bele ne angma a gerpo na, "Ondo ta rene ka wa era wa mangka odibi o sau ka wa pate o dibi o kozo ne ne. Waa ya nyimi, a wa ita o bekaana wa cara o dibi wai osau naname. Ojembele osau me a wa core o dibi osau wa era wata ale garre ne ka o dibi kozo ome ne.

³⁷ Nyimia ondo wa era wata kare manyi ma o inabi ma sau a leboboto lo ngma a kozo ne. Waya nyimi, a boboto a kozo me poso apat ka manyi mo inabi me oko apat ka ekeeye caro.

³⁸ Manyi mo inabi ma sau, soona kare mai aboboto asau.

³⁹ Ondo ta rene ka wa sa manyi mo inabi ma kozo, a wa yeme ma sau ne, a wa yo bekaana, ma kozo mame kala o leba."

6

Be pirā aza lengme lo teeseke le maYahuda

¹ A lengme lo teeseke ka o bosa Ashili leyende le maYahuda, na Yeso ka atoma kai ne dare aa nyimi turu te yuu, nane pose ane torbe makpwe mame ane lye.

² Na maParisa ma yende pirkā na, "Eya e ote na eya eza epa eka makili ma Ashili ma were a Mosa ma nara aza

lengme lo teeseke ka o bosa Ashili maYahuda?"

³ Na Yeso kabare ne na, "Ying eta e bale epa amea Daoda ka aromo akai ne ye a were ka ne kone komo sang?

⁴ Naka lyā a kapuki ka Ashili, a ka jeke epaolya mea a eke ana magame ma Ashili naka lye, a ka nya ejaa a teweno te kai."

⁵ Na Yeso kang bekaa ne na, "Kena ka Oromo, kaya ateokora o lengme lo teeseke."

⁶ A lengme le yende lo teeseke le maYahuda, na Yeso lyā o dandaro gwarzanang maYahuda, aka baale ne, a mana oromo yende rame oka o ara wai o re wa waka.

⁷ A maParisa ka ana o baala ngma aka Ashili a nya Mosa ne kare yizi kane laka na Yeso kayo womza oromo me a lengme lo teeshekea na, adorana ne ca epa o meke kai.

⁸ A mana Yeso rose madoola mane, naka beka oromo omea o ara wai wa waka na, "Era ka o deya ko ita ara kaana." Na oromo me wa ere na wa ita arame.

⁹ Na Yeso bekaa ne na, "Eyang pirkā o ying, eya gbara aye a lengme lo teeseke, a eze epa ererea na, a eze epa e buruai? A boze oromo na naa, a baya wai a wa gbwai?"

¹⁰ Naka gonte ne apat aka beka oromo mea na, "Niyi o ara o." Na wa niyi o ara me awa woma zak.

¹¹ Azaa nyimia na maParisa ka ana o baala ngma

aka Ashili a nya Mosa na nyong ane caro ane gbaara ongmə aza epa amea neyo ya ka Yeso.

Yeso ka zake ana o tarea kai betuuru ka leere

¹² Ngmende a nyimi tomore tong name, na Yeso zale oyara ka ka beya ngmə ka Ashili, naka more a saname a beya ngmə ka Ashili.

¹³ Ko sana ara, aka rare ana o tare okai, aka zake ne betuuru ka leere, naka bekaana neya atoma kai.

¹⁴ Neyā Siman ondooka Yeso ka nya wai leze na Biturusu, orone wai Andarawus, Yakubu, Yohana, Pilibus, Batilomi,

¹⁵ Matiyu, Toma, Yakubu kena ka Halpa, Siman kaa beya kai na ka ye kale nyong le makeke ma kai.

¹⁶ Ka Yahuda kena ka Yakubu, a Yahuda Iskariyoti ondooka wa lye le kirmə le Yeso.

Epa eka Yeso ka baale aromo

¹⁷ Na Yeso japi kaa atoma kai, naka itə a deze ara aka aromo a cake ana o tarea kai ne zene. Kanza aromo a cake kane sure a makeke ma Yahudiya ka apeng a Urushalima ka makeke maamea maya ting apeng Taya ka Sidon ka neya ting lepung legong,

¹⁸ ne de kane kone kai, aa ne cə o woma makono mane a pat. Adaamea o bere buru wa gare ne a womza ne,

¹⁹ na komana one ere a waya yeme o meke okai aza o bena legoone le obere o rere

waya susə a kai aka womza ana ma kono mame apat.

²⁰ A Yeso kare atoma kai yizi aka bekaa ne na,

“Ying ana o kona o leba, andaaka neye ka o dera, yingnga ana akwilə a to-gomo te Ashili nannamena ka izi.

²¹ Ying ana o kona o leba, andaaka neya komo nannamena na, eyo tiyə.

Ana o kona o leba ying, ana o ruuzi, eyo zoza.

²² Ying ana o kona o leba a were aka aromo ne nyana ying, ane baya ying e daki, ane kang beya ying majakari, ane nya ying leze le buru, aza o kabare ka kena ka oromo.

²³ “Aza nyimi konana o leba a lengme leng name e cankozo ko kona o leba, o bena epa eka eyo cə eyo gongnga ba zaa shili. Nyimia magonggong mane ne eze ka ana o beya a ngmə ka mawo ma Ashili kane kaana ying.

²⁴ “Aying ana ocə nannamena e lyə udi, aza o bena e samba o emba o leba o ying.

²⁵ Ying ana o tiyə nannamena e lyə udi, eyo cikə ka ekomo.

Ying ana o tozo nannamena e lyə udi, eyo kona o burə ee ruuzi.

²⁶ Ying ka aromo ya saba oy-ing e lyə udi,

nyimia magonggong
mane ma eze
ka atoma o rendaza
aromo.

*Ezana ana o nyana o ying
epa e rere*

²⁷ “Eyang baala o ying, ana o konaza ong, yeme na ana o nyano ying. Andaaka ne nyane ying, eza na ne epa erere.

²⁸ Nya ne o kono leba, ana o eza o ying majakari. E bosa Ashili aza andaaka ne nya ying ba huuwu.

²⁹ Ondo wa ceeto ba letamo le yende, wangare wai lo leere leme. Ondo wa jekau o dibi ogong, lopa ka nyimi ko nya wai kanza.

³⁰ Pate ondooka wa bosa eyapa abo o nya wai, ondooka wa embe epa bo ka legoone, tana o gera o bekaana wa kuriyau ne.

³¹ Ya aromo epa eka oya yeme ane yo.

³² “Ee yeme andaaka ne yeme yingnga belle, a wiini a ecə o kona o leba? Ana madinə nyimia ne yemeze andaaka ne yeme ne.

³³ Nyimia e eza epa e rere andaaka ne ezeze yingnga belle, a wiinia e cə o kona o leba? Ana madinə nyimia ne ezeze.

³⁴ Kanza e nyaza o duru ara andaaka e laka a neyo ara yingnga belle, e wiinia e cə o kona o leba? Ana madinə nyimia ne nyaza na madinə o duru, aza o bena neyo ara kap.

³⁵ Ying kanza yeme na ana o nyano ying, eza na ne epa e rere, e nyaza ne o duru zora obena neyo ara ying.

A arakanamea, eyo cə epa cak, e kang wore o bena ying ayana Ashili ne, o bena wa eze epa e rere aromo mea neta zanta ka epa e rere ka aya ne ne, ka ana ara a buru, nyimia ying ma wa gwara e eze.

³⁶ Itəna ane egonegone, nangka ate aying Ashili ondo egonegonea ai.

*Tana o ana ondo a ngmə
ne*

³⁷ “Tana e beke epa e buru aza ondo ne, ato beka aza oying ne. Kana e nyalang ka ondo ne, ato nyalang ka ying ne. Kana e onte ondo a lenyong ne, ato onta yingnga a lenyong ne.

³⁸ Nya na ana ondo, a Ashili a yo nya ying kapa ko gose ka rere, ka a kare ne ngmet, a zokare, ne ooso aza pena, kakang kare angmə ma madibi maying. Ka kapa kamea ba gose ne, ka kaya a yo gose o ne.”

³⁹ Na Yeso bele ne a ngmə a gerpo na, “Urə wa era wa windi urə lebenda na? Wa ya nyimi, a pate one ta kala a le'o ne?

⁴⁰ “Ondo oka a baala wai, wa era wata kala ondo baala wai ne, a baala wai kawa mare, a wa itə na ondooka wa baala wai.

⁴¹ “Eyaka oya gonta kapa ka baate a liizi le orone o, ota ba laka o kuturu ka waya nyimia liizi lo ne?

⁴² A wanea o beka orone o na, orone, baya ang lope kapa ba liizi lo, a bo ota ba ama o laka o kuturu kawa ya bo liizi lo ne? Bo ondo

o renda aromo kane eze epa buru, bora ko lope o kuturu kawa ya bo a liizi, o ama o gonta ko lope kapa kamea kaya liizi le orone o.

A rose uti ayana a wai

⁴³ “Uti o rere wa era wata ngmenga yanaa buru ne, nyimia uti o buru wa era wata ngmenga ayana rere ne.

⁴⁴ A rose koonang uti a yana wai yaa. Ba era ota taza ayana osaya uti o kana ne, kona ayana o inabi uti kana ne.

⁴⁵ Nyimia oromo o rere sarsazə epa e rere a nyimi epa e rere ka e ya wai a lenyong, nyimia oromo o buru wa sarsazə epa e buru a nyimia epa e buru ka eya wai a lenyong. Epa emea eya lenyong eya susi ongma.

O ita ka legoone aza o baala Yeso

⁴⁶ “Eyaka e rarezeng na ‘Ateokora, Ateokora,’ eta eza epa eka ma bekaa ne?”

⁴⁷ Eyang bele ying nangka waze, ondooka wa deya mi kawa koneze ngma ang, a wa eze ogole ka ai.

⁴⁸ Waye na ondo sowa akwilə wai, na wa kau deze a surku, a wa bore o sowa azaa cale. A were aka obeno wa pena ka manyi dukə akwilə me, a era a ta oko ne, aza o bena a sowa ai a woma.

⁴⁹ Nyimia pate ondooka wa kona angma ang, ka wa ta eza ogole ka epa eka ma

bekaa ne, wa tore ondooka wa sowa akwilə wai e genge. Obeno w a pena ka manyi, ka ma dukə akwilə me, a yo oko, a kang caro ba pat.”

7

O kabare ka Ashili ondo o gong

o tesa geza a moole o Roma (Mat 8:5-13)

¹ Malo oka Yeso ka beke epaname a pate aromo ya konaza, aka ere naka ale apeng a Kaparnahum.

² A nyimi apengme, ondoogong ona tesa geza a moole a Roma *waye ka ondo a nyimi azara wai oka waya kono na waya gbwa, ondo tesa geza a moole ome yeme ozara me ba bote.

³ A ondoogong ana o tesa geza omea wa tukə o kona oroka ba zaa Yeso, na wa tong anateandasau maYahuda†, kane bose kai adorana aka de kaka boze ozara wai tana wa gbwi ne.

⁴ Ko dukə one ba Yeso, nane bose kai ba cak, ane bekaana, “Oromo ona wa gwara o kankama wai.

⁵ Wa yeme aromo aro, kanza a wa sowa ro o dandaro gwarzanang maYahuda.”

⁶ Na Yeso ale kaa ne. Nangka ne amara ka akwilə me, na ondo tesa geza a moole me tong ajaa wai ba Yeso kane bekaa kai na, “Ateokora, tano gare okpwe

* **7:2 7:2** Waye ka ondo tesa geza a moole lewinu a taara te wai. † **7:3 7:3** maYahuda maYahuda maya aromo akwilə Yahuda, a nyimi tobuudu betuuru ka leere malsrela. Ana o baala angma Ashili aka a nya ne were a Mosa ne suri a nyimi one. A were Yeso ka beya ne na aromo Isrela.

ne, anta bare o deya akwilə ang ne.

⁷ Epa eka e ote na ma tonga ba bo naname, mi anta bare ang deya bo ne, ba sokoo beka ngmə, ozara ong yo woma.

⁸ Mi ang ya taara te ondo, kanza ka ana o tesa geza a moole cak ba taara tong, ma bekaa ondo one na wa ale, a wa ale, ma beka ondo na deya a wa de, ma beka ozara na wa ye epana, a wa ye."

⁹ Nangka Yeso ka kone nyimi, na oroka me taru kai a lenyong, naka wangarno ba ana o tare kai, naka bekaa ne na, "Anta ma cə ondo a nyimi Isrela kawa kabare ka Ashili ka lenyong leyende na oromo na ne."

¹⁰ Na aromo amea atong ne kuri ba akwilə me, ane mana ozara me a wa woma.

Yeso ka ara kena ka o agbwəri ondaye kamea ka gbwi

¹¹ Malo nyimi na Yeso ale apeng amea beya ai na Nayin, ana o tare o kai ka aromo a cak ne ale ka kai.

¹² Nangka ne amara ka buudu lyə apengme, nane laka aromo a surə ka ekeze ondasau omea a ngmeng wai a yende ba iini wai, ondayeme ondayeme wa rabo ko gbwə. A aromo a cak apengme a neye ka wai.

¹³ Nangka Ateokora ka laka ondayeme, na egone-gone moke kai, naka beka ondayeme na, "Tana o ruuzi ne."

¹⁴ Na Yeso ale naka moke ogəkə o keze me, na ana o anza ekeze me itə tiiyi. A

Yeso beke keze me na, "Ondasau, ma beka bo na era."

¹⁵ Na ondooka wa gbwi wa ere a cikə, a wa bore o beya ngmə, na Yeso nya iini me wai.

¹⁶ Na boome be moke aromo me ba pate, aa ne saba Ashili. Ane bena, "Ondo o beya a ngmə ka mawo ma Ashili o gong wa ere a nyimi aro. Ashili a deya a boza aromo ai."

¹⁷ Na oroka epa eka Yeso ka eza, wa ale ba kuruwə a nyimi Yahudiya ka makeke maame maya ma'amo ka maamane.

Yeso ka Yohana ondo batisma
(Mat 11:2-19)

¹⁸ Ana o tare o Yohana ondo batisma nane bele wai epa eka ne kona. Na ka rare anda leere ba nyimi one,

¹⁹ Na ka tong ne ba ra Ateokora kane pirkə na, "Boa Ondooka Ashili a zake ondooka waya deya na, te eke lenyong ba ondo kawa tata diməi?"

²⁰ Nangka ne de ara Yeso, nane bekaana, "Yohana ondo batisma wa tonga ro ka te pirkau na, 'Boa Ondooka Ashili a zake ondooka waya deya na, te eke lenyong ba ondo kawa tata diməi?' "

²¹ A were name, Yeso ka womza ana makono, ka na o bere o buru, a ka nya o gonta aza andaaka neta gonta ne.

²² Na Yeso kabare naka bekaa ne na, "kurə na ka e bekaa Yohana epa eka e kona, ka epa eka e laka. A pari a yizi rə, a gədə ya teweno, agangca ne cə

lewoma, a pari teto te rara na neya konaza, andaaka ne gbwə ne era, kanza a beya oroka o lebo ara ana o dera.

²³ Ondo kona o leba oromo oka wa ote lenyong le wai a mi."

²⁴ Malo kurə atoma Yohana, na Yeso bore o beya ngmə ka leguki le aromo aza Yohana, naka bekaana, "E ale o wake a laka eya? E ale ba laka ma wake ma ehywo mame obere ya pəbə me na?"

²⁵ Nyimia wa taza ne, e ale a laka e ya? E ale a laka ondooka wa amba magogoro ma rere na? Ana o ambaza magogoro me mate, o cikə o lebo neya akwilə ogomoa.

²⁶ Na eya e ale a laka me? Otoma Ashili na? Nyimia waa za, eyang bele o ying, wa kala otoma Ashili.

²⁷ Yohana waya oromo ome angmə Ashili a bekaana, " 'Ma tonga otoma ong kawa kale a izi, ondooka wayo babaro orona zongka o de.' ‡

²⁸ Eyang belo ying, Yohana kala ko mana o gongnga a nyimi aromo aka a ngmenga. Pate ka nyimi ondooka waya baate akora Ashili wa kala wai."

²⁹ (Pate aromo amea ne kone oroka Yeso, ka ana o eesa emate makeke, nane kabare o bena, orona Ashili ya kap, aza o bena neya aromo ka Yohana wa eza ne o batisma.

³⁰ Aza nyimi na maParisa ka na o rosa ngmə ka Ashili a nya Mosa ne nyane epa eka

Ashili a kedeya aza one, o bena ne nyane a Yohana eze ne o batisma.)

³¹ Na Yeso lya izi ko beya na, "Aromo tomore teena ne tore eya?"

³² Neye na bana yanaa a cikə ara ejamane ane rare tokpwe to ne, ane beya na,

" 'Te ulbi ying a uraru na e nyano yowa leera, te beya ying leera le ma'ade na e nyano ruuzi.' "

³³ Yohana ondo eza o batisma wa de, wata wa lyeeze epaolya ne, wata wa sooze manyi mo inabi ne, ne beya na, 'Waye ko bere o buru.'

³⁴ Kanza kena ka oromo ka de, aka ya lyeeza aka sooze, ne bekaana, 'Laka na kando ko lyelyeza ko sosoza, kaja kana o eesa emate makeke, ka ana madinə.'

³⁵ Pate ka nyimi andaaka ne kabare ka o ama Ashili, ne wore o bekaana o ama me wai ka maganggang."

Yeso ka kwizə madinə ma ondaye yende

³⁶ OParisa yende rare Yeso kane lye mete akwilə wai, naka ale a ka cikə aka lya epaolya me.

³⁷ A nyimi apeng ame ondaye yende wa zene kawa cikə nyimi madinə ma wai. Nangka wa kone na Yeso ka deya a lya epaolya akwilə oParisa, na wa de ka manau mo waze o lebo ma emate e cak aka kagbwi.

‡ 7:27 7:27 Mal 3:1. § 7:38 7:38 Kandaye kame kaya ruuzi aza o buru o madinə ma kai, kanza aka ya kona oleba na a kwizə madinə.

38 Na ondaye me de, na wa itə a malo Yeso ating to-bona te kai, a wa ya ruuziſ. Nangka mayizi ma wai ma jakazə tobona te Yeso, na wa pisi ka sekpwe se wai, a wa lembe tobona te Yeso aza o kona leba, malo nyimi a on-daye me cokome manau ma o waze o lebo a tobona te kai.

39 Nangka oParisa oka wa rare Yeso a lya mete wa laka epa eka ondaye me wa eza, na wa beke a nyimi lenyong le wai na, "Karomo kana kando ka o beya angmə ka mawo ma Ashilia kaaza, kaayo rosa ombela ondaye waana. Kanza kaayo rosa o bena ondaye me ondo mad-inə wai."

40 Na Yeso bekaa oParisa me na, "Siman, eyang ka epa eka emea eyang bele o."

Nawa bekaana "Beka, Ondo baala."

41 A Yeso bekaa wai na, "Oromo yende wa zene ka wa tare aromo leere o duru, ondo bora a tare wai o duru emate ogole mareka betuuru ko riiru, ondo leere me a tare wai o duru ogole o mareka tuuri esu.

42 Pate aromo leere me nane ta ama o ara o duru me ne, na oromo me wa baya ne ka emate me, o laka o, mana ba nyimi one, wayo waale a yeme o oromo omea wa baya ne ka emate me?"

43 Na Siman kabare na wa bekaana, "O laka ong on-

dooka a baya wai ka emate e cake."

Na Yeso kabare naka bekaana, "Maleo. Ba bekaa kap."

44 Na Yeso laka ondaye me, aka bekaa Siman na, "Ba laka ondaye na? Ma deya ba ak-wilə au, ota ba nyang manyi kang kpizi tobona tong ne*, laka ondaye na wa kwizə to-bona tong ka mayizi ma wai, kanza wa pisə ka sekpwe se wai.

45 Ota ba gwara ong mə kami ne† a were aka ma lyə akwilə au, laka ondaye na ko lyə wai, a wa taru aa lemba tobona tong na wata baya ne.

46 Ota ba cokoma manau okpwe ong ka o wore o emba ka o gongnga ong ne, laka on-daye na wa cokoma manau ma o waze o lebo a tobona tong.

47 Aza nyimi, a kwizə mad-inə ma wai ma cake maaka maya wai, wa wore o yeme o cake. Ondo oka a kwizə wai ma baate‡, wa wore o yeme o baate."

48 Na Yeso bekaa ondaye me na, "A kwizə madinə mau."

49 Aromo me ne ya lya epaolya ka kai, nane bore o beya tokpwe tone na, "Mana ondo ona kawa ama o kwizə madinə ma cake?"

50 Na Yeso bekaa ondaye me na, "Nangka ba kabare ka mi, aza o bekaana ma era ang bozau, ale a cammo."

* 7:44 7:44 Ate akwilə wa wore o emba ageng aza o gbwizə tobona teena ka manyi. Nyimi maYahuda ezeze. † 7:45 7:45 Nyimia maYahuda ne ezeze o wore o bekaana ne emba ogeng. ‡ 7:47 7:47 MaParisa ne laka na neta eza epa e buru a cake ne.

8

Andaye yende kane kankama Yeso

¹ Malo nyimi, Yeso ka ale a topepeng te moole ka to eeno, aka baale ne angmæ a lebo o togomo te Ashili. Atoma kai betuuru ka leere neye legwa ka kai,

² ka andaye yende kanza ka a are ne ka mabere maburu a kang womza ana ondo aza makono mane. Neyā, Mariya (kamea beeze na Magadala) kamea særæ kai mabere ma buru o sondaare,

³ ka Yowana kamea ondaleme kai Kuza, wa soole ma gole akwilæ Ogomo Hiridus, ka Suzana, ka andaye yende ba cake. Andaye me ne kankama Yeso ka ana o tare kai ka epa eka ne zene.

Angmæ a gerpo ka masanto ma ai aza ondo owaale ebelo

(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

⁴ Aromo a cake ne ya za o kurkænang, aneya deesa ra Yeso ane susi a topepeng to yende, naka bele ne angmæ a gerpo na:

⁵ “Ondo ogole yende wa ale a wale ebelo e wai. Nangka waya waale ebelo me ne yende taru a zaa orona o tobona. Na itæzæ a e, engmeng o wake donge e. ⁶ Eyende taru nyimi makeke ma o za opoo, nangka e suri, na e waka ko dera be nau be deze.

⁷ Eyende taru a nyimi kana, na e ere legwa, na e kana me gwatakalang a e.

⁸ Eyende kanza e taru a deze a rere, na e gong e kare eyo, na e kala liwinu le epa eka a waale.”

Nangka Yeso ka beke nyimi, aka ara lengmelo naka bekaana, “Ekena teto epa eka eya konaza me.”

(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

⁹ Na atoma aka ka zake pirkæ kai masanto ma angmæ a gerpo na.

¹⁰ Na ka kabare na, “Ying a kabare o bena e rose o ela o togomo te Ashili, ana ondo ang beya ngmæ kaa ne ba gerpo adorana,

“ ‘Ne gonte, a neto laka ne, aa ne konaze, a neto rosa ne.’

Yeso ka nya masanto ma ondo o waale ebelo

(Mat 13:18-23; Mar 4:10-12)

¹¹ “Masanto ma angmæ a gerpo na mana: Ebelo me eya angmæ Ashili.

¹² Emea e taru ba aza orona neya aromo amea ne kona, na ogomo bere o buru wa deya na wa kwagale angmæ me anyong ane, adorana neta emba ai kane cæ o boza ne.

¹³ Ebelo eka e taru ba ara acale, neya aromo amea ne kona ngmæ me nane emba ai ko kona o leba a were ka ne kone, kanza ne ta ko ting ne. Ne kabare Ashili a were name, a nangka ne dukæ a were o kedeya o kabare o Ashili one nane kuri a dimæ.

¹⁴ Ebelo eka e taru a nyimi e kana neya aromo amea ne kona, na a ta rabo ne, a madoola ma o kona o leba,

ocə ko rere o were ana, aza nyimi nane ta gongnga a nyimi angmə me ne.

¹⁵ Ebelo e mea e taru aza makeke ma rere neya aromo amea ne kona ngmə me, nane embe ka lenyong le yende, ane monte ai, ane motana ai, aza nyimi nane cikə nangka Ashili ya yeme me.

Beruu be ma santo ara zaati

(Mar 4:21-25)

¹⁶ “A era ta diki beruu be masanto a pate be ka o uruu ne, na eke be a tau o gong-gong ne, a diki a eke ara a zaatia adorana aromo ka neya lyə ne laka masanto.

¹⁷ Pate epa emea a baasa, a yo səərə e, kanza eyapa ta zene ka a baasa e giri o pari ka komana laka ne.

¹⁸ Konana, eza na ba sauwo ka epa emea e ya konaza me, ondooka waya ka epa, a yo wala wai ne, ondooka wa dera epa, epa emea wa laka na wa zene, a yo emba a baya wai.”

Arone ka iini a ate Yeso

(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

¹⁹ Na iini ka arone Yeso deya laka kai, nane ta ama o dukə ting kai ne ko gongnga aromo.

²⁰ Na ondo bekaa kai na, “Iini ka arone au neya itə o yangga, neya yemo laka o.”

²¹ Na ka bekaana, “Pate aromo amea neya arakana, andaame neya konaza angmə Ashili, ane eze epa eka angmə me a beka, neya ana iini ang ka arone ang.”

Yeso ka zurki obere ka lejəng le manyi

(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

²² Nmengde a Yeso ka bekaa atoma kai na, “Deyana ka tare be daki bo sanini o lepong legong.” Nane lyə ba nyimi ka onngo ko taara manyi mame ane bore teweno.

²³ Aneya nyimi teweno naname, na malau beshe kai, o bero gong kang era a wa dore lepong leme, na epame kala ne nane laka na manyi ya besa one, ka manyi mame ma bore o lyəzə a nyimi o onngo me.

²⁴ Na atoma Yeso ale nane ara kai ane bekaana, “Ondoogong, Ondoogong, manyi yo lya ro.”

Naka ere aka zurki obere ka lejəng le manyi mame, na le itə tiyi e keeya kome a set.

²⁵ Aka bekaa ana o tare o kai na, “O itə o ying aza legoone le Ashili me ba?”

A nyimi boome ka o kerke nane pirkə tokpwe to ne na, “Mana waana? Ka wa ote o bere ka lejəng le manyi na ne kone kai ane tare kai.”

Yeso ka womza oromo

oka o bere o buru wa tabe wai

(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Yeso ka atoma kai neya yenga a nyimi o onngo o taara manyi a ale ba makeke ma Garasina, apeng amea ya o wulu lepong le makeke ma Galili.

²⁷ Yeso kaya za o japi aza o onngo manyi naname, naka gwarnang ka ondooka waye ka o bere o buru, a waya apengme. Ka o rabo ba cake

oromo me wa ciisə ngmata, awata kang ciisə akwilə ne, a wa ciisə ba macau.

²⁸ Nangka wa laka Yeso, na wa rurayi a wa rizi ating kai, a wa ara lengmelo na, "Eya manyi mang ka bo, Yeso kena ka Ogomo Ashili? Ma bosau kana ogəzəng ne."

²⁹ A Yeso ka rabo ka o bekaa o bero buru ome na wa arnang ka oromo me. Obere me wa rabo ka o peere o wai ba deze, obena a rabo a tesa wai a taara ka tobona, a dato enda wai, wa mena a tasa sejəng se me, o bero buru me wa aleze ka wai o wake.

³⁰ Na Yeso pirkə wai na, "Mana me leze lo?"

Nawa kabare na, "Te gong," o bekaana, o bere o buru ome gong ba nyimia wai.

³¹ Nane bouseze kai a gweregwere kana ka turki ne a le'o le o dera bekazo leemea apateze ana o bere o buru ba nyimi name ne.

³² Edembashe akwilə e cake neya gera epaolya arame ating oyara. Na mabere ma buru mame bouse kai na ka turki ne kane lyə a nyimi one, naka kabare.

³³ Nangka mabere ma buru mame ne suri ba nyimi oromo me, nane lyə ba nyimia edembashe me, nane ere ka tesong, ane lyəzə a nyimi lepong leme na manyi lye ne apat.

³⁴ Nangka ana o soola edembashe me ne laka nyimi, nane song aa ne ale apeng, aa ne baale epa eka e mane ne apengme ka makeke ma ma'amo,

³⁵ kanza na aromo me suri nane laka epa eka eya ale. Nangka ne de a Yeso, nane mana oromo oka o bere o buru wa surə a wai, a cikə a ting tobona te Yeso, a wa amba madibi a wa ya rosa epa eka eya ale, nane kone boome.

³⁶ Andaaka a eze epa eme a yizi ane, ne bele aromo nangka a womze ondo o bere o buru me.

³⁷ Na aromo a pate a makeke ma Garasina bouse Yeso na ka ale ka baya ne, aza o bena boome be meke ne a cak. Naka zale o onngo manyi aka ale aka baya ne.

³⁸ Na oromo omea a lopa wai o bere o buru, wade na wa bouse Yeso na, "Baya ang ale ka bo," na Yeso kuriyə wai, aka beka wai na,

³⁹ "Kurə akwilə ko beke epa emea Ashili a yau." Na oromo me ale ba nyimi apeng, a wa baale epa emea Yeso ka ya wai.

O womza kagala ka Jariyus

ka ondaye yende

(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)

⁴⁰ Ko deya Yeso a surə owulu lepong le me, na aromo wobe kai ko zanta, aneya enda o kurə o kai.

⁴¹ Na oromo yende ka beya wai na Jariyus ondoono dandaro o gwarzanang maYahuda. Wa de na wa girwə a begeshe be Yeso, a wa bouse kai na ka ale akwilə wai.

⁴² Aza o bena kagala ka wai, ka kaya ka yende kame,

ka dukə shenai be tuuru ka se leere ko ngmenga, kayo orona o gbwə.

Na Yeso kabare aka meke orona o ale, aromo ya za o tura kai a kazo gongnga one.

⁴³ Ondaye yende wa zene arame, a wa rabo ka o kono o ooso ma nyau shenai betuuru ka she leere, a wa wonga pate epa taara te wai, na wata cə ondo o womza wai ne.

⁴⁴ Pate ka aromo a cake kane zene, naka deya sauwo ba dimə Yeso a ka meke bengmə bo dibi kai, na o ngmere liizi, na ma nyau mame baya o ooso.

⁴⁵ Na Yeso bekaana, “Manamea wa mekeng bengmə bo dibi?”

Na komana arakaname ta kabare ne. A Biturusu kang bekaana, “Ondoogong, ka aromo a cake na ane ringgari a kuruwə komana wa meko.”

⁴⁶ Na Yeso bekaana, “Mi ma kona ondo a wa mekeng, makang kone legoone a le surə mi.”

⁴⁷ Nangka ondaye me wa laka o bena wa era awata baasa ne, na wa wore okpwe wai ko kerkeze a wa girwə a begeshe be Yeso, a komana ya gonta me. A wa beke epa eka e ote na wa meke kai ka nangka wa woma a nyimi o ngmere liizi.

⁴⁸ Na Yeso bekaa wai na, “Ogala, o kabare ka legoone le Ashili a wa wongzau. Ale ba nyimi o kono leba.”

⁴⁹ A Yeso ta ka pate ongmə kai ne, otoma deya wa surea akwilə Jariyus ondoono o dandaro gwarzanang

maYahuda, na wa bekaa kai na, “Kagala kau ka gbwə, tana o kang gara ondo baala ne.”

⁵⁰ Nangka Yeso ka kone nyimi, naka beke a Jariyus na, “Kana o kone boome ne, kabare ka Ashili kayo era.”

⁵¹ Ko dukə akwilə Jariyus, naka ta kabare a ondo lyə ka kai ne, sena Biturusu, Yohana ka Yakubu, ate ka iini kagala kame.

⁵² Pate aromo ame ka neya akwilə me, nane poro ruuzi ka ekoko, aza kagala kame, na Yeso bekaana, “Tana e ruuzi ne, kagala kame ta ka gbwə ne, kaya malauwa belle.”

⁵³ Nane zoze kai a nyimi mazelakong, ka o rosa o bekaana ka samba o gbwə.

⁵⁴ Na Yeso ka meke o ara kagala kame, aka ara lengmelo na, “Kagala era.”

⁵⁵ Na e beene kuri a kai, aka ere, na Yeso ote na nya kai epaolya ka ka lye.

⁵⁶ Na anate a kai laka epa o kala legoone lene, a Yeso windi ne teto na kana ne bele ondo epa eka ye ne.

9

Yeso ka tong atoma kai ka angmə a lebo

(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

¹ Yeso ka rare atoma kai betuuru ka leere ara yende, naka nya ne o bare ba za obere oburu, aa ne womza makono kanza.

² A ka kang tonga ne ka ne zoole aza togomo te Ashili aa ne womza ana o dera o kona cammo.

³ Aka bekaa ne na, “Kane jeke eyapa a teweno te ying ne, na lebenda, ojeketa, epaolya, ka emate ne, kanza kana e jeke odibi kawa kala oyende ne.

⁴ Pate akwilə aka a emba ying, cikə na arame kazo lengme lo baya apengme.

⁵ A pate ara amea nyana emba o ying, e era o baya apeng ame, e zazame ma sorma ma tobona toying ka wa itə bena ne tera tokpwe to ne.”*

⁶ Nane ere aa ne tare topepeng, aa ne zoole, aza oroka o lebo. Aane womza ana okono a kuruwə.

Ogomo Hiridus wa kerke ka o kona orooka aza Yeso
(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

⁷ Na Ogomo Hiridus o makeke ma Galili wa kone pate epa eka eya ale, na wa kone oburə bote, aza o bekaana ana ondo ya beyana Yohana ko batisma ka era nyimi ocau.

⁸ Ana ondo na ondo o beya angmə ka mawo ma Ashili lleya wa era, ana ondo kanza a beyana ondo a nyimi ana o beya angmə ka mawo ma Ashili aka ne gbwə ko rabo wa era.

⁹ Na Ogomo Hiridus bekaana, “Ma ote na core okpwe o Yohana. Mana eyang konaza epa ena azaa wai? Nawa gera o laka Yeso.”

O barea o Yeso o lya ka andaleme magu esu
(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14)

¹⁰ Nangka atoma Yeso ne kuri, nane baale kai epa eka ne eze. Naka kuri kane e daki aka apeng ka yende ka a beya kai na Betsaida.

¹¹ Nangka aromo me ne kone obena kaye saname, nane tare kai. Naka embe ne aka bekaa ne angmə aza togomo te Ashili, kanza aka womza andaaka neya yeme lewoma.

¹² O ongme ya amara a wa taru, na atoma betuuru ka leere name ne deya ara kai ane bekaana, “Baya aromo na ane ale a nyimi apeng ka topepeng to ma'amo ka ne gere epaolya ka ara omora. Obena ara ana a te rene aromo ta rene ne a ai ne.”

¹³ Na Yeso bekaa ne na, “Nyana ne eyapa ka ne lye.”

Na ne kabare na, “Pate epa eka teye ka e, eta kala maborode esu ka ekwala e leere ne. Na Ateokora oya yeme ate wiinia kate lye ka aromo na?”

¹⁴ Andaleme me belle ne dukə magu esu.

Na Yeso bekaa atoma kai na, “Bekaana aromo me na ne cikə e tuuru sussu.”

¹⁵ Na atoma kai, ne tare o bekaa kai, na pate one cikə.

¹⁶ Na Yeso jeke maborode esu ka ekwala leere name, aka ara okpwe zaa shili, aka bose Ashili aka posea pate. Malo nyimi aka nya atoma kai ka ne areseze aromo me.

* **9:5 9:5** Nyimia maYahuda ne ezeze kawa wore o bena Ashili a yo core angmə aza one nangka ne nyana aromo ai.

17 Pate one ne lye na ne ti, a atoma kai ne shende madangare mame, na ma pene makende betuuru ka ma leere.

Biturusu wa wore o rose Yeso

(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

18 Ngmende a Yeso ya bosaza Ashili kai a yende, na atoma kai neya sara yende ka kai. Naka pirkə ne na, "Aromo beya mi na manamea?"

19 Na atoma kai bekaana, "Ana ondo beyana boa Yohana ka o batisma, ana ondo kang beyana ondo o beya angmə ka mawo ma Ashili Ileya, kanza ana ondo beyana ondo a nyimi ana o beya angmə ka mawo ma Ashilia wa era."

20 Na Yeso bekaa ne na, "Ying e beya mi na manamea?" Na Biturusu kabare na, "Boa Ondooka Ashili a zake na tong†."

Yeso ka baale nangka a yo itə ana o tare o kai

(Mat 16:20-28; Mar 8:31-9:1)

21 Na Yeso windi ana o tare o kai teto na, kana ne bele ondo angmə aa na ne‡.

22 Aka kang bekaa ne na, "Kena ka oromo ka yo zitə ba cake, a taara te anateandaasau maYahuda, ana magame ma Ashili ma moole, ka ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa ne yo nyana kai.

Ane wong kai, a lengme lo taaro aka ere."

23 Naka beka pate one na, "Pate ondo ome waya yeme a wa tareng, a wa nyane okpwe wai, a wa jeke uti o gbwə\$ a wa tareng.

24 Kazo ondooka waya yeme ebeene wai nannamena a lerambo le Ashili leena, wayo dera e ba pate, a kazo ondooka wa nyana ebeene wai nannamena a lerambo le Ashili leena aza o bena ba kabare ka mi, wayo cə e ba pate.

25 Epa e rere na, oromo wa cə ma gogoro ma lerambo le Ashili a wa dere e beene wai?

26 Nyimia a pate ondooka wa kona ezəng eng ka ezəng angmə ang, Kena ka Oromo kayo kona ezəng wai a were aka ka deya a nyimi togomo te kai, ka togomo te Ate akai kanza ka te atoma Ashili o zaa shili.

27 Kanza eyang bele o ying, ana ondo ara kaana, neto gbwə ne seeka ne laka togomo te Ashili."

Atoma Yeso ne rose na kai Kena ka Ashili kai

(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

28 Malo tomoro o riiru ko bekaa angmə ana, na Yeso jeke ana Biturusu, ka Yohana, a Yakubu nane zale oyara ka kai, ka ne bose Ashili.

29 Nangka kaya za o bosaza Ashili na mainu ma kai sara, a madibi ma kai o wonze a yizi.

† 9:20 9:20 Ondo oka Ashili a zake waya bezena Ondooka Ashili a zake ‡ 9:21

9:21 Yeso ka beke nyimi aza o bena a were ame ta aya suri ne. § 9:23 9:23 Ona uti o gbwə waya o kabare ka o zitə aza leze le Yeso

³⁰ A saseya na ana o beya angmæ ka mawo ma Ashili a leere ana Mosa ka Ileya suri a neya beya angmæ ka Yeso.

³¹ Na ne suri ka madibi maapeng na ma Yeso, a neya beya angmæ ka kai aza o gbwæ kai apeng Urushalima omea wayo panza o beka Ashili.

³² Biturusu ka aja kai neya nyimi malau ma lebo, nangka ne ere na ne laka masanto ma Yeso ka ana o beya angmæ ka mawo ma Ashili a leere ane itæ ka kai.

³³ Nangka aromo name neya arnang ka Yeso, na Biturusu bekaa kai na, "Ondoogong, wa gwara ka teya arakana. Baya a te sowo mapuki ma taaro, oyende a'o oyende o Mosa, oyende kanza o Ileya." Awata rose epa eka waya beyame ne.

³⁴ Waya za o beya angmæ naname, na mawere japi na ma pate ne, nangka mawere mame ma pate ne nane kone boome.

³⁵ Na lengmelo suri a nyimi mawere mame na, "Kanna kena kangnga kai, kamea ma Zaka, kona na kai."

³⁶ Malo lengmelo le name, nane laka Yeso kai ayende. Na atoma kai a taaro ne eke epame anyong ane, ane ta bele ondo a were name epa eka ne laka ne.

Yeso ka womza o yana ka waye ka o bere o buru
(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

³⁷ Ko sana ara ane japi aza oyarama, na aromo a cake mana Yeso.

³⁸ Na ondo a nyimi aromo a cake me rare kai a jøng na, "Ondobaala*", eyang bosa o na o kone egonegone o kena kang, kaya o ngmenga ong belle.

³⁹ Obere o buru gareze kai, ka ka eze bekoko buuwu. Wa ezeze kai na ebeene ya suræ ka mapunæ susi akai ongma. Wata baya kai aka pere ne, waya za o cara kai a cake.

⁴⁰ Ma bosa atoma au nane særæ o bere o buru ome, nane ta ama ne."

⁴¹ Na Yeso kabare na, "Ying aromo tomoro teena etæ kabare ka Ashili ne e kang eza epa e buru. Eyang cikæ ka ying tomoro to wonda ang kang noke lenyong ka ying? Deya ka oyana me o arakaana."

⁴² O yana me ya zo deya naname, na o bere o buru me tabe wai ba deze a wa beye e gwægwgwæ. Na Yeso zurki o bere o buru me aka womza kena kame aka niyi wai ara ate a wai.

⁴³ Pate aromo kane ya arame nane monte tongma tone aza ogole o gong ka Ashili a eza.

Yeso ka kang beka angmæ azaa o gbwæ okai

(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

A komana ya nyimi madoola me epa eka Yeso ka eza, naka beka atoma kai na,

* **9:38 9:38** Ondobaala arakana waya wa baleze angmæ Ashili. Leze legoone leya maYahuda ne rare kane wore o tare ana o baala angmæ Ashili a werea Mosa

44 “Kona na epa eka eyang beka ying. A yo nya Kena ka Oromo a taara te ana o nyana kai.”

45 Na atoma kai ta rosa angmə aka ka bekaa ne. A baasa aa ne na kana ne rose ne, ne kanza neya kona boome bo pirkə o kai aza angmə me.

*Ondo jəpərə okpwe waya kala
o gongnga a togomo te Ashili
(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)*

46 Na masanggo ere a tera one aza o bekaana, mana wayo itə ondo o gong ba nyimi one.

47 Yeso ko rosa madoola mane, naka jeke kena ka baate aka ote kai naka itə ating kai.

48 Aka bekaa ne na, “Pate ondooka wa emba kena ka baate kaana aza o bena wa kabare kame, wa embangnga. Kanza pate ondooka wa embang, a wa emba ondooka wa tongang. Pate ondooka wa jəpərə okpwe o wai na kena ka teng kaana nyimi oying a pate, waya yo kala o gongnga a pate.”

*Aromo kapeng ka yende a Samariya
ne nyana Yeso*

(Mar 9:38-40)

49 Na Yohana bekaana, “Ondoocong, te laka ondo a wa ya sərsəzə obere o buru a nyimi leze lo na te nara wai aza o bekaana wato nyimi orone.”

50 Na Yeso kabare na, “Tane nare wai ne, pate ondooka

wata nyana ying ne oyinga wai.”

*Aromo a Samariya ne
nyane o emba o Yeso*

51 Nangka tomore to kura Yeso aza shili te amara, naka tere o ale apeng Urushalima a lenyong.

52 Naka tong ana o tare o kai yende ka ne lya izi, na ne ale a kapeng ka yende a makeke ma Samariya ka ne babare keeya zongka ka ale.

53 Na aromo apengme ne nyane o emba kai, aza o rosa o bekaana, kaya orona o ale ba Urushalima.

54 Nangka atoma okai Yakubu ka Yohana ne laka nyimi, na ne bekaana, “Ateokora, oya yeme a te ote ola kawa japi zaa shili kawa ese ne a pate na?”

55 Na Yeso ringənu aaka zurki ane,

56 ane ale a kapeng ka yende.

*O tare o Yeso o Zaka kawa
pobe*

(Mat 8:19-22)

57 Nangka neya za orona, na oromo yende wa bekaa Yeso na, “Eyang tare o a pate ara ame oya ale ne.”

58 Na Yeso kabare wai na, “Egoro neye ka she'o, eng-meng kanza neye ka todo tene, mi kena ka o oromo anta ka ara o mora ne†.”

59 Aka kang bekaa oromo yende na, “Tareng kang baalo.”

† 9:58 9:58 Yeso ka beke nyimi adorana oromo me wa rose o bena o tare o kai pobe

Na oromo me wa bekaa kai na, "Ateokora, baya ang ale ka ang taase ate ang suri."

⁶⁰ Na Yeso bekaa wai na, "Baya andaaka neta tareng ne, ane taase aromo ane, a bo o ale ka o baale togomo te Ashili."

⁶¹ Na ondo kang bekaana, "Eyang tare o Ateokora, baya ang ale kang bekaa akwilə ang na ma ale."

⁶² Na Yeso kabare na, "Ondo ta zene kawa bora ogole ka le'abo a wa soole a dimə a wa itə ondo ogole edang ne, nyimia ondo ta zene oka waya tare ong a wa soole a dimə, a wa gwara ka ogole o togomo te Ashili ne."

10

*Yeso ka tong ana o tare okai
etuuru sondaare ka leere*

¹ Malo nyimi, na Ateokora kang zake ana o tarea kai aromo tuuru sondaare ka leere, naka tong ne a lelere kane sha izi kai aa pate araaka kaya yemo ale ne.

² Naka bekaana, "O shende arame gong, aa na ogole mea ta gongnga ne. Bosana Ondo arame, ka wa tong ana o shende a nyimia ra wai.

³ Ale na eyang tonza o ying na e bana emande epeng a nyimi egana.

⁴ Tane monte emate ne, tana e ana o jeteka ne, tana e jeke tokakau ne, tana e dangale tokpwe to ying aza o beya aromo o koo aza orona ne.

⁵ "Pate akwilə ka ee lyə ne, e bore ko bekaana, 'Cikə naa cammo ana akwilə na.'

⁶ Ondo o cikə cammo wa ya akwilə me, o cikə o cammo o ying wayo cikə wai. Wata zane ne, a wa too itə nyimi ne.

⁷ Cikə na akwilə me, lyə na e se pate epaaka ne nya ying, nyimia waaza, Ondo ogole wa gwara a are wai. Tane kaale a tokwilə a buuwu ne.

⁸ "E lyə apeng, aromo apengme na embe ying, e lye apat e epamea a ca ying.

⁹ Womza na ana o dera kona cammo a nyimi apengme, e bekaa ne na, 'A were e ka Ogomo Ashili yo eza togomo wa amara ka ying.'

¹⁰ Pate apeng amea e lyə ne, kane ta kabare ka ying ne, tare na marona maapeng me e beya ne na,

¹¹ 'Ma sorma ma nyimi apenga a ying maame maya tobona te ro, te zazame mai aza o ying. Ka wa itə o bena Ashili yo core a ngmə aza o ying. Rintəna o bena, togomo ta shili te amara.'

¹² Eyang belo ying, lengme lo maare le togomo ta Ashili, ozitə oo ka aromo apengnge na ne yo kona, wayo kala aromo a Saduma o poba.

*Topepeng kate taa te kabare kaa Yeso ne
(Mat 11:20-24)*

¹³ "E lyə udi, aromo o Korasin. E lyə udi, aromo o Betsaida. Magole ma moole ma Ashili ka a wore mai a nyimi o ying, a eza mai aromo a Taya ka Sidon, aiya

ne poro anyong. Ane gwaara ko amba majembele ane cikə ba nyimi mato ko karezea mai a topkwe tone. Ka wa wore bena ne baya madinə mane ane kuri a Ashili.

¹⁴ A lengme lo gwarnang ka Ashili, a yo kona egone-gone Taya ka Sidon ba zo ying.

¹⁵ Ying ma Kaparnahum. Eya gonta obena e bare ne kala komana o gongnga neyo zala shili na? Nyimia dai. Aya jipərə ying a deze araaka ana o gbwizə zene.

¹⁶ “Na Yeso bekaa na o tarea kai na, ‘Pate ondooka wa kona ying, mia wa kona. A pate ondooka wa nyana ying, mia wa nyana. Ondooka wa nyanang, wa nyana ondooka wa tongang.’”

O kurə ana o tare Yeso e tuuru sondaare ka leere

¹⁷ Aromo tuuru sondaare ka leere me nane kuri ko kono leba, aa ne bekaa Yeso na, “Ateokora, mabere ma buru ma kona ro, a te zoola ne a nyimi leze lo.”

¹⁸ Na Yeso kabare naka bekaana, “Ma laka ogomo o bere o buru a wa taru a deze a wa surea zaa shili na o malmi ma were.

¹⁹ Kona na, ma nya ying bare ka e itəzə ewa ka enyakara, kanza e kala pate o bare ondoo nyano ying, eyapa e buru to mana ying ne.

²⁰ Pate ka nyimi, tana e kone o leba o bekaana, obere o buru wa kona ying ne, kona na o leba o bekaana a

wela seze se ying a nyimia shili.”

Yeso ka saba Ashili (Mat 11:25-27; 13:16-17)

²¹ A were namea, Yeso ka sabe Ashili azo kono leba ko bero rere a Ashili wa nya kai, naka bekaana, “Ma zanta ka bo Ate, Ateokora shili ka deze, azo bena ba baasa e paana ba na o ama ko rosa, na ba pari ara andaaka ne eyapa tazane. Ate, enna eya kala bo.

²² “Ate ang wa nyang keeya a taara teng. Ondo ta rosa mana kena kame ne soona Ate me belle, nyimia kanza ondo ta rosa mana Ate me ne soona kena kame belle, ka andaaka kena kame ka yeme wore a Ai ba ne.”

²³ Na Yeso ringgarnu a atoma akai, naka bekaa ne be daki na, “O kono leba ya zo ying ka e laka epa eka e ya gonta me.

²⁴ Eyang baalo ying, ana o beya angmə ka mawo ma Ashili ka agomo, ne yeme o laka epa eka eya gonta me, neta ne cə o laka me ne. Ne yeme o kona epa eka e kona, neta ne cə o kona me ne.”

Oromo o Samariya kawa wore egonegone

²⁵ Ngmende ondo o rosa angmə ka Ashili a nya Mosa wa ere na wa pirkə Yeso, a waya yeme o kedeya kai, na wa pirkə kai na, “Ondobaala, ma ya eya ang cə ebeene o dera o maro?”

²⁶ Na Yeso kabare na, “Angmə Ashili a bena eya? Nannia bo ba laka ai?”

²⁷ Na oromo me kabare na, “ ‘Yeme Ashili Ateokora o,

kale nyong leo, ka legoone leo, ka o rosa o, ka ekeeya o,' o 'Yeme ondooka waya ma'amo ka bo na okpwe o.' "

28 Na Yeso bekaana, "Ba beka a kap, ya nyimi, o yo rabo."

29 Na oromo me ya yeme o særa okpwe wai, na wa pirkæ Yeso na, "Mana ondooka waya ma'amo ka mi?"

30 Na Yeso kabare ka orooka na, "Ondo wa ere a Urushalima a wa ya ale a Yariko, na wa lyæ a taara te akæri orona, na ne embe magogoro ma wai, aa ne ole wai, aa ne baya wai na waya gbwæ.

31 A mana ondo magame ma Ashili waya kala, na wa laka wai, na wa tare daki, a wa kale a wa ba wai.

32 Nyimia ondogole akwilæ Ashili* wa de na wa kale a sara yende kanza.

33 "Malo nyimia na oromo a Samariya waya kala a wa ya ale begere, naaka wa laka wai na wa kone egonegone wai.

34 Nawa ale a wai, na wa kwizæ wai, a wa kare wai makang ka manau, a wa tere rakeze me. Na wa ana wai na wa eke aza kurungzæ, a wa ale ka wai akwilæ a mosa ageng na wa soole wai.

35 Ko sana ara, a wa nya ondo soola akwilæ o Mosa ageng me emate ogole a mora leere, a wa bekaa wai na, wa soole ondoo kono me. E mate me e sawa, ma era kuræ, ang yo aro."

36 Na Yeso pirkæ na, "O laka o, a nyimi aromo taaro name, mana wa wore o bekaana waya ting ondooka akæri ne wobe wai?"

37 Na oromo me bekaana, "Ondo name a wa wore egonegone." Na Yeso bekaa wai na, "Ale ko ye nyimi."

Yeso ka ale akwilæ Marta kaa Mariya

38 Yeso ka atoma kai neya nyimi teweno naname, na ne dukæ kapeng kaa mea ondaye yende ka waya rame ka bezea wai na Marta. Marta me ka emba kai ba akwilæ wai.

39 Marta kaye ka ondo aa dimæ ka beya wai na Mariya, kamea ka cika ting Yeso aka koneze ngmæ aka kaya baala me.

40 A Marta ote okpwe kai ba ogole o sela epaolya, zaa nyimia naka ale ba Yeso naka bekaana, "Ateokora, ota bala epa eka karone kang ka ya ne, ka bayang ka o sele epaolya yende na? Beka kai na ka de ka ka kangkamang."

41 Na Ateokora kabare naka bekaana, "Marta, Marta, ba nara lenyong lo tete aza mayapa cake

42 Epa yende eya aya gera me a bo, Mariya ka Zaka epa o kala o rere, emea ondo wa era wata ama o emba a kai ne."

11

O baala oka Yeso ka eze aza o beya angmæ ka Ashili (Mat 6:9-13; 7:7-11)

* 10:32 10:32 Ondogole akwilæ Ashili Neya abuudu ma Lawi.

¹ Ngmende Yeso ka ya beya angmæ ka Ashili a ara. Malo oka ka mare, na ondo a nyimi atoma a kai wa bekaa kai na, "Ateokora, baala ro nangka teyo beya angmæ ka Ashili, nangka Yohana ka o batisma ka baale ana o tare wai."

² Naka bekaa ne na, "Eeya beya angmæ ka Ashili, e bekaana:

" 'Ate, a monte leze lo a sangsang, a togomo to de a komana ka kuruwæ.

³ Nyaro epaolya o ng-meengme ka o koonang lengme.

⁴ Pisæ madinæ maro, o baale ro nangka teyo pisæ andaaka ne eze ro epa e buru, nangka bo o ezeze.

Tana o baya a te lyæ a nyimi o kedeya ne.' "

⁵ Naka bekaa ne na, "A mana ondo ying waye ka oja, na wa ale a wai a tera lelyaare. A wa bekaana, 'Be-jaa, kopeng agwataka taaro a lyæ.

⁶ Oja ong yende wa suræ a begere na wa japi a me, a mi naana anta ka epa o nya wai ne.'

⁷ "A wiinea oja wai oka wa ya nyimi wata kabare na, 'Tana o gareng ne. Ma samba o pate abuudu a ma tete ka yana ang, ma era anta ama o era kang nyau eyapa ne?'

⁸ Nyimia, eyang baalo ying, waata era ka wa nya oja o wai epaolya aza obena beja

be wai ne, wayo nya wai pate epa eka waya gera me o bena wata wa kona ezæng o gara wai ne.

⁹ "Azaa nyimi eyang beya aying, bosaza na Ashili a yo nya ying, gerza na ara ai eyo cæ, gwarazana buudu a ai a yo pari ying.

¹⁰ Pate ondooka wa bosa, a yo nya wai, pate ondooka wa gera wayo cæ, kanza pate ondooka wa gwara abuudu a yo pari wai.

¹¹ "Mana a nyimi o ying anate, ka o yana wai wa bosa bekwala, a wa nya wai owa?

¹² Na o yana wai wa bosa lengma, a wa nya wai onyakara?

¹³ Ying ana epa e buru, e rose nangka e nyaza ayana ying epa e rere, shebari Ate ying o zaa shili wayo nya obere wai andaaka ne borseze wai."

Legoone le Yeso le kala le Baazabul

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

¹⁴ Yeso kaya za o særæ o bere o buru o nara ngmæ oromo yende. Malo suræ o bere o buru me, na oromo me bora o beya ngmæ, na epame tere aromo me okpwe.

¹⁵ Na ana ondo one bekaana, "Kakama. Baaz-abul*, ogomo mabere ma buru, wa ya wa nya kai legoone lo særæ o bere o buru."

¹⁶ Ana ondo kadeya Yeso, nane bekaa kai na, kaye epa

* 11:15 11:15 Baazabul leze lo leere le ogomo obere o buru

e mole ka rose bena Ashili ya malo ogole o kai.

¹⁷ Yeso ka ka rose madoola mane naka bekaa ne na: "Pate togomo teeka te arnang, teyo caro, aromo akwilə ne arnang akwilə me a yo rizi.

¹⁸ Ogomo o bere o buru wa arnang okpwe wai, togomo te wai yo ya legoone nannia? Ma beka nyimi ko bena e bekaana ka legoone le Baazabul waya ang sərsəzə o bere o buru.

¹⁹ Ma sərsəzə o bere o buru ka legoone le Baazabul, ana o tare o ying sərsəzə ka le mana? Nyimia waaza, ana o tare o ying neya yo core ying angmə me.

²⁰ A ma sərsəzə o bere o buru ka o ara Ashili, na togomo te Ashili te deya ying naname.

²¹ "A were aka ondo legoone, wa babare okpwe wai ka magogoro ma o kara, a wa ende akwilə a wai, okəri wa era awata kwə magogoro ma akwilə wai ne.

²² A ondo kala wai a legoone wa deya a wa zala wai ko kara wayo kala wai, a wa jeka magogoro mo kara maaka wa eke lenyong ne a wa beshe magogoro ma oromo me.

*O kurə obere oburu
(Mat 12:43-45)*

²³ "Ondooka wata ya lendo ka mi ne ondo nyana onnga wai, nyimia ondooka wata kurə ka mi ne, waya bacakara.

²⁴ "Obere o buru wa suraa nyimi oromo, a wa ale a

nyimi o wake a gera ara o teseke. Waata cə ne, a wa bekaana, 'Eyang kurə ara oromo amea ma surə ne.'

²⁵ Wa kurə, wayo mana oromo omea na akwilə ka aya sangsang a eyapa ta rene ne.

²⁶ A wa yo kurə kawa jeke mabere ma buru o sondaare maaka ma kala o bora me ba ara a buru, kane lyə ba oromo me aa ne cikə a nyimi o wai. Nyimia o maare oromo me wayo kala o bora wai o burə."

O kona o leba edang

²⁷ Nangka Yeso kaya beya angmə name, na ondaye yende a nyimi aromo a cak bekaana, "Ondo kona o leba ondaye omea wa ngmengoo aa ba ase a wai."

²⁸ Na Yeso kabare na, "Wa kala a kona o leba andaaka ne kona angmə Ashili ane ezeze ogole ka ai."

*Ana o nyana Ashili
ne bosa o laka ogole Ashili
(Mat 12:38-42)*

²⁹ Nangka aromo me ne wale o gongnga ne, na Yeso bekaana, "Lenna lepeza le burua le. Ne ya yeme a wore ne ogole o Ashili, a era ta wore ne ne sekona Yonana ondo o beya a ngmə ka mawo ma Ashili.

³⁰ Nangka Yonana ogole Ashili waze aromo apeng a Neneba, nyimia mi Kena ka Ashili kaze a wereena.†

³¹ Aya ogong o makeke ma o Sheba wayo era a lengme lo maare kawa beke epa eka wa rose. Ka wa bekaa aromo

† 11:30 11:30 O gole o Jonah ayo cə wai a nyimi Matiyu 12.40

me na neta neeya epa e woma ne. Aza o bena wa deya awa suri a macangcang ka wa kone o rosa ogomo Suleimanu. A nannamena, ondooka wa kala Suleimanu ya arakaana pate ka nyimi eta e kona kai ne.

³² Aromo apeng Neneba neyo itə a lengme lo maare kale peza le wereena kane nyane o rizi one. Ka ne kuri ara Ashili a were e ka Yonana ka baale ne ngmə Ashili, a nannamena ondooka wa kala Yonana ya arakana na eta e kurə Ashili ne.

O baala Yeso wa nyaza masanto

(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Ondo wa era wata diki biru be masanto a wa eke ara aka wayo baasa beene, koonna wa pate be ka oso ne. Wayo eke ara a zaati, adorana andaaka neya lyəzə akwilə me ane laka masanto.

³⁴ Liizi le oromo leya na masanto ma lepung le wai. A yizi au aya ka edang, lepung lo a pate yo ya ka masanto. A yizi me a ta rera ne, lepung lo a pate yo ya ka maring

³⁵ Soleke na, kana masanto maaka maya ying maringnga mai ne ma lenyong.

³⁶ Azaa nyimi, nyimi lenyong lo leya ka masanto, lepung lo a pate masantoa yoza, a ara maring tozene ne, pate le leyo ya masanto, nangka masanto ma beru ezeze masanto a bo.”

Yeso ka zurki ana o baala angmə

aka Ashili a nya Mosa

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

³⁷ Nangka Yeso ka mare o beya ngmə ka aromo, na oParisa yende bose kai kane ale a lya epaolya ba akwilə wai. Na Yeso kabare o ale naka cikə ara o lyeeze epaolya me.

³⁸ Na oParisa me, nangka wa laka Yeso aka ta ka kwizə taara zongka ka bore o lya epaolya ne,[‡] na epame itə a wai ba lenyong.

³⁹ Na Ateokora bekaa wai na, “Lakai, ying maParisa e kpwizizi malo o poto a ka oso, a nyimi me ka madinə, e pena ka o nyalang ka epa e buru.

⁴⁰ Ying a rara. Ondo oka wa eze malo wa ya wa eze nyimi lenyong kanza sang?

⁴¹ Nyana andaaka ne dere epa eka eya nyimi oso me, e keeya yo ya ying ba sangsang.

⁴² “E lyə udi ying maParisa, e nyaza Ashili oyende ba nyimi be tuuru e leto, egweng kaa kombela mananggo, a e nyana o eza e epa eka eya kapo kanza ko yeme Ashili. Eeyo eza o maare ka waya o yeme Ashili zora o baya o bora ka waye ka edang.

⁴³ “E lyə udi ying maParisa ana okpwe o gong, ying naana e yeme tora to ciisə te moole a nyimi o dandaro gwarzanang maYahuda

[‡] 11:38 11:38 O kwizə taara nyimia maYahuda ezeze zongka ne lye epaolya

e kang yeme makoo ara eja-mane.

⁴⁴ “E lyə udi, e rere o yangga na macau maaka ma wilə e kang burə na a nyimi macau mame, ka aromo itəzə ne ane ta rosa ne.”

⁴⁵ Na ondo a nyimi ana o rosa ngmə aka Ashili a nya Mosa wa kabare na, “Ondo o baala, ba beka nyimi, a ba lyə mainu maro kanza.”

⁴⁶ Na Yeso kabare na, “Ying ma kanza e lyə udi ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa. E anza aromo magogoro ma dengdeng ka deketea ne anza aza angmə aka Ashili a nya Mosa o poba oya. Aying ka topkwe to ying e era eta kangkama ne ko ka lebo le yende ne.

⁴⁷ “E lyə udi, ka e ezeze nangka magonggong ma ying eze, o sooza macau ma ana o beya a ngmə ka mawo ma Ashili, kanza magonggong ma ying neya ne wonze ne.

⁴⁸ Ying a tokpwe to ying e wore o bena e kabare ka epa eka magonggong ma ying ne eze. Ne wonze ana o beya a ngmə ka mawo ma Ashili aying e sooze ne macauŋ.

⁴⁹ Azaa nyimi, Ashili ba nyimi o rosa ai a bekaana, ‘Eyang tonga ne ana o beya a ngmə ka mawo ma Ashili ka atoma Yeso, neyo wonga na ondo one, ane gəəzə na ondo.’

⁵⁰ Aza nyimi, aromo tomore toona neyo ana

manyau ma ra aburu a pate ana o beya a ngmə ka mawo ma Ashili ka a wongze o era o bora lerambo le Ashili.

⁵¹ O era bora ka ma nyau ma Habila a deya a ma nyau ma Zakariya,* oka a wong a tera ara a sangsang Ashili ka ara o kala be sangsang a Ashili. Eeye, eyang baalo ying, aromo tomore toona neyo ana madinə mame ba pat.

⁵² “E lyə udi ying ana o rosa angmə aka Ashili a nya Mosa, eta rosa Ashili ne a ekang dame ana o yeme o rosa me orona, e samba o jeka epa mo pari abuudu o rosa. Ying a topkwe to ying eta e lyə ne, aying e kang nara andaaka neya lyəzə.”

⁵³ Nangka Yeso ka baya arakaname, na maParisa ka ana baala angmə aka Ashili a nya Mosa ne bore o nyana kai ba jəng ane gare kai ka bepirə,

⁵⁴ adorana ne laka o rizi o kai aza e epa eka ka yo beka.

12

Yeso ka zoole ana o tare o kai

(Mat 10:26-27)

¹ Aya za a nyimi na aromo a cake gwarnang ara yende na ara sau ne. Na ogongnga one oteze nane itəzə ba tokpwe tone. Na Yeso bore bekaa na o tare o kai na, “Ezana a sauwo ko yisti o maParisa, omea ne rendeze aromoa ka wai belle.

§ 11:48 11:48 A sanga samba ne kauze macau wa neta ne sozea nangka ezeze nanname na ne * 11:51 11:51 Aya eke o ululu ara o bosaza Ashili ara kaana

² Eyapa tarene ko pate ka ato pari ne, eyapa tarene ko baasa ka Ashili ta rosa ene kanza.

³ Za nyimi, pate epa eka aromo ne beka suk, a yo kona e oyangga, kanza epa eka ebeya a teto ta aromo a nyimi o todo, a yo beya o yangga nangka komana yo kona.

Ondooka ayo kona boome be wai
(Mat 10:28-31)

⁴ “Ying aja ang, eyang baala o ying, tane kone boome be andaaka ne wonze lepong, malo nyimi ne era ne ta ama o ye eyapa kanza ne.

⁵ Baya na ang bele ying ondooka eyo kona boome be wai: Kona na boome be Ashili, ondooka malo wonga lepong, waye ka o bare o tare oromo ola. Ang bekaa ying epeng e me, wa gwara e kona boome be wai.

⁶ E rosa obena e era e lishi e bangbako esu ba zaa emamate leere na? Pate ka nyimi Ashili ta a winə ka ondo a nyimi one ne.

⁷ Konana, Ashili rosa pate ogongnga sekpwe seeka seya tokpwe to ying. Nyimia waaza, tane kone boome ne. E kala e bangbako a cake e keeya.

Mat 10:32-33; 12:32 10:19-20

⁸ “Eyang baala o ying, pate ondooka wa kabare ka mi a begeshe be aromo, mi ma eyang kabare ka wai a begeshe be otoma Ashili odera lepong.

⁹ Ondooka wa sanggang o rosa ong a begeshe be aromo, mima eyang sanggang o rosa wai a begeshe ba Atoma surə a zaa shili.

¹⁰ Pate ondooka wa beya angmə aburu aza Kena ka Oromo, Ashili yo kwizə madinə ma angmə me, a pate ondooka wa tambo aza obere Ashili, Ashili to kwizə madinə ma angmə me ne.

¹¹ “A deya ka ying a madandaro ma o gwarzanang maYahuda ka core angmə aza o ying, ka ana togomo, ka ana obeka kone, tane zitə aza nangka eyo səərə tokpwe to ying ne kona aza epa o bekaa ne.

¹² Aza nyimi o bere orere Ashili wayo baala ying epa eka eyo beka a were name.”

Angmə a gerpo aza ondo cə ka waye kale rara

¹³ Na ondo a nyimi aromo beka kai na, “Ondo baala, beka ondo a izi ong kawa are ro epa eka ate aro wa gbwi a wa baya ro ka e.”

¹⁴ Na Yeso kabare naka bekaana, “Oja ong, mana wa nyang togomo to cora angmə ying ka eyang ara magogoro ma ying?”

¹⁵ Naka bele aromo me na, “Konana. Eza na a sauwo ka o kombela o berendo, ocə magogoro ma oromo ba cake, waya ta ote ka wa cə ebeene o dera omaro ne.”

¹⁶ Aka bele ne angmə a gerpo yende, “Aye oromo yende ka waye ka ocə a səərə epaolya a cake.

17 Nawa bore madoola a lenyong le wai na, 'Engta ka aro eke epaolya a cake ka ma cə ara ang ne, eya eyang ya naname?'

18 "Nawa beka okpwe wai na, 'Nanname eng rosa epa oya. Eyang posa abenga ang, ang kang sowa a moole moole, kang kare epaolya na a maacə, ka magogoro mang pate a nyimi me.

19 Eng kang beka okpwe ong na, "Ahah, nanname oye ka epaolya a cake mame mayo rabo, oyo ya shenai a lyame, baya o teseke, o lye, o se, o kona oleba o." '

20 "Na Ashili beka a wai na, 'Bo orara. A nyimi lelyaare leena oya gbwa. Magogoro mana a ba kurə okpwe o, mayo itə ma mana?'

21 "Na Yeso maare angmə ko bekaana, 'Wayo itə nyimi ka pate ondooka wa kurə magogoro a cake ma okpwe wai, a begeshe Ashili wata ka eyapa ne.' "

Tane gare tokpwe to ying ka madoola ne

22 Na Yeso bekaa na o tare a kai na, "Aza nyimi, eyang bekaa ying tana e eze madoola aza epa eka eyo lya ka madibi maaka eyo amba apung aying ne.

23 Ebene oromo kala epaolya, a lepong le oromo kala magogoro mo amba.

24 Lakana egorogoro, neta waleze ebelo ne, ne ta senda ne, ne ta ka bengane shebari kagoropate ne. A pate ka nyimi, Ashili nyaza ne epa o

lya. Rosa na e kala engmeng edang.

25 Mana a nyimi o ying aza madoola ma wai, wa era a wa waleke tomoro to wai ne?

26 Nangka eta ama oya epa e baate na ne, eyaka e ya doola o dangare me?

27 "Laka nangka eburu gongze, ne ta gole ne, ne ta sowa eyapa ne, ne ta dozaza madibi ne, pate ka nyimi eyang bele o ying, Ogomo Suleimanu ka ocə a wai, wata wa tukə amba madibi ma rere mo kala beburu be yende ne.

28 Ashili a ambaza mawake magogoro ma rere, mamea ayo gonta o ngmeengme, a leere a ese mai ola, shebari ying, eya wa era awata nya ying ne, eyaka e ta eke lenyong Ashili ne?

29 Tane oteze lenyong le ying aza ogera epa ka eyo lya ko sa ne, kane gare topkwe to ying aza e ne.

30 Aromo aka ne ta rosa Ashili ne a lerambo legoone, ne kanazang ba gera magogoro mana. Ying Ate o ying rose na eya yeme me.

31 Eke na lenyong leying a togomo to Ashili, Ashili yo nya ying pate magogoro maana.

Obaala aza o eza le'eke aza shili

32 "Tana e kone boome ne ying ana o tare ong ka eta gongnga ne, aza obena ate aying ya kona leba o nya o ying ocikə a nyimi togomo te wai.

33 Lisə na epa eka ezene ka e nya ana o dera emate me. E

babare tokpwe to ying le'eke leeka le to caro ne, ocə omea wato maro ne ba shili. Ara a ka okəri wa era awata ama okpwə me ne, ka ra aka egau ne era neta sheke ne.

³⁴ Ara a ka ocə o zene, arame lenyong lo zene kanza.

O cikə aza o enda

³⁵ "Cikə na e gonte ra zak, tane lambi eru masanto maying ne.

³⁶ Na azara amea neya enda Ateokora one a wa surə a ozənggə o amare. Wa kurə kawa gware abuudu, aa ne pari wai a saseya.

³⁷ Eyang baalo ying e peng me, wayo itə epa o zanta azara amea Ateokora wa deya wayo mana ne ane ta ne umə ne. Eyang belo ying, wayo lopa o dibi wai o gong, a wa bekaa ne kane cikə aro lye epaolya, wayo tare ne a yeyende a wa nyaza ne epaolya.

³⁸ Wayo itə epa e lebo ka azara name ka Ateokora wa deya ba tera lelyaare na o sana ara a wa mana ne ba zo enda wai.

³⁹ Eyang yeme e rose o bena ate akwilə waa rosa a were aka o kari ya deya, wayo cikə ko enda awata kabare okəri wa lyə kawa eze bekəri akwilə me ne.

⁴⁰ Ying ma cikəna ko enda koonang a were, o bena Kena ka oromo kaya deya a were aka ato rosa ne ko ba baate."

Ozara edang kaa o dera edang

⁴¹ Na Biturusu pirkə na, "Ateokora angmə gerpo na a

ba beka aza aro na, ka ko-mana mei?"

⁴² Na Ateokora kabare wai na, "Mana ozara name on-dooka a kabare ka wai a wa kang ya ko rosa? Waya ome ateokora wai yo beka wai na wa ende akwilə wai, a wa kang nya o dangare azara me epaolya a were aka a kedeya. Ebelo ozara name Ateokora wa ale a wa baya wai ka akwilə ka azara, kawa nyaza ne epaolya a were e ka wa gwara, na wa ya nyimi.

⁴³ Wayo rera ozara name a Ateokora wai wa deya a wa mana wai a eza nyimi.

⁴⁴ Eyang bele oying epeng me, wayo ote ozara name kawa itə ondo soola magogoro ma wai apat.

⁴⁵ A ozara name wa beka a lenyong le wai na, 'Ateokora ong wata dusung deya ne,' azaa nyimia wa bora o olaza odanggare azara me andaleme ka andaye, kanza a wa taru a lyelyeza ko sosoza ka nyimia madoola wilə a wai.

⁴⁶ Ateokora ozara name wayo deya a lengme leeka ozara me wata madoola ma nyimi ne, a were e ka wata rosa ne kanza. Ateokora me wayo ola wai a jəng a wa turki wai a nyimi andaaka ne nyano kabare ka Ashili.

⁴⁷ "Ozara ome a wa rose epa eka ateokora wai wa ya yeme a wa eze, awata babarono o deya ateokora ne na wa ta kang eza epaame a beka a wai ne, a yo ola ozara name a jəng.

⁴⁸ Ozara o me wata rose epa eka ateokora wai waya

yeme a wa eze ne, na wa eze epa eka e bare a ole wai, a yo ola wai a baate. Pate on-dooka a nya wai epa ecake, a yo gera epa ecake a wai. Ondooka a eke wai aza epa egong, a yo gera epa egong ba wai.

Angmā a Yeso a yo deya ka o arzanang tokpwe

⁴⁹ “Ma deya kang diki ola ba nyimi lerambo le Ashili. O yeme ongnga aiya a samba oromboke me.

⁵⁰ Eyang ko batisma o zitə, omea a yo ezang, lenyong leng leto tete ne sena a ezing wai.

⁵¹ Eya gonta na ma deya lerambo le Ashili ka komana cikə a cammo na? Ko ba baate, eyang belo ying, ma deya adorana e arasannang a tokpwe to ying.

⁵² Epa eka e bora o ngmeengme, a nyimi akwilə yende aromo esu neyo arnang ka leere, aromo taaro neyo nyalang ka aromo leere, aromo leere neyo nyalang ka aromo taaro.

⁵³ Ate yo nyana kena ka wai, a kena kanza kayo nyana ate a kai. Iini yo nyana kagala ka wai, a kagala kanza ka yo nyana iini kai. Ondawa wayo nyana ogiri wai, ogiri kanza wayo nyana ondawa wai.”

Yeso ka beka aromo na ne cikə ko rosa a were

⁵⁴ Yeso ka beka aromo a cake me na, “E laka mawere a ma era a kulu araaka ongme taaru ne e bekaana, ‘Ulyə yo ngmeza,’ a wa dato ngmeza.

⁵⁵ Kanza e kono bere o sara o guri wa era, e bekaana, ‘A yo kona a huuwu,’ a wa dato ya nyimi.

⁵⁶ Ying ana o renda aromo. E ama orosa epa ka eya ale deze ka zaa shili. Eya ka eta ama obeka eyapa azaa were na ne?

⁵⁷ “Eyaka eta e laka osawa o ying aza epa erere ne?

⁵⁸ Ondo wa raro aro cora angmə cə ko laka a ebabara e tata orona, ba nyana e babare, a wa yo ale ka bo ara ondo cora angmə. Ondo o cora ngmə kanza wayo taro a nyimi aro teesa aromo.

⁵⁹ Eyang belo o, ba era o ta surə arame ne seeka ba are apat epa eka a core na o are, bemate be yende ato kenə ne.”

13

O kurə Ashili waya kala o leba

¹ A kap a were name aromo yende ka neya rame, nane beke Yeso angmə aza aromo yende o makeke ma o Galili ka Ogomo Bilatus wa ote na wonze ne, a were aka neya cora Ashili emande e lebera. Na ma nyau mane sakalnang ka ma emande eka neya cora Ashili me.

² Na Yeso kabare ne na, “Eya madoola ma o bekaana aromo o Galili ka a wonze neya kala a madinə o gwaara ka o dangare one a Galili me na?

³ Nyimia tazane. Eyang bele oying, eta kurə Ashili ne, pate o ying kanza eyo gbwizə a madinə maying.

⁴ Nyimia kanza ang bele ying angmə yende, aromo betuuru ko riiru name ka odo o eo wa noke ne a kapeng ka Siluwanu, eya gonta o bekaana ne kala o dangare aromo a Urushalima a madinə na?

⁵ Nyimia tazane. Eyang bele oying, eeta kurə Ashili ne, pate o ying kanza eyo gbwizə a madinə maying.”

⁶ Na Yeso bele ne angmə a gerpo adorana ne kuri a Ashili obena, “Oromo waye ka uti o nyaza ayana ara a wai, na wa ale a gera ayana uti me, nyimia wata wa cə eyapa ne.

⁷ Nawa bekaa ondo o soola ara ame na, ‘Laka, ong-meengme shenai she taaro naana eyang deesa a gera ayana o saya na anta ma cə eyapa ne. Genda wai. Eyaka wa wobe ara?’

⁸ “Na ondo o soola ara ame kabare na, ‘Ondoogong baya wai o lenai le yende belle, eyang kawa o ringgari o ting me ang kare o gutu ne.

⁹ Wa kare ayana a lenai le o deya a baya wai. Wata kare ayana ne, a gende wai.’ ”

Yeso ka womza ka gədə kandaye

¹⁰ A lengme lo teseke ka o bosa a Ashili, Yeso kaya baala a madandaro ma o gwarzanang maYahuda.

¹¹ A kandaye ka yende ka gədə kaya araame ka o bere o buru wa tabe kai o shenai betuuru ka o riiru. A wa pota kai naka yeng a guulə.

¹² Nangka Yeso ka laka kai, naka rare kai na ka deya izi

aka bekaa kai na, “Kandaye, eyang arau ka o kono o.”

¹³ Naka eke o ara o kai azaa kandaye kame, ba saseya naka naakarnə aka saba Ashili.

¹⁴ Na ondoogong o dandaro gwarzanang maYahuda kone o burə aza o bena Yeso ka womza kai a lengme lo teseke ka o bosa a Ashili, na wa beke aromo ka neya rame na, “Shengme o taashe zene seeka se gwara a gole ne. Aza nyimi, deesa na a shengme se me a yo womza ying bangka lengme lo teseke ka o bosa a Ashili.”

¹⁵ Na Yeso kabare na, “Ying ana o rendaza aromo. Mana a nyimi o ying wata dingəzə bena belome ka kurunə ka wai a lengme lo teseke a wa ale ka ne ara o sa manyi ne?

¹⁶ Waya kandaye kaana kagala ka akora Ibraheng ka ogomo o bere o buru wa tera kai o shenai betuuru ko riiru, wata gwara a womza kai a lengme lo teseke ka o bosa Ashili maYahuda ne na?”

¹⁷ Nangka ka beke nyimi, na pate ana o nyana kai nane kone ezəng, o dangare aromo a pate ne zante ka ogole o Ashili oka ka ya eza me.

Marooka ma gerpo aza to-gomo te Ashili

¹⁸ Na Yeso pirkə na, “Nania togomo te Ashili ze? Ma era ang kedeya te ka eya? Na aromo ka neyo waala o kabareze ka Ashili na?

¹⁹ Teya baate-baatea na eyo o mustad, emea oromo jeke kawa kpweene ara a

wai. Na e gong a e itə uti, na engmeng sooze todo e bana me, nyimia aromo neyo waale o kabareze ka Ashili ne."

²⁰ Na Yeso kang pirkə na, "Ma era ang kedeya togomo te Ashili ka eya?"

²¹ Waye na o yisti o baate oka kandaye ka yende ka jeka naka rəkə ka ma'ena ma o alakama ma cake. Nyimia ma'ena ma o alakama ma gwarnang ka ma o yisti me ka ma biizi ama pene epa emea a kare mai ne ka ma dukə kuruwə."

Nyāmələnə na ke lyə a togomo te Ashili

²² Na Yeso kale a topeng to moole ka to eeno, aka baale aromo orona kai o ale a Urushalima.

²³ Na ondo pirkə kai na, "Ateokora, aromo a baate Ashili a yo boza na?"

Na Yeso bekaa ne na,

²⁴ "Waleke na o nyāmələnə ne adorana e lyə abuudu ocə ebeene o dera o maro ka aya seto, aza o bekaana aromo a cake neyo gera o lyə a neto ama o lyə me ne.

²⁵ Ate akwilə me wa era kawa pate abuudu, eyo itə o yangga e gware kale bose na, 'Ate akwilə pari ro abuudu.'

"Wayo kabare na, 'Anta rosa ying ne, anta kang rosa araaka e surine ne.'

²⁶ "Aranamea eyo bekaana, 'Te lye a te se ka bo, a ba dato baala a marona ma peng aro.'

²⁷ "A wa kabare ne na, 'Ying ana ra a buru, anta rosa

ying ne shebari araaka e suri ne, arnang na ka mi.'

²⁸ "A were aka e laka Ibraheng, Ishaku, Yakub ka pate ana o beya a ngmə ka mawo ma Ashili a nyimi togomo te a Ashili, aying a yo tare ying o yangga, eyo ruuzi ka o nonza ongəmə a saname.

²⁹ Aromo neyo deesa ane susi dizi ka aza, ka sara o re ka o guri, ane cikə ara o kona o leba a togomo te Ashili.

³⁰ Konana, andaaka neya ana o maare neya yo itə ana o bora, ana o bora kanza neyo itə ana o maare."

Yeso ka kone o burə aromo a Urushalima

³¹ A were name na ma-Parisa ma yende deye ara Yeso ane bekaa kai na, "Era o baya arakana ka o ale a ara. Ogomo Hiridus ya yeme o wonga o."

³² Naka bekaa ne na, "Ale na ka e bekaa o ogana ara buru name na, o ng-meengme ka leere eyang sərsəzə o bere o buru, ang wonze aromo, a lengme lo taaro ang maare ogole ong.

³³ Pate ka nyimi eyang lya izi ka teweno teng o ng-meengme ka leere ka ng-mena, wata gwara ondo o beya a ngmə ka mawo ma Ashili wa gbwi a ara ne sena ba Urushalima.

³⁴ "Ying aromo Urushalima, Urushalima, ana o womza ana o beya a ngmə ka mawo ma Ashili, ana o tarangaza ka cale andaaka a tonza ne aying. Ma rabo a gera nangka eyang kurki a aromo aying ara yende,

nangka ka tokoro shende ayana kai a mabeko ka ka ende ne. Na e nyana pat.

³⁵ Laka, a yo baya apeng aying makansəng zora ondo o enda. Eyang beya ying, eto kang lakang ne seeka e bekaana, 'Ondo kona leba ondo deya a nyimi legoone le Ashili.' "

14

O boza ebeene a koonang lengme waya kala o rera

¹ A lengme lo teseke ka o bosa Ashili o maYahuda le yende, a Yeso ka ale a lya epaolya akwilə a ondo o gong o maParisa, na aromo kare kai yizi a dongdong.

² Ating kai, ondo wa zene ka tobona ka taara te wai te bizizi.

³ Na Yeso pirkə maParisa ka ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa na, "Angmə aka Ashili a nya Mosa a kabare o womza aromo a lengme lo teseke ka o bosa Ashili na, nyimia taza ne?"

⁴ Nane kome a set. A Yeso eke ondo o kono me taara, aka womza wai, aka bekaa wai na wa ale.

⁵ Malo nyimi na Yeso pirkə aromo me na, "Ondo oying waya ka kena, koona ka o rungza, a ka kala a le'o a lengme lo teseke ka o bosa Ashili le maYahuda eyo səərə wai a saseya sang?"

⁶ Nane dera epa o beka.

O baala o Yeso aza o nata okpwe

⁷ Nangka Yeso ka laka o bekaana ageng ne Zaka ara o cikə a woma o gwarnang ara o lya epaolya. Arakanamea ka beke ne lesau na,

⁸ "Ondo wa bele ying ozənggə o ana ondaye osau, tana e ale ka e zake ara o cikə a zake ne, ba eza a bele ondo kanza kawa kala ying o gongnga.

⁹ Ondo kala o wa deya, a yo deya ka bekaa bo na, 'Era ka o nya wai ara o cikə au.' O ale ka o gere ara o cikə a baate, aya nyimi oyo kona ezəng.

¹⁰ A rareo ara o lya epaolya, gera ara o cikə a baate, ondooka wa rare o wa deya, a wa yo bekaa bo na, 'Oja, ale ka o cikə ara a zake.' Arakaname a yo zalarau a izi andaaka a bele ne gwarnang ome.

¹¹ Pate ondooka wa ara okpwe o wai, Ashili a yo jipərə wai, a ondooka wa nata okpwe wai Ashili a yo ara wai."

¹² Na Yeso bekaa oParisa oka wa rare kai ara o lya epaolya na, "Ba ya rare aromo a lya epaolya, tana o rare aja au, arone au, ana akwilə au, ka ana emate ne. Ba ya nyimi neema neyo rareo, ka ne areo a ngmende.

¹³ Ba ya rare aromo ba lya epaolya, rare ana o dera ocə, ka gədə, ka andaaka sara yende a gbwə ane, a arə,

¹⁴ a Ashili a yo nyau o kona o leba. Bekazo be andaana ka ba rare, ne era neta arau ne, seena Ashili ka aye ne a yo arau a lengme le o ara ana o dera madinə."

*Angmā a gerpo aza be
rara be Ashili
o lyā a togomo te ai*

15 Ka o kona nyimi, ondo a nyimi andaaka neya lya epaolya ka kai bekaana, "Ondo kona o leba ondooka wayo lya epaolya a were ozənggə o togomo te Ashili."

16 Na Yeso kabare wai ka angmā a gerpo na, "Ondo wa zene kawa sele epaolya ba cake, na wa kang rare aromo ba lyame."

17 Nangka a were o lya epaolya me aye, na wa tong ozara wai kawa rare andaaka a bele ne na, 'Deyana, epaolya e yenga.'

18 "Na komana one wa tong ka orooka o dera edang o nara wai o ale ara o lya epaolya me. Ondo bora bekaana, 'Ang surə emba ara, eyang ale kang laka ai, aza nyimi anta cə o deya ne.'

19 "A ondo bekaana, 'Ang surə a emba ena elome be-tuuru ogole abara*, ang ya orona o ale kang kedeya ne.'

20 "Ondo kanza wa bekaana, 'Ang surə a ana ondaye osau, anta cə o deya ara o lya epaolya me ne.'

21 "Na ozara me wa kuri na wa bekaa ate akwilə wai pate epa eka a bekaa wai. Na lenyong le ate akwilə me caro. Na wa bekaa ozara wai me na, 'Ale ba saseya a nyimi marona ma moole ka ma eeno apeng ame. Ka o kurki ana o dera, ana o zəngtə, ka arə, ka andaaka taara tene te

gbwə a sara yende, ka o de ka ne arakaana.'

22 "Malo nyimi na ozara me kuri a wa bekaana, 'Ate akwilə, epa eka ba bekaa a mara o eza me, pate ka nyimi tera to cikə tata zora aromo.'

23 Na ate akwilə bekaa ozara me na, "Ale a nyimi marona ma malo apeng, ka o kurki aromo kane de, adoraana akwilə me a pene."

24 Eyang baala oying, ondo ta zene ba nyimi andaaka a rare o bora ka wayo lya epaolya emea a sele ne."

O tare o Yeso wa pobe

25 Nangka aromo a cake neya tarea Yeso, naka ring-garnu aka bekaa ne na,

26 "Pate ondooka waya yeme o tare ong, awata yemeng o kala ate a wai, ka iini o wai, ka ondaye wai, ka yana wai, ka arone wai andaleme ka andaye. Kanza ka okpwe wai ne, wata bare a wa itə ondo tare ong ne."

27 Kanza nyimia pate ondooka waata ana uti o gbwə o wai a wa tareng ne, wa era wata ama o itə ondo tare ong ne."

28 "A ondo o ying waya yeme o sowa odo o eo, wayo cikə suri a wa bale nangka wayo wonga emate aza o sowa odo o eo me, tana wa bore o sowa zora o ya nyimi emate sau wai ne."

29 Wa bora sowa odo o eo me, kawa ta ama o mara me ne, komana wa laka nyimi a wayo zoza wai,

* **14:19 14:19** Ena e lome abara ka a tese ne a abo kane eze abara ane windi sezana soo wale ebelo.

³⁰ ane beyana, 'Ondo ona wa bora o sowa odo o eo na wa ta wa ama o mara me ne.'

³¹ "Nyimia kanza ogomo waya ale a kara ka ogomo yende. Wa gwara o bekaana wa cikə a wa soleke aromo magu betuuru, ne era ne eze o kara ka aromo magu tuuru leere na?

³² Wato ama ne, wayo tonga ana ondo ogomo omea neya gwarnang a kara ka wai a wa tata a macangcang kawa gere o cikə o cammo.

³³ Nyimia kanza, pate on-dooka wata cikə a wa bale epa eka eya malo o tare ong ne a wa baya e keeya emea waye ka ene, wa era wata itə ondo tare ong ne.

³⁴ "Ogalu lento, wa arnang ka o lento wai, ara wiinia ka ote wai kawa kang lento?

³⁵ Wa era wata kang eza okang eyapa ne, soona a oke wai, nyimia wayo za, on-dooka wata cikə a wa bale epa eka e tare malo o tare ong ne.

"Ekena teto epa eka eya konaza ne."

15

Angmə a gerpo aza omande o peng ka wa wili

¹ Nangka ana o eesa emate makeke ka ana madinə ne de kane kone Yeso aka ya baala.

² Na maParisa ka ana o baala ngmə aka Ashili a nya Mosa, ne bore agbwero na, "Karomo kaana ka itə kaja

kana madinə nangka kaya lya epaolya kaa ne."

³ Na Yeso bele ne angmə a gerpo na,

⁴ "A mana a ondo o ying waye ka emande e peng lewinu naka yende wili. A wata baya e tuuru torai ka o torai ara o lya mawake, a wa ale kawa gere kayende kamea ka wilə seeka wa cə kai sang?

⁵ A wa cə kai, a wa kone o leba, a wa ana kai o gagaru

⁶ a wa ale ka kai ak-wilə. A wa rare ejaa wai, ka andaame ne cikə legwa ka wai, a wa bekaana, 'Kangkamanna o kona o leba aza kamande kapeng ka kaa wilə na ma cə kai.'

⁷ Eyang baale o ying, nyimia a yo kona o leba a cake azaa shili azaa ondo madinə oyende kawa kuri ara Ashili, kawa kala aromo tuuru torai ko torai ka ne ta ne laka edang o kurə a Ashili ne.

Angmə a gerpo aza emate eka e wilə

⁸ "A mana ondaye waye ka emate eyo emate betuuru*, na be yende wili, wayo diki beru be masanto, a wa beshe akwilə me, a wa eke oto a soola me kawa zenga wa cə.

⁹ Wa cə be, a wa kurki ejaa wai, ka andaame ne cikə legwa, a wa bekaana, 'Kankamang na o kona o leba, nangka ma cə bemate beng beeka be wilə.'

¹⁰ Eyang baale o ying, nyimia a Ashili ka atoma ai o

* **15:8 15:8** A leleng le maHelena o drachma yende waya emate ogole o lengme le yende. Eya emate ka a beka eya na emate ogole a mora betuuru.

zaa shili neya za o zanta, a were aka ondo madinā wa kurā ara Ashili.”

Angmā gerpo azaa kena ka o wili ka a cə kai

¹¹ Na Yeso lya izi ka o beya angmā a gerpo na, “Oromo yende wa zene ka waye ka ayana a lome a leere.

¹² Na kabaate kame beka ate ane na, ‘Ate, nyang bengmā beng a nyimia akwilā na.’ Na ate me are komana one bengmā be wai.

¹³ “Malo nyimi a ta a rabo maleo ne, na kena kabaate kame shende pate epa eka a nya kai aa ka baya akwilā me. Naka ale a makeke ma yende ma macangcang. A sanamea ka ale naka wilərə ocə o kai a pate a lya o bere zora epa edang.

¹⁴ Malo omea ka mare keeya ka ka zene, na e komo e gong e lyə a makeke mame, na kena kame lyə nyimi o dera maleo.

¹⁵ Naka ale a gera ogole o eza ara oromo yende a nyimi makeke mame, na oromo me turki kai a gole ara e dembashe e akwilā† e wai, aza o bekaana ka ka soole ne aka nyaza ne epaolya.

¹⁶ Aza o burə ekomo ka e meke kai, naka gere o lya mabutu mamea e dembashe e akwilā neya lyame, na ondo ta nya kai ne.

¹⁷ “Nangka ka kuri a madoola ma woma, naka bekaana, ‘Eya eena eeyang eza me? Azara ate ang neye ka epaolya kane ta rosa epa

o eza ka ee ne, a mi naana ba gbwə ka e komo.

¹⁸ Eyang era kang kuri ba ra ate ang, kang bekaa wai na, Ate, ma ya madinā ara Ashili, a ma wilə ara au kanza.

¹⁹ Nannamena anta bare a kang rarang na kena kau ne. Kuriyang kang itə na oyende a nyimia na o ezaza oo ogole.’

²⁰ Naka ere aka meke orona o kurā ara ate a kai.

“Aka tata a macangcang, na ate a kai laka kai, na wa rose kai, a wa kone egone-gone kai, nyimia na wa song a wa ale ara a kai, na wa meke kena kame a wa kang gambare kai.

²¹ “Na kena kame bekaana, ‘Ate, ma ya madinā ara Ashili a ma wilə a bo kanza. Nannamena anta bare a kang rarenna kena kau ne.’

²² “A nyimi o zanta na ate me rare azara akwilə o wai na wa bekaana, ‘Yangkanna na ka ede ka o dibi o rere ka e amba kai. E amba kai becapa a lebo ka tekakau a tobona.‡

²³ A e de ka bena be mole benname ka core, ka lye a zante.

²⁴ Aza o bekaana kena kaana kakang, mashe bena kagbwi na kakang kurə, mashe bena ka wili na a kang cə kai.’ Nane zante maleo.

²⁵ “A were name, kena ka wai ka gong kamea ka ale ara, a ka ya za o kurə akwilə. Nangka ka amara ka akwilə, aaka kone aya gwara o guu-lung ka o yowa leera.

† 15:15 15:15 E dembashe eya a rareze ka e Hausa na alade. ‡ 15:22 15:22 O wore o bena ate me wa emba kai.

²⁶ Na ka rare ozara akwilə me oyende, na ka pirkə wai epa eka eya za o ale.

²⁷ Na ozara me bekaana, 'Ondadimə o waya wa deya, waya ate au wa ote na a core bena be mole beena, aza o bekaana ondadimə o me wa kurə akwilə zak.'

²⁸ "Ka o kona nyimi na ondaazi me kone o burə cak, a wa nyana o lyə akwilə. Na ate ane suri na wa nya wai angmə a wa bose wai na wa lyə nyimi akwilə.

²⁹ Na wa kabare ate wai na, 'Lakai. A nyimi shenai sheena, ma ezau ogole na ozara, anta ma tukə nyana epa eka ba tukə bekaana ang ye ne. Pate ka nyimi ota tukə nya ong kabanaa kamande kang rare ejaa ang kate deya te lye a te eze ozənggə ne ma.

³⁰ A nangka kena kaana kakau kamea ka ale naka wilərə ocə kai aza andaye o cikə okpwe one, ka kurə, ba core kai bena be mole beeme.'

³¹ "Na ate me bekaa kai na, 'Kena kang, teye legwa ka bo koonang lengme pate epa eka ang zene a ewa e.

³² A epa e rere e obekaana te zanta, a te cə lenyong lee sano, aza o bekaana orone o oona tese bena wa gbwi na nannamena wa kurə, tese bena wa wili na a cə wai.' "

16

*Angmə a gerpo aza ondo o soola ocə
ate akwilə o wai*

¹ Yeso ka bele atoma kai angmə a gerpo na, "Ondo wa zene oka waye ka ocə ka

ondo soola ocə o wai ka a ana wai angmə na wa kpwezizi ocə ate akwilə me.

² Na ate akwilə me rare ondo soola me a wa pirkə wai na, 'Eya eyang konaza me aza au? Nyang kazo ekeeya aza ogole o, oto kang itə ondo soola ocə ong ne.'

³ "Na ondo soola me beke a lenyong le wai na, 'Ate akwilə ong ya tarangga ong ara ogole, eya eyang yame? Mi naana anta ama ogole le-goone ne, ang kang ya ka ezəng e lebose.

⁴ Ang rose epa eka eyang yame zongka ang baya arakana, ka a taranggang ara ogole ong, a were name aromo neyo embang a tokwilə to ne.'

⁵ "Nyimia wa rare komaname ka ate akwilə tare wai oduru. Nawa pirkə ondo bora na, 'Nannia ate akwilə ang wa taro.'

⁶ "Nawa bekaana, 'Magbwi shewinu riiru ma manao.'

"Na ondo o soola ocə me bekaa wai na, 'Cikə nannamena o wele na a taro magbwi shewinu she naaze.'

⁷ "Nawa kang pirkə ondo, 'A bo nannia taro?'

"Na wai kanza wa bekaana, 'Magadasa ugu yende o alkama.'

"Na ondo soola ocə me bekaana, 'Emba epa eka a wela tera o ying ka o kuriyə kawa itə shewinu riiru.'

⁸ "Na ate akwilə me sabe ondo soola ocə o wai na, Ang rose na ba kpwezizi ocə ong, pate ka nyimi ba wore o ama aza o lya izi o. Nyimia aromo amea neta nyimi masanto

ne, neye ka o ama o cak o cikə ka aromo abelo ane, ka ne kala aromo amea neya masanto o ama.

⁹ Na Yeso lya izi ka o bekaana, Eyang beya ying na, ezana ogole ka ocə o ying ka e gere tokpwe toying ejaa. Nyimia ocə name ka wa to ale ka ying o maare ne, Ashili a yo emba ying a tokwilə to dera o maro.

¹⁰ “Nyimia ondooka wa eza edang aza ocə o baate, a yo eke wai ba za ocə o gong, kanza ondooka wata eza edang aza ocə o baate ne, wa era wata eza edang aza ocə o gong ne.

¹¹ Eeta eza edang aza ocə a lerambo le Ashili leena ne, a wiinia a Ashili kabare ka o nya o ying ocə edang?

¹² Kanza eeta e tukə eza edang aza o soola magogoro ma ondo ne, a wiinia a Ashili nya ying maaka maye may-ing?

¹³ “Oromo wa era wata ama eza lezara ara ate akwilə a leere ne. Waya nyimi a wa nyane ondo a wa yeme ondo, wa era wa kang kabare ka oyende a wa zeele o leere me. Ba era o ta ote lenyong ba Ashili ka emate ne.”

¹⁴ MaParisa andaaka ne yeme emate, aza o kona epa eka Yeso ka beka, nane ye becorte.

¹⁵ Naka bekaa ne na, “Yingnga ana o ote aromo kane laka na e tare Ashili ka edang, a Ashili rose anyong aying. Pate magogoro

maame aromo yeme, maye Ashili ta yeme o laka mai ne.

Legoone zene a cak a nyimi angmə Ashili

¹⁶ “Obaala Mosa ka ana o beya angmə ka mawo ma Ashili, a lya izi ka o baala me a deya a were a Yohana o batisma. O era a were a Yohana a zoole aza angmə lebo a togomo te Ashili, a komaname ya gera ocə o lyə a nyimi me.

¹⁷ Wa kala o bekaana a deze ka za a shili maro ka o bekaana beyo be wela be yende be dere legoone a nyimi a pate angmə a Ashili.*

¹⁸ “Nangka a wele angmə Ashili na, Pate ondooka wa pere ondaye wai, a wa ana oyende, waya eza leyau† naname, a nyimi a pate ondooka wa ana ondaye oka wa pere ondaleme wai, leyauwa waya eza me ka wai.

Angmə a gerpo aza ondo ocə ka Liyazaru malo gbwə one

¹⁹ “Yeso ka bele ne angmə a gerpo na, Aye ondo ocə yende ka wa ambaza madibi maa rere nangka agomo ka ana emate ambaza, kanza a wa cikə o leba a koonang lengme.

²⁰ Abuudu akwilə wai ondo wa ciisə ne kaa rareze wai na Liyazaru ondo lebose, a edara ka ma'aza susi a pate lepung le wai,

* **16:17 16:17** A were name neye ka angmə Ashili aka a wele o bora ka a beya ai na, “Otono o kozo ka.” † **16:18 16:18** Leyau leya omora ka ondaye kona ondaleme omea ba taya ondaleme kona ondaye o ne.

21 a wa ya gera pate manyesakarong maaka ma tæruzu a deze araaka ondo ocæ wa lyeeze epaolya ne. E ere o wake ne deese ane lembeze ma gwahu ma wai.

22 "Na a were de aka Liyazaru wa gbwi na Atoma Ashili o zaa shili ne de nane ana wai, ane nya wai aro cikæ a rere ating Ibraheng.‡ Ondo ocæ me na wa kang gbwi na taase wai.

23 Akwilæ ola araaka wa kone o poba ne, na wa ara yizi azaa shili na wa laka Ibraheng a Liyazaru a cikæ ting wai.

24 Nawa rare na, 'Ate Ibraheng, kona egonegone ong ka otong Liyazaru kawa ote lebo a nyimi manyi kawa tenkeng a lelengleng adorrana lezi, eyang kona a huuwu a nyimi ola ona.'

25 "Na Ibraheng kabare na, 'Kena, rintæ a were amea baya lerambo le Ashili baye ka magogoro ma rere, a Liyazaru wata waye ka epa e rere ne. Nanname waya kona o leba a bo oya kona o buræ.

26 Malo nyimi apat, a tera aro ka bo le'o le gerpo zene. Ondo wa era awata deya ara ying ne kanza ondo wa era awa ta deya ara aro ne.'

27 "Na ondo ocæ name bekaana, 'Nyimi waaza eyang bosa o ate Ibraheng, ka otong Liyazaru akwilæ te ang,

28 o bena eyang ka arone esu andaleme, kawa nya ne angmæ kana neema ne deya ara o poba a buru na ne.'

29 "Na Ibraheng bekaana, 'Arone au neya ka andaaka neyo baala ne. Neye ka angmæ aka Ashili a nya Mosa, ka angmæ ana o beya angmæ ka mawo ma Ashili, ane kone ne.'

30 "Na ondo ocæ wa kabare na, 'Nyimia tazane ate Ibraheng. Ondo wa era o cau kawa ale ane yo kuræ a Ashili.'

31 "Na Ibraheng bekaana, 'Neta kona angmæ aka Ashili a nya Mosa ka ewela ana o beya angmæ ka mawo ma Ashili ne, ondo wa era o ocau ma neto kona wai ne.' "

17

*O baala azaa madinæ,
o kabare ka Ashili, ka ogole*

1 Na Yeso beke ana o tare o kai na, "O kedeya zene koonang were, a ondooka wa itæ orona o nyimi, wa lyæ udi.

2 Mara a tere ondo name lecale lo nyanto a lengmelo a tare wai a nyimi lepung, ka o bena wa ote ondo a nyimi ayana* ana kane rizi a madinæ.

3 Azaa nyimi, ezana a sauwo ka tokpwe to ying.

"Ondooka o rose wa kala madinæ, zurki a wai, a wa konau, o pisi epa emea wa yau a lenyong.

‡ 16:22 16:22 Aya ara o kona o leba ka togomo azaa shili. * 17:2 17:2 Ayana arakana neya adaamea neta ka legoone a nyimi o tare Ashili ne. † 17:4 17:4 Ka o sondaare waye na koonang gongnga a balo, nangka a yo kwizæ madinæ ma aromo zora o maro.

⁴ A wa caro o nyong ka o sondaare† a lengme, a koo-nang oya nyimi a wa deya bo na, ‘Ma ya epa e buru, kwizəng madinə mang.’ O pisi wai a lenyong lo.”

⁵ Na atoma Yeso bekaa kai na, “Ahh. Wala ro o kabare ka Ashili ne.”

⁶ Naka kabare na, “Eeya ka o kabare ka Ashili na o beyo be o mustad ka beya kala be baate, e era e bekaa uti o gong ona na ‘Wa mukurunu kawa ale kawa gata okpwe wai a lepong,’ a wa ye nyimi.

⁷ “A ondo o ying waya ka ozara kawa eze wai abara ka ena, kona wa soole wai emande epeng. Mana a nyimi o ying wa surə ara a wa beka ozara me na, ‘Deya arakana a saseya ka o cikə o lye ka mi?’

⁸ Wato bekaana, ‘Sele e mete, o ende, ma lya ang kang sa, malo me a bo o kang lya o se?’

⁹ Wa era a wa zante ka ozara me aza o bekaana wa ya epa eka a beka wai na wa ezea belle na?

¹⁰ Nyimia ying kanza, malo eza epa eka a bekaana e eze, eyo bekaana, ‘Aro azara o dera ama ai, te eza ogole oroa belle.’ ”

Yeso ka womza agangca betuuru

¹¹ A Yeso ka ya orona o ale apeng a Urushalima, naka kale a bekazo be makeke ma Samariya ka ma Galili.

¹² Nangka kaya lyə a kapeng ka yende, a aromo betuuru ka neye ka leganca, ane itə a macangcang ka kai,

¹³ ane rare kai ka lengmelo a jəng na, “Yeso ondo ogong, kona egonegone ero.”

¹⁴ Naka laka ne aka bekaana, “Ale na ka e wore tokpwe to ying ara na magame ma Ashili.” Nangka ne ale, na pisi ne leganca le ne.

¹⁵ Ondo a nyimi one nangka wa laka a wa woma, na wa kuri, a wa saba Ashili ka lengmelo a jəng.

¹⁶ Na wa girwə ating to-bona te Yeso, a wa kone o leba kai, a wai oromo o makeke ma Samariya waye.

¹⁷ Na Yeso pirkə na, “Aromo betuurua a womza sang? O dangare o torai ome ya baba?

¹⁸ Ondo one tawa kuri kawa sabe Ashili ne soona o geng ona na?”

¹⁹ Naka beka a wai na, “Era ka o ale, o kabare ka Ashili au wa wongzau.”‡

O baala Yeso aza o cikə o woma a kazo deya kai

²⁰ Ngmende maParisa ne pirkə Yeso na, “Ngməyamea togomo te Ashili\$ ya deya?”

Na Yeso kabare na, “Togomo te Ashili teta deesa ka nangka eya doola o laka te ne,

²¹ aromo ne era ane ta bekaana, ‘Ateena, kona ateniini ne,’ aza o bekaana

‡ 17:19 17:19 Lewoma legoone leya le ebeene o dera o maro a begeshe be Ashili.

\$ 17:20 17:20 Togomo te Ashili arakana teya a were aka pate aromo neya rosa o bekaana a Ashili aya ogomo aza komana.

togomo te Ashili teya tera oying."

²² Naka beke ana o tare o kai na, "A were aya deya ka eyo yeme o laka lengme le yende a nyimi shengme she Kena ka Oromo, pate ka nyimi eto laka lee ne.

²³ Aromo neyo bele ying na, 'Kaya ka niini, kona kaya kaana.' Kana e tare nee ne.

²⁴ Lengme le Kena ka Oromo, ya deya a yizi komana nangka mawere malmizi, ama nya masanto a kuruwə azaa shili ka koonang bekazo.

²⁵ Zongka aye nyimi Kena ka Oromo kayo zitə cak kanza aromo a were aana, ne kang nyana kai.

²⁶ "Nangka waze a tomore te Ogonggong Nuhu, nyimi wayo za a tomore te Kena ka Oromo.

²⁷ A nyimi o nyana a Ashili one, a aromo neya lyeeza, ane sosoza, a anza andaye asau, andaye kang aleze a todo na dukə lengme leeka Ogonggong Nuhu wa lyə a nyimi o onngo manyi o gong. Zora o rosa saseya na o wena manyi mame zale nama wonge aromo a pate.

²⁸ "Nyimia waze aza o nyana a Ashili a tomore te Lotu. Aromo neya lyelyeza, ane sosoza, neya eesa, ane lisizi, neya gasa ebelo ane sooze todo.

²⁹ Lengme leeka Lotu wa baya apeng a Saduma, zora orosa na ola ka arantaane wai a japi a surə azaa shili na wonze aromo a pate a lengme leme.

³⁰ "Azaa o nyana a Ashili aromo a wereena, nyimia wayo za zora o rosa one lengme leeka Kena ka Oromo kayo wore okpwe kai.

³¹ A lengme leng name ondo waya aza akwilə a wai, ka magogoro ma wai a nyimi kwilə me, kana wa japi kawa jeke mai ne. Nyimia, ondo waya o wake, kana wa kuri akwilə a kazo jeka magogoro ma wai ne.

³² Rintə epa eka e mana ondaye o Lotu.

³³ Pate ondooka wa yeme ebeene wai wayo dera e, ondooka wa dera ebeene wai aza ong, wayo cə e.

³⁴ "Ang bele ying, a lengme lo deya ong, aromo leere neyo ya ara o tete yende, a yo jeka ondo a baya ondo.

³⁵ A yo mana andaye leere a nyanta eroko legwa, a yo jeka ondo a baya ondo."

³⁶ A yo mana andaleme leere ara a ogole, a yo jeka ondo a baya ondo.

³⁷ Nane pirkə na, "A ruwəme Ateokora?"

Naka kabare ne ka angmə a gerpo na, "Ara a ka e keze zene, arakanamea ejogale kurkənəzəng ne."

18

*Angmə a gerpo aza o motana
o beya angmə ka Ashili*

¹ Na Yeso beke atoma kai angmə a gerpo adorana ka wore ne obena ne gwara ane beye angmə ka Ashili a gw-eregwere kana ne poro anyong ne.

² Naka bekaana, “Apeng yende ondo cora angmæ wa zene, oka wata ka boome ba Ashili ne, kanza awata bala aromo ne.

³ A ondaye yende wa zene apeng ame, omea ogbwæri waze, na wa aleze a ondo o cora ngmæ ba gweregware kale bose na, ‘Nyang epa eka e gwara a tera ong ka ondo nyana ong.’

⁴ “O bora na wa nyane. Malo oka ondaye me wa gare wai a deesa a gweregware, na wa beka okpwe wai na, ‘Pate ka o bekaana anta kona boome ba Ashili ne, kanza anta bala aromo ne.

⁵ Aza o bena ondaye ona wa garang ka o deesa a gweregware, eyang ya wai epa eka e gwara aye wai, adorana wa bayang ang teeseke.’ ”

⁶ Na Ateokora me ka bekaana, “Kona na epa eka ondo o cora ngmæ oka wata kona boome ba Ashili ne wa beke.

⁷ Ashili a era a ta nya andaaka wa Zaka ne epa eka e gwara ka neya gera me a wai a letereme kale lyaare ne? Wayo nyana o nya one na?

⁸ Eyang baala o ying, wayo nya epa e rere ba kwarte. Nyimia waaza, a were aka Kena ka Oromo ka deya, kayo cæ ondooka wa kabare ka kai a lerambo le Ashili na?”

*Angmæ a gerpo aza o ondo o ara okpwe
ka ondo o nata okpwe*

⁹ Yeso ka beke angmæ a gerpo aza aromo aka ne jeka tokpwe tone o bena neye ka boome ba Ashili kanza ane zeele o dangare aromo.

¹⁰ Naka bekaana, “Anda leere ne ale ba akwilæ Ashili kane beye angmæ ka Ashili. Ondo o bora oParisa wai, a o leere me ondo o eesa emate makeke wai.

¹¹ Na oParisa me wa ere a itæ, na wa bore o beya ngmæ ka Ashili a wa beye na, ‘Ashili ma zanta ka bo o bena mi anta ya na o dangare aromo ne. Anta ya na akæri, ana o irizi aromo, ana o gera andaye aromo, mi anta ya na oromo ona ondo o eesa emate makeke ne.

¹² A nyimi le sondaare le yende, ang pateze ongmæ ka leere, ang nyaza be yende a nyimi be tuuru o cæ ong.’

¹³ “Ondo o eesa emate makeke na wa itæ a macang. Wata wa ara okpwe ka wa laka azaa Ashili ne, a wa beye na, ‘Ashili kona egonegone ong, mi ondo madinæ wai.’ ”

¹⁴ Na Yeso bekaana, “Eyang baala o ying, ondo o eesa emate makeke wa kuræ ba akwilæ a wai ka o bena Ashili a kwizæ madinæ ma wai, wata na oParisa ne. Pate ondooka wa ara okpwe wai, a yo nata wai. Ondo oka wa nata okpwe wai, a yo ara wai.”

*O nata okpwe na kabana a
kena
waya Ashili yeme*

¹⁵ Na aromo ne deese ka ayana ane ara a Yeso adorana ka eke ne taara kane cæ

o leba. Ka o laka o nyimi na atoma kai, ne zurki ane.

¹⁶ Na Yeso ka rare a bana ayana me, aka bekaa atoma a kai na, "Baya na a bana yana ane deye a mi, tana e nare ne ne, togomo te Ashili tatone te.

¹⁷ Ang bele ying epeng eme, pate ondooka wata kabare ka togomo te Ashili nangka ka bana kena ka kabare ne, wa era wata lyə ba nyimi o te ne."

Ondo ocə ka wa nyane Yeso

¹⁸ Oondoono dandaro o gwarzanang maYahuda yende wa pirkə Yeso na, "Ondo o baala o lenyong le sangsang, ma wiini a ang cə ebeene odera o maro?"

¹⁹ Na Yeso pirkə wai na, "Eyaka oya beya mi na ondo o baala o lenyong le sangsang, ondo o baala o lenyong le sangsang ta zene ne, Ashili aya belle ondo o baala o lenyong le sangsang.

²⁰ O rose epa eka angmə aka Ashili a nya Mosa wa wele, 'Tana o eze leyau ka andaye ne, tana o wong ondo ne, tana o eze bekəri ne, tana o beye majakari aza ondo ne, nya ate ka iini o togomo tene.' "

²¹ Na oromo me bekaana, "Ma tare epa eka a beka pate a were ame ma tata ka bana kena."

²² Ka o kona nyimi, na Yeso bekaa wai na, "Epa e yendea tata ka ba dera. Lisə epa eka oye ka e ba pate, ka o areseze ana o dera, oyo itə

ondo le'eke a cake aza shili. O de ka o tareng."

²³ Nangka wa kone nyimi, na lenyong le wai caro aza o bekaana, waya ka ocə a cake.

²⁴ Ka o laka lenyong le wai a le caro, na Yeso bekaana, "Wayo poba a cak ana ocə ne lyə a togomo te Ashili.

²⁵ Mara o rankome wa lyə a le'o le beberkena aza o bena, ondo ocə wa lyə a togomo te Ashili."

²⁶ Aromo amea ne kone orooka ona nane pirkə kai na, "Nyimia waaza, mana wa era a wa cə o boza?"

²⁷ Na Yeso kabare na, "Epa eka e kala legoone le aromo, eta kala legoone le Ashili ne."

²⁸ Na Biturusu bekaana, "Gwukuu. Aro naana a te baya tokwilə tero ka e keeya a te taro."

²⁹ Na Yeso bekaana, "Eyang dongdong bele o ying, ondo ta zene omea wa baya akwilə wai, ka ondaye, ka arone, ka anate, ka ayana, aza ogole o togomo te Ashili,

³⁰ a wa dera ocə magogoro nanname. A izi a wa kang cə ebeene o dera o maro ne."

Yeso ka beke orooka aza o gbwə o kai

³¹ Na Yeso ale ka atoma kai ba e daki, naka bekaa ne na, "Teya zala a ale a Urushal-ima, a sanamea angmə aka ana o beya angmə ka mawo ma Ashili, ne wele aza Kena ka Oromo a yo pena.

³² A yo nya kai a legoone le taara te Aworme.* Neyo zeela kai, ane eseze kai, ane

* **18:32 18:32** Aworme neya andaame maYahuda taza ne.

kareze kai mawo. Ane ole kai ane kang wonga kai.

³³ Malo nyimi a lengme lo taaro aka ere.”

³⁴ A atoma kai neta ne cə masanto ma epa eka ka baale ne ne. Masanto mame a baasa ba ne, neta ne rose epa eka ka baale ne ne.

Urə oka wa ezeze lebose wa cə o gonta ra

³⁵ A were aka Yeso ka amara ka apeng a Yariko, a urə yende waya cikə ba e daki be orona a wa eze lebose.

³⁶ Nangka wa kone aromo aneya kala, na wa pirkə epa emea eya ale.

³⁷ Na beka wai na, “Yeso karomo ka apeng Nazarat kaya ya kala.”

³⁸ Nawa rare ka lengmelo a jəng na, “Yeso kena ka abuudu a Daoda† kona egone-gone eng.”

³⁹ Aromo amea neya izi nane zurki wai na wa kome, na wa wale o ara lengmelo ba jəng kanza, a wa beya na, “Kena ka buudu a Daoda, kona egone-gone eng.”

⁴⁰ Na Yeso itə aka ote na a de ka oromo ome ara kai. Nangka wa deya ma’amo na Yeso pirkə wai na,

⁴¹ “Eya oya yeme ang ezo?”

Na urə ome kabare na, “Ateokora, eyang yeme ang cə o gonta ara.”

⁴² Na Yeso beke a wai na, “Cə o gonta ara, o kabare ka Ashili au wa wongzau.”

⁴³ Ka o beka o Yeso nyimi, a wa ong cə o gonta ara a

saseya, na wa tare kai, a wa sabe Ashili. Nangka aromo ne laka nyimi, na pate one ne sabe Ashili.

19

Zaka ondo o eesa emate makeke

wa kurə a Ashili

¹ Yeso ka lyə a Yariko, aka ya kala a nyimi apeng naname,

² na ondooka beya wai na Zaka, oromo ogong a nyimi ana o eesa emate makeke, wai ondo ocə kanza.

³ Wa gere o laka o bena mana Yeso, na wata ama ne, aza o bena aromo ne gong arame, a wai kanza waya kpwentiring.

⁴ Nawa lyə izi kato song, na wa zala uti o urərə orona ka Yeso kaya kala arame, adorrana wa cə wa laka kai.

⁵ Nangka Yeso ka dukə rame, naka ara okpwe naka beka wai na, “Zaka, jipi a saseya, o ngmeengme, akwilə au wa eyang dongdong jipi ne.”

⁶ Nawa jipi a kwarte, a wa embe kai ka lenyong leyende.

⁷ Nangka aromo ne laka nyimi, na pate one bebeya a tokpwe tone, nane bekaana, “Gwukuu. Ka jipi akwilə ondo madinə.”

⁸ Na Zaka ere a itə, na wa bekaa Ateokora na, “Ateokora, laka. Nannamena pate epa eka eyang ka e eyang ara a tera kang nya ana o dera, a pate ondooka

† 18:38 18:38 kena ka abuudu a Daoda leya leze leeka otoma Ashili o zaa shili wa bekaana kayo surə abuudu a Daoda a yo rara kai kale, kanza kaya Ondooka Ashili a zake.

ma iri wai, eyang kuriyə wai ka naaze epa eka ma emba a wai."

9 Yeso ka beka wai na, "Ng-meengme na, o boza wa lyə akwilə ana, o bekaana ba kurə a Ashili kanza bo kena ka akora na Ibrahim wai.

10 Kena ka Oromo ka deya dakememe a gera epa eka e wilə, ka ka boza e kanza."

Angmə a gerpo aza o eza ogole ka edang

11 Nangka neya konaza epa me, na Yeso ka lyə izi ka o baala one angmə a gerpo, aka ya ma'amo ka o Urushalima, aneya madoola ma o bena togomo te Ashili taya wore okpwe te nannamena.

12 Naka bena, "Oromo yende akwilə togomo wa ale a makeke ma yende ma macangcang adorana a nya wai togomo zongka wa kuri.

13 Nawa rare azara wai be-tuuru, na wa nya komana one emate,* a wa kang bekaa ne na, 'Wangara na emate me seeka ma kuri.'

14 "Na aromo apeng wai ne nyane wai, nyimia nane tong atoma a malo wai ara on-dooka waye ka o bare o nya wai togomo kane bekaana, 'Teta yeme oromo ona a wa itə ogomo oro ne.'

15 "Pate ka nyimi na nya wai togomo, malo oka wa cə te na wa kuri, a wa ote na a rare wai azara name ka wa nya ne emate, ka wa laka epa eka ne cə aza o wangara me.

16 "Na obora me de a wa bekaana, 'Ondoogong, be-mate be yende beeka ba nyang be windi emate betu-uru.'

17 "Nawa kabare ozara me na, 'Gajeya, ozara ogashe. Nangka ba wore edang aza epa e baate, ma nyau togomo to apeng betuuru.'

18 "Na o leere ome de, na wa bekaana, 'Ondoogong, bemate beka ba nyang be windi emate esu.'

19 "Nawa kabare wai na, 'Bo kanza ma nyau togomo to apeng esu.'

20 "Kanza na oyende de na wa bekaana, 'Ondoogong emba bemate bo. Mashe tere e a kajembelea, nang baasa suk.

21 Aza o bena eyang kona boome bo, obena bo o pobe. O jeeze epa eka ota ba eke ne o kang shende epa eka ota ba gata ne.'

22 "Na ondoogong me kabare na, 'Bo ozara a ara a buru. Eyang core o angmə aza epa eka ba beka, O rose bena mi oromo o poba, ondo omea wa jeeze epa eka wata wa eke ne, ang kang shende epa eka anta ma gata ne?

23 Nyimia waaza, eyaka ota ba eke emate eng ara o eese emate ne, ka ma kurə ang cə eyapa azame ne?'

24 "Nawa beka aromo ka neya itə arame, 'Emba na bemate beena a wai ka e nya ondoname ka waya ka e betuuru.'

* 19:13 19:13 Eya emate eka a nya ondo ogole o mareka ma taaro.

25 “Nane beka wai na, ‘On-
doogong, wa ya ka emate be-
tuuru pa.’

26 “Eyang baala o ying,
pate ondooka waye ka eyapa
cake, a yo wala wai ne, on-
dooka waye ka eya baate
kanza, a embe kapa ka mea
waya ka kai.

27 A ana o nyana ong ka
neta yeme ong na ang eze
togomo aza one ne, deya na
ka ne arakana ka e wongze
ne ang yang gonta.”

*Yeso ka lyə a Urushalima
na ogomo*

28 Nangka Yeso ka beka
nyimi, na ka kala aka ale
Urushalima.

29 Nangka ka amara ka
kapeng ka Betapaji ka ko
Beta nya, kane ya e daki
zuwə o mati ma Zaitun, na ka
tonga atoma kai a leere,

30 aka bekaa ne na, “Lyə na
a kapeng kaanini a izi o ying.
Ka o lyə o ying, eyo laka ka
bana ka kurungzə ka yende
ka o tera, kame a ta a tukə
ozalame ne. Dinggə na kai ka
e deene arakana.

31 Ondo oka wa pirkə ying
na, ‘Eyaka eya dinggə a kai?’
E bekaana, ‘Ateokora aro ya
yeme a kai.’ ”

32 Na andaaka atong ne ale,
nane mana nangka Yeso ka
bekaa ne.

33 Ney aza o dinggə kai
naname, na ana kurungzə
kame pirkə ne na, “Eyaka eya
dinggə ka kurungzə kana?”

34 Nane bekaana,
“Ateokora ya yeme a kai.”

35 Nane de ka kai ba Yeso,
ane nata madibi mane azaa
kurungzə kame, ane ana
Yeso nane eke azaa kai.

36 Kaya aza o ale naname,
na aromo nasa madibi mane
azaa orona.

37 Nangka Yeso ka amara
ka Urushalima araaka orona
wa jipi o zuwə o mati ma
Zaitun, na o kurkənəng ana
o tare okai a cake ne bore o
kona oleba, ane saba Ashili
kale ngmelo ajəng aza e pate
epa e moole kane laka.

38 Nane bekaana, “Ondo kona
o leba ogomo

oka waya deya a nyimi
leze le Ateokora.”

“O cikə a cammo aza shili,
a o saba itə a Ashili.”

39 Pate ka nyimi na ma-
Parisa ma yende a nyimi o
kurkənəng aromo ne bekaa
kai na, “Ondo baala, zurki a o
kurkənəng ana o tare o kane
kome seete.”

40 Naka kabare na, “Eyang
baala o ying, aromo na
ne kome a seete, acale ka
tokpwe to ai neya saba
Ashili.”

41 Nangka ka amara, naka
laka apeng a Urushalima,
naka ruuzi aza ai.

42 Naka bekaana, “Aiya e
rose o ngmeengme na epa
eka aya gerame aza o cikə a
cammo. A nanname a baasa
aying.

43 A were ya deya ka ana
o nyana o ying neyo ringgari
ying ka o sowa lebonggo†,
ane kang eza o kara ka ying.
A ana o tesa a geza a moole
neyo ringgari ying a koruwa.

† 19:43 19:43 Lebonggo leya o ganuwa kawa ringgari apeng adorana a nare ana
o nyana o lyə ka e canti.

44 Neyo wonza aromo aying a pate. Neto kang baya lecale leyende leeka a soo tedo to ying ne aza le yende ne. A yo ya nyimia aza o bena eta e kabare o bena Ashili a de ka boze ying ne."

Yeso ka baale akwilə Ashili

45 Na ka lyə a atatara a akwilə Ashili, na ka bore o taranggaza ana o lisəzə magororo.

46 Na ka beya ne na, "A wele na, 'Akwilə ang a yo itə akwilə o beya angmə ka Ashili.‡ Na ying e kuriyə ai obake§ akəri.' "*

47 Koonang lengme, ka baale aromo a akwilə Ashili. A ana magame ma Ashili ma moole, ka ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa, ka ana o togomo aza aromo ne gere orona o wongnga kai.

48 Nane dere nangka neyo wongnga kai, obena angmə a kai a embe anyong aromo a pate ka neya arame.

20

*Adaano maYahuda neta ne kabare
ka legoone le Yeso ne*

1 Ngmende a Yeso ka lyə atatara akwilə Ashili ka ka baale kanza aka zoole aromo aza orooka o lebo, na ana magame ma Ashili ma moole, ana o baala angmə aka Ashili nya Mosa ka anateandaasau ne de.

2 Nane bekaa kai na, "Bele ro orona legoone leeka o ezeze epa ena ne. Mana wa nyau legoone leena?"

3 Na Yeso kabare na, "Eyang eza ying be pirə, beleng na,

4 Legoone le ngmə a Yohana ondo batisma a suri a Ashili na, aromo ai?"

5 Nane beya tokpwe tone, nane laka o bekaana, "Te bekaana, 'Wa suri a Ashili,' a kayo bekaana, 'Eyaka eta e kabare ka wai ne?"

6 Kanza te bekaana, 'Wa suri aromo,' aromo a cake neyo teza ro ka cale, o bekaana komana rose Yohana ondo o beya angmə ka mawo ma Ashili wai."

7 Nane maare ko bekaa kai na, "Teta rosa araaka le suri ne ne."

8 Na Yeso bekaa ne na, "Mima anta bele o ying ka legoone le mana eyang eza epa eka eya gonta me ne."

*Angmə a gerpo aza ana ogole
amea ne nyane a Ashili*

9 Na Yeso ka lyə izi ka o baala aromo angmə a gerpo na, "Ondo wa rene amea waye ka ara o inabi,* na wa nya ana ondo ogole arame a wa ale a begere a makeke ma yende, na wa rabo a saname.

10 Nangka a were o shende e inabi waye, na wa tong ozara wai oyende ana ogole me kawa mangka ayana o inabi me ba ne. Na ana ogole

‡ 19:46 19:46 Ish 56:7. § 19:46 19:46 Obake waya ara o baasaza enama mo wake ka aromo. * 19:46 19:46 Irim 7:11. * 20:9 20:9 Inabi wa nyaza ayana a lengleng kawa song a deze kanza wa zale uti na ecəng, a agoleze e a makeke maYahuda.

me ne ole wai, aane tarangga wai na wa kuri zora eyapa.

11 Na oromo me wa tong ozara o leere, na ana ogole me kang ola wai na o bora, aane eze wai epa ezəng aane kang tarangga wai na wa kuri zora eyapa.

12 Na oromo me wa tong ozara o taaro, na ana ogole me ne ole wai aane juki wai aane were wai o yangga.

13 “Na ondo ara o inabi me wa bekaana, ‘Eya eyang ya naname? Eyang tonga kena kang ka lome kamea ang yeme, ang rose obena neyo tare kai.’

14 “Pate ka nyimi nangka ana ogole me ne laka kai nane bekaa tokpwe to ne na, ‘Kando kamea kayo jeka ocə me kaana, baya ate wong kai, a ocə ondo arame wa itə aoro.’

15 Nane wong kai ane tare e keze kai a malo ara inabi.

“Eya ondo arame wayo ya ne?

16 Wayo deya ka wa wong ana ogole me, a wa nya ana ondo ara ame.” Nangka aromo ka neya akwilə a Ashili ne kone nyimi nane bekaana, “Kana Ashili baya nyimi aye ne.”

17 Na Yeso karene a yizi a dongdong aka pirkə na, “Eya bekazo ba ngmə epa ena a ana o beya angmə ka mawo ma Ashili ne wela?

“ ‘Lecale leemea ana o sowa ne nyana,
leya le itə leeme a waale
a yeme me

a were o sowa.’†

18 Bekazo be angmə ana a beya, pate ondooka wa rizi baaza lecale leme a wayo jukə okpwe wai a wa poso a nyokonyoko. A lecale leme le taru a wai a were amea a yo core angmə azaa wai, a yo nyanta wai kawa itə na ma'ena.”

19 Aza o bekaana ne rose na angmə a gerpo na aza o bena neta ne kabare ka o baala o kai ne. Na ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa ka ana magame ma Ashili ma moole ne gere orona o meke o Yeso a saseya, nane kone boome ba aromo.

*Be pirə aza o arsaza emate
makeke
ba Ogomo Roma*

20 Na ne gere orona o meke o kai kane ote kai ka ka rizi aza epa eka ka yo beka. Adorana ka lyə a taara te ogomo makeke mame. Nane nya aromo anyong a buru yende emate kane itə ana o kare o kai a yizi, na aromo me wore o bena ne aromo a rere ne. Na tong ne ba Yeso kane eze kai be pirə.

21 Andaaka atong, ne pirkə Yeso na, “Ondobaala, te rose o bena o beeze o kang baala e peng, o takang wore o bena o kala yeme a ondo ne, kanza o baale orona Ashili ba kap.

22 Wa rere o bena te are emate makeke a Ogomo ogong o Roma Kaisar na te bayai?”

20:17 20:17 Sel 118:22. † 20:17 20:17 Yeso ka kedeya okpwe o kai na lecale leeka ana o sowa ne nyana.

23 Na Yeso ka ka rose anyong ane a buru naka bekaa ne na,

24 “Woreng na beyo bemale. O ululu ka leze le mana a aza beyo bemale me?”

25 Nane bekaana, “O Ogomo ogong o Roma Kaisar wai.”

Naka bekaa ne na, “Nyimi waaza nyana Ogomo ogong o Roma Kaisar epa eka e Ogomo ogong o Roma Kaisar e, e nya Ashili epa e Ashili e.”

26 Nane ta cə orona o meke o kai ne aza epa eka ka beka arakaname a nyimi aromo. Na epa eme tere ne okpwe aza o kabare o kap o be pirə be ne, nane kome a set.

*O baala ka Yeso ka eze aza o era kai
malo o gbwə*

27 MaSadukiya ma yende,‡ kane beeze na malo o gbwə a era ta era ne, ne deye a Yeso ka be pirə. Nane bekaana,

28 “Ondo baala, Mosa ondo o beya a ngmə ka mawo ma Ashili wa wele ro oroka o bena, ondo wa gbwə a wa baya ondaye zora ayana, wa gwara o bena orone o wai ana ondaye me kawa ngmeng wai ayana.

29 A bena, arone yende ne zene neya a sondaare. Ondo o bora a nyimi one wa ana ondaye na wa gbwi zora kena.

30 Na o leere wa ana ondaye me na wa gbwi zora kena.

31 Na o taaro one wa ana ondaye me, nyimia ne anza ondaye me a ale orone o sondaare nane gbwizi zora ayana.

32 O maare na ondaye me wa gbwi.

33 A lengme lo era andaaka ne gbwiᶜ, wayo itə ondaye mana a nyimi one, nangka pate one a sondaare ne tukə o ana o wai?”

34 Na Yeso bekaa ne na, “Aromo a were ana andaleme anza andaye, andaye kanza ne aleze a todo.

35 Pate ka nyimi andaaka neya kap ka were name ane kang bare o era a malo gbwə, ne era neta ana andaye ne a andaye kanza ne era ane ta ale a todo ne,

36 ne era neta gbwə kanza ne, aza o bena ne itə na atoma a surə a zaa shili. Ne itə ayana Ashili, o bena ne era a malo o gbwə.

37 Eta e kabare a kap ne, Mosa wa wore o bena andaaka ne gbwə neyo era, wa wele epa eka Ashili a beke, a epa eka Ashili a beke naana, ‘Mea Ashili Ibrahimeng, ka Ashili Ishaku, a Ashili a Yakub.’

38 Ai Ashili ana o gbwə taza ne, ai Ashili a pate andaaka ne gbwə a neya tare o kai ka e edang, neye ka ebeene.”

39 Na ana ondo ba nyimi ana o baala angmə aka Ashili a Mosa ne bekaana, “Ondo baala ba bekaa kap.”

‡ 20:27 20:27 MaSadukiya neya o gwarnang ana magame ma Ashili ne kabare ka angmə aka Ashili a nya Mosa. Ne ama ngmə na ne gwara okpwe ka aworme.

20:37 20:37 Osur 3:6.

40 Ondo ta zene kanza kawa ama pirə o kai ne.

Abela aromo name Ashili a yo gəəzə ne ba cak."

Ondo oka Ashili a zake ka kala abuudu a Daoda belle

41 Na Yeso ka pirkə aromo a cak na, "Eyaka ana o baala angmə aka a Ashili a nya Mosa ne beeze na Ondooka Ashili a zake kena ka abuudu Daoda kai?"

42 Daoda ka okpwe kai a nyimi o Seleera ka bekaana:

" 'Ateokora wa bekaa Ateokora ong na,§

"Cikə a sara ore ong,

43 zongka ang ote ana o nyana o atau legoone lo

na o taara atau tobona to." '

44 Daoda wa rare kai na, 'Ateokora.' Nyimia waaza a wiinia aka ta kala o bena kena ka abuudu a wai ne?"

45 A aromo a pate ya kon- aza, na Yeso ka bekaa ana o tare o kai na,

46 "Ezana a sauwo ka ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa, aza o ara okpwe one. Ne ambaza ma dibi ma moole ane yenga nyimi aromo, ane kang yeme a beye ne oko a nyimi ara eja- mane*. Kanza ane yeme a nya ne ara o cikə a rere ba nyimi madandaro ma o gwarzanang maYahuda, ka ara o cikə a rere ara o gwara.

47 Neyana o lyeeza magogoro ma agbwəri andaye,† ane kang rabo a beya angmə ka Ashili adorana a laka ne.

21

Epa eka kagbwəri ka nya Ashili ka lenyong le yende

1 Yeso ka ara okpwe naka laka ana ocə yende aneya taara emate a nyimi ara le'eke le emate akwilə Ashili.

2 Naka kang laka kagbwəri kandaye a ka tare eyo emate e batebate leere a nyimi ara le'eke leme kanza.

3 Na ka bekaana, "Eyang baala o ying epeng eme, epa eka kagbwəri kandaye kaana ka tare ba nyimi me, e kale o dangareme ba pate.

4 Obena pate ana ocə name ane nya a baate a nyimi epa e cake ka neya ka e, kai kanza ba nyimi odera naka nya pate emate epaolya kai ka lenyong le yende."

Yeso ka baale epa eka eyo mane aromo kai

5 Ana ondo a nyimi ana o tarea kai neya beya angmə aza akwilə a Ashili, ka nangka a babara ai ka acale emamate, a magogoro maaka a nyaza mo gole akwilə me. Na ka bekaa ne na,

6 "Magogoro maana eya gonta me, a were ya deya ka lecale leyende ato baya le aza le yende zora o bacakare ne."

20:42 20:42 Sel 110:1. § 20:42 20:42 Ateokora wa bekaa Ateokora ong na: Ondooka Ashili a zake ka kala Daoda o gongnga o bekaana Daoda wa rare kai na Ateokora ong. *

20:46 20:46 Aya a sanga beeze ka e canti na ara eja- mane. † 20:47 20:47 O lya magogoro ma agbwəri Ashili a nare a nyimia angmə aka Ashili a nya Mosa Pitowa 22.22.

⁷ Nane pirkə kai na, “Ondo baala, ngməyamea aya eza mapapa mana? Eya teyo laka ka te rose bena a were me a amara ko deya?”

⁸ Naka kabare na, “Doola na ka edang tana ondo wilərə ying ne. Obena aromo a cake ya deya ka leze leng, ane beye majakari na, ‘Mea Ondooka Ashili a zake,’ ane kang beya na, ‘A were o maare a amara.’ Tane tare ne ne.

⁹ E kang kona angmə o makara ka o ara anyong, tane kerke ne. Seeka a bore o ya a nyimi, a omaare tata izi.”

¹⁰ A wereme na Yeso bekaa ne na, “Makeke mayo eza okara ka makeke ma yende, a togomo teyo eza okara ka togomo te yende.

¹¹ Adeze a yo zekimarnu a cake, ka e komo kanza ka makono ato ara cak. A yo kang laka mapa ma boome ka mapa maaka a ta a tukə o laka me ne a susə aza shili.

¹² “Zongka nyimi, neyo gəəzə ying a cak. Neyo ale ka ying a madandaro ma o gwarzanang maYahuda ka core angmə aza o ying. A kang a aleze ka ying a tokwilə to pateze ana o eza epa e buru * a yo pirə ying angmə a begeshe ba agomo a batebate ka a moole † aza o bena ying e tareng.

¹³ Nyimia wayo itə orona o bele one angmə aza ong.

¹⁴ Aza nyimi terana anyong aying tana e eze

madoola nangka eyo kabare angmə aza o ying ne,

¹⁵ eyang nya ying angmə a woma ka o rosa nangka ana o nyana o ying neto kang ama o itə ka ying ne.

¹⁶ Pate ana ate ka iini, arone a lome, ana akwilə aying, ka ejaa, neyo nyana, ane niyi ying ka wonze ana ondo o ying.

¹⁷ Komana wayo nyana ying aza o bena ying e tareng.

¹⁸ Pate ka nyimi lekpwi le yende okpwe o ying to wilə ne.

¹⁹ E itə ka legoone eng yang nya ying ebeene o dera o maro.

²⁰ “A e laka apeng Urushalima à á ringgari ai ka ana o tesa geza a moole, e rose o bena a were o posa ai wa amara.

²¹ Aza nyimi andaaka neyo makeke ma Yahudiya aane song kane zale mayara, andaaka neya nyimi apeng ane suri, kanza andaaka neye a topepeng to batebate to yangga o Urushalima kana ne lyə a nyimi apeng ne.

²² A were name a yo itə o taasa aza andaaka ne eza epa e buru, kanza angmə aka ana o beya angmə ka mawo ma Ashili ne wele, a yo pena.

²³ Wayo itə ka o zitə cake andaye aka neye ka e tumə ka andaye amea neya nyaza ayana maane a tomore tonname. O mungi Ashili wayo oko aza aromo ana, aane yo zitə jəng.

* 21:12 21:12 Aya beeze ka e canti na *kurkuku*. † 21:12 21:12 A beye ka e canti na Magomna. 21:22 21:22 Ish 63:4; Irim 5:29.

24 A yo wonga ana ondo one ka o sagali, a yo kang beza odanggare one azara a ale a pate makeke ma lerambo le Ashili. A Urushalima a yo ite epa ma zelakong ara aworme ka neyo eza togomo ara o danggare one ‡ a ale a were aka neyo dukə bekazo be ne.

25 “A yo laka magogoro ma sau, ongme, oreka ka e werewere. Ara kaana a deze, aromo neyo kona o burə ane kang kona boome aza behoowo ka o tambalana lep-ong.

26 Aromo neyo kona boome aza epa eka ne laka eya oko a deze, o bena o bare o nyimi shili Ashili a yo zukarnə mai.

27 A were namea komana me wayo laka Kena ka Oromo aka ya deya a nyimi mawere ka o bare okai ka o gongnga kai o cake.

28 E bora o gonta magogoro mana, erana ba ite e ara tokpwe toying aza, aza o bena o boza o ying wa amara.”

29 Ka bele ne angmə gerpo na, “Laka na uti o saya ka mati ba pate.

30 Ne bora o sərsəzə ma rane, eyo laka ka tokpwe toying na lekoze le amara.

31 Nyimia waaza, ba laka pate epa ena eya ale, e rose o bena togomo te Ashili te amara.

32 “Ang bele ying e peng eme, aromo a were ana neto

gbwizə a pate ne zongka mapapa maana ma wore okpwe mai.

33 Azaa shili ka deze neyo maro angmə ang ato maro ne.

34 “Ekena teto. Kana e baya anyong aying aye maring ka o sosoza, kanza ka magogoro ma were anane. Kana e baya a lengme lenname le meke ying eta rosa ne.

35 Lengme lenname ya deya aza pate ondooka waya ka ebeene a pate lerambo le Ashili leena.

36 Ekena teto koonang a were, e beye angmə ka Ashili nangka eyo bisə a pate epa eka eya deya, kanza nangka eyo ama o ite a begeshe be kena ka Oromo ka o kona o leba.”

37 Koonang lengme Yeso ka ale akwilə Ashili kaka baale, a koonang lyəlu aka kuri kaka maare lelyaare ba za oyara o Zaitun.

38 A aromo a cake gwarzanang akwilə Ashili koonang leleere kane koneze kai.

22

Yahuda wa nya Yeso ka wong kai

1 A were o gwarnang o rintə o dera o wonga ayana o bora maYahuda a Masar, *wa amara,

2 ana magame ma Ashili ma moole ka ana o baala angmə aka Ashili nya Mosa ne gere orona omea neyo

‡ 21:24 21:24 Neya ka e sanga aworme. 21:27 21:27 Dan 7:13. * 22:1 22:1 O gwara maYahuda o kona o leba ka a otomo surə a zaa shili wa cakate tokwilə tene zora o womza ayana ane o bora a makeke ma Masar.

wonga Yeso. Ne gere o ya nyimi a ondo ta rosa ne ko bena neya kona boome ba aromo.

³ Na ogomo o bere o buru wa lyə ba Yahuda ka a rareze wai na Iskariyoti, waya nyimi atoma Yeso betuuru ka leere.

⁴ Nawa ale ana magame ma Ashili ma moole ka andaamoole ajawu akwilə a Ashili, nane gere nangka wayo nya ne Yeso.

⁵ Nane kone o leba ba cake, aane eke o bena neyo ara wai emate.

⁶ Na Yahuda kabare ka nyimi, na wa bore o gera orona oka wayo nya ne Yeso a aromo ta rosa ne.

Yeso ka lye emete o maare ka atoma kai

⁷ Na lengme lo o gwarnang o rintə o dera o wonga ayana o bora maYahuda a Masar wa dukə ka a yo core Ashili ka kwete.

⁸ Na Yeso tong Biturusu, ka Yohana aka bekaa ne na, "Ale na ka e babare ro ara o gwarnang o rintə o dera o wonga ayana o bora maYahuda a Masar kate lye a nyimi me."

⁹ Nane pirkə kai na, "Oya yeme ate babare e a baba?"

¹⁰ Naka kabare na, "E lyə apengme, eyo gwarnang ka ondaleme yende a wa ana o daka manyi. Tare na wai a ale akwilə ka waya lyə ne,

¹¹ e bekaa ondo akwilə me na, 'Kando ka o baala ka tonga ro kate pirkau na. Odo ageng ya baba, araaka eyang lya epaolya o gwarnang o rintə o dera o wonga ayana

o bora maYahuda a Masar ka atoma ang ne?"

¹² Wayo wore ying odo ogong oka waya aza o gungə, oka a eke e keeya a nyimi me. Arakaname eyo babara e keeya ne."

¹³ Nane ale ane mana e keeya nangka Yeso ka bekaa ne. Nane babare epaolya o gwarnang o rintə o surə maYahuda a makeke ma Masar.

¹⁴ Nangka a were ame a dukə, na Yeso ka ale ka atoma kai, aane pitəkəlnə legwa ara o lya epaolya.

¹⁵ Na Yeso bekaa ne na, "Ma yeme o lya epaolya o gwarnang o rintə o dera o wonga ayana o bora maYahuda a Masar o na ka ying zongka ang lyə o zitə.

¹⁶ Eyang bele o ying, ma era ang takang lya e ne, seeka e laka ebelo e a e pena a nyimi togomo te Ashili."

¹⁷ Naka jeke kagbwi, aka kone o leba Ashili aka bekaana, "Emba na epa eka eya nyimi kagbwi kaana ka e esoze a tokpwe to ying.

¹⁸ Eyang bele o ying, ma era ang takang sa kanza ba nyimi e buru o inabi ne seeka togomo te Ashili te de."

¹⁹ Aka jeke o borode, naka kone o leba Ashili aka pose wai, aka nya ne aka bena, "Onna lepung lenga le a nya aza o ying lya na, ezezena nyimi e rintəng."

²⁰ Nyimia kanza, malo o lya emete naka jeke kagbwi kame, aka bena, "Epa eka eya nyimi kagbwi kaana eye na otono osau ka wayo bora ka

ma nyau mang a were aka a wonga, maaka a yo oka aza o ying.

²¹ Ang kang beka eyapa, arakana ondooka waya niyi ong a taara te andaaka ne nyaneng waya nyimi ara o lya epaolya ka mi.

²² Kena ka Oromo kayo gbwə nangka a beka, kanza ondooka wa niyi kai ana o nyana kai wa lyə udi."

²³ Na atoma kai ne bore o pirə tokpwe tone na, mana a nyimi aro ka wayo ya nyimi?

²⁴ Na masanggo ere a nyimi one, aza o bena mana wayo itə ondo kala ogonga.

²⁵ Na Yeso bekaa ne na, "Agomo aworme neta rose Ashili ne, ne anza ne magogoro ma dendeng, kanza andaaka ne eze togomo aza one ne rareze tokpwe tone na ana o kankama aromo.

²⁶ Tana wa itə nyimi ba nyimi o ying ne. Mara ondoogong ba nyimi o ying a wa itə na ondobaate, ondoogong a nyimi o ying wa itə na ozara.

²⁷ Mana kala o gongnga, ate akwilə ka a casa wai epaolya na, ozara oka wa arsezea? Ate akwilə oka casa wai epaolya tazane? A mi naana ba nyimi o ying na ozara o arsaza epaolya.

²⁸ Yingnga andaaka e itə ka mi a nyimi o kona o zitə ong.

²⁹ Nangka ate ang wa nyang legoone le togomo, nyimia ma nya ying,

³⁰ adorana e lye e kang sa ara o lya epaolya a nyimi togomo tong kanza e cikə a

tora te cikə togomo, e eze togomo ba za tokora betuuru ka e leere maYahuda.

³¹ "Biturusu, Biturusu, ogomo o bere o buru wa gere kedeya o ying a pate, wayo zeera ying nangka a zeere ma'ena ma o alkama, adorana a lope ying atoma ka e itə na masuni.

³² Ma bosa Ashili aza o Biturusu, nangka o kabare Ashili au wa to sawa ne. Malo oka ba kurə a mi, o kankama o dangare o ying ka neema ne kuri ara Ashili."

³³ Na Biturusu kabare na, "Ateokora, ma tera o bena eyang ale ka bo ara o tesa aromo kanza ka ara o gbwə ka bo."

³⁴ Na Yeso bekaana, "Ang belo, Biturusu, zongka o runə wa sene o ngmeengme, oyo sanggang ka taaro na ota rosanne."

³⁵ Na Yeso pirkə atoma kai na, "A were aka ma tong ying zora emate, zora epaolya, zora tekakau, e dera e yapa na?"

Nane bekaana, "Teta te dera ne."

³⁶ Naka bekaa ne na, "Nan-namena a were na a sara, eeya ka emate, ka epaolya e jeke ka e onte, kanza ondooka wata ka o sagali ne, a wa lishi o dibi wai kawa embe oyende ne.

³⁷ Eyang bele o ying, angmə Ashili aka ondo o beya angmə ka mawo ma Ashili Ishaya wa wele a bena, 'A gwaara kai ka ana madinə,' wa itə o bena, waya pena ba za ong. Nyimia, epa

eka a wele ba za ong eya za o penze.”

³⁸ Na atoma kai ne bekaa kai na, “Laka, Ateokora, masagali† ma leere maana.”

Na Yeso kabare na, “Maa bare.”

Yeso ka beye angmā ka Ashili oyara Zaitun

³⁹ Yeso ka ale aza oyara Zaitun nangka ka mena ezazaa me, na atoma kai ale ka kai.

⁴⁰ Nangka ka dukā rame, aka bekaa ne na, “Beyana angmā ka Ashili tana e rizi a nyimi o kedeya ogomo o bere o buru ne.”

⁴¹ Naka arnang ka ne na o ewa o wera lecale, naka girwā aka beya angmā ka Ashili.

⁴² Aka bekaana, “Ate, ba kabare o arang ka o zitā ona a deya ba za ong. Pate ka nyimi tana o tare ka o yeme ong ne, o yeme o waya aya tare me.”

⁴³ Na otoma Ashili o zaa shili wa deya kai na wa kankama kai adorana ka cē legoone.

⁴⁴ Aka ya aza o zitā, naka wale legoone lo beya ngmā ka Ashili ne, na malane susi a lepung le kai a ma tenkeze a deze na ma nyau.

⁴⁵ Nangka Yeso ka ere ara o beya ngmā ka Ashili, naka kuri araaka atoma kai ne zene, aka mana ne ane umā ka o caro anyong cak, aza o bena ne zenga.

⁴⁶ Naka bekaa ne na, “Eyaka eya malau? Era na ka e beye angmā ka Ashili adorana tana e rizi a nyimi

o kedeya ogomo bere o buru ne.”

Andaano maYahuda ne meke Yeso

⁴⁷ Kaya nyimi o beya ngmā naname na leguki le aromo deya rame, a oromo o mea a beya wai na Yahuda, on-dooka waya nyimi atoma a kai betuuru ka leere, wa kalea ne a izi. Nawa paka ting Yeso adorana wa gwara ong mō ka kai o wore o yeme,

⁴⁸ na Yeso pirkā wai na, “Yahuda, o beya o ko ka ong mō wa itā orona o nya Kena ka oromo na?”

⁴⁹ Nangka atoma a Yeso ne laka epa eka eya ale, nane bekaana, “Ateokora, te kweze ka masagali ma ro na?”

⁵⁰ Na ondo one wa kp-weene oto ozara ondo magame ma Ashili bedake na wa core.

⁵¹ Na Yeso bekaa ne na, “Kana ekang ya nanna ne.” Naka meke oto oromo me aka womza wai.

⁵² Na Yeso bekaa ana o baala ngmā Ashili a were a Mosa, ka ana o endaza akwilā Ashili, ka anateandausau, amea ne deya kazo kai, “E surā ka masagali, ka se benda ba meke ong na okāri o womza aromo na?”

⁵³ Maye ka ying koonang lengme ba nyimi akwilā a Ashili, na eta mekeng ne. Nannamena a were a yingnga. Ka maring ya aza togomo.”

Biturusu wa sangga o rosa Yeso

† 22:38 22:38 Masagali maya ma tano ma eewo ka e sanga.

⁵⁴ Nane meke Yeso ane ale ka kai ba akwilə ogomo magame ma Ashili. Na Biturusu tarezene a macangcang.

⁵⁵ Nangka ne gwaara ola atatara ara o beya angmə me a pate aane cikə ara yende, na Biturusu cikə a wa kondo ola kaane.

⁵⁶ Na kazara kagala ka yende a nyimi a agala ka neya eza ogole akwilə me ka laka Biturusu a cikə ating ola me, naka kare wai a yizi aka bekaana, "Ondo ona waye legwa ka Yeso."

⁵⁷ Na Biturusu sanggang kai, a wa bekaana, "Kandaye, anta rosa kai ne."

⁵⁸ Malo nyimi, a ondo wa kang deya na wa laka Biturusu na wa rose wai, a wa bekaana, "Bo ma oya nyimi one."

Na Biturusu kabare na, "Oromo, mi anta nyimi one ne."

⁵⁹ Malo o rabo a baate, na ondo kang bekaana, "Masanggo ta rene ne, oromo ona waye ka kai, wai oromo o makeke Galili waye."

⁶⁰ Na Biturusu kabare na, "Oromo, anta rosa epa eka oya beya me ne." Waya aza o mara o beka nyimi naname na urunə wa sene.

⁶¹ Na Ateokora ringgarnu naka laka Biturusu. A were name na Biturusu wa rintə epa eka Ateokora bekaa wai o bena, "Zongka o runə wa sene o ngmeengme, oyo sanggang ka taaro."

⁶² Nawa suri o yanga na wa ruuzi a jəng aza epa eka wa ya.

Ana le enda ne zeele Yeso

⁶³ Ana o enda Yeso ne zeele kai, ane ole kai.

⁶⁴ Nane pate a yizi kai, ane pirkə kai na, "Bele ro ondooka wa ceeto."

⁶⁵ Nane beye kai angmə buru a cak o zeela kai.

Yeso a begeshe be andaano maYahuda

⁶⁶ Ka o sana ra, na andaano maYahuda, neya, anateandasau, ka ana magame ma Ashili ma moole, ka ana o baala ngmə aka Ashili a nya Mosa nane gwarnang, ane ale ka Yeso ara o gwara one.

⁶⁷ Nane bekaa kai na, "Boa Ondooka Ashili a zake na?"

Naka kabare ka o bena, "Ma bele ying na, mia Ondooka Ashili a zake eto kabare ne,

⁶⁸ kanza ma pirə ying na, 'Mia mana?' Eto kabareng ne.

⁶⁹ A nanname a ale a izi, Kena ka Oromo kayo cikə o ara o re Ashili ondo legoone."

⁷⁰ Pate one nane bekaana, "Nyimi waaza, boa Kena ka Ashili na?"

Naka kabare ne na, "Epa eka e beka nyimi waze."

⁷¹ Nane bekaana, "Kai ka beka ka ongəmə o kai, eya teya gera me kanza."

23

A ale ka Yeso a begeshe be Bilatus ka Hiridus

¹ Pate aromo kane gwarnang nane ere aane ale ka Yeso a begeshe be Ogomo Bilatus.

² Nane bore o anza kai angmə na, "Te mana karomo kaana aka wilərazə aromo

aro, aka beya ne na tana ne nya Ogomo ogong o Roma Kaisar emate makeke ne kanza aka beya okpwe kai na, kaya Ondooka Ashili a zake na ogomo.”

³ Na Ogomo Bilatus pirkə Yeso na, “Boa ogomo maYahuda na?”

Na Yeso kabare na, “Ba bekaa kap.”

⁴ Na Ogomo Bilatus wa bele ana magame ma Ashili ma moole ka leguki le aromo na, “Mi anta ma cə epa e buru eka eyang meke me aza karomo kaana ne.”

⁵ Nane nyane epa eka wa bekaa ne lya izi ko beyana, “O baala kai wa ara anyong aromo a nyimi makeke maYahuda. Ka bore apeng Galili, naka deya ara kaana.”

⁶ Ka o kona nyimi, na Ogomo Bilatus pirkə na kai karomo ka makeke ma Galili kai na.

⁷ Nangka wa rose o bena Yeso ka suri a araaka Ogomo Hiridus waya togomo ne, na wa turki ne ara a Ogomo Hiridus me, a were name wai Ogomo Hiridus waya apeng Urushalima.

⁸ Nangka Ogomo Hiridus wa laka Yeso, na wa kone o leba a cak, o bena wa rabo ka o yeme o laka Yeso me, wa koneze oroka o bekaana, ka ezeze epa eka e kala begeshe ba aromo, na wa ya yeme o laka ebelo e.

⁹ Na Ogomo Hiridus pirkə Yeso aza angmə cak, na Yeso kata kabare ka eyapa ne.

¹⁰ Ana magame ma Ashili ma moole ka ana o baala

angmə aka Ashili a nya Mosa nane itə arame aane beya ngmə ka o caro anyong aza Yeso ka o beyana, ka eza mapa ma buru.

¹¹ Na ana Ogomo Hiridus ka ana o tesa geza a moole a wai, ne zeele kai kanza ane beye kai angmə a buru. Nane amba kai o dibi o togomo ane kuriyə kai ara Ogomo Bilatus.

¹² A lengme lennamea Ogomo Bilatus ka Ogomo Hiridus ne itə ejaa, o bora neta ne ciisə a cammo a tokpwe tone ne.

¹³ Na Ogomo Bilatus rare andaano maYahuda, neya, ana magame ma Ashili ma moole, ka anate andaasau ka o dangare aromo a pate,

¹⁴ na wa bekaa ne na, “E deya ka karomo kaana aza o bena e beeze na ka wilərazə aromo kane nare o cikə o cammo. Ma pirə kai a begeshe be ying adorana ang cə o dera gaashe a kai, nanta ma cə epa e buru eka ma era ang meke aza kai ne.

¹⁵ Ogomo Hiridus ma wata wa cə epa e buru aza kai ne, waya wa ote na wa turki kai ara ong, karomo kaana kata ka ya eyapa o bare ka wong kai ne.

¹⁶ Aza nyimi, eyang ote ka ola kai ang pere kai.”

¹⁷ A Ogomo Bilatus waye ka o pere oromo yende ka a pate, a were o gwarnang o rintə o dera o wonga ayana o bora maYahuda a Masar omea ne mena ka o bosaza me.

18 Na aromo me ka le ng-melo le yende, beke a jəng na, “Ale na ka karomo kaana ka e wong kai, a pere ro Barabas.”

19 A Barabas a pate wai ara ana o eza epa e buru aza o bekaana wa gereze bete a nyimi apengme, kanza azaa o wonga oromo.

20 Ogomo Bilatus waya yeme o perea Yeso, na wa kang bosa ne.

21 Nane lya izi ka o arsaza a ngmelo na, “A wong kai azaa uti o gendare. A wong kai azaa uti o gendare.”

22 Ka taaro naname ka Ogomo Bilatus beke angmə aane na, “Eya e? Karomo kaana kaya eya e buru? Me anta ma cə epa e buru ba kai ka e bare o wongnga kai ne. Eyang ote ka ole kai ang pere kai.”

23 Na aromo me ne ara lengmelo ajəng o bena soona a wong kai aza uti o gendare.

24 Na Ogomo Bilatus kabare ka epa eka neya yeme me.

25 Nawa pere oromo oka a pate a nyimi akwilə ana o eza epa e buru, kawa gereze bete a nyimi apeng a wa kang wongnga ondo, waiya ne bosa na a pere wai, a wa nya Yeso nangka neya yeme me kane wong kai.

A gendare Yeso aza o uti

26 Nangka ana o tesa geza a moole neya ale ka Yeso, nane gwarnang ka Siman oromo

o Siyarin a waya lyə apeng, nane meke wai ane ana wai uti o gendara aromo, a wa tare Yeso a dimə.

27 A aromo a cake tare kai, ka andaye yende kane kone egonegone ane kang ruuzi aza o ziyə ka Yeso ka ya kona me.

28 Na Yeso ringgarnu naka bekaa ne na, “Andaye o Urushalima, tana e ruuzi aza ong ne, ruuzi na aza tokpwe to ying ka ayana aying.

29 A were aya deya amea eyo bekaana, ‘Ondo kona o leba andaye amea neta ne tukə ngmenga ne, a bangi amea a ta ngmengzaza ne kanza a maane mame a ta a tukə o asaka mai ne.’

30 A were name*
“ ‘Neyo beka a mayara na,
“Okona aza aro.” ’ ”
A ma'owa na, “Pate ro.” ’ ”

31 Aka beke angmə a gerpo na, “Aromo ne eza mapa maana a were aka uti tata o nyaza, wayo itə nannia uti me wa waka?”†

32 Aromo leere, ana o eza epa e buru a ale ka ne legwa ka Yeso adorana a wong ne.

33 Nangka ne dukə araaka beya ai na, “Ara macako ma okpwe” arakaname a gendare Yeso uti ne. Ka ana o eza epa e buru name, ondo o ara ore, a ondo o ara o guri.

34 Na Yeso bekaana, “Ate, kwizə epa e buru ana o nyana ong, o bena neta rosa na mana mi ne.” Ane eke madibi ma kai a tera one nane laka mana waya jeka.

* **23:30 23:30** nangka Hoseya ondo o beya a ngmə ka mawo ma Ashili wa wele. Hos 10:8. † **23:31 23:31** Yeso kaya beya na, “Aromo neeya gəəzə ong nanna anta eza epa e buru ne, neyo gəəzə ying o kala a ong aza o bena e eza epa e buru.”

³⁵ Aromo ne itə ane gonte, anda gong ane nane zeele kai, ane beya na, “Ka boza na ondo, aka boze okpwe kai ka ya kaaya ondo boza oka Ashili a zake.”

³⁶ Ana o tesa a geza a moole ne de nane zeele kai. Ane niyi kai manyi ma marara ma yana inabi,

³⁷ ane beya kai na, “Boa baya ogomo maYahuda, boza okpwe o.”

³⁸ Aza ka okpwe kai a wele na, “KANDO KAANA KAYA OGOMO MAYAHUDA.”

³⁹ Ondo a nyimi ana o eza epa e buru me ka a gendare ne ka Yeso na wa zeele kai, a wa bekaana, “Boa baya Ondooka Ashili a zake, boza okpwe o ka ro.”

⁴⁰ A ondo eza epa e buru o leere me wa zurki a wai na, “O kone boome ba Ashili sang, bo ka a gendare uti ona ka kai?”

⁴¹ Ro teya eesa o poba oka wa gwara ka ro, kai ka ta ka ya epa e buru ne.”

⁴² A wa bekaana, “Yeso rintəng a were aka ba lyə a nyimi togomo to.”

⁴³ Na Yeso kabare wai na, “Eyang bele o maganggang, o ngmeengme na oyo cikə ka mi ara a lebo ang aza shili.”

O gbwə o Yeso

⁴⁴ A tera letereme na ye maring a kuruwə a makeke mame, nama dukə o gendarono ongme,

⁴⁵ na ongme wata nya masanto ne. Na epa o wobe ara o kala be sangsang akwilə Ashili wa daro a tera.

⁴⁶ Na Yeso ka ara lengmelo

a jəng naka bekaana, “Ate, ma nyau ebeene eng a nyimi taara to.” Ka o bekaa nyimi, aka windi ebeene kai o mare a ka gbwi.

⁴⁷ Nangka ondo tesa a geza a moole o gong a Roma wa laka epa eka ka ya, na wa saba Ashili a wa bekaana, “Dongdong karomo kaana kando ka o dera mad-inə kai.”

⁴⁸ Na aromo aka neya gonta epa eka aya eza me arame, nane kuri akwilə ka o ola begeshe be ne a nyimi o kona o buru.

⁴⁹ Pate aromo aka ne rose Yeso ka andaye amea ne tare kai a sura a makeke ma Galili, nane itə a macang-cang ane gonte epa eka eya ale.

O taasa Yeso

⁵⁰ Ondo wa zene ka a beya wai na Yusupu, ka waye a nyimi andaano maYahuda, oromo me waye ka edang, a wa kone boome ba Ashili,

⁵¹ wata wa kabare ka epa eka andaano maYahuda ne eze ne. Wa de a wa suri a makeke ma Yahudiya apeng a Arimatiya a waya za o enda togomo to Ashili.

⁵² Nawa ale ba Ogomo Bilatus na wa bose wai na wa nya wai lepung le Yeso.

⁵³ Nawa jipərə lepung le kai, a wa pate le ka betu a wa ote le ocaw oka a coo o cale omea a ta a tukə o eza matasokong a wai ne.

⁵⁴ Lengme leme lo babarono adorana a lyə a lengme lo teeseke ka o bosa Ashili maYahuda.

55 Andaye amea ne tare Yeso a surə a makeke ma Galili, nane ale ka Yusupu adorana ne laka araaka o cau me wa zene ka nangka a eke lepong le Yeso leme.

56 Nane suri akwilə, ane babare manao ma o waze o lebo. A lengme lo teseke nane teseke, nane teseke nangka angmə aka Ashili a nya Mosa a bekaana a eze.

24

O era o Yeso a malo o gbwə

1 A lelere aping o lengme le o bora,* na andaye me ale ocau me ka magogoro ma owaze o lebo kane babare wai.

2 Nane mana a kinkəri ocale ome a waya bengmə bo ocau me,

3 Nangka ne lyə a nyimi me, nane ta mana lepong le Yeso Ateokora ne.

4 Nangka neya madoola aza nyimi, a saseya na andaleme leere suri ating one, aane amba madibi ma o wonza a yizi.

5 A nyimi boome na andaye me tunggunə tokpwe tone a deze, na aromo me bekaa ne na, "Eyaka eya gera ondo ebeene a nyimi andaaka ne gbwizə?"

6 Kata arakana ne, ka era. Rintəna epa eka ka bekaa ying a makeke ma Galili,

7 'O sara ta zene ne a yo nya Kena ka Oromo a taara te aromo madinə kane wong kai azaa uti o gendare, a lengme lo taaro aka ere.' "

8 Na andaye me ne rintə angmə Yeso.

9 Nangka ne kuri aane suri ocau me, nane bekaa pate a atoma a Yeso betuuru ka o yende name, ko dangare aromo pate epa name.

10 Ana Mariya ka mea beya kai na Magadala, ka Yowana, a Mariya iini Yakubu, ka o dangare andaye, nane bele atoma kai epa eka eze.

11 Na atoma Yeso ta kabare epa eka andaye name ne bele ne ne, o bena angmə ane a ta orona ne.

12 Na Biturusu ere ba wup ka tesong a wa ale o ocau me. Ko dukə a wa tunggunu, a wa gokareke nyimi ocau me, na wa laka betu beeka a pate kai ne à á eke a sara yende. Na wa kuri akwilə ka madoola ma epa eka eya ale.

Ana o tare Yeso a leere orona Imawus

13 A lengme lenname, ana o tare a Yeso anda leere neya teweno to ale a kapeng ka yende ka beya kai na Imawus, kamea kata ewa maleo ne ka apeng Urushalima.†

14 Neyə dano aza epa eka eya ale.

15 Aneya za o dano naname, na Yeso okpwe kai paka ne aka lya izi ko yenga ka ne.

16 A Ashili a pate ne o rosa kai.

17 Naka bekaa ne na, "Eya dano aza eya a nyimi teweno tane?"

* 24:1 24:1 Lengme lo bora maYahuda beeze na o Lahade. † 24:13 24:13 Kapeng kame a ale a Urushalima kata kala teweno ta were taaro ne.

Nane itə ara yende aane caro a mainu.

¹⁸ Na ondo a nyimi one ka a beya wai na Kiliyabas wa pirkə kai na, “Boa ayende ogeng a apeng Urushalima ko ta rosa epa eka eya ale a tomore teena ne na?”

¹⁹ Naka pirkə ne na, “Eya ya ale?”

Na ne bekaana, “Epa eka e mana Yeso ko Nazarat. Kai kando ka o beya angmə ka mawo ma Ashili, angmə akai aye ka legoone, a magole ma kai a begeshe ba Ashili ka aromo ma moole.

²⁰ Kanza ana magame ma Ashili ma moole ka andaano a makeke ne core ngmə o wong kai aane gendare kai uti.

²¹ Ro tese eke a lenyong o bekaana, kaya kayo boza maYahuda ka pere ne. Eya kang tata, wa amara ka tomore te taaro naana aza epaana eya ale.

²² Bangka nyimi andaye yende a nyimi aro ne nya ro epa e mole, ne ale o ocau me a leleere aping,

²³ pate ka nyimi neta ne mana lepung le kai ne. Nane de aane bekaa ro na ne laka Atoma Ashili o zaa shili nane bekaa ne na ebeene e kuri a kai kanza.

²⁴ Na ana ondo a nyimi aro, ne ale o ocau me nane mana nangka andaye me ne beka, aane ta laka lepung le Yeso me ne.”

²⁵ Na Yeso bekaa ne na, “Ying a rara, andaaka anyong ane ta rosaza eyapa a saseya ka ne kabare pate epa eka ana o beya a ngmə ka mawo

ma Ashili ne wela angmə Ashili ne.

²⁶ A samba o bekaame na Ondooka Ashili a zake kayo zitə a marona cake, malo nyimi aka lyə ara o kona o leba kai a rere.”

²⁷ Naka baale ne pate epa eka Mosa ka ana o beya a ngmə ka mawo ma Ashili ne wele aza Ondooka Ashili a zake.

²⁸ Nangka ne amara ka kapeng ka yende kamea neya ale ne, na Yeso kaye na kaya lya izi ka teweno.

²⁹ Nane paka kai ane nyitəmərənu a bose kai na, “Cikə ka ro, o lyəlu waya, a were o taru ongme waya.” Naka tare ne aka cikə ka ne.

³⁰ Nangka ne cikə aro lya epaolya, naka jeke o borode, aka kone o leba Ashili, aka poseze naka areseze ne.

³¹ A arakanamea a Ashili a pari ne o rosa kai, a malo nyimi naka wili ane.

³² Nane bekaa tokpwe tone na, “Eyaka anyong aro a ta a pənu ka te rose ko kona o leba a were aka kaya beya ngmə ka ro orona, aka ya baala aro angmə Ashili ne?”

³³ A were name ne ere nane kuri apeng a Urushalima nane mana atoma beturu ko yende ko dangare ana o tare o kai,

³⁴ a neya beya na, “Nyimi waze, Ateokora ka era aka wore okpwe kai ara Siman Biturusu.”

³⁵ Na aromo leere name ne baale pate epa eka e mane ne orona, ka nangka ne rose kai a were aka ka arseze ne o borode.

Ogole oka Yeso ka nya ana o tare okai

³⁶ A neya za o beya ngmæ aza nyimi, na Yeso okpwe kai ka itæ a tera one aka beye ne oko na, "O cikæ a cammo tare ka ying."

³⁷ Na boome moke ne anyong ane kerkeze, aza o bekaana ne laka bebuu.

³⁸ Naka bekaa ne na, "Eyaka eya kona boome nanna? Eyaka eta e kabare ka Ashili anyong aying ne?"

³⁹ Solekena manyuwæ a taara ka tobona tong. Mea kai ko okpwe ong. Mekenna ka e kone, bebuu ta ya ka enama ka cako ne, nangka me ang zene."

⁴⁰ Nangka ka beke nyimi, aka wore ne taara te kai ka tobona tome.

⁴¹ Ne tata ko dera o kabare anyong o bekaana neya kona o leba ka epa e moole, naka pirkæ ne na, "Eya ka epaolya ara kaana na?"

⁴² Nane nya kai bekwala bemea a eesa,

⁴³ Naka embe be aka lye, aneya gonta kai.

⁴⁴ Naka bekaa ne na, "Epa ena ma bekaa ying a were aka ma tata ka ying: Eyo pena nangka a wele aza ong a nyimi ngmæ aka Ashili a nya Mosa, ka ana o beya

angmæ ka mawo ma Ashili, ka Seleera."

⁴⁵ Naka pari madoola mane, nane rose angmæ Ashili ka a wele.

⁴⁶ Kanza aka bekaa ne na, "Epa ena a wela, na Ondooka Ashili a zake kayo zitæ ka wong kai aka ere a nyimi o ocau a lengme lo taaro,

⁴⁷ kanza oroka o kuræ a Ashili‡ Ka o kwizæ madinæ waya a yo beya a nyimi leze le kai a pate lerambo le Ashili a bore apeng Urushalima.

⁴⁸ Yingnga andaaka e laka ka eyo baala ana ondo.

⁴⁹ Eyang tonga o ying ka epa eka Ate wa beka. Cikæ na a nyimi apeng zongka ang nya ying legoone le obere o rere o suri aza shili."

Yeso ka zale zaa shili

⁵⁰ Naka særæ ne a malo peng Urushalima, a kulu kapeng ka Betanya, aramea ka ara taara to kai aza shili aka kare ne o kona o leba.

⁵¹ Malo o kare one o leba, naka arnang ka ne, a ana kai a ale azaa shili.

⁵² Nane tunggunu ane nya kai togomo to kai, ane kuri apeng Urushalima ko kona o leba o cake.

⁵³ Nane cikæ akwilæ Ashili koonang lengme, ane saba Ai.

‡ 24:47 24:47 "O kuræ Ashili," waya o kabare ka Ashili a oromo wa arnang ka madinæ ma wai.